

JOZEF RULOF

DE KRINGLOOP
DER ZIEL

VOOR DEN BOEKHANDEL VERKRIJGBAAR BIJ:
N.V. BOEK- EN KUNSTDRUKKERIJ VOORHEEN MOUTON & CO.
'S-GRAVENHAGE

JOZEF RULOF

DE KRINGLOOP
DER ZIEL

GEESTELIJK-WETENSCHAPPELIJK GENOOTSCHAP
„DE EEUW VAN CHRISTUS”
'S-GRAVENHAGE

AAN MIJN MARIANNE

VOORWOORD

Geachte lezer,

Dit boek, in drie deelen, heb ik uit den geest ontvangen. Ze zijn getiteld:

„HET STOFFELIJKE LEVEN”, „HET GEESTELIJKE LEVEN”
EN „HET KOSMISCHE LEVEN”.

Het is een levensbeschrijving van een geest, die zich Lantos noemt en vele eeuwen geleden op aarde leefde. Op een zeer merkwaardige wijze mocht ik dit boek ontvangen.

Kerstmis 1936 toonde de geest Lantos mij in eenige visioenen zijn leven op aarde. Ik zag zijn jeugdjaren, eenige tafereelen op lateren leeftijd toen hij kunstenaar werd, hoe hij zijn vriend doodde en in een kerker werd opgesloten, daarna, hoe hij een einde aan zijn aardsche leven maakte en het binnentreden in de geestelijke wereld. Toen ik dat alles had waargenomen, hoorde ik hem zeggen:

„Ik toonde u mijn aardsche leven en mijn binnentreden aan gene zijde, maar wat ik u thans zal laten zien, zijn waarheden in den geest.”

Weer zag ik verschillende tafereelen aan mij voorbij gaan, hoe hij opnieuw op aarde werd geboren, maar tevens, dat hij voor zijn geboorte was gestorven. Daarna hoorde ik hem zeggen:

„Ik mag dit alles vertellen en in drie hoofdstukken vastleggen. Ik ga nu heen en kom over eenigen tijd tot u terug. Lantos.” Daarna loste de geest voor mij op en was de geestelijke verbinding verbroken. Toch hoorde ik mijn leider Alcar nog zeggen: „Wacht nu maar geduldig en rustig af, Jozef, spoedig zult ge hem voelen, want hij zal op je inwerken.”

Maanden gingen er voorbij. Op een morgen begon ik een merkwaardige verbinding te voelen. Ik voelde n.l. het eerste deel in mij komen. Links om het gevoelscentrum, de zonnevlecht dus,

begon dat boekdeel te groeien, totdat het geheel in mij lag. Er werd van gene zijde geen woord tot mij gesproken. Daarna, na eenigen tijd, voelde ik het tweede deel in mij komen, dat ik rechts van en om de zonnevlecht voelde en daarna op dezelfde wijze het derde deel, dat boven de zonnevlecht een plaatsje in mijn gevoelsleven had ingenomen. In mij voelde ik dus de drie deelen en hoe ik ook wilde, ik kon mij, wat ik eenige malen probeerde, daarvan niet vrij maken. Mijn gedachten waren: „nu zal men wel spoedig beginnen.” Toch geschiedde er niets en het werd zomer. Nog een week en ik zou voor vacantie de stad uitgaan. Maar op een Zaterdagmiddag voelde ik, dat ik plotseling in trance geraakte en nog bewust van mijn doen en laten greep ik papier, daarna voelde ik mij dieper en dieper wegzinken en wist van niets meer af. Men was begonnen. In diezelfde week ontving ik het eerste deel en wel „Het stoffelijke leven.” Toen ging ik de stad uit.

Den volgenden Zaterdag keerden wij terug en Zondagsmorgens werd opnieuw begonnen. Die week werd het tweede deel „Het geestelijke leven” vastgelegd. Het eerste deel werd geschreven, maar het tweede en derde deel onmiddellijk op de schrijfmachine. Nu genoot ik eenige dagen rust, doch er werd mij uitdrukkelijk gezegd niets van hetgeen ik reeds had ontvangen te lezen. Later, toen ik met lezen was begonnen, begreep ik dezen voorzorgsmaatregel, want al die verschrikkelikheden zouden mij hebben gestoord. Daarna ontving ik het derde deel „Het kosmische leven.” In den korten tijd van zes weken werd mij dit alles doorgegeven. Het vastleggen van dit boek geschiedde als volgt. Ik zette de schrijfmachine klaar en wachtte rustig af totdat de geest Lantos mij in bezit zou nemen. Lang behoefde ik niet te wachten, ik voelde mij spoedig wegzinken en in gevoel in het geestelijke leven opgetrokken. Wanneer ik eenmaal in trance ben, weet ik van mijn eigen leven en wat er om en met mij geschiedt, niets meer af. Dan gaan mijn handen aan het werk, worden de gevoelens van den geest vertolkt en wordt het eene vel papier na het andere vol getypt. Indien men aan gene zijde denkt voldoende te hebben doorgegeven, wordt deze verbinding

verbroken en keer ik in mijn eigen leven terug. Zoo zou men dag in dag uit kunnen doorgaan, maar ik geniet een prachtige bescherming, want mijn leider Alcar zorgt er voor, dat men mij niet teveel vermoeit.

Toen de drie deelen waren vastgelegd, las ik het geheele werk door. Hoe beefde ik van ontroering bij het lezen van deze levensbeschrijving. Hoe tragisch, hoe diep menschelijk en verschrikkelijk zijn de tafereelen, die de geest Lantos beschrijft. Het is de moeite waard, dat wij er ons in verdiepen en den raad opvolgen, om aan een hooger leven te beginnen.

Ik vraag mijzelf af: zou ik dit alles in dien korten tijd tot stand hebben kunnen brengen? Ik, die alleen de lagere school heb doorloopen, die van kunst en letteren niets, maar dan ook niets afweet en wanneer de geest mij controleert niet eens meer weet dat ik leef? Neen, dat kan ik niet, voor mijzelf is dit alles en zijn al mijn boeken een groot wonder. Dit geschiedt buiten mijn eigen kunnen en leven om, een onzichtbare, voor mij zichtbare macht is het, die mij dit alles heeft gegeven.

Zelfs dit voorwoord zou ik niet alleen hebben kunnen neerschrijven, ook daarmede moest mijn leider Alcar mij helpen. Zou ik dan dit machtige boek, al die problemen, die verschrikkelijke toestanden van het geestelijke leven, al die wetten en wonderen, die in deze drie deelen zijn beschreven, zonder Alcars hulp kunnen schrijven? Ons gevoel reikt niet zoover, dit is voor een aardsch mensch niet mogelijk, want wij weten van het geestelijke leven weinig af. Het is te wonderlijk en te diep en toch, hoe eenvoudig is alles. Een ieder kan dit leven volgen, want het is machtig aan geestelijke wijsheid. Het is liefde, die men mij van gene zijde heeft gegeven door den mensch, die vóór vele eeuwen op aarde leefde. Ik dank God uit het diepst van mijn ziel voor alles en ben gelukkig dit te hebben ontvangen. Voorwaar, het is een boodschap van gene zijde! Ik heb dit doorgegeven zooals ik het heb ontvangen. Moge ook dit boek velen de overtuiging schenken van een eeuwig voortleven aan gene zijde.

's-Gravenhage, April 1938.

J. R.

INLEIDING

DOOR DEN GEEST „LANTOS”

Eens, voor den één vroeg, voor den ander laat, zult gij, mensch der aarde, het leven van den geest binnentreden. Ik zeg vroeg of laat, onverwacht, bereid of onvoorbereid, ééns treedt gij dit leven binnen. Velen ontvangen aan deze zijde geluk, licht, liefde en sferenschoonheid en leven dan in harmonie en hemelsche vreugde voort. Het zijn zij, die zich op aarde reeds die geestelijke schatten eigen hebben gemaakt, doordat zij leefden, zooals God het wilde. Zij hebben hun leed en smart alsook alle andere ellende aanvaard, het kruis moedig gedragen dat God hun op de schouders heeft gelegd. Het zijn wezens, die hun hoofden voor Gods Heilige Leiding hebben gebogen. Zij stelden zich voor die Heilige Leiding open en handelden naar een innerlijke stem en zijn van een eeuwig voortleven overtuigd. De weg, dien zij bewandelen, voert hen omhoog, evenals de weg, dien wij aan deze zijde bewandeld hebben en nog bewandelen zullen. Dit zijn de ontwaakten en kinderen van één God. Zij brengen geluk, liefde en zonneschijn over alles wat zij in het leven op aarde ontmoeten. Aan deze zijde ontvangen zij geluk en velen wachten hier met ongeduld het oogenblik af om met hen verbonden te worden. Met reine liefde zullen zij hen omringen. Hun ouders, zusters en broeders, vrienden en kennissen zullen zij terugzien. In hemelsche vreugde zullen zij voortgaan op den weg naar volmaking. Alle aardsche smart en leed is dan gedaan. Deze geloovigen, die eenvoudigen van hart, ze zijn allen kinderen in den geest. Zij kennen zichzelf en hebben hun verkeerde eigenschappen afgelegd. Zij kennen haat noch hartstocht, maar het zijn de sterken van geest die zich dit alles in het aardsche leven hebben eigen gemaakt. Eens, allen weten het, zullen zij het land aan gene zijde, in de sferen van licht, binnentreden en zij zijn wakker en bewust.

Maar hoe zullen zij hier binnentreden, die klagen en roepen:

„Waarom en waarvoor?” Die te zwak zijn om te dragen? Die innerlijk zijn ingeslapen? Die zichzelf als een persoonlijkheid voelen en op een voetstuk plaatsen? Die haten en van hartstocht verteren? Die aan God noch gebod gelooven? Die armen van geest, die levende dooden, hoe zullen zij hier binnengaan? Zij komen aan deze zijde voor een arm en onbewust leven te staan en zullen in de duistere sferen hun woonplaats vinden, dáár, waar haat, hartstocht en geweld hen wacht. Zij zullen hen ontmoeten, die in het aardse leven de menschheid hebben bedrogen. Honderden jaren kunnen er voorbijgaan, voordat zij de sferen van licht zullen binnentreden. Honderden jaren van leed, smart en diepe ellende, zooals gij op aarde niet kent en nimmer hebt gevoeld. Hier wordt hun voorgehouden om aan een nieuw leven te beginnen. Op aarde wilden zij dat niet en waren te zwak, beleefden het aardse leven op dierlijke wijze en verguisden en vernietigden alles, ook Hem, die hun het leven gaf, hun God, den Schepper van Hemel en Aarde. Hier komen zij voor dat machtige leven te staan, het leven van den geest, dat zij niet kenden, noch er aan geloofden. Aan deze zijde zal hun aardse bezit en geluk smart beteekenen, in duisternis en koude zullen zij hier leven. Geen geleerdheid, niets van al hun kennis heeft aan deze zijde beteekenis. Hun voetstukken vallen ineen, hun heerschappij is vernietigd, zij leven voort, maar in diep, schier onmenschelijk lijden. En hoe zullen dezulken het eeuwige leven binnentreden, die een einde aan hun leven maakten? Hoe zal hun leven zijn, wanneer zij zóó het aardse leven verlaten? O, mensch der aarde, deze arme menschenkinderen hebben vreeselijk te lijden. In een leege ruimte, vastgeklonken aan hun afgelegd stofkleed, treden zij hier binnen. Zij zijn alleen en verlaten, niets is er om hen heen, mensch noch dier en er heerscht koude en diepe duisternis. Het zijn de ongelukkigste wezens, die hier aankomen. Hun leed en smart zijn u niet bekend. Geen leed, geen stoffelijke pijnen, geen ziekten of andere aardse kwellingen, die gij kent, zijn te vergelijken met het leed van hen, die een einde aan hun aardsch bestaan hebben gemaakt. Zij zullen de ellende van hun mislukt leven voelen en alles beleven wat

met het geesteslichaam geschiedt. Zij maakten een eind aan hun leven, maar het leven is niet te vernietigen, omdat het leven God is. In dit leven staan zij voor dat onbegrijpelijke mysterieuze leven van den geest en zullen lijden, totdat zij hebben goedgemaakt wat zij eens misdeden.

Thans ga ik u van mijn verschrikkelijke einde op aarde en het leven aan gene zijde, zooals ik het binnentrad, vertellen.

Ik, Lantos genaamd, behoorde tot hen, die een einde aan hun aardsche leven maakten. Ik doodde een mensch, daarna mijzelf, doch dit bleek mij niet mogelijk te zijn. Een ander leven trad ik binnen en wel het leven van den geest. Dat, wat ik u nu ga vertellen, is de heilige waarheid; het is de wet van oorzaak en gevolg. Ik moest aanvaarden en goed maken wat ik misdreef. Waarvan ik u ga vertellen is de kringloop der ziel, die haar weg door alle eeuwen heen, naar de bron van al het leven vervolgt, om de goddelijke sferen te bereiken. Ongeloofelijke en afschuwelijke waarheden ga ik u duidelijk maken, geholpen door hen, die zich de ontwaakten noemen, de kosmisch georiënteerden, zij, die hun kringloop op de aarde hebben volbracht.

In de voorgaande boeken, die wij dit medium hebben doorgegeven, hebt gij gelezen, dat de mensch twee lichamen bezit, waarvan het geesteslichaam het eeuwige is, dat voortleeft. Verder hebt ge gelezen over sferen, van de duistere tot de hoogste sferen van licht en geestelijke afstemming, van kosmische mentaliteit in graden en van universeele toestanden. Daaraan hebt gij uw eigen levensafstemming kunnen afmeten, tenminste wanneer gij zoover zijt gekomen en gij het gevoel daarvoor bezit. Gij hebt uw aardsche leven aan dat van hen kunnen toetsen, die uit de duisternis het licht hebben gevonden. Ik wil trachten u een duidelijk beeld te geven van de beteekenis van het leven op aarde en te antwoorden op uw vragen „Waarom en waarvoor”. Uw smeekbeden, die wij opvangen, volgen één weg, den weg van het hooger afgestemde wezen. Uw vraag, waarom God dat alles kan goed vinden, zullen wij trachten te beantwoorden.

Waarom moet de één te vroeg zijn vader en moeder verliezen? Waarom heerscht er doodslag en geweld? Waarom heeft de één

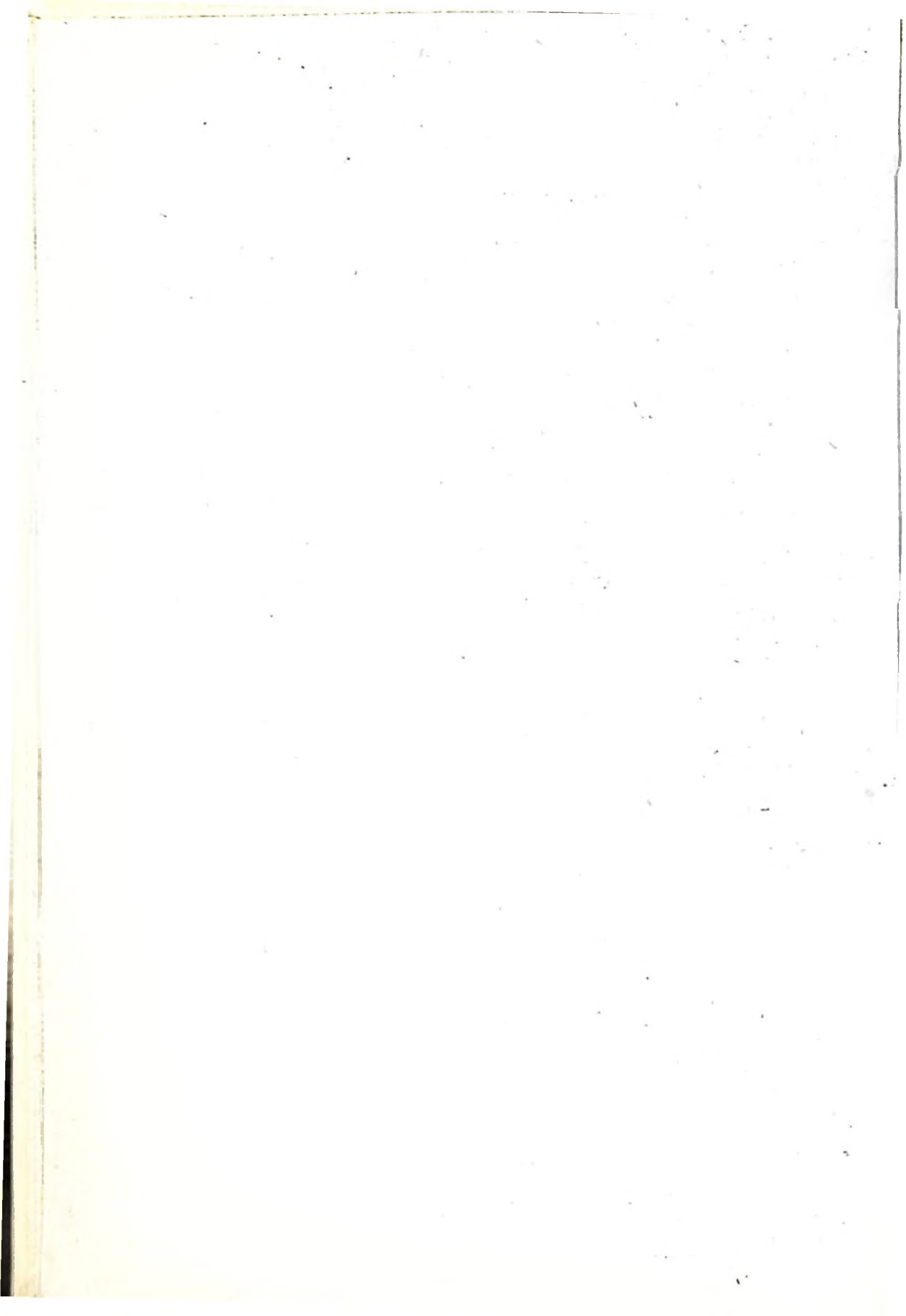
alles en moet de ander van honger omkomen? Waarom gaan velen gebukt onder de kwellingen, die een ander mensch hem oplegt? Waarom op aarde te moeten leven en te moeten lijden? Waarom al dat leed, terwijl er een Schepper is, een God van Liefde, die al Zijn kinderen lief heeft? Waarom roept God hun geen halt toe en zegt Hij niet: „Tot hier en niet verder”. Waarom kunnen heerschers doorgaan om hun medemenschen af te maken en bij duizenden neer te vellen?

De meergevorderden in gevoel zoeken de afstemming van hun eigen ik, hun leven, dat zij kennen noch aanvoelen. Vanwaar zijn wij gekomen? Hoelang zijn we reeds op den weg naar volmaking? Zullen wij eens de goddelijke sferen bereiken? Zal eens alles voor ons oplossen en zullen onze vragen dan worden beantwoord? Is er een voortgaan? Zijn er planeten waarop menschen leven, of zijn wij de eenige wezens in dit machtige universum? Heeft de mensch een eigen wil, of is alles leiding en bestiering? Bestaan er toevalligheden? Waarom loopt den één alles mee en den ander alles tegen? Waarom zooveel rijkdom, terwijl er millioenen verhongeren? Wáárom al die vragen, steeds en steeds weer?

Mensch der aarde, ook ik en de millioenen, die aan deze zijde leven, stelden al deze vragen, toen wij nog op aarde leefden. Ik vroeg mij evenals gij af, waarom en waarvoor kan God dit alles goed vinden, wanneer Hij een Vader van Liefde is? Waarom geeft Hij den eenen mensch zooveel macht en laat Hij den ander verhongeren? Ik stelde mij velerlei vragen doch kreeg er op aarde geen antwoord op. Maar eerst aan deze zijde werden die vragen beantwoord. Hier leerde ik de beteekenis van het zijn op aarde kennen en begrijpen. Aan deze zijde werd ik van een God van Liefde overtuigd en wel door hen, die vóór mij zijn heengegaan en thans in de hogere sferen leven. Hier leerde ik de beteekenis van al dat leed op aarde kennen, waarom de één het aardsche geluk bezit en geniet en een ander moet verhongeren. Volgt mij op mijn weg en aanvaardt mijn getuigenis, hoe onbegrijpelijk dit ook voor u moge zijn. Het is de heilige waarheid.”

LANTOS

DEEL I
HET STOFFELIJKE LEVEN

MIJN jeugd op aarde had als een paradijs kunnen zijn. Als eenig kind en erfgenaam mijner ouders, die mij innig lief hadden, genoot ik een goede verzorging. Wanneer ik den meerderjarigen leeftijd zou hebben bereikt, moest ik het bewind over hun landerijen, bosschen en ander bezit in handen nemen. Hun aardsch bezit beteekende een groot machtig vermogen. Zij waren er van overtuigd, dat ik, Lantos Dumonché, hen op waardige wijze tot in de hoogste kringen der maatschappij zou vertegenwoordigen, zooals het een heerscher betaamt. Want het was Gods wil! Eeuwenlang had ons geslacht deze plaats vertegenwoordigd; ons geslacht was op aarde geboren om te heerschen en te leiden. Nog hoor ik mijn moeder en vader deze woorden uitspreken en toch is het bijna negenhonderd jaar geleden. Hun God wilde dat ik, Lantos, zou handelen, zooals al die vorige generaties gehandeld hadden. Ik zou heerschen en mijn roemrijk geslacht voor uitsterven behoeven. Op mij rustten veler oogen, ook die van God. Mijn ouders leefden voor mij en, wanneer zij dit mochten beleven, zou het voor hen het hoogst denkbare geluk beteekenen, dat God den mensch op aarde kon geven. Zij waren Hem zeer dankbaar voor alles. Een nieuwe generatie beteekende voor hen, dat God hen lief had en bevoorrechtte. Veel gebeden werden opgezonden en voor dit doel waren zij met vele geestelijken bevriend. Ik was hun eenig kind en erfgenaam, het zou en moest dus zoo geschieden, doch het lot, of een andere macht, besliste anders, zoodat mijn jeugd voor mij géén paradijs werd.

Ik had den leeftijd van twaalf jaar bereikt, maar was mij niet bewust van al dezen rijkdom. Integendeel, ik voelde mij als andere kinderen, die zulken rijkdom kenden noch bezaten.

Nog eenige jaren en het grootste geluk voor mijn ouders zou werkelijkheid worden. Daarvoor leefden zij, uitsluitend dáárvor. Geen ziekte of ander leed zou hun aardsche geluk kunnen verduisteren, daar iedere aardsche hulp binnen hun bereik lag.

Hun geluk was niet te vernietigen, ook daarvan waren zij overtuigd. Hun geloof was groot, zij hadden hun God lief en handelden naar Zijn wil. Zij beschouwden alles als een taak, hun door God opgedragen. Door de geestelijken uit dien tijd werd dit ook bevestigd. Een zoon was hun geschonken en een zoon beekende voor hen de voortplanting van hun geslacht.

In een oud protocol, eeuwen geleden opgemaakt, stond geschreven, dat hij, die den naam Lantos Dumonché droeg, geboren was om te heerschen. Wanneer de opvolger meerderjarig was, trok de tegenwoordige bestuurder zich geleidelijk terug en aanvaardde de eerste het bestuur. De vorige bestuurder ging dan een rustig maar weloverwogen leven leiden om van zijn aardische bezit te kunnen genieten.

Toen ik den leeftijd van twaalf jaar had bereikt, werd mij reeds mijn gade toegewezen. Van tijd tot tijd kwamen wij met elkander in aanraking. Wij beiden echter waren onbewust van deze beschikking. We speelden, maakten pret en zouden elkaar op deze wijze leeren kennen en wellicht liefhebben. In ieder geval stond het voor haar en mijn ouders vast, dat wij zouden trouwen. Op vijftienjarigen leeftijd zouden ons die plannen worden medegedeeld en moesten wij ze aanvaarden. Een eigen wil, het niet aanvaarden, was uitgesloten.

De taak, die mijn ouders was opgelegd, begreep ik niet. Wanneer mijn moeder er met mij over sprak, gingen haar woorden aan mij voorbij. Nooit werd ik alleen gelaten, steeds waren er verzorgers om mij heen, zoowel mannen als vrouwen. Het liefst speelde ik in de natuur, want de natuur trok mij aan, daarin leefde ik en voelde ik mij gelukkig. Op de vele feesten mijner ouders werd ik aan een ieder voorgesteld. Iedereen moest mij leeren kennen, maar ook dat ging aan mij voorbij. Het drong niet tot mij door, waarvoor al die drukte, feesten en partijen werden gehouden. Veel aardisch goud werd verbrast, maar aan de armen werd niets gegeven. Op mijn verjaardagen kwamen honderden kinderen ter eere van mij. Ook zij, mijn aanstaande vrouw, was onder de aanwezigen en zij was de uitverkorene onder hen allen. Maar zij, waarvan ik hield, werd niet toegelaten.

Dat was Marianne, mijn vriendinnetje, het dochttertje van onzen tuinman, dat ik van tijd tot tijd in het bosch ontmoette. Ik mocht haar heel gaarne, maar mijn moeder vond het dwaas en verbood het.

Op één van die middagen voelde ik een afkeer voor al die rijke kinderen in mij opkomen. Het was zoo hevig, dat het mij overrompelde, zoodat het op mijn gelaat stond te lezen. Vroeger dan gewoonlijk werd opgehouden, de kinderen werden naar huis gestuurd en ik werd in bed gestopt. Men dacht dat ik ziek was. De geleerdste mannen van dien tijd werden gewaarschuwd. Zij onderzochten mij, maar vonden niets. Oververmoeidheid, luidde hun diagnose en zoo moest ik eenige dagen in bed blijven.

Ik was mij duidelijk bewust, dat ik noch moe, noch ziek was. Het geheele geval vond ik zeer vreemd, maar ik sprak er met niemand over, daar ik instinctmatig niemand vertrouwde en zeer zwijgzaam van karakter was. Dit alles verwerkte ik zelf en dacht er veel over na. Ik voelde afkeer voor al die kinderen, maar nog meer voor mijne moeder, die mijn vriendinnetje weigerde. Ook wist ik, dat Marianne's ouders en ook mijn ouders niet wisten, dat wij elkander in het bosch ontmoetten. Zij zouden het haar hebben verboden en dan waren wij uit elkander gerukt. Omdat ik dit wist, verzweeg ik mijn innerlijke gevoelens en zoo kwam er reeds als kind een tegenzin in mij voor dit leven, den rijkdom en feesten mijner ouders. Hoe meer men mij verwende, des te zwijgzamer werd ik en groeide mijn afkeer voor hun feesten en verjaardagen. Ik bezat geen bijzonder verstand en was ook overigens geen buitengewoon kind. Mijn krachten waren middelmatig. Het bleek dan ook spoedig, dat ik niet was zooals al de anderen van ons geslacht, die den naam Lantos hadden gedragen. Iets te leeren was mij onmogelijk, steeds vergat ik het weer. Maar wanneer het kunst of historie betrof, dan behoefde men het mij maar eenmaal te zeggen; daarvan vergat ik niets. Dit had mijn grootste belangstelling, vooral de kunst. Al het andere, dat ik had te leeren, moest men vele malen herhalen, totdat men tenslotte begreep, dat ik voor niets deugde en er van leeraren werd verwisseld. Doch ook deze begrepen al spoedig, dat ik òf achter-

lijk òf ziek was en niet in staat te leeren, wat toch noodzakelijk was voor mijn opvoeding. Voor hen was ik een hopeloos geval en de één kwam na den ander. Alleen ik bleef en veranderde niet. Mijn kinderkamer was gelijk een museum, een verzamelplaats voor kunstproducten. Niet naar het oordeel mijner moeder, want hoe kwam ik aan die prullerige gevoelens? Die gevoelens behoorden niet tot ons geslacht. Men hield groote opruiming, doch andere voorwerpen kwamen daarvoor weer in de plaats en mijn speelkamer bleef een museum. Zichtbaar tentoonstellen was voor mij niet meer mogelijk, maar wanneer ik alleen was — en dat gebeurde helaas niet vaak — dan haalde ik mijn figuren en beeldjes te voorschijn en stelde ik de waarde vast die elk bezat. Mijn gevoel voor kunst was in sterke mate ontwikkeld, zulks tot ergernis mijner ouders. De geleerden werden erover geraadpleegd, hoe ik dit zou kunnen vergeten, want het was absurd. Het bleek echter onmogelijk, al probeerden zij het menigmaal door met mij over andere dingen te spreken. Ik bleef voor kunst gevoelen, de kunst had mijn liefde en ik gaf mij geheel daaraan over. Dit was de eenige kloof, het eenige leed dat ik in mijn jeugd mijn ouders berokkende. In vele andere dingen was ik een lief kind, deugdzaam, maar voor hen te zacht. Men ging vermoeden, dat ik op deze wijze geen heerscher zou zijn, zooals men wilde dat ik zou worden.

Wanneer het kunst betrof, kon ik honderd vragen stellen en al mijn vragen waren — zooals de geleerden zeiden en ik weer afluisterde — zeer diep en met menschelijke kennis gesteld, iets waarover zij zich zeer verwonderden. Meermalen werd ik onderzocht, verschillende organische oefeningen werden mij voorgeschreven, doch ik bleef de kunst liefhebben. Zelfs ontwikkelde mijn kunstgevoel zich iederen dag meer en meer, maar ik verborg het en ik voelde, hoe jong ik ook was, dat dit gevoel niets met mijn lichaam te maken had. Hun analyses kon ik niet begripen en ik weer zeer zeker, dat ook de geleerden mij niet begrepen, evenmin als mijn ouders, zoodat ik voor hen in dezen zin een raadsel bleef. Men aanvaardde het, omdat men dacht dat ik zwak was en men schreef het op den duur toe aan overspan-

ning. Het drukke leven was voor mij te vermoeiend; langzaam maar zeker, zoo zeiden de geleerden, zouden deze gevoelens op den achtergrond raken. Men moest mij wat toegeven, wat mijne ouders dan ook deden omdat het blijkbaar niet anders ging.

Daarom liet men mij begaan en vertoefde ik steeds in de natuur. Ik genoot nu meer vrijheid in mijn doen en laten en dat was het juist, waarnaar ik verlangde. Eenige maanden zou ik vrij hebben, behoefde niet te leeren, want mijn verzorgster zou mij ten deele onderwijzen. Voor hen allen was ik nu een zwak kind en dat dit mijn ouders beangstigde, laat zich begrijpen. Iets was er in hun verouderde begrippen gekomen, dat het vertrouwen en geloof in dit aardsche geluk deed wankelen. Hun geslacht was steeds met een krachtige gezondheid gezegend. Daarom was het aardsche leven voor hen als een paradijs te noemen. Maar ik, hun eenige erfgenaam, was zwak, daaraan viel niet te twijfelen. Toch was ik een normaal kind. Maar waar kwamen deze gevoelens voor kunst vandaan? Ik hoorde hen deze woorden uitspreken. Waarom ik mijn ware karakter verborg, daaraan dacht ik niet. Ik had niet het geringste besef, dat ik verkeerd deed, maar ik zeide reeds, dat ik een afkeer had van feesten en van al die rijke kinderen.

Iederen dag kwam mijn moeder mij in het bosch bezoeken. Zij stelde mij vragen hoe ik mij voelde en ik gaf haar naar willekeur antwoord. Voelde ik mijzelf gelukkig, dan stelde ik ook haar gerust, doch soms was het alsof een andere kracht mij dwong haar angstig te maken, waardoor ik haar leven vergalde; in zoo'n geval kreeg zij een fluisterend „ja” te hooren. Daaruit stelde zij vast, dat ik nog niet was, zooals zij wenschte dat ik zou zijn. Ik had geen id e, wie en wat mij daartoe aanspoorde, maar ik voelde het duidelijk in mij opkomen. Het was vlugger dan mijn eigen gedachten, het was reeds gezegd voor ik er erg in had. Dan begon ik erover na te denken en vond het vaak heel jammer, dat ik haar op deze wijze antwoord had gegeven. Het kwam echter zoo plotseling en onweerstaanbaar over mij. Doch lang dacht ik er niet over na; daarvoor was ik nog te jong, maar ik begreep wel, dat het voor mij vrijheid beteekende. Met deze ge-

voelens kwamen tevens andere, die ik voordien nooit had gekend. Ik was voortdurend bezig om van klei figuurtjes te maken. De aarde daarvoor zocht ik in het bosch en kneedde die net zoolang totdat ze pakte. Mijn verzorgster verwonderde zich daarover en verbood het, omdat ik mij te zeer bevuilde. Toch kon ik het niet laten; telkens en telkens weer moest zij het mij verbieden, doch ik bleef onverbeterlijk. Dit gevoel groeide na elk beeldje dat mijn handen wrochtten, ze namen vormen aan en er kwam leven in. Het ging als vanzelf; ik behoefde er niet bij te denken. Ik vroeg haar er niet over te spreken, daar mijn ouders het mij zouden verbieden en door haar liefde voor mij, waar ik haar later zeer dankbaar voor was en nog ben, kon ik naar hartelust mijn gang gaan. Ik had haar zeer lief; zij was goed voor mij en wij begrepen elkaar geheel. Voor niets anders had ik belangstelling, dag en nacht was het in mijne gedachten. Lang bleven mijn producten niet in leven, want zij vielen uiteen, doch ik bezat de voldoening dat zij hadden geleefd. Toch liet het mij niet met rust en ik zocht naar middelen om ze tegen uiteenvallen te behoeden. En die middelen vond ik. Ik mengde de aarde met andere, die ik aan den vijver, onder het water vandaan haalde en die ik kneedde als deeg totdat het droog was. Daardoor kreeg ik een hechte substantie, gereed om te modelleeren. De beeldjes, die ik maakte, begroef ik onder de aarde en ik bezat reeds verscheidene soorten. Plotseling kwam ik op het idee een God te maken. Voor mij was het een groote figuur, stevig en sterk. Van Zijn macht voelde ik echter nog niets. Iedereen had het over Hem, God lag op ieders lippen. Dagelijks hoorde men over Hem spreken! Met toewijding begon ik aan dit werk en ik beeldde Hem ten voeten uit. Toen ik gereed was, toonde ik mijn nieuwste product aan mijn verzorgster en vroeg haar:

„Wie denkt u dat dit beeld is?”

„Een heer,” zeide zij.

„Een heer?” herhaalde ik haar antwoord en glimlachte, omdat zij het niet wist.

Zij begreep mijn glimlach en vroeg: „Wie is het dan, Lantos?”

„God,” zeide ik. „Dit is God, mijn God. Is de uwe een andere?”

Zij was blijkbaar geschrokken en starend bleef haar blik op mij gevestigd.

„God, zegt ge?”

„Ja,” antwoordde ik, „wie zou het anders kunnen zijn? Is God een ander dan deze figuur; is Hij soms niet duidelijk genoeg? Herkent gij Hem niet?” Ik stelde haar vele vragen achtereenvolgend, zij bleef mij echter aankijken en zeide niets.

„Het verwondert u?” vroeg ik haar.

Het was mij een teleurstelling en zij voelde dit, want zij zeide: „Maar kind, hoe komt ge daarbij? Hoe komt ge aan deze gedachte!” Toen mompelde zij zooiets van: „en dat noemt men niet normaal, zwak of ziek!”

Ik begreep haar, maar ging er niet op in en wachtte op een ander antwoord, doch zij sprak verder niet. Daarna vroeg ik haar: „Zult gij ook hier niet over spreken?” Zij knikte mij toe en bleef in gedachten voor zich uitstaren. Ik legde mijn arm om haar schouders en kustte haar op beide wangen, een teeken van verstandhouding en begripen. Op haar wangen zag ik tranen en ik vroeg dus: „Weent ge, heb ik u pijn gedaan? Had ik dit beeld niet mogen maken?”

„Mijn Lantos, lieve jongen, hoe komt ge daarbij?”

Ik aanvaardde dit als een teeken van bewondering en voelde mij gestreeld. Hoe trotsch was ik op mijn beeld. De groote menschen hadden ieder hun God en nu bezat ik den mijne. „Weet u,” sprak ik als antwoord op haar laatste woorden, „dat ik meer van u houd dan van mijn ouders?” Verbaasd zag zij mij aan, innerlijk ontroerd. Zij vatte mijn beide handen in de hare en zag mij een tijdlang in de oogen. „Ook van Marianne,” liet ik er op volgen, „houd ik heel veel, van alle anderen niet.” Als ik wat ouder was geweest zou ik hebben geweten, wat er in haar oude hoofd omging; nu echter ging dat alles aan mij voorbij en dacht ik alweer aan andere dingen. „Nu ga ik Marianne maken,” zeide ik tot haar, bevrijdde mij uit haar omhelzing en ging aan het werk. Wanneer ik zoo bezig was, wist ik van tevoren wat ik moest doen; die gedachten kwamen vanzelf in mij op. Wanneer mijn gedachtengang vertraagde, wist ik dat het mij niet zou gelukken

iets tot stand te brengen. Het was precies als met het spreken, wanneer mijn moeder iets omtrent mijn gezondheid wilde te weten komen. Het beeld van Marianne was spoedig gereed en ook dat toonde ik haar. Ik zag dat zij beefde, maar ik begreep dit niet en wachtte alleen op haar goedkeuring, want ik hechte daaraan.

„Lantos,” sprak zij en keek mij daarbij vol verwondering aan, „het is Marianne.” Zij is het sprekend, zei ze zonder het te willen tot zichzelf, doch ik ving deze woorden op en was zeer gelukkig. Ik liet er op volgen: „Dan is mijn God toch ook echt?” Zij wist, dat niemand mij deze kunst had geleerd, dat mijn ouders het mij zouden verbieden, dat het niet bij mijn stand behoorde en toch zeide zij: „Wie heeft u dat geleerd?”

„Niemand,” zeide ik, „ik kan het!” Een duidelijker antwoord had ik haar niet kunnen geven, maar ik voelde dat ik het zelf niet was die had gesproken. Het gebeurde buiten mij om, maar ik kon er geen woorden voor vinden en vond het heel gewoon. Marianne kreeg een plaatsje bij al de andere beelden, die ik reeds bezat. Ook haar begroef ik onder de aarde; niemand mocht het weten. Ik wilde haar gelukkig maken, zoodra zij mij in het bosch kwam bezoeken. Deze dag was een stralende dag voor mij. Eenige dagen gingen er nu voorbij en de geleerden, die mij onderzochten, vonden dat ik vooruit ging. Mijn ouders waren erg gelukkig, maar ik begreep, dat deze tijd weldra tot het verleden zou behooren en dit maakte mij angstig. In deze angstige uren besprak ik mijn leed met mijn God. Ik haalde het beeld te voorschijn, plaatste het op een verhooging en sprak tot het beeld. Dit was mij slechts mogelijk wanneer ik alleen was. Dit geheim durfde ik aan niemand toe te vertrouwen, zelfs niet aan haar, die mij verzorgde.

Ik vroeg aan mijn God of ik ziek was en vele andere kinderlijke vragen meer. Dan was ik mijzelf en moest er bij denken en mij inspannen om duidelijk te zijn. Maar ook dat spelletje voldeed mij niet. Soms lag ik uren op mijn rug naar den hemel te turen en zag daarin verschillende figuren. Sommige ervan trachtte ik uit te beelden, wat mij niet gelukte. Ik maakte wolken en een

zon, liet haar stralen en bevestigde haar aan een boom. Ik voelde de warmte uit mijn eigengemaakte zon in mij komen en vertelde het mijn verzorgster. Zij moest er om lachten, maar het deed mij goed, want voor vriendelijkheid was ik gevoelig.

Op een middag kwam Marianne mij bezoeken. Zij was het ouderlijk huis ontvlucht en in stilte tot mij gekomen. Ik vroeg haar voor mij iets te zingen, want zij bezat een schoon stemgeluid, waarvan ik hield zonder het bepaald te weten. Ik zeide: „Kom zing wat, ik heb een verrassing voor je. Als je het niet doet krijg je het niet.”

„Wat heb je?” vroeg ze heel nieuwsgierig.

„Eerst zingen,” zeide ik. Marianne zong; het was een liedje dat iedereen in den omtrek kende. Ik bewonderde haar en benijdde haar tevens om deze prachtige gave, zooals men als kind benijden kan. Zij zong alsof haar geheele leven er van afhing. Toen zij haar zang beëindigd had, zeide ze: „En nu de verrassing!” „Kom,” zeide ik, „ga mee.” Ik haalde haar beeldje onder het zand en mos te voorschijn. Ik had het in bladeren gewikkeld, angstig dat het zou breken. „Ga daar plaats nemen en zie wie dit is.”

Marianne herkende zichzelf, het meest aan haar blonde krullen. Ik had die met kronkelende takjes en bladeren aaneen gevlochten, daaromheen smeerde ik de klei en het hield, hoe gebrekkig het ook was. Zij was zeer verheugd en gelukkig.

„Wie heeft je dat geleerd?” vroeg ze.

Ik zeide: „Niemand. Het beeld mag je behouden, maar het moet hier blijven liggen bij al de andere beeldjes.” Wij noemden het ons kunsthuis en zij stemde daarmee in. Maar hoe kwam ik aan dat kunstgevoel, die kennis; ik had het toch niet geleerd? Ik vertel dit alles uitvoerig, want het is mijn bedoeling u duidelijk te maken, hoe zuiver mijn kinderlijke gevoelens waren ten opzichte van mijn liefhebberijen, hier dus mijn kunst. Later kom ik hierop terug, wanneer de tijd daarvoor is gekomen. Wij speelden te samen en maakten pret, zoodat de dag spoedig voorbij ging en ik reeds naar den andere verlangde. Dien nacht regende het vreeselijk. Toen ik den volgenden dag op mijn geliefd plaatsje in het bosch terugkeerde, zag ik onmiddellijk dat mijn zon was ver-

regend. Zij was uiteen gespat en was niet meer dan een gele vlek met kleine riviertjes. Op den grond en langs den boomstam lag een geelachtig slijk. Voorheen was het mijn zon, waaraan ik mij verwarmde. Dien nacht was mijn geluk vernietigd. Ik haalde mijn God te voorschijn en ook Hij was zacht en viel uiteen. Mijn God was gestorven en ik vertelde het aan mijn verzorgster, die er echter niet op inging, maar mij doordringend volgde in al mijn handelingen. Ik voelde het, maar vroeg: „Wil ik uw beeld maken?”

Lang dacht zij over mijn vraag na en eindelijk zeide zij: „Als ge het kunt.” Zij behoefde het mij geen tweemaal te zeggen en weg vloog ik om het benodigde materiaal te halen. Ik keerde tot haar terug en kneedde de aarde, tot een hechte massa.

Een tijdlang sloeg zij mij gade en vroeg toen: „Wat doet ge thans?”

„Dood maken,” zeide ik.

„Dood maken?”

„Ja,” antwoordde ik, „anders valt het uiteen.” Ik voelde weer dat ik hetzelfde niet was, deze gedachten waren vlugger dan ik. Doch ik ging verder en was reeds begonnen haar te boetseeren. Ik behoefde haar in het geheel niet aan te zien; in een snel tempo kwam het beeld tot stand. Hier een druk een daar een kneep, het kwam alles uit mijn innerlijk voort, wat ik heel duidelijk voelde. Alleen mijn handen kneedden de stof en modeleerden. Na een tijd te hebben gewerkt vroeg ik haar: „Mag ik mij nu even verwijderen, ik krijg het anders niet klaar.” Ook daarover was zij verwonderd, doch ik ging heen. Na een korten tijd keerde ik terug, haar beeld was gereed en ik stelde het voor haar ten toon. Op het zelfde oogenblik riep zij uit: „Lantos, Lantos, hoe komt ge aan dit alles, ik moet er met uwe ouders over spreken.”

Zoodra zij deze woorden sprak, overviel mij een onbehagelijk gevoel. Ik voelde een beklemming op mijn borst, zoodat ik bijna geen adem kon halen. Ik dacht te zullen bezwijken, doch na een oogenblik verdween het en voelde ik mij weer normaal. In een kort oogenblik was dit alles geschied. Ik keek naar haar en, hoe jong en kinderlijk ik ook was, ik verwenschte het oogenblik, dat

ik dit beeld had gemaakt. Er dreigde gevaar en ik voelde waardoor, maar kon er geen verklaring voor vinden.

„Zijt ge onwel?” vroeg zij zacht en teeder.

„Neen,” antwoordde ik kort en streng, „ik gevoel mij goed.”

Voor het eerst had ik als een Dumonché gesproken, waardoor zij schrok. Onze mooie verbinding was echter vernietigd want ik vertrouwde haar in niets meer. In mijn gevoel trok ik mij van haar terug; in niets was ik meer te bereiken. Ik begreep niet waarom, niets begreep ik van dit alles, toch voelde ik wat ik wilde, want het lag diep in mij.

Zij had er met mijne ouders over gesproken en aan het gesprokene begreep ik, dat zij het „waarom” had verzwegen. Alleen had zij verteld, dat ik haar streng en koud op haar plaats had gezet. Hoe mijn ouders er op reageerden? Zij vonden mij zooals ik behoorde te zijn. Zij zagen daarin het ware karakter van hun geslacht en waren verheugd. Hiermede was het incident voorbij en vergeten, maar ik was veranderd. Van stonde af aan negeerde ik al haar goede bedoelingen. Voor iets bleef ik bevreesd, maar voor wat?

Ik hunkerde naar Marianne; zij was de eenige die ik nog vertrouwde en tegenover wie ik mijn innerlijke gevoelens kon uiten. Mijn liefde voor haar groeide.

Het beeld van mijn verzorgster vernietigde ik, het kreeg geen plaatsje bij de andere. Wanneer zij mij vragen stelde, ontweek ik het antwoord. Toch kwam er weer toenadering, want zij bleef doorgaan mij haar liefde te geven. Na eenige dagen bezweek ik, waarop haar de tranen over de wangen vloeiden en zij mij harts-tochtelijk aan haar borst drukte. „Mijn jongen,” zeide zij, „hoe kunt ge zoo boos zijn.” Daardoor begreep ik dat zij mijn ware gevoelens niet begreep en mijn angst niet voelde. Alsof mijn leven er van af hing vocht ik voor iets, wat door haar, die toch veel ouder was, niet werd gevoeld! Ik waakte over „iets”, dat om en in mij leefde, maar dat ik zelf niet begreep. Andere kinderen zullen op mijn leeftijd ook hun wereldje verbergen, wanneer zij niet worden begrepen. Geen wezen zal men gevoelens toevertrouwen, dat niet dezelfde gevoelens bezit en daarop reageert.

Het zieleleven sluit zich onverbiddelijk. Het gevoel van het kind gaat of sluimeren of het tobt er op voort en weet van geen ophouden. Het zal en moet bereiken datgene, waarnaar het hunkert; het wordt scherper en bewuster, totdat het zich ontplooit en de ware eigenschappen zich manifesteren. Daarop bouwt zich de mensch een eigen toekomst. In de jaren, die komen zullen, zal de geest zich ontwikkelen, vooral wanneer de mannelijke en vrouwelijke leeftijd in aantocht is. Dan is men bewust of in slaap, doch die slaaptoestand behoort bij hen, die dit alles, wat ik hier vertel, niet beleven, noch voelen, noch verwerken, noch bezitten.

In mij lag een stuwende kracht en men dacht aan zwakte, dus stoffelijk, doch slechts in mijn innerlijk speelde zich dit gansche probleem af. Voor hen, die mij niet begrepen, sloot zich deze kracht onvermijdelijk. Maar wanneer de oudere mensch mij met zijn liefde omstraalde, opende het zich als vanzelf en ging ik in die liefdekracht over, die mij gelukkig maakte. Daardoor bezweek ik ook voor haar, die mij verzorgde en mijn leermeesteres was. Ik wist zeer zeker dat, als zij de ware oorzaak aan mijn ouders zou hebben verteld, ik in geen geval nog iets van haar had aanvaard. Dit vergemakkelijkte mijn toenadering en het terugkeeren mijner oude gevoelens voor haar. Ik zeide, dat ik niet boos was, doch ook, dat zij niet mocht spreken. „Gij verbreekt uw woord toch niet?” liet ik er op volgen.

„Mijn woord, zegt ge?”

„Uw woord,” herhaalde ik en bleef haar aankijken.

Nieuwe gedachten kwamen er in mij op en ik vroeg haar: „Zal ik een nieuw en ander beeld voor u maken?”

„Doet zooals ge wilt, mijn jongen,” sprak zij, waarop ik heensnelde en verdween. Een tiental passen van haar verwijderd voelde ik mijn drang tot modeleen minder en zette ik mij neder om na te denken. Hoelang ik daar had gezeten wist ik niet, de tijd vervloog, gedachten volgden elkander op en van het denken werd ik moe en viel in slaap. Ik werd eerst wakker, toen ik mij bij mijn naam hoorde noemen. Voor mij stond Marianne. Onmiddellijk herinnerde ik mij het beloofde en groette haar niet.

Marianne wist niet wat er in mij omging, maar zag mij boos aan, draaide zich om en ging heen.

„Blijf,” schreeuwde ik haar achterna, „blijf!”

Doch zij bleef niet en was reeds verdwenen. Opnieuw toog ik op weg, doch kon niet tot de gewenschte gedachten komen en keerde terug. Van verre glimlachte mijn verzorgster mij toe en ik begreep haar glimlach. Er werd over dit beeld niet meer gesproken, maar ik zeide: „Weet u, dat ik spoedig van hier ga?”

„Spoedig van hier, Lantos? Hoe komt ge daarbij?”

„Afgeluisterd, ik hoorde het mijn moeder zeggen. Ik ben beter, weet u dat dan niet?”

„Neen,” zeide zij, „mij is daarvan niets bekend.”

Den volgenden dag echter kwam mijn moeder het haar vertellen. Zij informeerde met belangstelling, hoe ik het maakte en ook omtrent haar gevoelens. Ik zag van mijn moeder naar haar die mij lief had en wachtte mijn doodvonnis af. Ik wist reeds wat zij zou zeggen, zij zeide: „Het bosch doet hem goed, hij is veel beter.”

Er werd besloten dat ik over eenige maanden elders mijn lichamelijke opvoeding zou ontvangen. Nieuwe leermeesters zouden hun krachten aan mij geven, maar mijn vrije leven was dan voorbij en een nieuw zou beginnen. Den volgenden dag vertelde ik het groote nieuws aan Marianne, zij deed zeer verlegen. Tezamen zwierven wij in den omtrek rond, hand in hand, als twee geliefden. Plotseling zeide zij tot mij: „Ik zal kransen vlechten en dan gaan wij trouwen.”

Onmiddellijk stemde ik met haar plannetje in en tezamen plukten wij bloemen om het heugelijk feest te doen slagen. Mijn geliefde hond was bij ons en het goede dier zou ons kind worden, wanneer wij eenmaal in den echt waren verbonden. Spoedig waren de kransen gereed en keerden wij naar mijn verzorgster terug die steeds in de onmiddellijke nabijheid bleef en ons geen oogenblik uit het oog verloor. Hand in hand traden wij haar tegemoet. Ik deed het woord en zeide: „U moet ons trouwen.” „Wat zegt ge?”

„Trouwen,” herhaalde ik, „wij zijn daartoe besloten, want spoedig ga ik heen.”

In ons lag heilige ernst voor dit gebeuren. Toen zij ons gadesloeg en aan onze ernstige gezichtjes en houding voelde te moeten meedoen, verbond zij ons met eenige woorden in den echt. Wij waren man en vrouw en Marianne liet onmiddellijk haar rechten gelden. Ik moest gehoorzamen, lief tegen haar zijn en haar in alles bevoorrechten. Maar spoedig waren wij onze verbintenis vergeten en zochten naar andere spelletjes om den tijd te dooden. Uren lang lagen wij op onzen rug hand in hand naar den hemel te turen, maar geen van beiden verbrak de stilte. Het was alsof zij voelde, dat zij mij spoedig zou missen. Maar dan plotseling sprong zij op en koos het hazenpad. Wat bezielde die brutale meid? Daarover liep ik dan te denken maar kon niet achter de waarheid komen. Soms keerde zij eenige uren daarna weer terug en wanneer ik haar over haar heengaan en kuren vroeg, kreeg ik geen antwoord. Ik voelde, dat zij mij van voren en van achteren begluurde en anders deed dan gewoon. Kwam het door mijn heengaan? Toen ik haar vroeg of zij het jammer vond dat ik heenging, begon zij te snikken. Arme Marianne! Ik streelde haar blonde krullen en beloofde haar iets te schenken. Wanneer zij zong wist ik, dat zij gelukkig was. Zij vatte mijn hand in de hare en zong nu haar hoogste lied uit. Hoe was ik van haar gaan houden! Ik vertelde haar, dat ik heel veel van haar hield, meer nog dan van mijn ouders. Zij begreep dit volkomen. Onze zieltjes verlangden naar warmte, vooral ik, daar ik die in mijn omgeving niet ontving. Dan vlijden wij ons weer neder en vertelden elkaar schoone dingen. Plotseling zeide ze: „Lantos, ik ga je begraven.” „Begraven?” vroeg ik. Een vreemd spel, doch ik vond het wel aardig en wilde haar niet teleurstellen. Ik zou begraven worden en zij zou om haar gemaal treuren. Zij begroef mij onder zand en loof, mijn hoofd bleef vrij, maar mijn oogen moest ik gesloten houden. Ik deed wat zij wilde, want zij was steeds degene, die nieuwe spelletjes bedacht. Ik schaterde het uit van de pret, maar voor haar was het heilige ernst. Zij treurde dat het een lieve lust was. Tranen rolden over haar beide wangen. Ook ik

werd ernstig. Marianne knielde naast mij neder en sprak: „O, hoe had ik hem lief en nu is hij niet meer.” Het was tragisch, zij voelde echt menschelijk leed. Onder haar schreien voelde ik een merkwaardige kracht in mij komen. Ik begon te beven en te trillen en koude stroomen trokken door mijn lichaam. Ik wilde aan dit spel een einde maken, maar het was mij niet mogelijk, ik was verstijfd, mijn macht over mijn ledematen was gebroken. Deze gevoelens bleven geruimen tijd, doch ons spel was er door verstoord. Daarna voelde ik mijn krachten terugkeeren.

Wij zagen elkaar in de oogen en beiden voelden dat er iets was geschied, dat niet tot ons spel behoorde. Zonder het te willen had het mij overrompeld. Daarna schaterden wij het uit van de pret en ook dit spel behoorde tot het verleden. Onverwacht vroeg zij haar beeld te mogen zien. Op de plaats gekomen waar ik mijne verzameling bewaarde, haalde ik haar beeld te voorschijn, maar het was ontoonbaar, vergaan tot een glibberige massa. Zij drong er op aan een nieuw te maken. Dat behoefde zij mij geen tweemaal te zeggen en dit beeld werd nog mooier dan het eerste. Ik omwikkelde het met een oud stuk doek en begroef het opnieuw. Al dien tijd had zij geen woord gesproken, maar toen ik haar beeltenis had opgeborgen sprak ze: „Ben je ziek? Je ziet zoo wit.” „Nee,” zeide ik, „ik gevoel mij heel goed.”

Toch bleef zij mij aanstaren en ineens draaide zij zich om en verdween. Zij maakte mij woedend door zoo plotseling te verdwijnen. Ik rende haar achterna, wilde weten waarom zij heenging zonder iets te zeggen. Dat was de eenige groote fout die ik bij haar ontdekte, maar die mij hinderde en pijn deed. Ik zag haar in geen dagen en ik doolde alleen rond en zocht naar eenig ander vermaak of klaagde mijn nood bij mijne verzorgster. Ook zij kon mij op Marianne's handelingen geen antwoord geven. Door haar doen en laten sloeg zij in mij iets stuk, zij brak iets, waardoor ik leed. Dan was ik in niets te bereiken en mijn ware aard openbaarde zich voor anderen, die in mijn omgeving waren. Ik vernielde dan alles wat los en vast was en werd daarin door mijn ouders gesteund. Nu was ik immers als één van hen, nu waren zij nergens meer angstig voor.

De tijd verstreek en nog één keer ontmoette ik Marianne. Ik vroeg haar naar de redenen van haar plotseling verdwijnen, maar zij gaf mij geen antwoord en negeerde mijn vraag. Toen kende ik mijzelf niet meer en pakte haar beet om haar af te ranselen. Zij schreeuwde om hulp en op haar roepen schoot mijn verzorgster haar te hulp en bevrijdde haar. Marianne maakte van de gelegenheid gebruik en koos het hazenpad. Woedend was ik, maar ik durfde niet mijn krachten met die van mijn verzorgster te meten en ook ik ijldes dus weg en zocht mijn geluk op mijn kamer. Daar kwam ik tot mijzelf en voelde, dat mijn angst voor dat ééne in mij was verdwenen. Ik voelde het reeds van het oogenblik, dat mijn moeder met mijn verzorgster had gesproken over mijn heengaan. Die tijd stond nu onherroepelijk vast. Ik dacht aan Marianne en vroeg aan mijn moeder of ik haar mocht groeten. Zij verbood het echter en haalde haar schouders op. Een ander kind, dat ik niet kon uitstaan en in langen tijd niet had gezien zou bij mij komen. Maar dit bezoek was slechts kort; door mijn stemming werd er een einde aan gemaakt en mijn aanstaande vrouw ging heen. Haar zou ik niet meer terugzien, een andere macht verbrak dezen band, waar noch geest, noch mensch iets aan zou kunnen veranderen.

Den volgenden morgen bracht men mij in een andere omgeving, waar voor mijn opvoeding zou worden gezorgd. Mijn jeugd, de schoonste tijd van mijn leven op aarde, was voorbij. Marianne ontmoette ik niet meer. In mijn moeders gevoel lag tusschen haar en mij een diepe kloof, die niet te overbruggen was. Hoe jong ik ook was, toch voelde ik de beteekenis ervan. Maar ik voelde mij niet zooals zij; haar stand, geboorte, rijkdom en heerschappij maakten mij niet wakker. Voor ik heenging dankte ik mijn verzorgster voor alles. Ook haar zou ik niet meer terugzien.

In mijn nieuwe omgeving

Dit alles heb ik in flitsen verteld; de noodzakelijke beelden en gevoelens beschreven, maar ik heb zooveel mogelijk alle andere

aardsche gebeurtenissen, die in mijn leven voorkwamen, gemen, omdat die hiermede niets hebben uit te staan. Het ging mij alleen om mijn innerlijke gevoelens en de krachten die zich aan mij opdrongen en waaraan ik mij niet kon onttrekken. Ik wil alleen die stoffelijke dingen beschrijven die noodzakelijk zijn om het voor u duidelijk te maken, zoodat u mijn relaas kunt volgen. Mij, waarde lezer, gaat het alleen om de inwerking van onzichtbare machten en krachten, waardoor ik leefde, werkte en handelde, zooals ook u in het leven op aarde zult ontmoeten en wellicht beleven. Hoe het ook zij, ieder beleeft iets, want gij zijt op aarde om iets te beleven. De één is zich van inwerking bewust, voelt die leiding aan, een ander slaapt en beleeft andere gebeurtenissen. Doch al die levensproblemen hebben diepe beteekenis. Tezamen zullen wij dezen weg volgen. Ik ga nu verder. Men bracht mij in een andere omgeving, zooals ik reeds zeide, om voor mijn opvoeding te zorgen. Mijn opvoeders moesten mij en vele anderen met mij onderwijzen. De een trachtte de vele karaktereigenschappen bewust te maken, een ander leerde ons verschillende wapenen hanteeren en vele andere dingen meer. Wij gingen van den één naar den ander, doch hoe ik mij ook inspande, het interesseerde mij niet en ik kon mij dit alles niet eigen maken. Maanden gingen voorbij, doch ik leerde niets. Ik voelde geen liefde voor al deze dingen, het botste tegen mij op. Men informeerde bij mijn ouders daar mijn opvoeders dachten, dat zij dit raadsel zouden kunnen oplossen, doch ik begreep, dat dit bericht verschrikkelijk voor mijn ouders moest zijn. Zoo gingen eenige jaren voorbij. Ik zou den leeftijd van vijftien jaar bereiken, doch ik voelde mij ouder dan twintig. Door mijne opvoeders zag ik heen en voelde de beteekenis van hun strenge terechtwijzingen. Zij kwamen niet rechtstreeks van hen, maar daarachter voelde ik een bekende kracht en wel die mijner ouders. Het was de wil van mijn moeder, die door hen sprak. Mijn afkeer voor alles en ieder, die door mijn ouders werd beïnvloed, groeide met den dag, vooral na elke terechtwijzing, die men dacht mij te moeten toedienen. Mijn karakter begon zich te ontplooien, mijn afkeer en haat werd heviger en ik geraakte al

verder en verder uit hun omgeving vandaan. Zekere eigenschappen werden bewuster, doch alle gevoelens waren in opstand, in hevig verzet tegen wat mijn geboorte betrof. Wat ik in mijn kinderjaren als angst voelde en verborgen had gehouden, maar wat ik niet begreep, kon ik nu duidelijk verstaan, al bleef het voor mij onmogelijk het geheel te kunnen zien en de beteekenis daarvan te begrijpen. Het werkte nu als gif in mij, liet zich als minachting voelen en veranderde in haat bij iederen steek, dien men mij toebreacht. Al dat sarren en heerschen bracht mij, zooals ik reeds zeide, verder en verder van huis en van hen die mij lief hadden. In mijn gedachten zag ik mijn voorouders aan mijn geest voorbijgaan en ook hen haatte ik. Ik was niet meer te bereiken, stootte iedereen en alles, wat met hen in verband stond, van mij af. Door mijn sombere uitstraling trok ik weinig vrienden tot mij en leefde in eenzaamheid voort. Dat alles deed geen goed aan onze verhouding. Ik zakte al dieper en dieper in mijzelf weg. Hoe strenger men mij behandelde, des te dieper sloot ik mij af, totdat men het met geweld probeerde. Ook die krasse maatregelen schreef ik toe aan mijn ouders. Zooals anderen, die zich in volle liefde gaven, kon ik nu eenmaal niet leeren. Ik voelde geen liefde voor deze stof, het stootte mij af, het was onmogelijk voor mij anders te zijn, hoe gaarne ik ook had gewild. Maar wat ik dan wèl wilde, wist ik niet.

Van den eenen opvoeder stuurde men mij naar den ander, doch allen gaven den moed op mij iets te kunnen leeren. Ik was in alles onvoldoende, behalve wanneer het kunst betrof, daarin was ik één der eersten. In mijn kinderjaren interesseerde ik mij voor geschiedenis, doch nu was het alleen de kunst en wel de beeldende kunst. Men schreef die eigenschappen aan een slecht verleden toe. Hoe de geleerden aan deze gedachten kwamen, was mij een raadsel. Mijn gevoel daarvoor bleek echter wisselend van aard te zijn.

Soms was het heel innig in mij, dan weer dacht ik er in dagen niet aan en was mij alles onverschillig. Men trachtte mijn ware karakter te ontsluiëren, maar dat gelukte niet. Hoe liefelijker zij tot mij kwamen, des te gemakkelijker was ik te bereiken. Doch

voor deze wijze van naderen waren zij allen blind. In plaats daarvan pasten zij krachtmiddelen toe, doch ik bleef onwrikbaar. Mijn karakter was niet te peilen, niet aan te voelen, ikzelf was onvindbaar, dus stond men voor een raadsel.

Alleen ik kende het raadsel, had het voor hen kunnen oplossen, maar deed het niet. Ik gunde mijn ouders geen oogenblik het vertrouwen op geluk. Van alles walgde ik, ook van mijzelf. Hoe meer moeite men deed mij te bereiken, des te dieper zonk ik in al die geheimzinnigheid weg. Een dikke mist lag om mijn ware persoonlijkheid. Ik was onwillig en onhandelbaar. Ik begreep dat mijn geboorte mij beschermde, anders had de knoet mijn lichaam verbrijzeld.

Toen kwamen mijn ouders over en beraadslaagden. Weer dacht men aan ziekte, maar dit werd toch ten eenenmale uitgesloten geacht. Op verschillende wijze werd ik aan den tand gevoeld en door geleerden ondervraagd. Niets hielp. Ik bleef onverbiddelijk, was niet te bereiken of te veranderen. Ik voelde mij leeg, kon aan niets denken. In één richting kon ik voelen en hun antwoord geven, kon ik alles begrijpen en dat was de kunst. Daar gingen zij echter niet op in, want ik was voor andere en nuttiger dingen geboren. Men wilde van mij een heerscher maken, mijn afkomst en geslacht eischte dit. Maar ik was niet te veranderen, hoewel mijn ouders er anders over dachten en daarom werden weer andere geleerden geraadpleegd. Eén van hen voelde voor kunst en bij hem bleef ik anderhalf jaar en leerde verschillende noodzakelijkheden om mijn opvoeding te voltooien. Op bijna achttienjarigen leeftijd keerde ik naar huis terug. Mijn ontvangst was allerdroevigst. Geen van mijn ouders stond mij toe een woord tot hen te spreken. Zij voelden niets voor mij en zoo zocht ik mijn heil weer bij mijzelf.

Vele dingen waren er veranderd. Mijn opvoedsters waren weggezonden, ook de ouders van Marianne. Allen verdachten zij er van, aan mijn ondergang medegewerkt te hebben en zij waren ontslagen. Mijn verzorgster, van wie ik zooveel hield, hadden zij op onmenselijke wijze behandeld. Ik hoorde dit alles in den omtrek, want er waren nog mensen, die mij hun vertrouwen schonken. Ook mijn vaders oude dienaar schonk mij zijn ver-

trouwen, maar ik moest de belofte doen alles geheim te houden daar anders ook zijn einde zou komen. Een dienaar, die verraad pleegt, zou dit met zijn leven moeten boeten. Wij hadden nog steeds een martelkamer om hun geheimen te ontfutselen en daar ik dit begreep, zwoer ik hem, dat geen haar op zijn oude grijze hoofd door mijn toedoen gekrenkt zou worden.

Er was een afschuwelijke sfeer in huis, er moest iets gebeuren, maar wat? Ik meed mijn ouders zooveel mogelijk. Aan tafel durfde ik niet te verschijnen en werd daartoe ook niet uitgenoodigd. Zelf had ik geen idee wat ik zou gaan doen. Om het bestuur in handen te nemen, daarvoor bezat ik geen kennis genoeg en mij als erfgenaam te introduceeren en aan al die andere edelen voor te stellen, dat zou een mislukking worden. Die schande zouden ze niet overleven.

Dat alles hoorde ik van mijn vaders dienaar; hij was mijn eenige verbinding. Door hem leerde ik hoe te moeten handelen, wilde ik in dit conflict mijzelf redden. Zij waren tot alles in staat, huurlingen en beulsknechten waren er in overvloed. Daarvoor schrikte ik in werkelijkheid echter terug, mijn lichaam was mij te lief.

Was het lafheid van mij? Deugde ik dan nergens voor? Ik begon mijzelf vragen te stellen, doch kreeg er geen antwoord op. Heele dagen slenterde ik in den omtrek rond, alleen en verlaten en dacht aan den schoonen tijd, die voorbij was. De plaats, waar ik met Marianne speelde, was thans mijn geliefkoosd plekje. Soms vloeiden mij de tranen over de wangen en voelde ik mij den ongelukkigsten mensch van de wereld. Toch was ik rijk, bezat alles, maar alleen wat aardisch geluk kon beteekenen. Voor mij had een dergelijk geluk echter geen waarde; ik minachtte en haatte dat geluk. Die haat was de laatste dagen versterkt, ik begon deze als een vloek te voelen.

Rustte er een vloek op mij? Waarom was ik niet zooals men mij wenschte? Waar kwam dat leege, onbegrijpelijke gevoel in mij vandaan? Waarom was ik niet als mijn voorouders, een echte Dumonché? Waarom verschilde ik van hen, van al die anderen die vóór mij dezen naam hadden gedragen? Vele vragen kwamen in mij op, maar niet één werd beantwoord, zoodat ik mij erg be-

droefd voelde. Wanneer die droefheid mij overviel en ik diep in mijzelf afdaalde, dan leek het mij toe, dat ik niet alleen was. Doch die gedachte was slechts van korten duur; andere verdrongen deze weer. Het gevoel mijner ouders achtervolgde mij. Het dreef mij voort van den vroegen morgen tot den laten avond. Des nachts droomde en ijld ik en kon den slaap niet vatten. Ik voelde mij onrustig en angstig en trachtte voortdurend achter dit raadsel te komen. Het betrof mijzelf, daarvan was ik overtuigd. Weken gingen voorbij, maar er kwam geen uitkomst, integendeel, er heerschte een geladen atmosfeer. Dit kon op den duur zoo niet voortgaan, er zou iets moeten gebeuren. Daarom begon ik aan mijn toekomst te denken.

Wanneer ik nu mijn best eens deed en met mijn ouders sprak om tot een accoord te komen? Maar dan viel ik in mijn eigen wereld terug en was niet in staat te denken, want ik was niet gewoon. Maar hoe leerde ik mijzelf kennen? Vanwaar waren die krachten tot mij gekomen? Hoe zou ik ze moeten aanwenden opdat ikzelf veranderde en beter kon leeren? Om en in mij lag een waas van geheimzinnigheid. Ik moest met hen spreken, ik wilde weten wat zij thans van mij wenschten, daarna zou ik verder zien wat mij te doen stond.

Ik vroeg om een onderhoud, doch zij waren voor mij niet te spreken. Voor de tweede maal weigerden zij mij te ontvangen. Mijn haat voelde ik opnieuw in mij ontbranden en dit deed geen goed aan onze verhouding. Nu begon ik opnieuw te denken en trachtte hun toestand met den mijne te vergelijken. Ik begon bij het oogenblik mijner geboorte. Hun liefde voor mij, hun geluk en waarvoor zij op aarde leefden, voelde ik. Ik trachtte hun bedoelingen te ontcijferen, wikte en overwoog alles, uit hun gezichtskring bezien. Doch ik kwam in opstand. Zij hadden het recht niet, zoo was mijn conclusie, mij hun ouderlijke liefde te onthouden. Omdat ik geen gevoel bezat, geen wil om te heerschen, al die eigenschappen miste, die mijn voorouders bezaten, moesten zij mij daarom zoo behandelen? Zij moesten mij aanvaarden zooals ik was, doch zij dachten aan onwil mijnerzijds. Eén probleem was mij duidelijk en hierover zou ik met hen spreken wanneer zij het mij zouden toestaan. Nu moest ik nog zien

met die andere gevoelens, die mijzelf betroffen, klaar te komen. Maar reeds struikelde ik over de eerste gedachte, die in mij op kwam.

Want waarom minachtte ik hen en alles wat tot hun bezit behoorde? Op jeugdigen leeftijd waren deze gevoelens reeds in mij opgekomen. Zij waren niet veranderd, integendeel, zij waren versterkt. Waarom? Waarvoor? Het vergalde mijn leven en het hunne. Het bracht mij als kind in opstand, het knaagde aan hun harten en verduistarde hun geluk. Ik wilde dit kwijt, maar kon ik er zelf een einde aan maken? Uren achtereen dacht ik aan dit onbegrijpelijke. Doch mijn gevoel om anders te worden werd gesmoord, mijn wil tot handelen gebroken. Ik voelde, dat ik niet boven mijzelf kon uitkomen. Tot op zekere hoogte waren mijn krachten en wil berekend, kon ik handelen en denken, maar mijn gevoelens te veranderen, dat was niet mogelijk, dan verzwakte mijn wil. Ik bleef in één richting voelen, denken en liefhebben. Toch trachtte ik telkens en telkens weer hun geslacht en bezit uit een ander oogpunt te bezien, maar ik strandde volkomen. Ik voelde mij als een vreemdeling en toch wandelde ik op eigen grond. Dit was ons bezit, hier moest ik mij gelukkig voelen, doch hoe voelde ik mij thans en reeds in mijn jeugd? Ik verzettede mij tegen dit gevoel, wilde anders worden, wilde gelukkig zijn en mij geheel veranderen, zooals een Dumonché behoorde te zijn. Mijn gezondheid liet niets te wenschen over. Ik voelde mij sterk en krachtig. Dagen lang verkeerde ik in dezen toestand. Toch keerde mijn minachting terug, groeide mijn haat voor alles en ik verwenschte het oogenblik dat ik hier was geboren. Tegen dat gevoel was ik niet opgewassen, het was sterker dan ik, het vernietigde mijn wil om te worden, zooals zij gaarne zouden zien dat ik zou zijn.

Op een morgen, zeer onverwachts, liet men mij roepen. Dit was een verrassing voor mij. Koel en gereserveerd was mijn ontvangst. Bij hen trof ik twee geleerden, tenminste ik voelde dat zij dat waren. Mijn vader sprak tot mij als volgt: „Wij willen een laatste onderzoek, stel je beschikbaar.” Ik boog mijn hoofd en trad hen tegemoet. Mijne moeder doorboorde mij met haar blik, daarin voelde ik niet de geringste liefde voor mij. Beiden vond

ik in niets veranderd. Voor hen was ik een minderwaardig sujet, een probleem, een individu, dat hun toekomst, hun geluk en vertrouwen vernietigde. Ik vroeg aan een andere en hogere kracht om vergeving, wanneer ik verkeerd had gevoeld. Zelf voelde ik mij in een vreemden toestand en niet in het minst tot hen aangetrokken. Dadelijk toen ik dit vaststelde, waren mijn goede voornemens, die ik de laatste dagen jegens hen beiden gevoelde, in puin geslagen. Mijn minachting keerde terug en mijn haat doodde mijn goede voornemens. Een muur stond tusschen hen en mij en verder dan vroeger waren wij van elkaar verwijderd. Het waren vreemden, menschen zonder gevoel of liefde.

In de aangrenzende kamer traden de geleerden binnen. Op een rustbed moest ik plaats nemen, doch mij eerst ontkleeden. Mijne ouders waren ons gevolgd. Ik deed wat van mij verlangd werd en was zeer deemoedig, een ongekennde rust lag in mij. Men diende mij iets toe, waarna ik mij duizelig voelde worden. Die duizeligheid veranderde in moeheid en ik voelde dat slaap mij overviel, zoodat ik van niets meer af wist. In den nacht werd ik wakker. Ik was mij bewust, dat ik wakker werd en herinnerde mij het gebeurde. Naast mijn bed zag ik een schim en die schim hield mijn hand vast. Ik zag dat het een mensch was, maar in een waas gehuld. Ik was mij alles bewust wat ik waarnam. Daarna viel ik weer in slaap en begon ik te droomen.

Ik droomde, dat ik in een andere stad leefde en dat ik kunstenaar was. Eer en roem lagen aan mijn voeten. Ik leefde in een gebouw en werkte aan een groot beeld, dat ik verafgoodde. Ik voelde groote liefde voor het geschapene, want een groot geluk stroomde in mij. Ik kon mijzelf duidelijk herkennen, maar ik was veel ouder geworden. Ik voelde dat ik liefhad, maar het voorwerp van die liefde niet bezat. Nu zag ik een mensch, die een groenachtig licht uitstraalde en die figuur maakte mij angstig, zoodat ik huiverde. Hij was mij niet goed gezind en bleek mijn vijand te zijn. Ook ik haatte hem en toch vertoefde hij in mijne omgeving. Hij was een jonge, knappe man, een adonis. Wij verwachtten iemand. Hij zou mij met een mensch in verbinding brengen maar ik wist niet wie het zou zijn.

Plotseling voelde ik een afschuwelijken haat in mij komen, ik

besprong hem heel onverwachts en sloeg hem neer. Ik had gedood en was een moordenaar. Op hetzelfde oogenblik werd ik wakker. Het angstzweet stond op mijn voorhoofd. Ik wist waarvan ik had gedroomd, ik herinnerde mij alles, maar slingerde het van mij af en schreef het toe aan het nieuwe onderzoek. Zoo duidelijk was ik mij nog van alles bewust, dat beeld voor beeld aan mijn geest voorbij trok zonder dat ik het wenschte. Daarna viel ik weer in slaap.

De zon had haar hoogste punt bereikt, toen ik opnieuw ontwaakte. Naast mijn bed zag ik de geleerden die dit onderzoek hadden verricht. Zij vroegen, hoe ik mij gevoelde. Ik zeide, dat ik mij heerlijk uitgerust voelde, maar vroeg tevens, wat hun bevindingen waren.

„Wij zijn tevreden,” zeiden zij.

Ik dankte hen, maar dacht meteen aan andere opstandige dingen, omdat ik voelde dat zij mij de waarheid niet mochten of wilden geven. Eenige dagen moest ik het bed houden, daarna mocht ik mij vrij bewegen. Die dagen gingen voorbij en niets bijzonders deed zich voor. Den dag, die daarop volgde, werd ik bij hen ontboden. Ik begreep daardoor, dat dit onderzoek tot mijn voordeel was uitgevallen. Bij het binnentreden vroegen mijn ouders hoe ik mij voelde, wat mij ten zeerste verwonderde. Het strakke gelaat mijner moeder vertoonde eenige beminnelijkheid en toenadering en ik vond haar wat zachter gestemd.

Ik antwoordde hun hoe ik mij voelde, verder werd geen woord meer gesproken en zij verwijderden zich. Ik was weer aan mijzelf overgelaten en slenterde in den omtrek rond om nieuwe krachten te verzamelen. Mijn vader was ter jacht, mijn moeder doodde haar tijd met andere dingen. Hoe walgde ik van hun beider leven.

De breuk.

Wat ging er in beide wezens om? Waren zij mijn ouders? Moest ik eenzelfde leven leiden als zij? Was ik geboren om op jacht te gaan, te strijden, te rooven en te dooden? Ieder misgunde eens

anders bezit. Het was steeds rooven en veroveren van ander grondgebied.

In al dien tijd had ik mijn gevoel voor kunst niet bemerkt, maar nu drong het zich weer aan mij op. Er groeide iets in mij waaraan ik geen weerstand kon bieden. Het werd steeds inniger en ik begon weer aan mijn toekomst te denken. Wat moest ik hier nog doen? Ik besloot er met mijn ouders over te spreken en den volgenden morgen achtte ik het oogenblik gekomen. Mijn vader vond het belachelijk en barstte in een hartstochtelijk, bijna dierlijk gelach uit en ik werd rood van woede, toen ook mijne moeder de toch reeds gespannen atmosfeer met haar hoongelach verscherpte.

Ik zeide hun, dat ik niet kon zijn wat zij van mij wenschten en ik niet voor heerscher was geboren. Op dit oogenblik speelde ik met mijn leven, doch ik had rijpelijk overwogen wat mij te doen stond. Ik werd er innerlijk toe gedreven, wat ik duidelijk voelde en zette alles op alles. Ik was mij dus bewust wat ik deed en tartte de heerschappij mijner ouders. Nog verder te spreken werd mij niet toegestaan.

„Gij, een kunstenaar? Belachelijk,” herhaalde mijn vader.

Toch zeide ik nog, dat ik niet geschikt was voor dat, wat zij van mij wilden en vroeg: „Laat mij begaan.”

Maar dat was teveel. Als een wild dier sprong hij op mij af en slingerde mij door de kamer. Daarna ging hij heen en ook mijn moeder verwijderde zich. Hij keerde weer terug en zeide: „ik geef u één dag bedenktijd; langer niet,” waarop hij opnieuw verdween.

Ik ging heen om in de natuur mijn rust terug te vinden. Onbewust voerden mijn schreden mij naar mijn geliefd plaatsje in het bosch, waar ik met Marianne zoo dikwijls vertoefde en zette mij neder om na te denken. Een geweldige kracht doorvoer mij en mijn besluit stond zóó vast, alsof het in het diepst van mijn ziel was gegrift. Ik zou en moest hier zoo spoedig mogelijk vandaan, of het zou mij het leven kosten. Ik voelde duidelijk, dat ik mij in alles zou moeten beheerschen, wilde ik hem niet tot het uiterste brengen. In gedachten tuurde ik voor mij heen, maar

ook de natuur was veranderd. Ik stond op grond, die mij innerlijk verschroeide en dien ik haatte. Toen ging mijn prille jeugd aan mij voorbij.

Waar was Marianne? Wat was er van haar en haar ouders geworden? Zou ik haar nog eens terugzien? Die arme menschen hadden toch geen kwaad gedaan? Zij waren onschuldig. Hier had zij voor mij gezongen, nog hoorde ik haar liefelijke stem. Hoe gelukkig waren wij beiden geweest. Het gaf mij thans kracht om tot het uiterste te strijden. Ik vocht voor mijn geluk en gevoel, ik vocht voor mijzelf, tenminste dat dacht ik, want waarvoor beleefde ik anders dit alles? De eene herinnering na de andere keerde in mij terug; zij waren vol levensvreugd. Op deze plaats waren wij door mijn verzorgster in den echt verbonden. Hoe scherp waren toen reeds mijn gedachten. Hier begreep ik, dat ik in niets was veranderd, van kind af was ik zóó geweest. Als ik aan mijn verjaardagen dacht, kwam er een woede in mij op jegens dat andere wezen. Dat geluk zou ik hun nooit gunnen, ik liet mij niet binden, wilde mijn eigen heer en meester zijn. Ik sloeg al die wetten en protocollen stuk, omdat ik nu handelend moest optreden en begreep wat mij te wachten stond. Wat zou kunnen komen, beteekende, dat mijn leven aan een zijden draad hing. Zij konden met mij doen wat zij wilden en wenschten. Hun ouderlijke macht was onbegrensd en ik zag mijzelf reeds in de folterkamer om mij te dwingen. Zij hadden het recht daartoe. Ik keek naar mijn arme lichaam en voelde reeds de kwellingen die het zou ondergaan. Een stekende pijn sneed door mijn borst als ik er aan dacht.

Tot nu toe had ik weinig gebeden en toch stuurde ik gedachten omhoog om hulp. Mijn tegenstanders waren mij te machtig, ik zou het onderspit moeten delven. Lang bleef ik in gedachten om hulp vragen en in mij kwam een weldadige rust.

Een zachte wind voer door het struikgewas, wat mij onwillekeurig deed huiveren. Ik voelde het als verraad, want ik vertrouwde niets meer. Er broeide iets en die stilte maakte mij angstig. Mijn rust van zooeven loste daarin op en ik werd een speelbal van verschillende gevoelens. Alles om mij heen was thans in diepe

rust als wachtte het op den storm die in aantocht was. Het was zoo angstig, dat ik dacht dien storm te voelen. Ik zag bliksemflitsen en hoorde het knetterend geluid van onweer. Het geloei werd krachtiger en sterker en ontwortelde de grootste woudreuzen. Eeuwen lang hadden zij de elementen weerstaan, thans werd al dit schoone met den bodem gelijk gemaakt en vernietigd. Ik schrok van mijzelf toen ik dit voelde, zoodat ik mij betastte en niet wist of ik waakte of droomde. Doch ik was wakker, maar een vreemd beeld joeg door mij heen. Ik keerde tot dit beeld terug en moest aanvaarden, dat ik juist had aangevoeld. Alles om mij heen was vernield, van mijn ouderlijk huis was niets meer te zien. Eens stond daar de trotsche burcht mijner voorouders, thans was het een puinhoop. Nu hoorde ik hulpgeroep en snelde in de richting vanwaar dit tot mij kwam. Mijn schreden voerden mij naar mijn ouderlijk huis en ik zag dat alles zich in goeden welstand bevond. Met een schok kwam ik weer tot mijzelf terug. Hoe kon dit? Waar kwamen deze gevoelens vandaan? Ik hoorde toch den storm, zag de woudreuzen vallen en hoorde het hulpgeroep heel duidelijk. Droomde ik dan, was ik niet mijzelf? Was ik mij niet meer ten volle bewust van het leven om mij heen? Ik ben zeker overspannen, dacht ik en moet tot rust zien te komen. Toch vond ik het wonderlijk, want ik zag werkelijk dat het geschiedde.

Om mij heen was het thans rustig en ik keerde terug naar de plaats waar ik vandaan was gekomen. Ook hier was het rustig en stil, heel stil zelfs. De vogels zongen hun prachtige lied, dat mij goed deed en mij tot mijzelf terugbracht. Ach, hoe moe was ik. Maar waarom was ik niet zooals andere kinderen. Waarom die vreemde dingen van zooeven? Ik voelde het toch en het ging door mij heen, héél duidelijk was het. Dáár, aan dien boom zag ik plotseling nog sporen van mijn zon, mijn licht. Nu wist ik ineens waarom ik die had gemaakt. Ik hunkerde naar geluk, licht en warmte, maar het werd mij niet gegeven. Mijn licht werd door de elementen vernietigd. Als ik deed wat mijn ouders wenschten, zou dan alles anders zijn geweest? Maar neen, ik had het immers geprobeerd. Dit voorval maakte mij zoo van streek, dat ik er

niet aan kon denken. Thans zag ik in alles onraad en vernietiging. Ook mijn God was uiteen gevallen, Hij, dien men God noemde en aanbad. Ik kon niet bidden en toch dacht ik veel aan Hem, reeds als kind. Hoe had ik met Hem gesproken? Toen keerden mijn gedachten tot mijn licht terug. Door een regenbui geschiedde het, langzaam maar tergend vloeiende mijn geluk en licht uiteen. Was dit mijn leven? Was dit een symbool van mijzelf? Hoe kwam ik zoo te denken, van wie waren deze gedachten? Ik vond mij sentimenteel, sprong op van de plaats waar ik zat en maakte een flinke wandeling. Ik voelde mij koortsig, maar de dofheid van eenige dagen geleden voelde ik niet meer.

Wat hadden die geleerden toch met mij uitgevoerd? Mijn hersenen onderzocht? Maar hoe, zij konden toch niet in mijn hoofd kijken? Deze gedachten kwamen in mij op en ik dacht dit raadsel te ontcijferen. Men had mij in slaap gebracht en mij mischien gedwongen, hun mijn ware gevoelens mede te deelen zonder het te willen. Maar was dat mogelijk? Reikte hun wijsheid zoover? Eén van hen had mij met zijn blik doorboord, wat ik eerst nu begreep. Maar al deze gedachten verwierp ik, alles was mij onverschillig. Op mijn wandeling echter keerde ik tot den tijd terug, toen ik hier hand in hand met Marianne wandelde. Een heerlijke tijd was dat geweest. Wij hadden „begraven” gespeeld en ik had haar beeld gemaakt. Waar was het? Och, in mijn museum. Mijn figuurtjes had ik bijna vergeten. Spoedig was ik op de plaats en herkende de plek waar mijn miniatuurtjes verborgen waren. Als Marianne nog leefde en vorm bezat en niet uiteen was gevloeid zooals mijn zon, hoe gelukkig zou mij dat maken. Voorzichtig deed ik de aarde weg en ja, mijn eerste beeldje dat ik te voorschijn haalde, was nog in leven. Voor mij lag Marianne; als een mummie in doeken gewikkeld, haalde ik haar uit haar graf te voorschijn. Ze leefde nog en het beeld was verhard, het was voor vergaan behoed. Mijn Marianne, mijn lief vriendinnetje, jou alleen heb ik lief. Jou kon ik vertrouwen. Maar waar zijt ge thans? Ik drukte haar aan mijn borst en gaf haar een kus op het voorhoofd. De gelijkenis was sprekend, uit haar oogjes, waarmede zij mij aanzag, kwamen kleine lichtjes.

Het was alsof zij tot mij sprak, maar hoe ik ook luisterde, ik verstond haar niet. Ook had ik het gevoel, alsof ik haar reeds heel lang kende. Dit gevoel ging verder dan mijn jeugdjaren, het konden wel honderd jaren zijn. Ik kon dit niet in woorden uitdrukken, want het was zoo vreemd, maar ik dacht haar nog beter dan mijzelf te kennen. Daarna ging het beeld van ons trouwen aan mij voorbij en ook hierin voelde ik iets merkwaardigs. Ik voelde mij opgeheven, mij in gevoel van de aarde verwijderen, alsof deze verbintenis in den hemel werd gesloten. Toch moest ik er zelf om lachen, want mijn verbeelding speelde mij zeker parten. Maar hoe dierbaar was mij thans dit beeldje. Den grond, waarvan het was gemaakt, haatte en minachtte ik, echter omdat die aan mijn ouders toebehoorde. Toch wilde ik het beeld behouden; voor mij was het een groote schat, één van de vele schoone herinneringen uit mijn prille jeugd.

Een tijdlang stond ik in diep gepeins verzonken. Waar moest ik mijn Marianne laten? Meenemen naar mijn kamer? Daar dreigde voor haar gevaar. Lang behoefde ik niet na te denken; ik legde haar op dezelfde plaats neder, waar zij was verhard. In een gelukkige stemming keerde ik huiswaarts.

De dag verstreek, morgen zou ik op mijn vaders vraag moeten antwoorden. Ik was bereid tot het uiterste en bereidde mij voor op de dingen die zouden komen, hoe gruwelijk ze ook zouden zijn. Den volgenden morgen sprak ik het eerst mijne moeder, die mij verschillende vragen stelde en zeer kwaad werd toen ik haar mijn plan mededeelde.

„Waarom haalt gij u die dingen in het hoofd? Gij zijt een vloek voor ons geslacht en verdient te worden gemarteld. Op mij hoeft ge niet te rekenen, uw vader zal handelen. Nog is het niet te laat, nog kunt gij onze zijde kiezen, als gij tot andere gedachten komt. Kunstenaar!” liet zij er op volgen en barstte in een schaterlach uit. Haar oogen doorboorden mij, doch ik bleef rustig, want hiertegen viel niet te spreken en ik wachtte dus tot mijn vader zou komen. Toen hij binnentrad, vroeg hij mij onmiddellijk wat ik besloten had te doen. In mij kwam weer die ontzaglijke rust, die de mijne niet was. Woord voor woord overwe-

gend en diep nadenkend, vertelde ik hem van mijn plannen. Onder mijn spreken werd hij vuurrood van drift, maar ik probeerde hem duidelijk te maken dat ik voor heerscher niet geschikt was en mijn eigen gevoelens wilde volgen. Toen vergat hij zichzelf en trad op mij toe.

„Gij schelm, gij ondankbare! Gij vervloekt ons en vervloekt ook u zelf!” Door mijn rust geraakte hij al meer en meer van streek en vóór ik er op bedacht was, had ik een slag van zijn gespierde handen ontvangen en tuimelde ik op den grond. In een hoek der kamer bleef ik liggen, de klap was verschrikkelijk geweest. Mijn moeder zag bij dit alles toe, zonder zich ertegen te verzetten. Adder, dacht ik, op deze wijze zult gij mij nooit bereiken. Mijn vader rende heen en weer door de kamer en ik voelde, dat mijn leven op het spel stond. Ik bleef liggen waar ik lag, was te verstuft om te kunnen opstaan.

Waren dit mijn ouders? Zou ik hen moeten liefhebben? „Zij,” die dit vreeselijke spel zat te aanschouwen, had mij onder het hart gedragen. Nu leerde ik hen kennen, zooals ik hen nog niet had gekend. Op dit oogenblik werd ik mij er van bewust, dat ik beter dan te voren wist wat mij te doen stond. Ik had gekozen en zou ten koste van mijn leven volhouden. Hier wilde ik niet meer blijven, want ik zou niet meer in staat zijn verder te leven. Ik zag hen als dierlijke wezens, maar een dier had zijn vrijheid, een mensch werd daarentegen gedwongen te doen wat een ander wilde. Of het verkeerd was of niet, men moest en zou gehoorzamen. Ik wilde echter niet gehoorzamen, nooit! Ik tartte zijn kracht, had geen gevoel meer voor hem en mijn moeder, want ik zag dat zij genoot nu mijn leven op het spel stond. Ik dacht dat mijn vader een beroerte nabij was, zoo hijgde hij naar adem. Hoe zou dit eindigen?

Plotseling bleef hij voor mij staan en bekeek mij geruimen tijd. Zijn oogen waren met bloed doorloopen, zijn drift had het hoogtepunt bereikt. Ik keek voor mij, doch hij riep mij toe: „Zie mij aan, ongelukkige!”

Ik keek naar hem op en schrok. Hoe was hij veranderd! Dit was geen mensch meer, dit was een dier. Ik echter voelde mij als een

pasgeboren kind, ik kon wel denken, niets hinderde mij. Het was alsof mij dit alles niet aanging. Het was hetzelfde gevoel, dat ik reeds eenige malen had gevoeld als ik modeleerde, ik voelde dit heel duidelijk.

„Sta op,” riep hij, „sta op, of ik worg je.”

Ik probeerde op te staan, doch het was mij niet mogelijk. Ik was te versuft, mijn knieën knikten en ik viel terug. Hij dacht dat ik niet wilde opstaan en nogmaals schreeuwde hij mij toe: „Sta op.” Maar ik kon niet en bleef liggen. Toen pakte hij mij vast, tilde mij tot hoog boven zijn hoofd en slingerde mij eenige meters van zich af. Daar bleef ik liggen, geen zucht kwam over mijn lippen. Bloed vloeiide uit mijn mond, maar nog was het niet genoeg. Weer stond hij voor mij en bulderde mij toe: „Spreek, kom spreek, wat wensch je te doen?”

Ik kon niet spreken, want ik had niets meer te zeggen. Ten tweede male werd ik opgepakt en vloog mijn lichaam door de ruimte, waarna ik met een smak neerviel. Nogmaals vroeg hij mij te zeggen, hoe ik aan deze ideeën kwam. Wie had mij dat duivelsche ingeblazen? Wie mij besmet en vergiftigd? In mijn borst voelde ik een scherpe pijn en ik was als gebroken. Mijn moeder liet hem begaan, geen woord sprak zij, ze stemde in met de kastijding, die hij mij toebracht.

Plotseling rende hij de kamer uit. Mijn moeder bleef, doch geen woord sprak zij. Hoe ellendig voelde ik mij! Na eenige minuten keerde hij terug en smiet mij eenige documenten voor de voeten. „Hier, ellendeling, mijn huis uit! Je lijkt vergiftigd dezen bodem, als ik je niet tot andere gedachten kan brengen.”

Ik begreep hem onmiddellijk. Mijn leven was gered, want hij was beangst voor mijn lijk. Een krachtig geluk doorstroomde mij. Beiden verlieten toen de kamer en ik was alleen. Na een korten tijd trachtte ik mij te bewegen. Ach, wat deed mij alles pijn! Ik spande al mijn krachten in, want hier kon ik niet blijven liggen. Meteen overviel mij een angst, zou er wat gebroken zijn? Neen, ik kon mij bewegen en na veel moeite gelukte het mij op mijn kamer te komen. Ik legde mij neder op het bed en na een poos te hebben gerust, ontdeed ik mij van mijn kleeren en

bette mijn borst en andere lichaamsdeelen, die gewond waren, met koud water. Het deed mij goed en het verfrischte mij terstond. Nu begon ik te denken, want ik moest zoo snel mogelijk hier vandaan. Nog leefde ik en hij kon van plan veranderen. Dan wachtte mij de martelkamer en zou het mijn einde beteekenen. In hem lag angst, schrik en bijgeloof, maar ik bezat niets van dat alles. De documenten had ik onbewust gegrepen en medegenomen. Ik wist zeer zeker dat ik mijn wil er niet op gevestigd had. Wat waren het voor documenten? Ik bezag ze één voor één. Mijn geboorte en afkomst had hij vernietigd. Maar er was er één, dat waarde had en dat ik kon inwisselen. Dit was thans mijn eenige bezit van de vele millioenen, die hij had. Een aalmoes, maar ik was tevreden, meer kon ik niet verlangen. Ik rustte nog wat en daarna zou ik mij gereed maken om te vertrekken.

Plotseling hoorde ik enig gerucht in mijn nabijheid en hoorde zacht fluisterend „Lantos” roepen. Ik riep terug om tot mij te komen en mijn vaders oude dienaar trad binnen.

„Wat wenscht gij?” vroeg ik hem.

„Kan ik u helpen?” zeide hij tot mij.

„Hoe durft gij het aan, tot mij te komen?”

„Ik wilde u even zeggen, dat uwe ouders voor eenige dagen zijn heengegaan.” De oude getrouwe zag mij aan en sprak verder:

„Als God het u zelf kon zeggen zou Hij u raden te gaan.”

„Hoe komt gij aan deze woorden en waarom zegt u mij dit?”

„U weet dat ik u als kind heb gekend. Op jeugdigen leeftijd reeds, toen u nog in uw wieg lag, werd dit alles aan mij voorspeld. Ik heb er echter nooit over gesproken.”

„Wie deed dat?” vroeg ik met belangstelling.

„Een vrouw, maar u weet, dat ze zal worden gehangen, wanneer uw ouders het weten. Zij zeide: „Dit huis gaat ten onder. God geve u de kracht dat ge kunt zwijgen, of uw leven is in gevaar” en eerst nu spreek ik.”

„Kom bij mij, waarde vriend.” Ik vatte zijn oude handen en kuste ze.

„Lantos, mijn Lantos! De wereld staat voor u open. God leidde

u; dat Zijn zegen op u moge rusten." Ik dankte hem voor deze innige woorden, want ik wist dat hij zeer geloovig was.

„Zijn wij alleen in dit huis?"

„Wij zijn alleen, doch ik moet heengaan."

„Vaarwel dan, mijn vriend, vaarwel." De deur sloot zich achter hem. Een vriend was heengegaan. Toch straalde de zon in dit duistere oord door de liefde en het geloof van één mensch. Merkwaardig was hetgeen hij mij vertelde. Het sloeg op dat, wat ik eenige dagen geleden had waargenomen. Maar ik moest nu aan mijzelf denken en handelen. Goddank, zij waren heengegaan. Ik begreep dit heengaan en was dankbaar gestemd.

's Avonds voelde ik mij reeds veel beter, maar hier in huis kon ik niet tot diepe gedachten komen en dus maakte ik mij gereed om nog een wandeling te maken. Ik voelde mij tamelijk goed, er was niets gebroken. Maar waar moest ik heen? Onder mijn wandeling rijpte mijn plan en voelde ik waarheen ik zou gaan. In een ander land zou ik mijn geluk beproeven. Kunstenaar, beeldend kunstenaar wilde ik worden. Mijn gevoelens voor de kunst keerden in mij terug. Ik voelde mij weer als in mijn kindertijd. Het werd steeds bewuster, scherper en duidelijker omlijnd. Ik kwam op de plaats waar ik Marianne verborgen had en stond in gedachten stil. Haar wilde ik medenemen. Zij, mijn lief vriendinnetje, zou mij inspireeren. Ik haalde haar beeltenis te voorschijn en deze was nog geheel gaaf. Wanneer ik aan dien tijd dacht, voelde ik een stroom door mij heengaan, dien ik als geluk beleefde. Een tijdlang zag ik naar het beeld. Dat waren de schoonste uren van mijn leven geweest, die ik had beleefd. Wellicht konden ze terugkeeren!

Tot laat in den nacht bleef ik in de natuur, die mijne wonden verzachtte en mijn geest versterkte. Hier kwam ik tot mijzelf. Was ik vervloekt? Rustte op mij een vloek? Lang dacht ik hierover na. Wie zou mij vervloeken? Toch was het vreemd, dat ik van mijn jeugd af ons bezit had verafschuwde. Waarom waren die gevoelens in mij? Had dit alles een beteekenis? Waarom wilde ik dien rijkdom niet? Was dat leven niet veel gemakkelijker? Wat stond mij thans te wachten? Ik wist, dat wat mij te

wachten stond moeilijker zou zijn. Het aardsche geluk lag hier aan mijn voeten. Ik kon bevelen, zonder zorg mij uitleven, werd bediend en op de handen gedragen. Doch ik voelde de diepe kloof tusschen mij en mijn ouders, hun geslacht en bezit. Alles bleek mij echter een raadsel en het zouden problemen blijven. Was dit liefde tusschen ouders en kind? Ik walgde van alles. Wie bezat liefde? Als er een God was, was het dan een Vader van Liefde? Kon hij dit alles goedvinden? Was dit Gods bedoeling? Merkwaaardig, dat ik nu aan een God ging denken op het oogenblik dat mij een nieuw leven wachtte! Rustte op hun leven en op dat van mij een vloek? Die vloek liet mij niet met rust; telkens keerde die in mijn gedachten terug. Zou ik hier nog terugkeeren? Zou ik hen beiden nog eens ontmoeten? Waar en wanneer zou dat zijn? Ik wilde hen niet meer zien, zij waren niet te bereiken. Hun leven wilde ik niet, niets, niets van alles, wat tot hun bezit behoorde. Ik voelde op dit oogenblik, dat het een lange, heel lange scheiding zou zijn. Was het voor dit leven? Was er een voortgaan? Een leven na den dood? Wanneer dat zoo was, bestond dan de mogelijkheid dat ik hen daar weer ontmoette? Zouden wij dan elkander begrijpen? Was ik degene, die hen niet begreep? Ik had mij dit reeds verscheidene malen afgevraagd en mijzelf geantwoord en nog vroeg ik er naar, telkens en telkens weer. Maar ik werd tenslotte onverschillig; ik zou gaan en wel zoo spoedig mogelijk.

Ik werd kunstenaar.

Marianne lag als een klein wicht tegen mijn borst gedrukt. Ik steunde haar en het was alsof zij sliep. Uren had ik op deze wijze rondgewandeld. Wie mij zou hebben ontmoet, had mij voor krankzinnig gehouden. Een mensch lag in mijn armen waarvan ik hield. Toch was het maar een brokje aarde, maar aan die aarde waren verschillende gevoelens verbonden, die mij lief waren. Was dit menschenliefde? Waren dit zuivere menschenlijke gedachten? Of waren ook deze valsch, gemeen en slecht of verbeelding? Was het alleen maar, omdat ik niemand bezat, dat ik

mij aan haar vastklampte, bij haar steun zocht? Was ik wel waard, dit gevoel te mogen bezitten? Ik aanvaardde het in ieder geval en was er gelukkig door.

Boven gekomen wikkelde ik haar in een zijden doek en borg haar op. „Slaap zacht, Marianne, weet dat ik van je houd! Onze jeugd zal ik niet vergeten, steeds zal ik aan je denken, wellicht dat het mij steunt.” Daarna pakte ik het nodige bijeen en strompelde naar buiten. Mijn voertuig stond reeds gereed, snel reed ik weg, alsof de duivel mij op de hielen zat. Den geheelen nacht reed ik door, tot den middag van den anderen dag, toen van paarden verwisseld moest worden. Weer ging ik verder. Zoo snel mogelijk wilde ik dit land verlaten, eerder zou ik niet rustig kunnen zijn. Ik was beangst om toch mijn leven te moeten verliezen en ik wilde leven, want ik was nog te jong om te sterven. Den meerderjarigen leeftijd had ik nog niet bereikt, toch overdacht ik alles; zoo jong als ik was, beleefde ik de stoutmoedigste dingen. Als kind dacht ik reeds gelijk de groote menschen.

Waar kwam die sterke ontwikkeling vandaan? Van mijne ouders? Had ik dat alles geërfd? Waarom was ik dan zoo heel anders dan zij? Schiep God verschillende menschen? Was de één niet als de ander? Wist Hij wat Hij had geschapen? Maar waarom dan al die tegenstrijdigheden in karakters? Waarom botste de één tegen den ander op? Waarom aanvaardden zij hun bezit en was het voor mij een vloek en minachtte ik alles? Waarom en waartoe diende dit? Had het beteekenis? Zaaide God tweestrijd tusschen de menschen? Hij, de Alwetende? Ik vond dat de mensch meer van het dier bezat dan van iemand met intellectueele begaafdheden.

De natuur om mij heen was prachtig. Deze was zoo volmaakt, dat daaraan niet te twijfelen viel. Alleen de mensch deugde niet. Ik toog naar een vreemd land en was alleen op deze vervloekte wereld. De groote plaatsen trokken mij aan, dáár, waar leven was. Ik wilde leven zien en zelf leven en mij door het leven verrijken. Dat, wat achter mij lag, was voor mij gestorven. Dood was alles, alleen Marianne leefde nog in mij. Dien nacht rustte

ik wat en ging den volgenden dag verder. Een week was ik nu reeds van huis en steeds verder ging het. Al die gedachten daaraan vertroebelen. Nieuwe, geheel andere krachten voelde ik in mij komen. Eindelijk arriveerde ik in het Zuiden, waar ik bleef. Mijn papieren verzilverde ik, ik moest daar eenige maanden rond komen.

Spoedig had ik mij onder de bekwame leiding van een groot meester gesteld, die mij de eerste opleiding gaf. Ik was een dankbare leerling. Mijn liefde voor de kunst groeide en ik begreep wat mijn meester bedoelde, zoodat ik snelle vorderingen maakte. Mijn hart jubelde van blijdschap, alles ging naar wensch. Hij was zeer met mij ingenomen. Ik leerde schier dag en nacht, zoog alles, wat met kunst te maken had, in mij op en maakte mij alles eigen. De moeilijkste lessen waren voor mij slechts kinderspel. Mijn ziel zoog het in, ik was met hart en ziel kunstenaar. Hoe gelukkig voelde ik mij. Zoo gingen onbezorgd de jaren voorbij.

Ruim drie jaren vertoefde ik hier. Van mijn ouders had ik niets meer vernomen. Ik leefde in de wijde wereld, kon gaan waarheen ik wilde, want ik was mijn eigen heer en meester. In mij was er al veel veranderd. Mijn karakter ontplooidde zich, daarin lagen vele eigenschappen, doch de grootste en schoonste eigenschap, die ik zelf voelde te bezitten, was mijn groote enthousiasme voor mijn mooie kunst. Dit gevoel groeide boven mijzelf uit; daarin verloor ik mij en het spoorde mij aan tot groote dingen. Mijn leermeester voorspelde mij een schitterende toekomst. In mijn kunst lag een eigen stijl, dien men begreep. Waar die gevoelens in mij vandaan kwamen, was voor mij een raadsel. Wanneer ik op deze wijze verder ging, zou ik van meester moeten veranderen. Hij raadde mij één zijner vrienden aan, die een ontzaglijke hoogte had bereikt en waar ik mijn studie zou voleindigen.

Na een jaar besloot ik te vertrekken. Hij was voor mij een vader geweest en ik had hem lief met hart en ziel en schreide toen ik moest heengaan.

„Het moet, mijn Lantos,” zoo sprak hij, „het moet, van mij

kunt gij niets meer leeren. Gij moet uw gave tot het hoogste ontwikkelen en daarvoor hebt gij andere leermeesters noodig." Noode vertrok ik. Ik kon mij nu vrijer bewegen, doch ik streefde naar één doel, één punt, het hoogste te bereiken. Die gave lag in mij; ik was, zooals mijn leermeester zeide, een geboren kunstenaar. Goddank, dacht ik, dus ik ben niet geboren om te heerschen.

Geen seconde dacht ik meer aan het verleden, alleen toen hij deze woorden tot mij sprak. Ik vestigde mij in een stad waar de kunst bloeide en aanvaardde een godsdienst, daar dit noodig was.

Het leven van dien tijd ga ik u niet beschrijven, slechts dat ervan wat noodzakelijk is. Ik volg mijn innerlijken weg en ga verder u te vertellen wie ik op mijn pad ontmoette en wat ik beleefde.

Iets is in al die eeuwen hetzelfde gebleven, althans weinig heel weinig, veranderd. Dat is het innerlijke leven van den mensch, die nog steeds zijn dierlijke afkomst niet kan loochenen. De mensch is in niets veranderd; integendeel, het is alsof hij bergafwaarts gaat, doch dat is in werkelijkheid niet het geval. Dit zijn slechts tijdelijke toestanden. Het is vallen en opstaan. Peilt en voelt gij één mensch, zoo peilt en voelt gij een volk, voelt gij werelddeelen. Wat de individueele mensch beleeft, beleeft een volk. Valt hij, dan valt een volk, vallen werelddeelen. In de cosmische psychologie ligt dit vast; het zijn wetten, het is de kringloop der ziel. Die ziel volgt zijn weg om de goddelijke sferen te bereiken. De aarde is millioenen jaren oud, zoo ook de mensch en toch is dat intellectueele wezen nauwelijks boven het dier uitgegroeid. Nog ziet men op aarde voordierlijke wezens in menschengedaanten rondwandelen. Weest op uw hoede. Gaat hun uit den weg, want ze zijn in honderden jaren niet te bereiken.

Met frisschen moed toog ik aan het werk. Men bewonderde mijn kunnen en ik maakte vele vrienden. Mijn persoonlijkheid veranderde en mijn naam kreeg een bijzonderen klank. In mij zag men een toekomstig meester. Jaren gingen voorbij. Ik leerde

heel veel en was over mijzelf tevreden. Mijn gevoel voor kunst uit mijn kinderjaren begreep ik nu volkomen. Mij bleef alleen het raadsel over, door wien ik deze gave had ontvangen. Velen vroegen mij of ik deze gave van mijn voorouders had geërfd. Ik kon hun antwoorden, doch verzwegen mijn eigenlijke afkomst. Veel dacht ik hierover na, want ik begreep niet van wien, zoo ik reeds zeide, die krachten in mij kwamen. Van God? Van een hoogere macht? Het was mij niet duidelijk. Ik bleef er naar zoeken en vragen en dat probleem nam in hevigheid toe. Ik was een geboren analyticus, ik wilde weten vanwaar ik kwam, waarvoor dit alles diende. Al die levensproblemen wilde ik leeren kennen. De hardheid der menschheid kon ik niet verwerken. Mijn gevoelens rijpten naarmate ik ouder werd en ik daalde in het leven af om die waarheid beter te begrijpen. Steeds was ik in gedachten en men noemde mij reeds een droomer. Daarmede voelde ik mij ten eerste geveid en was er trotsch op dat men mij zoo zag. Ik voelde mij ouder dan den leeftijd dien ik had bereikt. Daardoor trok ik de oudere kunstbroeders tot mij en noodigden zij mij uit tot hen te komen.

Men begon over mij te spreken. Ik wilde mijn studie voleindigen met een groot kunstwerk. Als onderwerp koos ik daarvoor een moeder met een kind en beeldde deze ten voeten uit. Hierin legde ik dat gevoel, waarmede ik had gewild dat mijn moeder mij zou liefhebben. Het beeld leefde en werd een groot succes. Al mijn liefde, mijn reine zielevreugde legde ik er in, zooals ik die als kind voelde en bezat. Het werk werd bekroond. De glimlach op het moederlijke gelaat deed koude harten ontdooien. Het kind, de beide handjes opgeheven, zag naar de moeder en smeekte om liefde. Dit groote en heilige gevoel lag in beide wezens. Twee zielen waren verbonden, één voelen, één denken, één liefde. Zoo had ik de moederliefde als kind gevoeld, doch ze werd mij niet gegeven, waarna het diep in mij wegzonk om voor haar, mijn moeder, niet meer boven te komen. Om en in mijn product lag deze groote kracht. De strijd van mijn jeugd, die achter mij lag, had mijn gevoel voor kunst gerijpt en doen groeien. Met rassche schreden ging ik mijn geluk tegemoet. Mijn

belangstelling ging alleen uit naar het menschelijk lichaam en zijn schoonheid. Diepten wist ik te overwinnen, en daardoor maakte ik vele vrienden, maar ook vele vijanden. De één gunde den ander het geluk niet, voor eer en roem doodde men. Een menschenleven had geen waarde, voor een kleinigheid werd men omgebracht. Mij stootte dit alles tegen de borst en ik leed er onder, doch dit lijden duurde slechts kort.

Ik voelde, dat ik te ernstig leefde en daarom gooide ik mij in de draaikolk van het bruisende leven. De jaren, die volgden, gingen in een roes van roem en eer voorbij. Het werd tijd dat ik op eigen beenen kwam te staan, een ongekend iets dreef mij daartoe. Ik maakte mij los, richtte mij in en nam een dienaar tot mij, die mij door één mijner beste vrienden werd aangeraden. Den man, die alles voor mij deed, vertrouwde ik echter niet. Er was iets dat mij hinderde. Ik zocht er naar maar vond het niet. Zijn karakter kon ik niet peilen. Nogmaals vroeg ik mijn allerbesten vriend, Roni genaamd, of ik hem in alles kon vertrouwen.

„Hoe komt gij er bij, mijn beste Lantos,” zoo sprak hij, „ik ben immers uw vriend?”

Ik had er reeds spijt van dat ik hem wantrouwde, doch het gevoel kon ik niet kwijt worden, ik onderdrukte het echter met geweld en wilde er niet meer aan denken. Ik had met mijn dienaar afgesproken, dat geen wezen buiten mijn medeweten in mijn atelier binnengelaten mocht worden. Voor niemand wilde ik weten waaraan ik werkte. Steeds kwam ik met nieuwe producten te voorschijn waarmede ik de wereld verraste en mijn kunstbroeders verpletterde. De grooten, die nog boven mij waren, zou ik ook bereiken. Spoedig zou ik een meester zijn. Daarheen stuurde ik mijzelf, daarheen bracht mij mijn kunst. Van haat en nijd bleef ik niet verschoond. Op één mijner bijeenkomsten liet men mij dit duidelijk voelen. Mijn allerbeste vriend behoorde tot hen, wat mij veel leed berokkende. Achter zijn schoon gelaat trachtte hij dit te verbergen, doch ik voelde het toch. Toen ik zijn karakter trachtte te peilen, was mij dit niet mogelijk. Zijn gestalte was die van een adonis. Uren besteedde ik aan hem, doch zijn ware innerlijk leerde ik toch niet kennen. Dan

weer was hij alleraardigst en mijn beste vriend; dan plotseling leerde ik hem van een andere zijde kennen, die mij zeer onaangenaam was. Ik trachtte mij van hem te bevrijden, doch ook dat bleek niet mogelijk. Het was alsof een onzichtbare macht ons hield verbonden. Ik meende hem reeds eerder te hebben ontmoet, maar kon mij dat niet herinneren. Toch liet mij zijn gestalte niet met rust. Telkens en telkens weer dacht ik aan hem, maar hij was en bleef ondoordringbaar voor mij. Mijne gevoelens stemden overeen met die, welke ik als kind voelde en die mij aanspoorden om mij van mijn familie los te maken. Die kracht had gezegevierd, ik was heengegaan en geworden wat ik wilde worden.

Waren het onzichtbare machten? Stond ik onder invloed en handelde ik daarnaar zonder het zelf te willen, noch te weten? Ik voelde nu die krachten uit mijn jeugd scherper en bewuster; het was alsof ik ontwaakte. Ik zonderde mij af om over dit probleem na te denken en maakte lange wandelingen, zooals ik vroeger deed. In de natuur werd mij veel duidelijk. Ik voelde namelijk, dat beide krachten één waren: één wil, één gevoel bestuurdte dit alles. Was het God? Een almachtige kracht, die hemel en aarde schiep, mensch en dier? Die alles bestuurde en leidde? Was dit leiding, of was ik bezig mijzelf te suggereeren? Wat was het? Voor mijn vriend voelde ik ware vriendschap en toch, ik moest het eerlijk bekennen, haatte ik hem. Waarom eigenlijk, waarom hem te haten? Had hij mij iets misdaan?

Hij was jaloersch, gunde mij de plaats niet, de hoogte die ik had bereikt. Dat was menschelijk, heel gewoon en ik moest mij daaraan niet storen. Toch liet het mij niet met rust, maar ik kwam er niet achter hoe ik ook dacht en al zijn karaktereigenschappen analyseerde. Mijn gevoelens verschilden van de zijne en toch waren wij vrienden, zelfs goede vrienden. Zijn handelingen waren spontaan, doch niet gevoelig, zeer ten nadeele van zijn kunst. Zijn spontaniteit en eerezucht smoorden de diepere trillingen zijner ziel, de kracht om zijn producten te kunnen doorvoelen. In alles was hij te snel, te ondoordacht. Hij voelde de stilte niet van het leven. In niets was hij zichzelf bewust, hij

handelde op het moment en gaf zich geheel zonder na te denken. Op zijn levensoceaan stormde het dag en nacht, werd hij links en rechts geslingerd en verzadigde hij zich door het leven te beleven, zooals het tot hem kwam.

Een tijdlang liet ik mij door hem leiden en zwierven wij gezamenlijk door het bruisende leven. Doch langzamerhand zocht ik naar een veilige haven. Mij was dit leven te vermoeiend, ik snakte naar rust, naar de stilte, om tot mijzelf te komen. Ik dacht en overdacht alles, waarmede ik in verbinding kwam. Een droomer en denker was ik, zooals zij mij noemden. Maar hij zou mijn hoogte niet bereiken of hij moest zich deze eigenschappen zien eigen te maken; dan eerst zou zijn kunst gaan leven. Ik had en voelde maar één doel, hij bezat er vele. In de schilderkunst, zooals men die in dien tijd beoefende, had hij een groote hoogte bereikt, doch in de beeldende kunst zou hij mij niet evenaren.

Ik bezat nu roem en eer, alle aardsch bezit lag aan mijn voeten. Toch overviel mij soms een droevige stemming en voelde ik mij niet voldaan. Maar wanneer ik daarin verkeerde, zag ik mijn kunst groeien en tot leven komen. Dan zag ik menschen en dieren anders en kon ik hen gemakkelijker bereiken. Ik had lief, doch leerde de ware liefde niet kennen. De liefde, die men mij bood, gaf mij niets. Deze was te gemakkelijk te verkrijgen, die liefde was te doorzichtig. Wanneer men zijn hart opende, werd het geheel in beslag genomen. Door het hunkerend verlangen der ziel liet men zich telken verleiden. Maar ik leerde hoe mij te moeten wapenen, wilde geen speelbal zijn van deze gevoelens en dit bracht mij tot nadenken. Ik leerde hun aard kennen en begrijpen. Toch zocht ik naar de ware liefde, maar vond ze niet.

Was deze liefde wel op aarde? Lag in andere wezens niet zulk een liefde? Was in hen niet die kracht, die het leven op aarde gelukkig maakt? Wisten zij niet wat liefde beteekende en droegen zij niet het besef, het gevoel van een ander te moeten eerbiedigen? Begrepen zij niets van het ware en werkelijke geluk, zooals de Almacht bedoelde? Toch hield ik als kunste-

naar van zoo'n wezen. Haar oogen, die lachten, smeekten en liefkoosden, waren mij lief. Haar geheele lichaam was voor mij een tempel van schoonheid, heerlijkheid en geluk. Mijn leven zou ik voor dit wezen kunnen geven, maar dan zou zij mij waarlijk en waarachtig moeten liefhebben.

In mijn prille jeugd bezat ik reeds deze gevoelens, doch thans waren zij bewust en ontwikkeld. Dit ontzaglijke en machtige geluk wenschte ik te bezitten. Hoe verlangde mijn ziel naar begrijpen, hoe hunkerde ik naar dat ééne wezen, dat liefelijke en schoone, dat mij tot het hoogste zou opvoeren en mijn kunst zou vergeestelijken. Degenen, die ik tot nu toe had ontmoet, bezaten niets van die verheven gevoelskrachten. Zij bezaten niet meer dan dierlijke verlangens, grofmenschelijk egoïsme en hartstocht, wat mij deed walgen. De rhythmische klank, die de diepste zielekrachten tot bewustzijn moest brengen, was nu eenmaal niet in hen. Zij leefden zich uit, zwierven van den één naar den ander. Had God, de Schepper van al dat machtige, zich vergist? Kende Hij Zijn eigen schepping? Waarom schiep Hij soorten en zooveel onbegrijpelijke gevoelens? Waarom gaf Hij dat wezen die ongekende kracht? Waarom het vrouwelijke niet met het mannelijke verbonden, niet één gelijke afstemming gegeven, zoodat zij elkaar begrepen en één liefde voelden en leefden naar Zijn wil? Dit was toch Gods bedoeling geweest? Ook daarvan vertelde de Schrift en ook de geestelijken.

Neen, ik kwam er niet achter, kon dit mysterieuse probleem niet omvatten. Toch hield het mij bezig en vroeg ik, waarom en waarvoor? Waar zou ik dit benijdenswaardige wezen vinden, begiftigd met stralende schoonheid en met die kracht, die gelukkig maakt, zoodat het leven een paradijs werd? Waar was zij? Mijn ziel vroeg naar dat wezen; ik snakke er naar het te kunnen bewonderen. Voor een glimlach, een handkus, zou ik mijn leven geven. Ik voelde het, die krachten waren in mij tot bewustzijn gekomen. In deze droefgeestige en verlangende stemming hunkerde ik naar het wezen, dat voelde zooals ik, naar een gehoor dat kon luisteren en naar een gelaat, dat al die gevoelens uitdrukte. Ik zocht en zocht, peilde honderden van

deze wezens, maar vond niet wat ik wilde bezitten. Zij waren niet op aarde; God moest zich hebben vergist. De mensch was niet volmaakt; ik zag en voelde geen liefde, zooals Hij bezat en wij in ons moesten hebben. In mijn kinderjaren had ik Hem lief gehad, had ik mijn eigen God, was Hij heel dicht bij mij geweest; thans was Hij zoo ver weg en onbereikbaar. Ik zou Hem vragen willen stellen, duizenden vragen, waarop Hij, de Almachtige, mij zou kunnen antwoorden. In mijn kinderjaren viel mijn God uiteen; nu ploos ik totdat van Zijn schepping niets overbleef. Ook deze gevoelens kwamen uit dezelfde eeuwige bron voort. Toen was ik echter onbewust en verlangde God te bezitten; nu ik op dezen leeftijd was gekomen en het leven leerde kennen en den mensch voelde, wilde ik die macht ontsluiëren. Mijn lichaam was gegroeid, mijn geest ontwikkeld en toch was ik niets veranderd. Wat ik als kind voelde bezat ik ook nu en omgekeerd. Ik was alleen bewuster, doch in het diepst van mijn ziel was ik in slaap gevallen, omdat ik dit alles niet begreep. Op één punt echter was ik wakker en heel bewust; dat was in de liefde. Die liefde wilde ik bezitten en mij er aan verwarmen, dan eerst zou ik in staat zijn het hoogste te bereiken. In haar zag ik de hoogste inspiratie, dat wezen zou mij omhoog stuwen tot onbegrensde mogelijkheden.

Een merkwaardige gedachte, iets liefs, dat ik eens bezat, kwam uit het verleden in mij op. Mijn Marianne! In al die jaren had ik geen seconde aan haar gedacht. Leefde zij nog? Zou zij al deze eigenschappen bezitten? Als in een afgesloten ruimte, was die gedachte in mij verscholen.

Marianne behoorde tot het verleden, was het enige ervan, dat ik lief had. Ik zou ook haar uit mijn gedachten hebben weggevaagd, als onze jeugd niet zoo schoon was geweest. Haar had ik lief, haar beminde ik, zij was mijn leven en zon geweest, zou dat steeds blijven tot mijn dood. Ach, als ik haar in dit leven zou mogen zien, mijn hart en mijn diepste zielegevoelens zou zij bezitten. Zij begreep mij, voelde mij aan; wij waren voor elkander geen vreemden, wij zouden zuster en broeder zijn in de ware beteekenis van het woord. Dit was mij duidelijk, ik

voelde het, in niets was mijn gevoel voor haar veranderd. Vreemd, dat ik niet eerder aan haar had gedacht. Maar mijn leven was gevuld geweest, mijn werk had mij teveel in beslag genomen.

Marianne, waar zijt ge? Wanneer ik mijn hoogte-punt had bereikt zou ik haar opzoeken. Ik wilde haar nog eenmaal zien, voordat ik zou sterven. Zij had mij getroost en verwend zonder het te weten. Ik nam mij vast voor, haar te vinden, zoo zij nog leefde. Ik snelde naar huis terug. Deze wandeling had me mijn jeugdherinneringen weder gegeven, in het volle leven zouden ze niet in mij opgekomen zijn. Spoedig was ik thuis en haalde haar beeld te voorschijn. Ik ontdeed het van de windsels en was benieuwd of zij nog zou leven. Heel voorzichtig volbracht ik dit werk en ja, zij was niet beschadigd, integendeel, hechter en stralender was zij geworden. Ik dacht thans een jonkvrouw in haar te zien.

Marianne, gij leeft? Zeg mij, waar zijt ge? Kom tot mij, laten wij vrienden of geliefden zijn. Zijt ge nog vrij? Kom dan, lief klein meisje, zing voor mij; je stem zal mij inspireeren en geef mij die zachte maar reine liefde, die het hoogste is.

De zijden doek, waarin het beeldje al dien tijd had gelegen, was geheel verkleurd, maar de aarde, door „wat” behield deze haar kracht? Ik zette er mijn nagels in, doch de stof was als marmer zoo hard. Het was merkwaardig. Ik zette mij neder en sprak geruimen tijd met haar. „Zijt gij mijn lief kind? Kom tot mij, Marianne, geen haar op je hoofd zal worden gekrenkt. Mijn jeugdgeluk, zijt ge in dit leven tevreden? Lach eens, wees eens vroolijk, laat mij je stem hooren en kom.”

Kwam er beweging in het beeld? Ik dacht het, maar verwierp deze gevoelens direct; ik wilde niet sentimenteel worden. Ik zette het op een voetstuk en bezag het geruimen tijd. In mij rijpte een plan. Ik werd bevreesd, dat het toch nog eens zou kunnen uiteenvallen en dan had ik alles uit dien tijd verloren. Ik zou van het beeld een levensgrootte Marianne maken zooals ik haar thans aanvoelde, zag en lief had. Maar hoe scherp had ik haar in mijn kinderjaren uitgebeeld! Hoe nauwkeurig alles

berekend. Van wien had ik die gave? Vanwaar had ik dit kunstgevoel gekregen? Ik was er mede geboren! Doch in dit leven moest men zich alles eigen maken, voortdurend leeren, om ééns te begrijpen en te bezitten. Bleef dit raadsel onoplosbaar? Het beeld bezat een gevoeligheid, waarvoor ik mij thans zou moeten inspannen, wilde ik dit kunnen evenaren. Waar kwam dat scherpe aanvoelen in de kunst vandaan? Ik zou trachten dit te ontsluiëren, maar eerst moest ik dit kunststuk scheppen, waarmede ik roem en nog meer eer zou behalen. Urenlang was ik in diep gepeins verzonken. Ik liet mij gaan en dacht mij in haar persoonlijkheid in en voelde haar aan als nog nooit te voren. Hoe schoon en lief zou zij nu zijn, wanneer mijn aanvoelen goed zou blijken te zijn. Maar tevens ontdekte ik lichtzinnige trekken in haar, wat mij leed deed. Doch haar gelaat straalde een openhartigheid uit, zooals ik nog niet had gezien. Ook liefde en die sprak wel het sterkst. Ach, wanneer ik haar de mijne mocht noemen, hoe zou ik haar met mijn liefde omgeven.

Allerlei gedachten kwamen in mij op en verflauwden weer. Voor mij stond een groot stuk marmer, dadelijk zou ik met het werk kunnen beginnen, alles lag gereed. Ik voelde mij in de juiste stemming komen om iets schoons tot stand te brengen. Mijn hart klopte krachtiger dan gewoonlijk, maar in mijn ziel lag een vrome rust, waarover ik mij verwonderde, daar ik in werkelijkheid niet zoo vroom was. Bidden deed ik nooit, ik zou het niet kunnen. Wel had ik een paar gebeden geleerd, maar ik was ze vergeten. Ik voelde geen drang tot bidden, want voortdurend was ik tegen God in opstand.

Ik pakte al mijn benodigdheden bijeen en begon te werken. In een snel tempo, steeds Mariannes geheele wezen in mij wetend, bewerkte ik het sneeuw witte marmer. Bij iederen slag groeide mijn vriendschap en liefde voor haar. Hoe lang ik bezig was geweest, wist ik niet, maar een ontzettende slag deed mij wakker schrikken. In een soort droomtoestand had ik gewerkt, want ik ging geheel in dit werk op.

Wat was er geschied? Een oud beeld was van zijn voetstuk ge-

vallen. De stukken en brokken lagen om mij heen verspreid. Was dit een voorteeken, of was het toeval? Ik veegde de stukken bijeen, zoodat ik weer zou kunnen doorwerken.

Hoe jammer, die onderbreking, ik was zoo volkomen in mijn werk verdiept geweest. Het was beangstigend; een koude rilling doorvoer mij. Mijn inspiratie was verbroken en ik moest een tijd wachten, voordat ik in dien benijdenswaardigen toestand kon terugkeeren. Ik voelde mij intens gelukkig, want ik was met den schoonsten tijd van mijn leven verbonden. Na enige uren van ingespannen arbeid voelde ik mij vermoeid en trachtte wat te slapen.

In den morgen werd ik wakker en toog opnieuw aan het werk, dat ik volhield tot den namiddag. Waartoe die haast? In mij lag een stuwende kracht om dit beeld zoo spoedig mogelijk te voleindigen. Ik werd aangespoord tot grooten speed, zooals ik voordien nog niet had beleefd en ik voelde mij in een merkwaardige stemming. Het was een ongekende kracht die mij inspireerde, sterker dan ik ooit had gevoeld. Na eenig voedsel te hebben gebruikt, maakte ik een lange wandeling. De natuur zou mij nieuwe kracht geven en mijn geest versterken. Na mijn wandeling ontmoette ik Roni.

„Mijn beste Lantos,” zoo sprak hij, „waar zijt ge zoolang geweest? In geruimen tijd heb ik u niet ontmoet. Zijt ge aan nieuw werk bezig?”

Zijn gelaat straalde en hij was zeer opgewekt en openhartig; ten minste dat meende ik te voelen. „Ik heb reeds eenige maanden wat liefs,” zoo begon hij te vertellen; dit was immers het eenige wat hem interesseerde. Ik gaf hem geen antwoord en liet hem uitspreken.

„Zeer lief, Lantos en zij zingt zoo mooi, als een nachtegaal.”

Zijn oogen fonkelden en straalden licht uit. Waar had ik zoo'n mensch vroeger ontmoet, ik kende hem.

Hij vervolgde: „Zij heeft mij lief, maar ja!”

Ik begreep wat hij hiermede bedoelde. Als een vod wierp hij haar straks van zich af en dan zou haar eer, wanneer zij die nog bezat, zijn bezoedeld. Zijn oude manier van liefhebben. Je bent

een schoft, dacht ik en voelde haat in mij opkomen, dien ik echter onderdrukte. Ik antwoordde: „Waarom vertelt ge mij steeds uw hartsgeheimen?”

„Ge zijt toch mijn vriend, mijn allerbeste vriend, Lantos.”

Dat was zoo, maar ik huiverde van zijn leven. Ook ik had een dergelijk leven geleid, doch ik was reeds grootendeels daarvan genezen.

„Zijt ge bezig?” vroeg hij belangstellend.

„Ja” antwoordde ik, „en ik ben voor eenige maanden niet te spreken.”

„Mag ik het nieuwe product bewonderen?”

„Neen,” zeide ik streng, zonder dit te willen, „nog niet.”

„Och,” zeide hij, „wat zijt ge kort!”

Ik voelde zijn jaloezie, zijn schoon gelaat vertrok en een wreede trek kwam om zijn lippen. Ik dacht even achter zijn masker te zien, doch hij herstelde zich en was de gemoedelijkheid zelve. Daarna nam ik afscheid van hem. Lang dacht ik na over onze ontmoeting, maar kon Roni niet peilen. Waar kwam hij eigenlijk vandaan? De één of andere naar liefde hunkerende ziel raakte in zijn spinneweb verward en dat was zij verloren. Wie zich daaraan waagde zou ook alles moeten ondergaan, haar wachtte leed en smart. In hem schuilde een demonische kracht; hij stond boven al die wezens die zijne voeten kusten. De adonis speelde met vrouwenzielen en verscheurde harten. Een duivelsch spel! Hij verpletterde ze, hij zoog ze leeg, omdat zij het zelf schenen te willen. Het was niets dan hartstocht. Onder haar bevonden zich onschuldigen en met die had ik medelijden. Ik had er met hem reeds over gesproken, die onschuldigen te sparen, doch hij was voor geen rede vatbaar. Hij deed wat hij zelf wilde. Hij was een verleider van de ergste soort en daar was hij trotsch op.

De laatste maanden voelde ik een hevigen afkeer jegens hem groeien en ik moest mij dus van zijn invloed zien te bevrijden. Dit was echter blijkbaar niet mogelijk en ik begon aan onzichtbare machten te denken, doch verwierp die gedachte, omdat ik te nuchter was. Ik vond het belachelijk zooiets te veronderstel-

len. Zijn wereld was de mijne geweest maar toch zou ik zijn leven niet hebben kunnen leiden. Ik had een andere mentaliteit, want voor een dergelijk gedrag bleek ik te gevoelig. Hij was als het ware mijn tegenbeeld; toch hadden wij beiden het leven lief. Ik zocht naar één, hij zocht niet, maar nam wie het ook was, arm of rijk. In hem leefde slechts één verlangen, den mensch te bezitten, geheel te bezitten, doch alleen stoffelijk.

Mijn gedachten riepen mij tot mijn werk terug en ik spoedde mij naar huis. Onmiddellijk kwam ik in de gewenschte stemming en begon te werken. Ik voelde mij als verdoofd; het was een heerlijke gewaarwording. Eerst dan is een kunstenaar gelukkig en doorvoelt hij zijn eigen schepping.

Hoe innig leerde ik Marianne nu kennen! Zij leefde in mij en ik in haar; wij waren één. Voor haar zou ik willen sterven; ik voelde het nu duidelijk. Had ik haar maar bij mij, dan kon ik haar gelukkig maken. Ik dacht mij diep in haar wezen in en beeldde al haar eigenschappen in het marmer uit, legde ze daarin vast. Het beeld groeide. Zeer snel ging het werk en ik bewonderde mijzelf. Mijn kunnen leek mij thans onbegrensd, thans zou ik het hoogste bereiken.

Eenige weken gingen als in een flits voorbij en ik was heerlijk opgeschoten. Om haar lieven mond lag een zoete glimlach, haar geheele wezen straalde liefde uit. Zoo zou zij op dit oogenblik moeten zijn, wanneer zij nog in leven was. Ik beeldde haar uit zooals ik haar aanvoelde. Haar goudblonde krullen hingen op haar schouders in een satijnachtigen gloed en zij begon te leven. De weken waren voor mij dagen, neen uren en ik voelde mij den gelukkigsten mensch op de wereld. Was het mijn liefde voor haar, die mij tot deze hoogte opvoerde? Het kon niet anders, want dit scheppingsproduct was van de hoogste orde. Ik zat op eenigen afstand naar haar te kijken. Stil was het in en om het beeld, wat mij rust gaf.

Zij stond daar als een koninginnetje. Haar uiterlijk stemde met haar innerlijk overeen, beide waren goed getroffen en ik voelde mij tevreden.

„Waar ben je, Marianne? Zeg mij toch, waar je op dit oogenblik leeft.” Weer voelde ik haar glimlachen.

Thans ging ik tot polijsten over. Een zonnestraal lag over het geheele beeld. Haar wezen straalde als een zon, zij bezat wat ik in haar had gezocht, het kon niet anders. Spoedig was ik gereed. Ik kuste haar op beide wangen, dankte haar inwendig voor deze schoone inspiratie en barstte in tranen uit. Hoe ik er mij ook tegen verzette, de tranen rolden over mijne wangen. Ik vond mijzelf een kwezel, maar er was iets in mij gekomen, dat niet te loochenen viel. Ik was droevig, heel droevig gestemd, maar waarom eigenlijk? Al dien tijd was ik de gelukkigste mensch op aarde geweest. Niets hinderde mij, alles ging vanzelf, ik leefde, voelde haar liefde, haar persoonlijkheid en dat schonk mij een groot geluk. Waarom moest ik dan nu schreien? Waarom? vroeg ik mij telkens af, doch ik kwam er niet achter. Ik werd driftig, want ik was ondankbaar, hetgeen ik in geen geval wilde zijn. Mijn liefde was echt, daarvoor durfde ik uit te komen. Lang dacht ik na, toen opeens wist ik het. Het was mijn hunkering naar die liefde. Zooeven stroomde zij tot diep in mijn ziel en dat deed mij schreien.

Ach, hoe schoon kon dit leven op aarde zijn, maar het werd een marteling wanneer men werkelijk zuivere liefde koesterde. „Ach,” riep ik telkens, „waar zijt ge Marianne, waar leeft ge?” Als ik durfde te bidden zou ik God smeeiken, mij de plaats aan te wijzen waar zij leefde, maar ik geloofde niet aan wonderen. Het beeld was gereed; velen zouden mij benijden. Mijn vriend Roni wondde ik daarmede vast tot bloedens toe. Wat hij in de liefde bereikte, bereikte ik in de kunst. Dit was mij liever dan zijn vervloekt leven. Vervloekt?

Was ook ik niet vervloekt in mijn jeugd? Lag op mijn leven geen vloek? Mijn ouders hadden mij vervloekt en ik hen. Hun woorden hoorde ik nog duidelijk, nog striemden ze mijn ziel. Ik moest daar niet meer aan denken; dat was voorbij. Nu stond ik voor mijn Marianne, mijn reinste inspiratie. Ik zou dit kunstproduct aan allen laten zien, doch eerst wilde ik wat uitrusten, want het werk had mij geweldig aangepakt. Het had al mijn levenskrach-

ten opgeslurpt, maar ik had die éér gaarne voor over. Voor haar zou ik alles willen doen. Ik voelde mij werkelijk moe, maar wat verstrooiing zou mij goed doen en ik begaf mij naar de plaats, waar kunstenaars bijeen kwamen.

Onderweg bleef ik plotseling staan en snakke naar adem. Voor mij stond Roni, wien mijn houding opviel. Vervloekt, dacht ik, steeds moet ik hem ontmoeten. Zou dit iets beteekenen?

„Zijt ge van mij geschrokken, Lantos?” begon hij het gesprek. „Ge ziet zoo bleek. Te hard gewerkt? Waar zijt ge den laatsten tijd geweest, hebt ge altijd maar gewerkt?”

Ik zag hem aan; zijn gelaat was als een grijnzend masker. Eenige seconden peilden wij elkander, hij voelde mij en ik hem, beiden wisten wij op dit oogenblik dat we vijanden waren en ik zeide, om hem te treffen: „Mijn nieuwe werk is gereed.” Nu was het mijn beurt om te vragen „Zijt ge niet goed? Ge wordt plotseling zoo bleek, scheelt er iets aan? Is uw geluk in de liefde voorbij?”

Ik bleef hem aankijken en doorvoelde hem duidelijk. Hij gunde mij mijn kunst niet. Hoe haatte ik hem. Schurk, dacht ik. Hij bleef echter allervriendelijkst en was hoffelijk in alles.

„Waarheen voert uw weg, Lantos?”

„Ik zoek wat verstrooiing,” zeide ik eerlijk, „ik ben wat moe.”

Ik voelde dat ik tot mijzelf kwam en door zijn hoffelijkheid verminderde mijn haat. Een merkwaardig mensch was hij. Tezamen liepen wij verder.

„Hoe vindt ge uw werk zelf?” vroeg hij belangstellend.

Ik zeide: „Nog nooit heb ik zooiets schoons bereikt.”

„Zoo, zoo, ge maakt mij nieuwsgierig. Mag ik het bewonderen?”

„Nee, nog niet,” antwoordde ik koel. Ik zag hem daarbij aan, maar zijn strak gelaat verborg zijn innerlijke gevoelens.

„Welke beteekenis heeft dit werk?” vroeg hij opnieuw.

Ik schrok, maar wist mij te beheerschen, hij zou mijn heiligste gevoelens niet deelen. Ik ontweek zijn vraag door te zeggen:

„Straks, later.”

„Ik ben gevorderd, Lantos.”

„Gevorderd, zegt ge?”

„Ja, in mijn nieuwe liefde.”

„Wel, wel,” zeide ik, maar dacht aan mijn eigen dingen. Gevorderd? Hoe gevorderd? Waarin? In de liefde gevorderd? Was het hem dan niet te doen om te vernietigen?

„Het spel is gespeeld,” zeide hij, „ik ben winnaar.”

„Winnaar, zegt ge?”

„Zij, waarvan ik u vertelde, weet ge nog, ligt aan mijn voeten. Verrukkelijk, Lantos, een schoonheid, doch een dom wezen. Heel dom, ze lijkt mij een gewezen boerin.”

„Belachelijk!”

„Maar zij zingt heerlijk en is een mooie verschijning, doch ik zie haar verleden.”

„Verleden?” vroeg ik.

„Nu ja, ik peilde haar zoo'n beetje, Zij zal van haar geluk droomen. Zij verwacht mij, gaat ge mede, ge zoekt immers verstrooiing?”

„Neen,” zeide ik, „ga uw gang.”

Wij namen afscheid, maar ik was zeer verstrooid. Waarom was ik zoo geschrokken, mijn hart klopte in mijn keel toen ik hem zag. Waarom? Weer was het mij duidelijk, dat ik hem eerder in mijn leven had ontmoet. Hoe kende ik dien schurk? Of verbeelde ik mij maar wat; hij was toch hoffelijk? Wellicht was ik wat overspannen. Wat gingen mij zijn liefdesaffaires aan. Maar was ik anders? Wanneer ik op deze wijze verder ging, hield ik geen vriend over. Ik was nukkig, ontevreden en onhebbelijk en zou anders tegenover hem moeten zijn. Wat verbeelde ik mij eigenlijk? Ik had er reeds spijt van, dat ik hem zoo norsch had behandeld. Men noemde mij reeds een zonderling en dat wilde ik niet zijn. Ik was zooals iedereen. Of was ik toch anders? Ik trachtte mijzelf beter te leeren kennen; dit was hoog noodig. Maar na eenigen tijd verloor ik mij in mijzelf en moest er hartelijk om lachen. Ik had thans den leeftijd van acht en dertig jaren bereikt, had mij tot groote hoogte opgewerkt en kon tevreden zijn. Straks zou ik nieuwe triomphen vieren met mijn jongste schepping, mijn Marianne.

Mijn Marianne? Vreemd, dat ik daar nu eerst aan dacht. Ik sprak steeds van mijn kind, mijn Marianne. Zou zij mij liefhebben

zooals ik haar lief had? Dat moest ik toch maar afwachten. In ieder geval waren wij vrienden en reeds dat stemde mij gelukkig. Nu zou ik eerst wat uitrusten, want hoewel ik naar mijn vrienden wilde, was ik toch zonder het te weten, naar huis teruggekeerd. Dat was vreemd, maar het kwam zeker omdat ik zoo verstrooid was. Dit werk had mij volmaakt afgemat en uitgeput. Het kon niet anders, het beeld was een kunstwerk. De arbeid was emotioneel geweest en nog, wanneer ik er maar even naar keek, drongen die krachten in mij door. Nogmaals drong ik er bij mijn bediende op aan, niemand, wien ook, in mijn heiligdom binnen te laten. Over Marianne had ik een kleed gehangen. Ik zag hoe iedere vouw van dit kleed zich had ontplooid. Het geheel nam ik in mij op, want ik vertrouwde mijn bediende nog steeds niet volkomen. Ik vond mijzelf een afschuwelijk meester, maar kon er nu eenmaal niets aan veranderen. Ik voelde mij gejaagd en onrustig en kon mijn gedachten niet op één punt concentreren. Zeer zeker had ik wat rust noodig. Toch maakte ik nog een wandeling, maar mijn gedachten keerden naar Roni terug. Zijn gedweep hinderde mij, ik vond hem een bluffer. Vroeg of laat zou ook mijn geluk komen. Ik zou er op wachten, want het te willen zoeken zou waanzin zijn. Hoelang had ik er al niet naar gezocht, maar zulke waren er niet, die de echte zuivere liefde droegen, die waarachtig lief konden hebben. Wierp Roni zich in dit leven om inspiratie te krijgen? Velen bedronken zich eerst, voordat zij iets tot stand konden brengen. Toch leefden hun figuren en vond men ze prachtig. Een mooie wereld was het! Van de vele inspiraties, die ik had gekregen, was de laatste de schoonste. Wat was eigenlijk inspiratie? Was het bewuste verbinding met iets hoogers? Ik voelde dat ik niet kon denken. Hoe had het mij aangepakt. Koortsig voelde ik mij, mijn hoofd gloeide. De stilte van de natuur zou mij goed doen. Was ik ziek, of was er een ziekte op komst? In een schoone omgeving, omringd door bloemen en cypressen, zette ik mij neder. Het was hier als een paradijs, alleen de mensch stoorde. Ik voelde, dat ook ik stoorde. Vogels zongen hun lied, hun gekweel deed mij goed. Overal zag ik jong leven. Dit alles was Gods schepping;

ook wij menschen. Waarom leefden wij eigenlijk op deze aarde? Waarom waren wij hier? Hoe gaarne zou ik dat willen weten en den mensch kennen. Hoe diep was de mensch? Wie kende hem? Waar kwam hij vandaan? Was er een voortbestaan? Een leven na dit leven? Of nam met den dood het leven een einde. Wat had het dan voor nut, hier te zijn? De één verscheurde den ander. Ik zag alleen leed. Was er een eeuwig voortgaan? Wanneer dat zoo was, had ik veel goed te maken. Het stond in den Bijbel, de geestelijken spraken er over, maar niemand wist het zeker. Toch hield het mij steeds bezig. Voortdurend liep ik met deze gedachten rond. Waarom? vroeg ik steeds. Was ik te bewust? Beleefde ik het leven te innig? Was ik niet tevreden? Ik zocht naar iets. Was het huiselijk geluk? Naar vrouw en kinderen en een gelukkig leven? Wat dit voor mij niet weggelegd? God was toch een Vader van Liefde? Waarom gaf hij Zijn kinderen dan geen geluk? Het was toch merkwaardig, zelfs nu voelde ik mij niet tevreden, hoewel ik roem en alles bezat, waarnaar ik in mijn jeugd verlangde. Er was iets, dat mij het gewenschte geluk ontnam. Ik zag als in een diepe kuil en zou nooit achter het geheim komen. Was het dezelfde kracht, die mij reeds als kind onhandelbaar had gemaakt? Ik was immers niet te temmen, „iets” dreef mij van huis. Nu zocht en voelde ik het duidelijk, het waren dezelfde gevoelens. Was dan die kracht mijn noodlot? Was ik van den duivel bezeten? Of waren het natuurkrachten, wetten, waaraan ik niet ontkomen kon? Als ik dit aanvaardde, voelde ik mij alsof ik niet had geleefd, alsof er een kracht was, die mij bestuurd en waarnaar ik moest handelen.

Kon dat? Waren er krachten, die mij onhandelbaar maakten? In hoever was de mensch zichzelf? Had hij een eigen wil? Of hadden wij niets te willen? Leefden wij onbewust, in niets bewust? Hoever strekte het menschelijk bewustzijn zich uit? Waren wij hier om bewust te worden? Beleefden alle menschen deze dingen? Ik hoorde Roni en vele anderen nooit vragen stellen, ze leefden slechts en waren gelukkig. Zou ik dat nog eens beleven? Of kwam het, doordat ik droomde en anders was dan zij? Leefden er op aarde die bewust waren? Als dat niet zoo was, hoever

zijn wij er dan van verwijderd? Waar is het begin en waar het einde? Zoo had ik kunnen doorgaan en duizend vragen stellen, maar niet één werd beantwoord. Een dichte sluier bedekte alles en ook mijn eigen leven. Ik stond voor een mysterie. Ik vond mijzelf een probleem, omdat ik mij niet doorgrondde. Zou ik mijzelf eens leeren kennen? In niets was ik nog bewust, in alles en alles onbewust. Altijd was daar dat geheimzinnige, die onbekende kracht, die mijn leven bestuurde. Ik zou gek worden wanneer ik nog langer doorging. Houd op, Lantos, houd op, je vraagt teveel. Leef je leven zooals Roni en anderen en je zult gelukkig zijn!

Ik zag omhoog. Daarboven, achter dat strakke paarsblauwe kleed van het uitspansel, lag het geheim. Daar leefde God en daar was Zijn hemel. Daar zouden wij eens komen, eens, om te worden berecht. Ik zou heel veel straf ontvangen, zou branden en verdoemd worden, want ik had niet als een heilige geleefd; integendeel, er vroolijk op los geleefd. Dat was blijkbaar de bedoeling niet. Men moest bidden, veel bidden en dat deed ik in het geheel niet. Ook aan de armen had ik niets gegeven, ik leefde alleen voor mijzelf. Dat waren allemaal zonden en daarvoor zou ik moeten boeten wanneer ik aan dien kant leefde, als dat tenminste waarheid was, want dat moest ik nog afwachten. Niemand wist het. Ik stond als een heiden aangeschreven, als een ongeloovige en dat was verschrikkelijk. Als ik verder leefde, zou mijn lichaam dat eeuwige vuur moeten doorstaan. Voor die paar zonden die ik had misdreven. Het was afschuwelijk.

Men noemde Hem een God van Liefde, maar was dat liefde om Zijn kinderen te verdoemen? Ik rilde van dien God, Dien de geestelijken kenden en van wien de Bijbel sprak. Begon ik geloo-
vig te worden? Ik begon tenminste over godsdienst te denken. Ik droomde niet meer, maar analyseerde. In mij veranderde er iets, iederen dag, maar tot stellig weten kwam ik niet. Moest ik op deze wijze door te denken, bewust worden? Steeds vroeg ik mij dit af. Daarachter, dáár lag het, dáár leefde het, dáár was God. Wat een uitgestrektheid! O, die ontzaglijke ruimte; ik voelde mij klein worden. Hij, de Schepper van al dit leven, van

hemel en aarde, had zich in een waas gehuld. Hij bleef onzichtbaar voor iedereen. En de menschen wilden Hem zoo heel gaarne kennen, ook ik. Alles daarboven leek mij onbegrensd, geen einde zag ik. Daar achter klopte het hart van God voor al Zijn kinderen. Ik hoorde het echter niet kloppen, hoe ik mij ook inspande te luisteren. Deugde mijn gehoor niet voor Zijn machtig geluid? Of stelde ik mij verkeerd in? Moest ik mij instellen zooals ik mijn kunst beleefde? Veel menschen vroegen zooals ik: waarom en waarvoor dit leven, waartoe die onrechtvaardigheid, al dat verschrikkelijke op deze aarde? Menschen baden tot Hem en kregen geen antwoord. Menschen riepen en schreeuwden om hulp en kregen geen gehoor. Ze leefden in smart, leed en ellende, honger en koude en vroegen om daarvan verlost te mogen worden, maar het gebeurde niet. Ook zij, die iederen dag ter kerke gingen, baden onafgebroken, ook hun gebeden werden niet verhoord en ook zij vroegen waarom en waarvoor. Er kwam geen einde aan al hun leed. Geen God van liefde greep in en riep den heerschers een halt toe, Hij liet hen doorgaan menschenlevens te vernietigen. Toch was Hij een God van Liefde. Onbegrijpelijk, Hem als een God van Liefde en rechtvaardigheid te erkennen. Op geen enkele vraag vernam men een krachtig ja of neen. Alles bleef in dat onzichtbare waas gehuld en men kwam er niet achter. Was dit het onbewuste leven? Was God een onbewust iets? Zag ik het verkeerd? Was ik in opstand? Voelden niet alle menschen zooals ik? Zochten zij niet naar het ware en waarachtige leven? Of was ik een uitzondering? Zou de mensch uit dezen chaos zijn weg moeten vinden?

Men moest gelooven, zei men, dan kwam men tot de waarheid. Ik tuurde en tuurde lang omhoog, doch ik vond God niet. Het bleef daarboven strak, geheimzinnig en onvoelbaar. Mij grijsde de diepte van het heelal tegen, welke voor geen mensch te doorzien was. Het bleef blauw. Alleen in den nacht was er het leven der sterren te zien. Maar ook daar begrepen de geleerden niet veel van. Lag daarin het geheim van de geheele schepping? Geleerde had ik moeten worden, want de wetenschap interesseerde mij sterk. Duizenden jaren zocht de mensch, vroeg men

„waarom en waarvoor”. Hoelang zou men nog moeten vragen? Wanneer zou het oogenblik komen, dat God sprak: „Zie, Ik leef. Voel, dat Ik u allen lief heb, dat Ik alles leid en bestuur, wat gij niet begrijpt, noch omvatten kunt.” Ik zou het niet meer beleven, daarvoor was mijn leven te kort. Wellicht was ik morgen reeds dood en dan zou al dat vragen en smeeken om waarheid voorbij zijn. De mensch had een ontzaglijke macht en toch was hij een wezen van een oogenblik. Die men gisteren ontmoette, was er vandaag niet meer, want de dood had hem geroepen. Hij was in den hemel of zou eeuwig branden in de hel.

Dood, ja, wat was eigenlijk dood? Een woord met een afschuwelijken klank. Ik begreep den dood niet, evenmin de andere problemen. Drie problemen had ik: den dood, God en mijn eigen leven. God was voor mij het grootste raadsel. Hij schiep iets machtigs en liet het sterven. Wanneer ik iets schoons tot stand had gebracht, bewonderde ik het uren lang en kon er nooit genoeg van krijgen, steeds moest ik het bewonderen. Wat was echter mijn schepping in vergelijking met die van Hem? Immers niets. Hoe verbazingwekkend is zijn schepping, de mensch, het dier en al het andere leven. Doch het schoonste van al het geschapene is de mensch. Maar die ging dood en zou vergaan tot stof, tot niets. Maar waarom had Hij dan den mensch geschapen? Ik kon zien, ik kon hooren en voelen en ik kon gaan waarheen ik wilde. Alles aan den mensch was volmaakt en toch moest hij eenmaal sterven. Nog erger, daarna zou hij moeten branden! Voor de kleine zonden, die de mensch bedreef, moest hij ook nog boeten. Ik leed er onder en vond het vonnis te hard. Kon dit leven dan een doel hebben? Voor mij was dit alles een marteling, een ondoordringbaar iets. Hoe zou ik Gods woord kunnen aanvaarden, nu ik dit zoo in mij voelde? Te gelooven en niet begrijpen, alles voetstoots aanvaarden, dat bleek mij onmogelijk.

Roni was als een adonis, zijn lichaam was aantrekkelijk, toch zou ook hij eens sterven. Het speet mij voor hem, toch gunde ik hem het leven niet. In zijn dood zag en voelde ik rechtvaardigheid. Nog eenige jaren en dan was ook zijn schoonheid voorbij.

Hij benijdde mij mijn kunst en succes. Hoe kon God zoo'n karakter in hem leggen? Een volmaakt lichaam en toch een beest. Want een beest was hij ontegenzeggelijk. Elke vrouw, die met hem in aanraking kwam, was onherroepelijk verloren. Hij zoog haar leeg en smet haar dan van zich af. Was dat Gods wil? Waarom gaf hij dat dier zulk een macht om te vernielen en te breken? Wanneer ook hij niet zou sterven, wellicht was ik dan in staat hem te dooden. Dan was er geen leed en geen smart en werden er geen onschuldige harten meer gebroken. Maar ook hij zou sterven, dat stond vast.

Zie, daarvoor alleen reeds kon ik God weer dankbaar zijn. Alleen in dat ééne was God volmaakt en rechtvaardig. Niemand, geen mensch of dier kon in leven blijven, het leven behouden. Alles ging dood en moest vergaan. Niet alleen had God Roni zijn schoonheid gegeven, maar ook nog prachtige gaven, die hij verknoeide. Niets kwam er van zijn kunst terecht, hij leefde zich uit en bracht niets dan ellende. Zóó was mijn vriend Roni en toch was hij een begunadigd menschenkind.

Is God niet onbegrijpelijk? Wie zou Hem kunnen begrijpen? Druischte zoo iets niet tegen alles in? Zoo'n diermensch als Roni was, liet men zijn gang gaan, hij kon maken en breken wat hij wilde. Welk een verschrikkelijke onrechtvaardigheid! Anderen zouden iets schoons tot stand kunnen brengen, wanneer een dergelijk kunstgevoel in hen lag. Velen hunkerden er naar en toch ontvingen zij niets van die heerlijke eigenschappen. Ook dit was voor mij een raadsel. In mijn jeugd reeds kwamen zulke gedachten in mij op en vroeg ik mij af, waarom de één zooveel aardisch geluk kreeg en de ander honger en ellende moest lijden. Nog meer vragen voelde ik in mij komen, maar het was nu eenmaal onbegonnen werk nog langer vragen te stellen.

Ik voelde mij nu wat rustiger en niet meer zoo gejaagd. Dit nadenken in de vrije natuur had mij rust geschonken. Dat filosofheeren was goed voor mij, het bracht mij in een betere stemming.

Het was reeds laat in den namiddag, voor ik naar huis terugkeerde. Ik wilde met een nieuw beeld beginnen en zou Marianne

straks tentoonstellen. Wat zou ik thans uitbeelden? Iets wat mij tot de hoogste inspiratie zou voeren. Uit mijn diepste innerlijk kwamen gedachten in mij op, waarvan ik huiverde. Zoo iets scheen mij ondenkbaar. Hoe zou ik Hem moeten uitbeelden? Ik kende Hem niet, voelde Hem niet en begreep niets van Hem. En ik moest Hem voelen, geheel kunnen doorvoelen, wilde ik er iets van terecht brengen. Maar in mij lag ook nog de gedachte aan den dood, die verschrikking, die een mensch het leven afsneed en ook hem wilde ik uitbeelden. De dood, die gedachte kwam in mij op, zou een prachtig stuk worden, een scheppings-product van de hoogste orde. Maar ik voelde nog een ander plan opkomen en dat scheen mij nog meer aan te trekken. Ik zou een adonis maken en hem laten sterven. Roni zou dit moeten voorstellen, in hem lag het leven en de dood. Hoe zou ik deze beide kunnen verbinden? Lang dacht ik na om het gehele te doorvoelen. Hoe schoon waren deze gedachten; ik vond mijzelf een genie in het denken. De dood en Roni, en God als Schepper van deze groep. Hoe diep gedacht was het geheel. De menschen zouden in aanbidding nederknielen, wanneer het mij zou gelukken het werk tot stand te brengen. Ik voelde de beteekenis reeds van dit beeld. Voor mij was het God, het leven en de dood. Het kon niet mooier, niet dieper, niet volmaakter zijn. Ik keerde terug naar de plaats waar ik vandaan kwam, om verder na te denken.

De natuur moest mij helpen, anders kwam ik er niet. Ik moest het doorvoelen, geheel in mij voelen, eerst dan kon ik het beleven. Als ik eenmaal zoover was, was ik gereed en kon ik met uitbeelden beginnen. Iedereen zou uit deze voorstelling hem herkennen, mijn vriend, dien ik haatte. Al mijn haat zou ik er in leggen. Zijn leven zou ik bespotten, hem toonen, dat hij ten doode stond opgeschreven. Ik was verheugd en voelde mij gelukkig, dat die gedachten in mij waren opgekomen. Zou ooit een kunstenaar er aan hebben gedacht? Waar kwamen deze gedachten vandaan? Waren ze wel de mijne? Ze waren angstig diep, haast niet voor een mensch te vatten. Toch moest het mogelijk zijn, dit te voltooien. Nog was het een onbewuste gedachte, maar zij zou zeker bewust worden. Nu werd ook dit mij duidelijk, want

ik begon nu van het onbeuwste en het bewuste iets te voelen. Wanneer ik dit beeld doordacht, was ik mij ervan bewust het te kunnen scheppen. Wat dit het juiste begrip, het ware bewustzijn, of was dat niet het geval? Nu begon ik weer opnieuw. Maar ik zou bij dat ééne moeten blijven, niet aan andere dingen denken, alleen dit groote in mij laten komen, om het tot bewustzijn te brengen. Ik voelde mij gelukkig, in mij was een nieuwe kracht ontwaakt. Beleefden al mijn kunstbroeders hun scheppingsproducten zooals ik?

Ik zou er eenigen naar vragen, die nog sympathie voor mij gevoelden. Wellicht konden zij mij nieuwe indrukken geven. Van mijn plan zou ik hun echter niets zeggen, dat bleef mijn geheim. Ik stond op en spoedde mij naar hen toe, misschien zou ik hen nog ontmoeten. Rust zou ik toch niet hebben, ik moest aanstonds handelen. Tegelijkertijd zou ik mijn vriend Roni trachten te doorgronden, want dit was noodig, omdat ik hem geheel zou moeten kennen. Ik zou lange wandelingen met hem maken, hem in mijn atelier toch binnen laten, zoodat mijn vriendschap hechter zou schijnen. Ik moest hem meer zien, meer ontmoeten, of mijn schepping zou niet volmaakt worden. En deze zou de kroon op mijn werk zetten.

Mijn idee was heerlijk, ongeloofelijk schoon en diepzinnig. Ik wilde hem zien, ik wilde heel lang naar hem kijken. Wanneer hij dit voelde, zou ik zeggen, dat ik aan een nieuw werk was begonnen en dat het gelijkenis met hem zou vertoonen. Hij zou mij vreemd vinden, maar men hield mij immers toch voor een droomer? Nu vond ik dat prettig en maakte daar gebruik van. Ik had de hoop ook vele anderen te ontmoeten. Van allen zou ik de gevoelens peilen als dit tenminste mogelijk was. Eerst nu begon ik belang in mijn vrienden te stellen en naar hun innerlijk te zoeken.

Toen ik binnentrad, zag ik dat hij aanwezig was. Zou hij beschonken zijn? Hij trad op mij toe en schudde mij hartelijk de hand en zeide: „Mijn Lantos, beste vriend, eindelijk weer eens tezamen. De dagen duren mij te lang!”

Ik was verwonderd, in den morgen had ik hem nog ontmoet.

Zoo was het steeds met hem, drinken en pret maken, van werken kwam den laatsten tijd niets terecht. Welk een tegenstelling: zijn prachtige lichaam en zijn afschuwelijk karakter. Ik begon zijn gevoelens te peilen en zag hem doordringend aan.

„Ik ga haar uitbeelden, Lantos, van mijn geliefde zal ik iets moois maken,” sprak hij.

Ik moest mij inspannen om niet in lachen uit te barsten. Hij zou iets moois maken, nu dan was hij verliefd en zijn macht gebroken. Wij zetten ons samen in een nis neder. Roni was zeer luidruchtig en ik vermaande hem wat rustiger te zijn.

„Zooals ge wenscht, Lantos, ik zal mij beheerschen.”

Zijn hoffelijkheid vergat hij nooit, al had de wijn zijn gevoel verduisterd en zijn hoofd op hol gebracht.

„Een pracht middag, Lantos, jammer dat gij niet meeding.” Hij scheen zich onze ontmoeting te herinneren en zeide: „Mogen wij tezamen tot u komen? Ge zult een schoon paar zien en groote oogen opzetten.”

Het kon niet mooier en ik tastte gretig toe.

„Morgen kunt gij tot mij komen,” zeide ik. „Als ge wilt breng haar dan mee, ik wil haar gaarne ontmoeten.”

Hij greep mijn beide handen en drukte ze hartelijk.

„Ik dacht wel dat gij zoudt toestemmen. Gij zijt mijn vriend, Lantos en zult het blijven, nietwaar?”

Ik gaf geen antwoord en hij vervolgde: „Hoe laat kunt gij ons ontvangen?”

„Om één uur in den middag,” zeide ik; het was mij onverschillig.

„Ik moet u wat mededeelen, Lantos.”

„Ik luister,” zeide ik, nieuwsgierig wat hij mij te vertellen zou hebben. Natuurlijk weer over zijn leven en zijn jongste verovering.

„Ik ben te ver gegaan, Lantos, er moet iets geschieden, wat mij zeer onaangenaam is.”

Onmiddellijk begreep ik wat hij bedoelde. Schoft, dacht ik, ook dat nog. „Denkt ge haar te trouwen?”

Hij schaterde het uit, als een duivelsch gelach klonk het in mijn

ooren. „Hoe komt gij er bij, Lantos. Mijn vrijheid, beste vriend, is me te lief. Wat raadt gij mij aan te doen?”

„Dat weet ik niet, daar kan ik u geen antwoord op geven.”

„Zij is het waard, Lantos, ze is schoon.”

„Waarom trouwt gij haar dan niet?”

„Zooals ik u zeide is mijn vrijheid mij zoo lief. Maar zeg me wat ik moet beginnen? Ik kan mij niet los maken, waar ik ook ben zij vindt mij en vraagt wat te moeten doen. Zij is sterker dan ik, zij laat niet met zich sullen, Lantos. Ik heb nu eens misgerekend, want een dergelijk wezen heb ik nog niet ontmoet. Geloof mij, wanneer ik u zeg, dat ik mij graag wil bevrijden, haar van mij zou afschudden, maar het is mij niet mogelijk. Ik ken haar beter dan ik mijzelf ken. Kom zeg mij, geef mij raad, wat moet ik doen?”

„Gij wilt haar beeld maken?” vroeg ik.

„Iets dergelijks, doch ik weet niet of het mij zal gelukken. Ik moet iets doen, maar wat? Dit is maar een middel, ziet ge, om mijzelf tijd te gunnen tot nadenken. Maar mijn vrijheid, mijn zoo geliefde vrijheid, Lantos!”

Valsch dier, dacht ik, hoe gemeen zijt ge. Al mijn goede voornemens werden gesmoord door zijn duivelsche gedachten.

Onverwachts zeide hij: „Dat is waar ook, ik moet gaan. Och, dat ik daaraan niet heb gedacht. Ik moet gaan, Lantos, tot morgen, nietwaar?” Hij stak mij zijn hand toe en ging heen. Een vreemd mensch. Zooeven beschonken, nu was hij ineens nuchter. Hoe kon dat? Waardoor zoo ineens die verandering? Was zijn doen en laten gemaakt, slechts spel? Liet ik mij bedriegen? Speelde hij met mij een spel? Welneen, ik zocht het weer te ver, moest hem gelooven en hem wat meer vertrouwen schenken.

De uren gingen voorbij en nog zat ik op dezelfde plaats na te denken. Eindelijk stond ik op en ging heen. Mijn kunstbroeders had ik niet gepeild, niets kunnen vragen, zij die er waren moesten eerst ontwaken. In hen lag niet dat gevoel, zij waren leeg en onbewust. Was „ik” dan bewust? Steeds in alles dat bewuste en onbewuste leven. Ik was diep getroffen door alles wat hij mij verteld had. Arm menschenkind dat dit leed trof. Eerst noemde

hij haar een boerin, dan weer een schoonheid, en nu dat. Wanneer zij een andere persoonlijkheid was dan hij, interesseerde het mij dat wezen te ontmoeten en te leren kennen. Voor mij was het een onmogelijkheid door Roni's masker heen te zien en zou zij dit kunnen? Maar vrouwen waren anders dan mannen, zagen scherper en voelden dieper, wanneer het om alles en alles ging. Ik was zeer nieuwsgierig haar niet alleen te zien, doch ook haar te leren kennen. Wellicht hielp mij dat voor mijn nieuwe werk. Misschien was zij een wonder, met andere krachten begaafd dan die ik kende en bezat. Was zij in alles zijn meerdere? Het was haast niet mogelijk. Zij zou dan een duivelin moeten zijn. Ook in hem zag ik een duivel in menschengedaante. Een prachtig paar! Een duivel en een duivelin te ontmoeten was gemakkelijk, maar het was tevens griezelig een dergelijk span te leren kennen. Ik verlangde reeds naar morgen. Jammer dat ik hen voor dezen avond of nacht niet had gevraagd, doch dit was niet meer mogelijk. Dus moest ik tot morgen wachten en niet ongeduldig zijn.

Ik doodde.

Ik keerde terug tot mijzelf en zou trachten weer onder inspiratie te komen. Dat was nuttiger dan al zijn levensgeschiedenissen. Ik zou mij in mijn nieuwe werk geheel uitleven. Het zou nog groo-ter worden dan Marianne. Op dit oogenblik voelde ik dieper dan toen ik met haar beeld bezig was.

Mijn dienaar verwachtte mij. Ik zag hem doordringend aan. Iets in hem trok mij tot hem en stootte mij af. Ik zou hem nooit kunnen vertrouwen en toch stuurde ik hem niet weg, kwam er eenvoudig niet toe. Ik voelde dat hij mij gadesloeg, hetgeen mij hinderde. Zijn gang was als die van een roofdier. Steeds geruischloos en op het onverwachtste oogenblik stond hij voor mij. Wanneer ik dacht dat hij er was en dit wilde weten, werd het tegendeel bewaarheid. Ook hem kende ik maar half, want hij droeg een masker. Toch deed hij naar behooren zijn werk, daarop had ik niets aan te merken.

„Waarom volgt gij mij?” vroeg ik onverwachts.

„Ik, meester? Ik dacht u te kunnen helpen, met iets van dienst te kunnen zijn, meester.”

Ik had er reeds spijt van dat ik hem te streng had aangesproken.

„Ga rusten,” zeide ik, „ik heb u niet noodig.”

Toen ik alleen was, nam ik op mijn rustbank plaats. Vóór mij, als een koningin, stond Marianne. Zag ik goed? Ik voelde iets anders aan het beeld, wat mij verontrustte. De plooien van het kleed dat haar bedekte, vielen anders, ik voelde en zag een andere schakeering. Zoo had ik het niet achtergelaten. Wie was hier buiten mij geweest? Ik wilde mijn dienaar roepen, doch bedacht mij. Verbeelde ik mij maar wat? Ik trachtte mij opnieuw voor te stellen hoe ik het kleed er over had gehangen, doch kon het mij niet duidelijk meer herinneren. Iets anders had ik moeten bedenken, dit was te eenvoudig. Ik had haar geheel moeten afsluiten, desnoods verzegelen, dit was onvoldoende. Mijn dienaar zou zijn hoofd schudden en niet weten wat ik bedoelde. Maar ik wilde dat hij mij gehoorzaamde, anders moest hij maar weg. Ik hield niet van intriges, zelf was ik eerlijk en oprecht en dat verwachtte ik tevens van hem. Zou ik mij dan toch hebben vergist?

Ik legde mij neder om te slapen, maar er lag iets om Marianne heen-dat mij onrustig maakte. Ik ontdeed haar van het kleed en keerde terug naar mijn rustbank, om het beeld vandaar te bewonderen. Wat was het dat mij bezig hield en mij beangstigde? Ik vond het beeld dof, iets geheimzinnigs voelde ik en haar glans en uitstraling was in een dicht donker waas veranderd. Hoe kwam dat en waarom zag ik haar nu anders? Toen ik aan het beeld werkte, voelde ik mij in een benijdenswaardigen toestand. Doch thans was ik mijzelf. Was het daarom, dat ik haar nu anders zag dan toen? Was zij nu ingeslapen? Had ik haar toen wakker gezien en gevoeld? Dit verschil was te groot. Was zij, die daar voor mij stond, toch ingeslapen? Het was vreemd, heel vreemd. Lang tuurde ik naar mijn eigen kunst. Het was stil om mij heen, angstig stil. In welken toestand bevond ik mij eigenlijk, zou ik iets bijzonders beleven? Ik geloofde immers niet aan wonderen. Toch was dit een vreemd verschijnsel. Nu dacht ik dat

zij wakker werd. Ach, Lantos, gij maakt haar wakker! Had haar toch laten slapen. Ik voelde haar thans als voorheen en was daar zeer verheugd over. Het zou mij diep hebben teleurgesteld, wellicht den moed hebben ontnomen nog iets tot stand te brengen. Geen vertrouwen te bezitten is ten onder gaan. Maar ik vertrouwde weer op mijn eigen gevoelens, want ik voelde weer dieper, doch alleen in kunst. Neen, mijn Marianne was een kunst-product van de hoogste orde. Ik bedekte haar opnieuw en ging slapen. Ik kon echter mijn slaap niet vatten, nare, angstaanjagende droomen verstoorden mijn rust. Met geweld dwong ik mij tot slapen, wat mij na langdurige concentratie gelukte. Somber gestemd werd ik dien morgen wakker. De zon stond reeds aan den hemel en zond haar licht en warmte over de aarde en de menschheid. Ik ruimde zelf mijn atelier op, om mijn gasten, „een duivel en duivelin”, te ontvangen. Onwillekeurig schoot ik in den lach. Hoe meer de tijd verstreek des te onrustiger voelde ik mij worden. Ik begreep mijzelf niet. Waarom was ik eigenlijk zoo onrustig en gejaagd. Om Roni? Eindelijk was het middag en ik riep om mijn bediende teneinde hem eenige bevelen te geven. Intusschen toog ik aan den arbeid om het een en ander voor hun komst te veranderen, want ik wilde Roni „Marianne” laten zien en hem nauwkeurig gadeslaan om zijn innerlijke gedachten te kunnen voelen. Maar waar bleef mijn dienaar? Ik was dat van hem niet gewend. Nogmaals riep ik, doch kreeg geen antwoord. Ik ging kijken waar hij bleef, doch hij was niet in huis.

Wat beteekende dit alles? Dat was nog nooit geschied. Ik vond het vreemd. Wellicht was hij heengegaan om de noodige proviand te halen, doch hij ging nooit heen zonder mij vooraf te waarschuwen. Nu was ik verplicht om zelf open te doen.

Precies op tijd trad Roni binnen.

„Alleen?” vroeg ik.

„Zij zal komen, Lantos, gij weet het, dat is vrouwen eigen. Zij zal komen, beslist komen.”

Hij nam tegenover mij plaats, ik had dit tevoren zoo geregeld.

Hij keek naar Marianne en vroeg: „Mag ik het beeld aanschouwen?”

„Straks,” zeide ik, „heb nog wat geduld.”

Ik vroeg hem hoe hij tot zijn inspiraties kwam en hoe hij ze voelde.

„Wat een vraag, Lantos, hoe vreemd, de vraag van een droomer.”

„Een droomer, zegt ge?”

„Het is toch eenvoudig,” zeide hij, „dat ik die vraag niet kan beantwoorden, Lantos?”

„Niet beantwoorden?” herhaalde ik. Was mijn vraag dan zoo onnatuurlijk? Wist hij het in waarheid niet? Ons gesprek kreeg een andere richting toen hij zeide: „Zij zal zoo hier zijn, zegt mij hoe ge haar voelt, Lantos, gij doet mij daarmee een zeer groot genoegen.”

Ik peilde hem en dacht dieper dan gewoonlijk zijn ware wezen te voelen. Ik heb goed gedaan, zoo dacht ik, hem tot mij te laten komen en zou hem vragen zijn bezoek te herhalen. Inmiddels verstreek de tijd. Eindelijk hoorde ik het teeken van bezoek geven en ging ik naar den ingang om binnen te laten, want mijn bediende was nog steeds niet terug, wat mij zeer onaangenaam was.

Een schoon wezen stond voor mij, maar op hetzelfde oogenblik dacht ik te zullen sterven, mijn hart weigerde, een kramp trok mijn hart tezamen en geen woord kon ik spreken. Ik dacht een wonder te zien en dat wonder was..... Marianne.

Verbeeldde ik mij wat? Waakte of droomde ik? Ook zij zag mij telkens en telkens weer aan, perste toen haar lippen opeen en werd doodsbleek. Ik trachtte mij met al mijn krachten te herstellen, wat mij na een kort oogenblik gelukte.

Marianne, dacht ik, zijt gij het, of zijt ge haar evenbeeld? Dit zou een duivelin zijn? Wij traden op Roni toe en ik bood haar een plaats aan dicht naast mij, zoodat ik haar goed kon zien. Het gesprek vlotte toch, niettegenstaande mijn verschillende gevoelens. Zij had goudblond haar, mijn beeld in marmer was als deze levende verschijning, het had gelijkenis. Zij was als mijn schepping! Als een bliksemstraal zoo snel, vlogen al de gesprekken, het verkeerde dat Roni van haar had verteld, mij door den geest.

Ik behoefde niet meer te twijfelen, zij was het, mijn Marianne. Schoft, duivel in menschengedaante, schurk, dacht ik, hoe kunt gij mij zoo treffen. Mijne gedachten stonden stil, mijn hart brak en in mijn hoofd voelde ik een stekende pijn.

Als daar Marianne zat, dan beleefde ik een wonder. Plotseling kreeg ik een idèe, ik zou dan weten of ik mij soms toch nog vergiste. Ik vroeg haar: „Zoudt u mij een genoegen willen doen?” Zij glimlachte, en zeide: „Ja zeker,” zij zag daarbij naar Roni, maar beheerschte zich volkomen.

Nu zag ik Roni een groenachtig licht uitstralen. Eens had ik dit in mijn leven gezien. Maar waar? In vredesnaam, waar? En ik keek naar haar die wachtte op mijn vraag.

„Wilt u voor mij zingen? Ik hoorde dat u zoo prachtig zingt; zoudt u dat willen?”

„Gaarne,” zeide zij en maakte zich gereed. Roni zat daar als een mysterie.

„Kom hier dicht bij mij,” zeide ik tot hem, „laat ons tezamen luisteren, mijn beste Roni.” Hij deed wat ik hem vroeg en zette zich naast mij neder. Ik wachtte af en peilde hem om te weten, waar ik hem eerder had ontmoet en waar vandaan ik hem kende. Daar trilde Mariannes stemgeluid in mijn ziel, En nu wist ik dat zij het was, mijn lief vriendinnetje. Hoe schreide het in mij, dat wij elkander op deze wijze moesten terugzien. De schelm die naast mij zat, trapte op haar en op mij. Marianne zong het lied uit haar jeugd, dat zij mij zoo menigmaal had voorgezongen. Ik begreep dit lied en haar bedoeling onmiddellijk. Zij wilde mij duidelijk maken dat zij mij herkende en dat zij mijn jeugdliefde was. Zij zong als een nachtegaal zoo schoon. Plotseling zag ik dat de tranen haar over de wangen vloeiden, maar toch zong zij verder. Ik dacht krankzinnig te worden. Toen haar lied uit was, was ik met èèn sprong bij haar om haar te danken.

„Hoe moet ik u danken!” bracht ik met moeite uit en plotseling overviel mij een afschuwelijk gevoel. Ik keek naar Roni, die deed alsof hij dit tooneel niet zag, alsof hem dit alles niet aanging. Op hetzelfde oogenblik kwam uit de diepte van mijn ziel iets omhoog en wist ik wie hij was.

Mijn droom! mijn droom! Hoe ter wereld was dat mogelijk? Dit wezen zou dus mijn leven verwoesten? Ik sprong naar het beeld, trok het kleed naar beneden en schreeuwde hem als een waanzinnige toe: „Ziedaar, Roni, gij duivel in menschengedaante, dit is mijn beeld, mijn Marianne uit marmer gehouwen en daar staat de levende Marianne!”

Hij beefde en maakte zich gereed mij te bespringen. Maar ik was sneller dan hij, greep een brok marmer dat in mijn bereik lag en voordat hij erop bedacht was, daalde het op zijn hoofd neder. Het verpletterde zijn schedel en met een slag viel hij neer, terwijl het bloed uit de wonde vloeide. Een afgrijselijke gil bracht mij tot mijzelf. Marianne zonk ineen en lag bewusteloos onder haar steenen beeld aan mijn voeten. Ik legde haar op mijn rustbank. Verschrikkelijk, wat nu? Uit haar mond stroomde bloed, zou ook zij dood zijn? Ik legde mijn hand op haar voorhoofd en na eenige minuten sloeg zij haar oogen op en zag mij aan. Goddank, zij leefde. Ik wilde met haar spreken, maar zij zonk terug en viel weer in zwijm. Welk een drama! Ik keek naar hem die dit alles in elkaar had gezet. Nu begreep ik hem in al zijn handelingen. Die ploert. Hij lag daar, nog levend, want een rochelend geluid steeg uit zijn borst op.

Plotseling richtte hij zich op, zag mij aan en stiet een duivelsch gelach uit, dat mij afschuwelijk in de ooren klonk. Daarna zonk hij neder. Hij was dood en ik was zijn moordenaar. Een monster had ik uit deze wereld geholpen. Geen wezen zou meer door hem te lijden hebben. Wroeging voelde ik niet, ik voelde me zelfs rustig. Maar wat moest ik doen? Marianne was nog steeds bewusteloos. Thans doorzag ik alles. Mijn bediende speelde met hem dit spel. Hij wilde mij onschadelijk maken, doch met zijn eigen leven had hij dit moeten betalen. Schurk, die ge waart, hoe diep hebt gij mij moeten haten. Ik dacht dat ik hem haatte, doch bij zijn haat vergeleken, had ik hem lief. Haar had hij bezoedeld en mij mijn geluk misgund. Hij was het dus die hier was geweest, ik had mij nergens in vergist. O, waarom had ik dit niet van tevoren geweten, ik zou anders gehandeld hebben. Wellicht was

hij dan nog in leven. Ik dacht na, maar kon tot geen besluit komen.

Ik was een moordenaar en in mijn droom was mij dit voorspeld, maar door wien? Door satan? Ik zette mij naast Marianne neder en wachtte af, totdat zij tot bewustzijn zou komen. Rustig haalde zij adem. Wat ging er al niet in mij om.

Weer begon ik te denken. Ik kon mij alles duidelijk herinneren en ik schrok toen ik besepte wat er was geschied. Wie liet mij droomen? Wie, wie, schreeuwde ik en dacht gek te worden. Geen antwoord. Op niets kreeg ik antwoord, ook daarop niet. Zou ik met haar vluchten, terug naar ons eigen land? Een nieuw en gelukkig leven beginnen? Ik voelde mij ziek, heel erg ziek.

„Marianne,” zeide ik, „wordt wakker, toe wordt wakker, laat mij niet zo lang alleen. Ik moet je spreken, er is haast bij, ik voel het. Er dreigt ons gevaar, wordt wakker, Marianne.” Ik schreide. Zoo had ik nog nooit geschreid. Eindelijk hield het op, het had mij weer tot rust gebracht. Toen sloeg Marianne haar oogen op en zag mij aan.

„Lantos,” fluisterde zij mij toe, „Lantos.”

„Zeg het nog eens, Marianne, zeg het nog eens?”

„Lantos, hoe is ons weerzien.”

„Marianne, hebt gij mij lief? Kunt gij een moordenaar lief hebben?”

„Ik heb je lief, Lantos, maar zal je liefde niet waard zijn.”

Ik legde mijn hand op haar mond en belette haar verder te spreken. „Zullen wij vluchten, weg van hier en een nieuw leven beginnen?”

„Ik wil,” zeide zij, „gaarne, maar ik zal je bedroeven.”

„Spreek niet zoo.”

„Gij kent mijn leven niet, ge weet niets van mijn leven, Lantos.”

„Ik heb je lief, mijn kind, zeg mij dat ge mij ook lief hebt. Mijn leven zal ik je geven.”

„Ik heb je lief, Lantos, doch,.....” verder kwam zij niet. Een ontzettend gekraak stoorde ons gesprek en ik vloog naar den ingang. Toen begreep ik onmiddellijk dit lawaai. Ik was verraden. Eenige mannen traden binnen en boeiden mij. Ik verzette

mij niet, maar liet hen begaan, vroeg alleen: „Wie heeft mij verraden?”

„Uw dienaar,” was het koude antwoord.

„Weet u alles?” vroeg ik.

„Spaar u die moeite.”

Marianne leek dood, toch leefde zij, want plotseling vloog zij op mij af en klampte zich aan mij vast. Het was een hartverscheurend tooneel. „Lantos, Lantos,” smeekte zij, „waar gaat ge heen? Laat mij niet alleen.”

Ik vroeg haar naar mij te luisteren. „Hoor goed; luister, Marianne. Dit alles is voor jou. Het is niet veel, toch wil ik dat gij dit beeld als een heilige herinnering zult aanvaarden. Wilt ge? Laat mijn ouders dit weten.” Doch ik bedacht mij. „Nee, doe dat niet.”

„Wij zullen dat voor u doen,” hoorde ik naast mij zeggen, „als het mogelijk is.”

„Keer terug, Marianne, ga naar je ouders terug, kom tot jezelf.” Ze zag mij aan en fluisterde mij toe, dat het niet mogelijk was om terug te keeren.

„Het moet,” zeide ik, „het moet.” Plotseling dacht ik aan haar toestand. „Is dit alles waarheid?” Zij sloeg haar oogen neder en ik begreep.

„Vaarwel, Marianne, vaarwel, zoek mij op, kom tot mij, ik moet je spreken. Voor het zoover is, moet ik je spreken.”

„Wanneer het moet zal ik sterven, doch dit heb ik niet gewild.”

„Marianne, ge zijt mijn ziel, ge zijt mijzelf, eens zult gij mij toebehooren. Als er een voortbestaan is, een ander leven, zullen wij elkander dáár ontmoeten..... Als er een eeuwigheid is,” riep ik haar nogmaals toe en werd weggevoerd.

Nog hoorde ik haar snikken, mijn hart was gebroken. Ook het hare?

In mijn kerker.

Men voerde mij weg en ik werd in een kerker opgesloten. Daar zakte ik ineen, naar ziel en lichaam gebroken. Na een poos werd ik wakker. Had ik geslapen? Diepe duisternis heerschte rondom

mij, een vreeselijke dorst kwelde mij en ik voelde stekende pijnen in mijn borst. Alles deed mij pijn, mijn ledematen schenen verlamd, want ik kon mij niet bewegen. Om mij heen voelde ik de stilte van den naderenden dood; dat deed mij huiveren. Ik voelde mij als een wrak, mijn oogen brandden in mijn hoofd en mijn tong kleefde aan het gehemelte. Ik was verpletterd: zou dit mijn einde beteekenen? Mijn roem was in den kerker als in een flits weggevaagd. Ik kon het mij niet voorstellen, het was niet te aanvaarden. Op mijn levensoceaan had het gestormd, mijn nietig klein scheepje was vergaan en als een hoop ellende was ik op de kust gesmeten. Doch dit was waarschijnlijk nog niet voldoende, ook mijn verstand zou ik wel verliezen. Want dit zou ik niet kunnen uithouden, daaraan moest spoedig een einde komen. De dorst kwelde mij hevig. Toen voelde ik mij wegzinken en viel in zwijm.

Toen ik voor den tweeden keer tot bewustzijn kwam, voelde ik mij iets beter. Er was nu licht om mij heen. Had de nacht plaats gemaakt voor den dag? Ik kon nu ook wat beter denken en mijn lichaam iets meer bewegen. Ik voelde dat die slaap mij had goed gedaan, maar o, die dorst! Als ik maar een beetje drinken had om mijn lippen te bevochtigen, dat zou reeds voldoende zijn. Zooiets had ik nog nooit beleefd. Daarnaar verlangde ik, dat was mijn eenige wensch.

Nu hoorde ik eenig leven, waren het menschen? Menschen zouden mij thans angstig maken, ik wilde niemand zien. Alleen drinken, drinken! Ik bevond mij in een cel, maar waar? Men had het niet noodig geacht mij in boeien te sluiten, ik kon mij vrij bewegen. Naast mij zag ik die ketens, waaraan men een geweldig monster zou kunnen vastleggen. Bevrijden was niet mogelijk, de schakels waren te dik, te hecht. Opnieuw hoorde ik leven en wilde roepen om eenig drinken, maar kon geen geluid uitbrengen, mijn keel zat dicht.

We waren midden in den zomer en om mij heen voelde ik een akelige hitte, waarin ik dacht te zullen stikken. Ik wilde opstaan doch dat bleek mij niet mogelijk, ik was als verlamd. Dit drama had mij aangepakt en mijn zenuwen geschokt. Toch wilde ik

opstaan, wrong mij in allerlei bochten en bereikte zoo den ingang. Aan den ingang zakte ik weer ineen en wist van niets meer. Hoelang ik daar gelegen had, wist ik niet, doch een hevig gekraak deed mij plotseling ontwaken en ik voelde dat men mij tegen den muur van mijn cel drukte. De man die binnentrad, schrok blijkbaar van mij. Was ik zoo veranderd? Ik zag naar hem op en begreep wat hij kwam doen. Hij reikte mij een kruik over, die ik gretig vastpakte en tot den laatsten druppel ledigde. Heerlijk, nu kon ik wat ruimer ademen. Dat was een weldaad, waarvoor ik hem zeer dankbaar was. Zonder een woord tot mij te spreken ging hij heen, de deur achter zich sluitende. Mij was dit goed, ik was het liefst alleen, want ik wilde denken, denken, omdat vele gedachten in mij opkwamen. Ik voelde mijn krachten langzaam aan terugkeeren en ik wilde trachten naar mijn vorige plaats in den hoek terug te keeren. Hoe was het mogelijk om zoo ineens al je krachten te verliezen? Het was niet zoo eenvoudig om op te staan, maar ik kwam waar ik wilde zijn, hoe gebrekkig het ook ging. Mijn wilskracht had ik nog niet verloren.

Thans trachtte ik een duidelijk beeld van mijn toestand te verkrijgen en begon over alles na te denken. Die schurk, die schoft, had mij in dezen toestand gebracht. Waar was Marianne? Was ook zij gebroken? Arm kind, hoe is ons leven, ons wederzien geweest. Is dit ons beider noodlot? Ik ben een moordenaar, een moordenaar. Eenige malen herhaalde ik dit woord om den klank ervan te kunnen beluisteren. Een vreemden klank had het en iets afgrijselijks, het beteekende den dood. Dood? Ja, Roni was dood en ik leefde nog. Wellicht wist hij thans meer dan ik. Wroeging voelde ik niet, alleen dat ik een mensch was zonder hoop.

Mijn bediende speelde met hem een valsch spel! O, had ik maar naar mijn innerlijk gevoel geluisterd, want ik vertrouwde hem immers niet. Moest dit gebeuren? Had ik mij hieraan niet kunnen onttrekken? Het noodlot was mij gevolgd tot aan het laatste oogenblik. Zijn schedel had ik verbrijzeld. Spijt had ik er niet van, integendeel, hij had het verdiend.

Marianne was evenals als ik een kunstenares geworden. Een wonder leek mij dit alles toe. Dat zij juist in aanraking moest komen met hem, mijn vriend, een duivel in menschengedaante, die haar bezoedelde, Marianne, die ik lief had, uit mijn jeugd kende! Neen, duivelsch was alles. Ik begreep hier niets van en durfde er bijna niet aan te denken. Zij was van huis heengegaan en mij gevolgd. Geheimzinnig was dit alles. Ik had haar op die wijde wereld willen zoeken en dicht, heel dicht naast mij leefde zij. Nog verschrikkelijker vond ik dit dan mijn moord en al het andere wat ik zou beleven. Als kind gingen onze wegen uiteen, als volwassenen kwamen wij weer bijeen, maar hoe! Welk een einde! Waar was zij thans? Zou zij ziek zijn? Ik begreep dat haar innerlijk als het mijne was geknakt. Het kon niet anders. Wat zou zij nu gaan doen?

Wat had Roni bezielde om op mijn kunst jaloersch te zijn? Waarom? Ik vond het heerlijk dat zijn mooie lichaam, waarmee hij zooveel leed en smart veroorzaakte, niet meer tot de levenden behoorde. Zijn verschrikkelijke jaloezie en haat zouden anderen niet meer treffen. Nu begreep ik ook hem, mijn angstaanjagende gevoelens en nare dromen, mijn onrust en gejaagdheid en mijn bediende, nu het te laat was. Eenige dagen tevoren had ik het reeds gevoeld. Daarom steeds die angst in mij hem te ontmoeten. Was dit alles toeval, oorzaak of een wet? Een onzichtbare macht? Ik kwam er niet achter en zou er wel nooit achter komen, maar het was verschrikkelijk. Ik kon mij niet van hem los maken, hoe gaarne ik het ook had gewild. En hij? Wellicht hij ook niet. Wij voelden ons steeds tot elkander aangetrokken en toch haatte hij mij en ik hem. Wonderlijk zou ik het vinden, wanneer het niet zoo droevig was, zoo intens treurig. In ieder geval had het zijn leven gekost en zat ik hier in een cel, wachtend op mijn einde. Roni, Marianne en ik, hoe machtig was de invloed die ons drieën verbond. Ons drieën? Ja, want wij waren tot elkander gebracht, maar door wie? Door satan? Bemoeide zich de duivel met menschelijke dingen? God zou het niet kunnen zijn, God was Liefde. In ieder geval waren het onzichtbare machten of het was het noodlot en de kracht, die ons eerst had verbonden en daarna ver-

nietigd, die des duivels? Ik aanvaardde dit onherroepelijk, mij scheen geen andere oplossing mogelijk en toch, wat had de duivel met ons nietige menschen uit te staan? Had hij geen ander werk, had hij niets beters te doen? Maar wie was het dan die ons jonge leven vernietigde? Het was een raadsel, ik kon het niet oplossen. Doch ik was weer bezig te vragen „waarom en waarvoor”, zooals steeds. Ook deze eigenschap had ik door dit alles niet verloren. Als Marianne mij maar kwam bezoeken, als haar en mij dit zou worden toegestaan. Misschien wist zij meer dan ik. Zij had hem leeren kennen, ik was blind, geheel blind. Hoe afschuwelijk waren mijne gedachten over haar geweest. Graag nam ik alles weer terug, want een duivelin was zij niet. Neen dat niet, dat was het allerlaaste, het droevigste van alles. Wellicht zou ik haar voor mijn dood nog mogen zien. Ik zou het in ieder geval vragen, neen er om smeeken, want ik moest en zou haar spreken, voordat ik stierf.

Er werd aan den ingang gerammeld en een hoog personage trad binnen. Hij stelde mij verschillende vragen, die ik alle beantwoordde. Daarna vroeg ik: „Zou ik iemand mogen ontvangen? Is er hier nog niemand geweest?” „Neen,” was zijn kort en koel antwoord.

„Wanneer iemand tot mij komt, zou dat dan mogelijk zijn?” Hij zwaaide met zijn hand en ik begreep dat het nog niet zoo heel zeker was. Een schrale troost. Het was mijn eenige verlangen voor ik zou sterven. Wat waren de menschen hard. Een diepe droefheid overviel mij en ik voelde mij doodmoe. Nog eenmaal kwam er iemand, die mij nogmaals wat water bracht. Hoe dankbaar was ik hem daarvoor. Ik dronk er van, maar wilde iets bewaren, misschien liet men mij langer wachten, dan zou ik tenminste nog iets hebben. Mijn hoofd deed mij pijn en ik voelde mij verzwakt, kon nergens meer aan denken. Reeds teveel had ik gedacht, het had mij erg vermoeid, zoodat slaap mij overviel. Ik liet mij gaan, in dien toestand behoefde ik niet te denken, voelde ik niets van al mijn ellende. Thans zou ik mij willen dood slapen. Weldra ontfermde de slaap zich over mij.

Toen ik weer wakker werd voelde ik mij diep ongelukkig. Het

scheen dag te worden en daaraan berekende ik hoelang ik had geslapen. Ik was echter zoo versuft, dat ik eenige uren in één en dezelfde houding voor mij uit bleef staren. Door de hevigheid van mijn gevoel diep in mij, voelde ik mij wezenloos. Hoe zou mijn einde zijn? Opgehangen, onthoofd, of gemarteld, totdat ik zou sterven? Het was mij alles hetzelfde, als ik Marianne maar mocht spreken. Alles zou ik willen doorstaan, mijn leven voor haar willen geven, maar ik moest weten waarvoor ik het deed. Haar wilde ik zien en spreken. De dagen gingen voorbij. Ik kraste eenige teekens op den muur en telde de dagen die voorbij gingen. Bijna twee weken zat ik reeds opgesloten en nog was Marianne niet tot mij gekomen. Ik werd angstig dat ook haar iets was overkomen. Toen op een middag mij dit groote geluk werd gegeven, barstte ik in tranen uit. De grendels van mijn cel werden weggeschoven en Marianne trad binnen. Zij vloog in mijn armen, schreide aan mijn borst en beiden waren wij gebroken. Als een bliksemflits begon ik te denken.

„Kom,” zeide ik, „verlies geen seconde tijd, kom spreek.” Ik voelde dat wij één van ziel en geest waren. „Hoe heb ik je lief, Marianne, van mijn jeugd af. Kom, kindlief, zeg mij alles wat gij van Ronie weet, want ik moet sterven. Het zal mij dan gemakkelijker vallen heen te gaan.”

Zij was diep ontroerd, maar kon geen woord spreken. Ik stelde haar vragen en langzaam aan hoorde ik van haar, dat ook zij bitter weinig van Roni wist. Ook zij voelde zich tot hem aangesproken, een band, een afschuwelijke kracht trok haar tot hem. Nu wist ik nog niets, want een zelfden toestand had ik beleefd. Eenige jaren na mij was zij tot de kunst overgegaan. Meer wist zij niet te zeggen, ook zij begreep niets van dit onbegrijpelijke probleem. Ik drukte haar dichter aan mijn borst, want haar had ik in waarheid lief. Zij had mij het hoogste kunnen geven, doch het was niet meer noodig, mijn leven was vernield en ook het hare. Dan begon zij te spreken.

„Mijn kunst is mijn ondergang geweest, Lantos. Vraag niet naar mijn leven, gij stuurt mij weg.”

„Hebt ge mij lief, Marianne?” Zij zag mij met haar betraande

oogen aan en ik begreep haar volkomen. We waren één, één in gevoel, één denken, één leven en dit zou aanstonds uiteen gerukt worden. Voor hoelang? Mijn hart bloedde en ik moest mij met al mijn krachten inspannen om mij staande te houden. Ik wilde deze oogenblikken beleven, geheel beleven. Vóór mij zag ik een weg, eindeloos, eindeloos lang, zoodat ik geen einde zag. Wat beteekende dit? Ik keerde tot de werkelijkheid terug en drukte haar nog steviger aan mijn borst.

„Mijn kind, mijn Marianne, zult ge mij nooit vergeten? Als er een eeuwigheid is zullen wij elkaar daar dan terugzien? Zeg mij, hoe zijn je gedachten daarover?”

„Wij zullen leven, Lantos, leven zult ge, het is Gods wil.”

„Is er dan geen dood? Weet ge daarover meer dan ik?”

„Nee, maar het wordt ons toch geleerd?”

„Ach, gij leert en aanvaardt? Het zij zoo. Laten we vertrouwen op een weerzien. Waar het ook is, ik zal je blijven liefhebben, door de eeuwen heen, tot in het oneindige. Voelt ge iets dergelijks, Marianne?”

„Ik voel het, Lantos, ik weet nu wat het wil zeggen, echt en zuiver lief te hebben. Ik had niet lief, kan niet liefhebben, nu echter voel ik anders. Vraag niet naar mijn leven, maar ik heb je lief, innig, innig lief.”

Zij kustte mij en ik voelde haar wegzinken, doch ik hield haar in mij vast en zeide: „Marianne, blijf bewust, spaar die seconden, geef mij dien kostbaren tijd, verlies jezelf niet, blijf wakker, blijf wakker!”

Zij sloeg opnieuw haar oogen op en zag mij aan. Goddank, geen seconde wilde ik missen.

„Verlang naar mij wanneer ik er niet meer zal zijn, zult ge?”

Zij drukte zich nog inniger aan mijn borst en schreide. Ik kon niet meer denken en toch had ik nog zooveel te vragen, maar ik voelde mij leeg.

„Verlang, verlang,” die ééne gedachte kwam in mij op, „verlangen, steeds maar verlangen, totdat gij niet meer kunt. Als er een God is, als Gij in waarheid Uw kinderen lief hebt, verbindt ons dan na den dood. Verlang naar mij, naar de liefde! Marianne,

zult gij verlangen, steeds naar mij blijven verlangen? Wachten, steeds wachten totdat Hij, die zich God noemt, het ons geeft? Als er een Vader in den Hemel is, dan smEEK ik U, vernietigt niet dit schoone, niet deze liefde, laat ons dit ééne, dit heilige behouden."

Ik sprak voort, steeds smeekte ik om onze liefde niet te vernietigen. Ik, die aan Hem niet geloofde, smeekte toch. Ik was mij van Zijn kunnen niet bewust, toch vroeg en smeekte ik, kon op dit oogenblik niets anders doen. Een ongekenDE rust lag er in mij. Dan voelde ik mij weer leeg, kon niet meer denken en een duizeling overviel mij. Met geweld verzette ik mij er tegen doch het was mij niet mogelijk. Niet Marianne, maar ik zakte ineen. Nog voelde ik haar in mijne nabijheid, haar lippen op de mijne gedrukt, op mijn oogen en wangen, maar ver, ver weg zonk ik in een oneindige diepte.

In den nacht werd ik wakker. Rondom mij was het duisternis, doch deze duisternis was mij lief, liever nog dan de dag, dan het licht, want hierin kon ik denken. Ik herinnerde mij alles en vond het ellendig, dat ik dit niet meer mocht beleven. Ook dat werd mij niet gegund. Hoe verlangde ik naar den dood. Nu maar zoo spoedig mogelijk sterven, dan houdt alles op, ook deze ellende. Weg uit dit leven, van de aarde, van menschen en dieren. Eerst dan was ik van dit vervloekte leven verlost. Ik hunkerde thans naar de stilte van het graf. Naar den dood, dat afschuwelijke monster, daarnaar verlangde ik.

Het werd dag en weer nacht. De dagen en nachten volgden elkaar op en het ging regelrecht naar mijn einde. Maar waarom duurde het zoo lang? Ik moest toch sterven, dus dan maar zoo spoedig mogelijk. Eindelijk brak de tijd aan dat ik veroordeeld zou worden. Zou ik Marianne nog ontmoeten? Op een morgen kwam men mij halen en werd ik voorgeleid. Ik zag rond, maar Marianne was niet aanwezig. Zij was ziek, zoo ik hoorde. Ik werd niet ter dood veroordeeld, maar zou levenslang in een kerker opgesloten worden. Ik vroeg om den dood, doch zij gingen daar niet op in, mijn vonnis was voltrokken.

Levenslang in een kerker opgesloten, het was verschrikkelijk, ik moest er niet aan denken. Hoe gaarne had ik mijn hoofd op het

schavot neder gelegd. Alles was mij lief, doch dit was ontzettend. Men bracht mij naar een andere plaats. Geblinddoekt leidde men mij daarheen en ik voelde, dat ik op een eiland werd opgesloten. Noch van mijne ouders, noch van Marianne hoorde ik iets meer. Ik was een levende doode.

Overpeinzingen.

Nu had ik den tijd om na te denken. Mijn cel was eenige meters in het vierkant groot. Een zwak lichtschijnsel dat door een klein venster naar binnen viel, was mijn eenige verlichting. Wanneer de zon onder ging werd het ook voor mij duister. Geen ander licht was in mijn bezit. In het begin van mijn aankomst hier, zocht ik naar een mogelijkheid te ontvluchten. Doch spoedig moest ik die gedachte opgeven, het bleek onmogelijk. Of ik boven of beneden den grond leefde, wist ik niet. Het moest wel boven den grond zijn, anders had ik geen licht. Doch bij mijn binnentreden telde ik de treden die wij waren afgegaan en het waren er twee en dertig. De muren van mijn cel waren eenige meters dik. Wat zou ik hieraan kunnen veranderen? Niets immers. Dus gaf ik mij al spoedig gewonnen en aan het noodlot over. Uren achtereen lag ik nu op mijn rug naar boven te turen. De eerste dagen gingen op deze wijze voorbij.

Ik had den tijd met alles, behoefde mij in niets te haasten. Mijn geheele aardsche leven ging aan mij voorbij. Ik dacht aan mijn jeugd, hoe onbezorgd was deze geweest. Hoeveel hielden mijne ouders van mij, doch zij waren valsch en gemeen. Hoe had ik hen leeren kennen! Maar de heerlijke uren met Marianne waren de schoonste van mijn leven, de heiligste oogenblikken geweest. Daarna in die andere omgeving, bij verschillende opvoeders, die mij niets hadden geleerd. Toch was ik een groot kunstenaar geworden. In mij was er een kracht, die ergens voor diende en nuttig was. Nu vroeg ik niet meer hoe ik aan mijn kunstgevoel kwam, ik kreeg daar toch geen antwoord op. Wanneer ik thuis was gebleven zou dit niet zijn geschied. Maar ik moest. Een voor mij onbekende kracht dreef mij van dien gloeiend heeten bodem

vandaan en ik ging, met dit als einde. Wraak voelde ik in mijn geheele leven, wraak, niets dan wraak.

Was er een God van wraak? Zouden mijn ouders van dit einde weten? Ik had de hoop nog gekoesterd dat zij mij zouden bevrijden. Maar neen. Zouden zij nog een rustig uur kunnen slapen wanneer zij dit wisten? Zou Marianne het hun vertellen? Ook dat zou niet gebeuren, want ik had het haar immers verboden. Leefde Marianne nog? Was zij door al die aangrijpende gebeurtenissen niet bezweken? Wanneer mijn ouders dit zouden te weten komen, dan zou het hun geluk nog meer vergallen en hun licht verduisteren. Hun God was nu een God van wraak, dat stond voor mij vast. Ik moest echter aan al die dingen niet meer denken. De eerste dagen was ik ellendig geweest over mijn mislukte leven, maar langzaamaan kwam ik er overheen, ik kon er nu eenmaal niets aan veranderen. Het was geschied en thans moest ik de straf met mijn leven boeten. Toch voelde ik mij gelukkig, dat ik met mijzelf mijn geslacht had vernietigd. Geen erfgenamen zouden er meer komen, ik, de eenige, zat in een kerker opgesloten. Hier in dit hok wachtte ik op mijn einde. Ik zou niet eens nakomelingen willen bezitten, maar waarom wist ik niet. Toch deed het mij goed dat die zon voor hen niet was opgegaan. Ook zij zaten thans in het duister, hun hoop, hun licht, hun taak had ik vernietigd. Ik voelde nu hoe verkeerd hun gedachten waren. In mijn jeugd dacht ik er reeds over na, maar begreep het niet voldoende, eerst nu voelde ik het. Hun God dacht nu anders over hen. Zouden zij Hem nog kunnen liefhebben, na zooveel onheil? Dit was mijn eenige troef die ik had kunnen uitspelen, om hun geluk te vernietigen. En het was vernietigd. Ik was aan hun marteling ontkomen, maar ook nu werd ik gemarteld. Had mijn vader mij maar dood geranseld, dat was mij liever geweest. Toch ook weer niet, want ik gunde hem dat geluk niet. Of hij zich daarvoor leende? O, zeker, daar kende ik hem te goed voor. In ons geslacht waren die wezens en in hen lag vernietiging en geweld. Er waren vroeger, heel diep in het verleden, wel andere dingen gebeurd. Als kind had ik er reeds van gehoord, toch kwam ik niet achter de waarheid. Ik vroeg

mijne moeder of dit waarheid bevatte, maar ik was nog te jong, zeide zij en zou dit niet begrijpen. Geschiedenis interesseerde mij hevig, maar onze geschiedenis werd voor mij verborgen gehouden. Tenminste, dat dacht ik. Ik zag en voelde zooveel geweld, dat niet goed te praten was. Alles wat in het verleden was geschied daar hadden de levenden niets mede te maken. Wat voorbij was, daar moest ik niet teveel in snuffelen, zoo zeide mijne moeder. Toen ik er met mijn vader over sprak, haalde hij zijn schouders op, zoodat ik niets wijzer werd. Ik werd nu in mijn gedachtengang gestoord, doordat ik aan Marianne moest denken, want ik verteerde van liefde, zoodat groote droefheid in mij kwam. Toch wilde ik niet droevig zijn, want er was nu eenmaal niets aan te veranderen. Het was wel merkwaardig, toen Marianne mij in mijn cel kwam bezoeken, voelde ik, dat ik het zelf niet was die zoo sprak. Ik zou op een dergelijke wijze niet hebben kunnen spreken. Het kwam uit mijn diepste innerlijk voort, dat ik zelf kende noch begreep. Maar vreemd was het. Nu verlangde ik niet meer, ik wachtte nog alleen maar op den dood, want hier kwam ik toch niet meer uit. Ik trachtte dus al die gedachten van mij af te houden, doch telkens keerden ze terug en ging ik verlangen. Mijn liefde was innig, blijkbaar had ik teveel lief. Dacht Marianne aan mij? Als dat zoo was, dan voelde ik haar duidelijk en het verwarmde mijn innerlijk.

De ééne dag volgde den andere op. Ik hield geen aanteekening meer van de dagen of weken, want het maakte mij maar van streek en ik wilde zooveel mogelijk rustig zijn. Ik voelde tevens dat de winter in aantocht was, want het werd steeds kouder. Wanneer de wind door de kieren van het eenige luik boven mij loeide, werd ik angstig. Een pijnigend gevoel was het, wanneer de elementen in opstand waren. Hoe kon men nog in een God van Liefde gelooven? Hier waren er honderden met mij, die Hem vervloekten. Al die kerels hadden het allerellendigst, maar ik zag hen echter nooit, want ik kwam niet buiten mijn cel. Hier leefde ik, dit was mijn en hun wereld. Wanneer ik heel hard tot hen zou roepen, zouden zij mij niet eens hooren. Waarom stond God dit toe? Behoorde ik tot hen die vernietigd werden? God was ons

aller Vader, Hij zou mij en al die andere menschen kunnen bevrijden. Maar het gebeurde niet.

Het eten was slecht en niet voldoende, evenals het water dat men mij te drinken gaf. Mijn arm lichaam kromp ineen en toch dronk ik ervan, want ik kreeg geen ander. Omdat ik zoo'n verschrikkelijken dorst had, moest ik het wel drinken. Maar bij iederen slok voelde ik stekende pijnen in mijn buik.

Waren zij hier bezig om mij op deze wijze dood te martelen? Waarom dan niet ineens, waarom zoo te pijnigen? Dat konden alleen menschen doen, een dier deed zulks niet, diens gevoel was niet zoover ontwikkeld, dat was niet dierlijk genoeg. Een mensch echter bezat intellectueele begaafdheid en kon dan ook beter kwellingen uitdenken. Maar gaf God hem daarvoor deze gaven? Waren de menschen daarom goddelijk, zooals de Bijbel zeide. Ik was een moordenaar, moest boeten, maar tot zoo iets was ik toch niet in staat. Zoo iets te doen leek mij afschuwelijk, nog wreeder dan mijn daad, het was nog slechter en gemeener. Ik had in drift gehandeld, maar zij hier pijnigden mij en al die andere stumperds op langzaam folterende wijze. We moesten dood, maar hoelang zou het nog duren? Het schavot verkoos ik boven dezen langzamen ondergang. Daarbij kwam mijn innerlijke droefheid, dat opgesloten zitten en dat denken, steeds dat denken, dat niet te beschrijven is. Al dat leed maakte, dat ik naar den dood verlangde, hoe eerder, hoe liever het mij was. Was ik maar niet geboren. Zou ik daarvoor op aarde zijn gekomen? Ik vervloekte het oogenblik dat ik geboren werd. Of was het mijn eigen schuld dat ik hier was opgesloten? Wie kon mij daar antwoord op geven? Hoe haatte ik mijn ouders, nu nog meer dan vroeger. Na elk leed dat ik voelde, groeide mijn haat. Hoe lang zou dit nog moeten duren? Misschien tien, twintig of dertig jaren. Ik zou er waanzinnig van worden. Uren lag ik met beide handen onder mijn hoofd voor mij uit te staren. Ik was als een levende doode. Toch klopte mijn hart als van ieder ander mensch en voelde ik in mij verlangens naar een beetje zon, een weinig liefde en menscheijkheid. Ik hunkerde er naar en de mensch die vrijheid bezat, besepte niet dat hij het nog zoo goed had. In mij

leefde het en het knaagde aan mijn arme hart. Doch wanneer ik dit alles doorvoelde, dan gingen toch mijne gedachten naar dien onbegrijpelijken God en smeekte ik Hem, om aan deze ellende een einde te maken. Hij, de Almachtige, kon dit doen. Maar ik deed het innerlijk, geen mensch of dier zou het mogen hooren. Ik durfde niet hardop te vragen of te bidden, als dat bidden was. De diertjes die om mij heen waren, zouden medelijden met mij hebben, als zij zich daarvan bewust waren. Zij vertegenwoordigden het eenige leven dat ik hier zag en voelde. Hun aanwezigheid deed mij goed, ik was dan niet de eenige hier die was opgesloten. Het was wel wonderlijk, maar door hen droeg ik gemakkelijker mijn leed, want ik volgde hen op den dag in alles en zoo vervloog de tijd, gingen de dagen voorbij en naderde mijn einde. Iederen dag die voorbij ging, beteekende voor de menschen in vrijheid ouderdom, voor mij zwakte en verlies aan krachten. Door dit eten moest en zou ik doodgaan, moest mijn arm lichaam aftakelen, het kon niet anders. Daarom zat ik steeds te denken, ook aan God. Doch de dagen en weken vervlogen en nog leefde ik. God hoorde mij niet. Moest ik luid, heel luid om hulp roepen? Nog was mij dit niet mogelijk en ik betwijfelde het of God mij zou hooren. In kerken zong men dat men het op straat kon hooren en ook daar werden geen gebeden verhoord. Zoo vermaerde ik zienderoogen, mijn arme lichaam leed door rheumatiek, koude en armoede en mijn gelaat werd hoekig. Maar de nachten vond ik het verschrikkelijkste, die duurden mij een jaar. In mij begon het weer te verlangen. Mijn hart vroeg naar al die aardse dingen die het leven op aarde veraangenaamden. Ik hunkerde naar zon, eten en drinken, naar wat ruimte en vele andere dingen. Mijn hart vroeg en mijn ziel smeekte. Beide waren droevig, waren aan het afsterven. Als ieder mensch op aarde dit mocht beleven, zouden zij hun bezit beter waardeeren. Zij beseften niet wat het is, vrijheid te bezitten, eten en drinken en al het andere. De ongelukkigsten op aarde zijn rijk, bij mij en al die anderen vergeleken. Het gekweel der vogels, het geblaf van een hond, met een mensch te kunnen spreken, o, hoe gelukkig zou mij dat maken.

Naar al deze dingen, gelijk ik reeds zeide, naar al dat aardsche geluk hunkerde ik. In mijn leven had ik het steeds gewaardeerd, maar nu had ik niets van dit alles. Het firmament te mogen zien, den nacht en den dag op aarde, mij te kunnen uitleven in mijn kunst, ach, niets, niets had ik meer. In mijn andere cel wilde ik geen mensch ontmoeten, nu verlangde ik er naar. Een beker water, een vrucht, voor die kleine en nietige dingen, gaf ik mijn leven. Mijn lichaam vroeg naar al deze dingen omdat ik leefde. Maar hier was het koud, akelig koud en ik zat ineen gedoken en vocht met mijzelf.

Mensch, waardeert wat gij bezit. Hoe ondankbaar zijn velen. Gij moppert en klaagt, gij zijt ontevreden en toch hebt gij alles. Gij waardeert het zonlicht niet dat u beschijnt. Sluit u op en gij zult leeren waardeeren. Ook ik was ondankbaar, maar begreep het niet. Toch leefde ik met de natuur, zij gaf mij rust en vreugde. Nu zat ik hier in diepe duisternis en tuurde, tuurde, zoodat mijn oogen brandden en pijn deden, totdat ik moe was van dat staren, dat denken en verlangen en ineen zonk en wenschte dat ik niet meer wakker zou worden. Doch steeds opnieuw ontwaakte ik en ging dan weer verlangen en vragen: waarom, waarvoor dit alles? Ik heb gezondigd, ik ben een moordenaar, maar wat zoudt gij hebben gedaan? Zoudt gij u in alles hebben beheerscht? Ik had mij dit reeds vele malen afgevraagd, doch kon er geen antwoord op vinden. Ik zal boeten, zal alles verdragen, maar ik voelde, dat er weinigen onder u zouden zijn die anders gehandeld zouden hebben. Die krachten zijn niet in u wanneer gij lief hebt, waarlijk lief hebt. Mijn liefde voor Marianne deed mij daartoe overgaan, alleen door liefde. Moest ik toezien dat hij, Roni, zijn satansspel geheel voleindigde? Toezien dat hij haar bezoedelde? Al deze gedachten en daarbij die verschrikkelijke stilte maakten mij bijna krankzinnig. Toch wende ik daaraan, maar ik voelde dat er iets in mij ging veranderen.

Zoo volgde ik dus steeds al mijne gevoelens en de dagen, weken, maanden en jaren gingen voorbij.

Telkens veranderde het in mij en dit hield me bezig, het liet mij denken en voelen en het tevens verwerken. Ik leerde daardoor en leerde de vele eigenschappen die in mij waren kennen en al die verlangens te onderdrukken, zoodat ik tevens leerde aanvaarden. De stilte was huiveringwekkend, het was alsof de dood mij toegrijnsde. Hij zou mijn lichaam spoedig in ontvangst kunnen nemen, maar veel zou er dan niet meer van over zijn. Ik voelde hem, hij wachtte op mij en vroeg of laat zou hij tot mij komen. Dan zou ik mij aan hem overgeven, want hij was mij lief, heel lief. Mijn liefde voor hem was gegroeid. 't Klinkt vreemd, maar toch spreek ik de waarheid. Wanneer de duisternis om mij was dan werd ik angstig. Den vorigen nacht dacht ik niet meer alleen te zijn. Ik meende schimmen te zien die om mij heen zweefden en omhoog en omlaag gingen. Ik keek er naar, daarna sloot ik mijn oogen, maar bleef hen toch zien. Toen ik na een langen tijd mijn oogen opende, waren zij er niet meer en verdween mijn angst. Wanneer de avond viel en het nacht werd, huiverde ik. Al deze dingen zouden mij waanzinnig maken en dat leek mij iets verschrikkelijks, dat wilde ik niet worden. Ik wilde bewust blijven tot aan het laatste uur. Den daarop volgende nacht zag ik ze weer.

Ze leken zelfs op menschen! Dit aanvaardde ik echter niet, want ik was hier alleen en wilde mij dus niet suggereeren. Toch was het niet meer te loochenen, ik zag ze steeds scherper omlijnd en wist niet hoe mij daartegen te verzetten, of mij er voor af te sluiten, zoodat ik naar den dag hunkerde. De nachten waren nu een vreeselijke kwelling voor mij, want iets dergelijks had ik nog nooit beleefd. Het moest mijn lichamelijke krachten ondermijnen, want daartegen was ik niet bestand, dat voelde ik nu zeer goed. Wanneer ik dat waarnam was het of mijn ziel schreide. Ik zat daar stil, heel stil en verroerde mij niet, ik zou het niet hebben gedurfd. Iederen nacht kwamen ze terug, wat moest ik beginnen? Ik wrong mijzelf in duizend bochten, sloot mijne oogen, dacht aan andere dingen en toch drongen ze zich aan mij op en ver-

galden mijn rust die ik zoo hard noodig had. Wanneer het dag was, dacht ik steeds dat ik mij iets verbeeld had, maar des nachts werd het tegendeel bewezen. Een nacht duurde mij thans een eeuwigheid. Er kwam geen einde aan en ik wist mij geen raad. Het waren net menschen, zij hadden lichamen als u en ik en toch geleken ze op dieren, want er lag een onbeschrijfelijke wreedheid, angst en vernietiging om hen heen. Ik verbeeldde mij niets, dat zou ik niet kunnen, daarvoor was ik te nuchter en te veel zoeker in mijn leven geweest, maar ze waren er. Wat dit te beteekenen had wist ik nog niet, maar veel goeds zouden zij mij niet brengen. Zij konden gaan waarheen zij wilden, ik zag ze door die dikke muren verdwijnen en terugkeeren. Zij genoten tenminste de vrijheid. Overal waren zij, want ik zag er steeds meer, boven, onder en naast mij, zelfs gingen ze door mij heen. Hiervan had ik nog nooit gehoord. Wat waren het voor wezens, als het tenminste wezens waren? Ze werden steeds duidelijker voor mij, ik zag zelfs hun handen, die op klauwen geleken. Waren het menschen of dieren, leefden zij op deze of in een andere wereld? Ik vroeg mij af wat de bedoeling van dit alles was.

Op een nacht zag ik hun oogen die als vuur straalden en toen ging ik aan menschen gelooven. Maar waar zij vandaan kwamen, dat begreep ik niet. Overdag smeekte ik om hulp want ik zou er gek van worden. Was er dan geen God? Moest ik dit alles beleven? Op den dag zag ik niets want dan sliep ik. Maar ik wilde niet slapen, ik moest wakker blijven en des nachts slapen, zoodat ik hen niet meer zou zien. Toch lukte het mij niet wakker te blijven en zoo was de dag voor mij nacht en de nacht dag geworden. Een vreemde toestand, de eene kwelling was nog verschrikkelijker dan de andere en thans had ik er vele. Ik riep om genade, doch ik zag geen verandering. Al mijn hulpgeroep hielp niets, God was doof voor mij, als er een God was. Nu ging ik nog meer twijfelen, niets was er meer in mij, dat nog aan iets geloofde. Een God kon dit niet goed vinden, want het was niet om uit te houden. Soms schreeuwde ik het uit, niet zacht, maar hard, maar niets, niets, geen hulp. Eindelijk gaf ik het op. Een God

was er niet, de menschen beeldden zich dat maar in. Intusschen gingen die wezens voort mijn leven als een hel te maken, zij stoorden zich aan niets, ook niet aan mijn gesmeek.

Zoodra de schemering inviel, was het om mij heen duisternis. Dan zat ik diep ineengedoken af te wachten. Mijn lijden was niet uit te houden, daar het zoo donker was, dat ik geen hand voor oogen kon zien. Ik zat te rillen en te beven, zoo waren de zenuwen mij de baas. Hoe taai is een menschelijk lichaam en toch kon men in het leven zoo weinig verdragen.

Mijn gedachten toen ik hier binnentrad waren, dat ik dit niet lang zou kunnen uithouden, doch de tijd verging en de verlossende dood kwam niet, hoewel ik slechts een geraamte was. Toch kan een mensch ontzettend veel uithouden, want in mijn vorige cel viel ik ineen toen ik nog niets beleefd had.

Het was stil en huiveringwekkend om mij heen. Ik voelde dat ze zouden komen en zag reeds beweging. Uren gingen soms voorbij, zonder dat ik iets waarnam en dan trachtte ik te slapen, maar kon niet in slaap komen. Ik wilde niet zoo angstig meer zijn en mij er tegen verzetten, wellicht werd het dan anders. Nu zag ik bij mij eenige wezens en een ijskouden luchtstroom ging door mij heen. Wat was dat nu weer? Doch zij gingen heen en ik werd wat rustiger. Ik moet echter in slaap zijn gevallen, want toen ik wakker werd was het dag. Goddank, deze nacht had mij wat rust gegund. Hoe gelukkig was ik, hoe dankbaar voelde ik mij dat ik had geslapen en die wezens niet had gezien. Ik had geen trek in eten en voelde geen dorst meer, ook dat was merkwaardig. Het werd steeds kouder en ik moest trachten dat te overwinnen. Alles wilde ik uithouden wanneer die geheimzinnige diermenschen of wat het ook waren, maar weg bleven. Mijn angst voor den nacht werd steeds heviger. Als ik maar wist waar het einde was.

Plotseling dacht ik weer aan Marianne, in langen tijd had ik aan haar niet gedacht. Ik werd teveel in beslag genomen, want er gebeurde hier zoo oneindig veel dat mijn geest moest verwerken. Doch de laatste nachten had ik geen schimmen meer gezien, zoodat ik vanzelf aan andere dingen kon denken. Reeds dacht ik dat

ik mij had vergist, dat mij de duisternis parten speelde.

Arme Marianne! Hoe zou zij het maken? Wanneer ik aan haar moederschap dacht, maakte ik mij kwaad. Waarom moest ik haar op deze wijze terugzien? Maar ja, zij wist van mijn leven niets af, niet eens dat ik leefde. Zou zij haar daad moeten goed maken? Ik was reeds bezig te boeten en straks ging ik de Hel in. Nog was het niet genoeg; als ik daaraan dacht en aan mijn naderend einde, kromp ik ineen. Al deze verschrikkingen en dan ook nog verdoemd? Mijn ziel beefde daarvan.

Marianne vergaf ik alles en ik zou haar blijven liefhebben. Ik mocht aan haar leven niet denken, had zij mij gevraagd en toch deed ik het zoo gaarne, het zou mijn tijd dooden. Mijn liefde voor haar voelde ik weer ontwaken en dit kwam doordat ik naar warmte hunkerde. Hoe meer ik leed, hoe meer mijn liefde voor haar groeide. Voor mij was dat een zalving, het streelde mijn innerlijk. Doch alleen maar voor haar, voor geen God of ander mensch voelde ik liefde. Soms dacht ik, dat ik Marianne hoorde bidden. Kon dat? Doch ik slingerde deze gedachten van mij af, want ik wilde mij niets wijs maken.

Hij, de Schepper van Hemel en Aarde kon mij verlossen. Hoe is het mogelijk, dacht ik, dat ik steeds tot God terugkeer? Ik geloofde niet in Hem, maar in mij was er iets, dat mij steeds aan Hem deed denken. Zeer vreemd vond ik het, zooals alles en mijn geheele leven was geweest. Het kwam uit mijn diepste innerlijk omhoog. Had ik dan toch met God te maken? Leefde in mij iets van Hem? Waarom steeds dat vragen en waarom moest ik daaraan denken, steeds en steeds weer? Het was alsof ik een deel van Hem was, ik kon mij daarvan niet bevrijden, steeds keerden mijne gedachten tot Hem terug.

Wanneer ik aan Marianne dacht en haar liefde voelde, dacht ik daarna weer aan God. Waarom dat gesar, was mijn leed nog niet genoeg? Drong God Zijne Liefde aan mij op? Hoe gaarne zou ik U willen lief hebben, gij God van Liefde, maar zie eens naar alles wat vloekt, wat onrechtvaardig is. Met geweld onderdrukte ik al deze gevoelens voor God en Marianne. Toch keerden mijn verlangens naar liefde terug, ik hunkerde naar die

warmte, neen ik smeekte er om. Die andere ellende voelde ik niet eens meer, alleen dit. Het verstoorde echter mijn zielerust, het martelde mij zoo verschrikkelijk, dat het was, alsof ik op de geestelijke pijnbank lag. Was dit liefde? Of verbeeldde ik mij maar wat? O, een glimlach van haar te mogen ontvangen, haar voor mij te zien, haar die alleen van mij was, hoe groot mijn geluk dan zou zijn, was niet te omvatten en zou ik in geen woorden kunnen uitdrukken. Van de ééne gedachte kwam ik op de andere. Mijn brein raakte verward, ik voelde het aan mijn denken. God, Marianne, liefde, eten en drinken, die wezens en mijn geheele leven, maakten mij gek. Toch, hoe vreemd het ook was, ik ging naar die schimmen verlangen, omdat ik angstig was dat ik waanzinnig zou worden. Dat gaf mij tenminste afleiding, de tijd vervloog en ik hield dan mijzelf bezig. Wel voelde ik dat ik een speelbal van mijn eigen gedachten werd, overal, naar links en rechts werd ik heen en weer geslingerd, maar ik zou liever mijn hoofd tegen den muur te pletter loopen, dan dat ik krankzinnig zou worden. Dat leek mij heelemaal niet te dragen. De liefdegedachten die in mij waren, deden mij pijn, maar toch verwarmden ze mij ook. In mijn vrijheid had ik de warmte van de liefde niet zoo gevoeld, nu echter was het, of die liefde groot-scher, ruimer en waarachtiger werd. Hoe zou ik thans kunnen liefhebben. Ik verlangde niet anders dan liefde te kunnen geven, voor mijn liefde te zorgen, haar toe te lachen en te beschermen, dan zou ik mij als in een paradijs voelen.

Ik wilde niet liefhebben zooals de menschen denken lief te hebben, neen, zoo niet, maar ik wilde één zijn van voelen, van begrijpen en van gedachten. Dan zou ik in haar God zien, in haar God kunnen voelen. Als kunstenaar kon ik dat nog niet en daarom begreep ik nu, dat het leed en de smart die ik thans ontving en beleefde, de liefde van de menschen rijpen, rijpen moeten, omdat ik ging waardeeren wat ik eens bezat en nu miste. Zie, daar dacht ik aan, ik voelde het in mij, het brandde in mijn ziel en ik liet het branden, want in deze koude deed het mij goed. Mijn hart en mijn geheele wezen schreeuwden en schreiden erom. Zoo gingen weer dagen en nachten voorbij.

Een tijdlang had ik niets meer van de schimmen gezien. Ik ging naar hen verlangen, want ook dit denken was niet meer om uit te houden. Het kon mij niet meer schelen of het nu nacht of dag was. Alles was mij het zelfde, want ik was uitgedacht. Ik had geen verlangens meer, noch hunkering naar iets liefs. Ik voelde mij alleen leeg en moe, want alles vond ik onrechtvaardig en onbarmhartig.

Tegen de koude had ik eenig goed ontvangen en ik was daar zeer gelukkig mee. Nu kon ik dien langen winter trotseeren, als het noodig mocht zijn en de dood mij niet eerder kwam halen. Ik zat weer in mijn hoekje, want het rondloopen in mijn cel, dat steeds maar ronddraaien, maakte mij duizelig en zoo wachtte ik op de dingen die zouden komen.

*Ik maakte een eind aan mijn leven
en het binnentreden in de geestelijke wereld.*

Alles was emotioneel wat ik hier beleefde, maar nu begon ik toch hevig naar den dood te verlangen. Al mijn verlangens hadden plaats gemaakt voor deze eene gedachte „de dood”. Roni was gelukkiger dan ik; had hij mij maar, inplaats van ik hem, den schedel ingeslagen, want dit lijden was verschrikkelijk.

De dag was heengegaan en de nacht naderde. Ik wilde trachten wat te slapen. De wind huilde weer door het luik, maar dat maakte mij niet angstig meer, daaraan was ik nu gewend. Ik verlangde alleen nog te mogen sterven, meer niet. Innerlijk voelde ik mij wat rustiger, maar toch kon ik den slaap niet vatten, zoodat ik onwillekeurig weer om mij heen begon te zien. Ja, daar zag ik weer beweging, dus waren zij in aantocht. In langen tijd had ik van hen niets gezien. Ik had mij dus niets verbeeld. Nog steeds wist ik niet of het menschen of dieren waren. Ik volgde al hun bewegingen en vond het wonderlijk, dat ik niet meer zoo angstig was als voorheen. Ze werden steeds duidelijker, maar bleven in een waas gehuld. Ik volgde hen in alles. Waarlijk, zoo dacht ik, het zijn menschen. Maar waar komen deze menschen vandaan? Nu hoorde ik een fluisterend geluid en trachtte de be-

teekenis hiervan op te vangen. Maar het was te zacht. Toen vroeg ik plotseling: „Zijn hier menschen? Zijt gij levende wezens?”

Ik wachtte, maar hoorde niets, doch het leven werd dicht en dicht om mij. Onverwachts voelde ik iets onbegrijpelijks in mij komen. Het was alsof er tot mij werd gesproken. Nogmaals vroeg ik of er menschen waren. Weer hoorde ik spreken, maar ik verstond het niet en vroeg: „Zijt ge waarlijk een mensch?” Plotseling hoorde ik heel duidelijk zeggen: „Zooals gij.”

Zooals ik? Maar dat kon immers niet? Ik zat hier opgesloten en was alleen. Ik vroeg: „Welke krachten zijn het dan, die gij bezit?”

„De uwe,” hoorde ik zeggen.

„De mijne?” herhaalde ik.

„De uwe,” hoorde ik weer.

„Zijt ge mensch of dier?” vroeg ik.

„Mensch, zooals gij.”

„En waar leeft u?”

„Hier, dicht bij u, om en in u.”

Daarvan begreep ik niets. In mij? Was ik met de onzichtbare wereld verbonden, met het Hiernamaals? Was er dan toch een voortleven? Ik vroeg opnieuw: „Zijt gij gestorven?”

„Nee,” hoorde ik, „wij leven immers?”

Nu wist ik nog niets. Naast mij zag ik nu verschillende wezens. Ik kon hun lichamen waarnemen en zag, dat het menschen waren. Ze spraken dus de waarheid. Zij zagen mij aan en glimlachten mij toe. Ik herhaalde mijn vraag, doch kreeg geen antwoord. Nu vroeg ik: „Zijt gij van de aarde?”

„Ja,” hoorde ik zeggen, „maar in een andere wereld. Tusschen de aarde en het Hiernamaals.”

Ook daarvan begreep ik niets. Ik meende, dat men mij voor den gek hield, of suggereerde ik mijzelf? Doch op hetzelfde oogenblik hoorde ik zeggen: „Ik spreek de waarheid, u ziet ons toch?”

„Ja, ik zie u.”

„Welnu, kom dan tot ons,” hoorde ik zeggen, wat mij onwillekeurig deed huiveren.

„Tot u?” vroeg ik.

„Hier zijt gij van al uw kwellingen bevrijd. Hier is leven en kunt ge u vermaken.”

Dit maakte mij van streek, want zij wisten waarnaar ik hunkerde. Dan moesten het menschen zijn, want zij dachten zooals ik. Maar waarom geen rechtstreeksch antwoord op mijn vraag, of zij op aarde waren gestorven? „Zijt gij gestorven,” vroeg ik. Toen dacht ik een duivelsch gelach te hooren. Waren het duivels? „Vertel mij wie gij zijt?” vroeg ik opnieuw.

„Is niet mogelijk,” hoorde ik.

„Waarom niet?” vroeg ik en hoorde: „Vertelt gij aan een ieder wie gij zijt?”

Dit antwoord was duidelijk, zoo denken en spreken konden alleen menschen. Daarna vroeg ik: „Kunt u denken zooals ik?” „Zooals gij.”

Geruimen tijd hoorde ik nu niets meer, maar zag hen duidelijk. Eerst wilde ik dit verwerken, want ik begreep er nog niets van. Toch stelde ik nog eenige vragen, maar ik kreeg geen antwoord meer. De nacht verstreek en de dag naderde, maar nog was ik niet achter de waarheid. Den ganschen dag dacht ik aan alles en verlangde naar de duisternis, want ik beleefde dingen waarvan ik in mijn leven niet had gehoord. Eén ding was mij duidelijk: ze waren afschuwelijk die wezens. Het waren gedaanten, menschelijke wezens, maar meer duivels. Op den dag, wanneer het licht was, zag of hoorde ik niets van hen. Het daglicht konden ze blijkbaar niet verdragen. Toch hunkerde ik naar den nacht, want het ontnam mij mijn andere gevoelens, mijn leed, honger en dorst en verlangens. Nu duurde de dag voor mij een jaar. Hoe lang ik reeds hier was wist ik niet. Maar aan het jaargetijde, wanneer de warmte plaats maakte voor de koude, wist ik, dat er weer een jaar om was. Hoe mijn arme lichaam dat kon uithouden begreep ik nog steeds niet. De koude deed mij bijna bevriezen en de zomer soms stikken. Toch gebeurde geen van beide, ik bleef in leven, hoe armzalig het met mij ook was gesteld. Al die verschillende gevoelens die door mij waren heengegaan, kon ik van elkander onderscheiden. Het meest had ik door die verschillende angstgevoelens te lijden gehad, evenals

door mijn verlangens. Nu was er een nieuwe bezigheid op komst en daarmee zou ik mij vermaken, daarnaar verlangde ik, zoodat de dag mij thans een eeuwigheid duurde. Wellicht kwam ik nu achter de waarheid, zouden zich vele raadselen oplossen. Alles zou in mij veranderen, wanneer ik eerst maar alles van hun leven afwist. Uiterlijk behoefde ik niet meer te veranderen. Wanneer ik, zooals ik nu was, voor mijn vrienden verscheen, zouden zij mij niet meer herkennen. Ik droeg en langen baard, mijn haar hing tot op mijn schouders en het was sneeuw wit. Ik zag er uit als een geleerde, als een eerbiedwaardig mensch en toch was ik een moordenaar. Innerlijk en uiterlijk had in mij een groote verandering plaats gegrepen.

Ik nam als gewoonlijk in mijn hoekje plaats en wachtte den nacht af. Naarmate het duisterder werd zag ik ook hen naderen. Nog waren zij in een waas gehuld en ik wist reeds wanneer ik kon gaan spreken en zij mij zouden antwoorden. Om hen heen zag ik thans een roodachtig licht, maar daar doorheen groene lichtflitsen en onwillekeurig moest ik aan een anderend onheil denken dat met hen tot mij kwam. Doch toen zij dichterbij kwamen, dacht ik alleen nog maar aan mijzelf en aan de vragen, die ik zou mogen stellen. Zag ik duidelijk? Waarlijk, ik zag een vrouw, Waar kwam zij vandaan? „Zijn hier vrouwen?” vroeg ik. Geen antwoord. Ik had toch duidelijk de vrouwelijke lijnen waargenomen, daarvoor was ik kunstenaar. Een kunstenaarsoog zag scherper dan dat van een gewoon mensch. Weer zag ik vrouwen, het waren er niet één maar tientallen. Ik zag haar lichamen bewegen, op en neer gaan, als speelden zij een spel, zooals duizenden muggen kunnen doen. Zwierig zweefden zij omhoog om dicht langs mij heen te gaan. Ze waren tastbaar, doch ik durfde mij niet te verroeren. Droomde of waakte ik? Ik betastte mij, sloeg met mijn vuist tegen den muur, kneep mij in mijn ingevalen wangen en constateerde dat ik wakker was. Ja, het waren vrouwen, ik zag ze nu duidelijk. Ik luisterde of ik haar hoorde spreken en zag dat zij elkander omhelsden. Het was vreemd, maar ik was zeer rustig en zag toe.

Plotseling hoorde ik een stem die ik dadelijk herkende en tevens was ik er van overtuigd, dat ik die innerlijk hoorde.

„Wilt gij vragen stellen?” hoorde ik zeggen.

„O,” zeide ik, „gaarne, heel gaarne.” En ik vroeg: „Zie ik goed, zijn dat vrouwen?”

„Gij ziet juist,” hoorde ik en was gelukkig.

„Vertel mij, waar komen deze vrouwen vandaan?”

„Van de aarde,” zeide de stem. Dit is, dacht ik een duidelijk antwoord.

Daarna hoorde ik zeggen: „Ziet gij mij?”

„Neen,” zeide ik, „ik zie u nog niet,” maar ik bemerkte, dat zich dicht naast mij iets verdichtte. „Ja,” riep ik heel blij, „nu zie ik u.” Ik keek in twee groenuitstralende oogen die mij doordringend aanzagen.

Daarna hoorde ik zeggen: „Ben ik een mensch?”

„Ja, u bent zooals ik, een mensch, ik dank u.” Daarna trok hij zich terug en ik vroeg: „Is daar vermaak?”

„Hier is alles. Wij leven zooals wij zelf willen.”

„Prachtig,” zei ik. Het gesprek vlotte nu snel, het ging als vanzelf.

„Wat moet ik doen om daar bij u te komen?”

Heel duidelijk hoorde ik toen: „Maak een einde aan uw leven, blijf niet in dien kerker, kom tot ons.”

„Meent gij dat?” vroeg ik.

„Ja zeker, ik meen het.”

„Zeg mij eerst nog, bent u gestorven?”

Het wezen scheen te moeten nadenken en na eenigen tijd hoorde ik: „Wij zijn allen gestorven.”

„Zoo,” zeide ik en liet er op volgen. „Dus er is een Hierna-maals?”

„Iets dergelijks.”

„Er is dus geen dood?”

„Neen,” hoorde ik zeggen, doch het klonk mij scherp in de ooren.

„Heerlijk,” zeide ik, „u leeft dus aan de andere zijde van het graf?”

„Ja,” hoorde ik, maar het had lang geduurd voor ik dit antwoord kreeg.

„Stoort ons iets?”

„Ja,” zeide de stem.

„Dat dacht ik al,” zeide ik. „Maar leeft u in de hel?”

„Neen,” zeide hij, „hier is het heerlijk.”

Toen hoorde ik een gelach, maar begreep niet waarom zij om die vraag moesten lachen; ik meende het toch ernstig.

„Zij lachen niet om u,” hoorde ik, „zij maken pret.”

„Pret?” herhaalde ik. En ik verveelde mij dood. Daar hadden zij vermaak, waren tezamen en ik was steeds alleen. Nu hoorde ik na mijn gedachten zeggen: „Kom dan tot ons?”

„Ik zal er ernstig over nadenken,” zeide ik. Daarna vroeg ik, wat mij het meeste bezig hield: „Ze mij, lieve vriend, is daar God?”

Ik hoorde nu een verschrikkelijk gelach en ik voelde dat mijn vraag dom was gesteld. Satanisch klonk hun gelach mij in de ooren. Toch vroeg ik: „Lacht u om mij?”

„Neen,” zeide hij.

„Kent u dan een God?”

„Ik niet en wij allen niet,” hoorde ik hem zeggen.

Dat was weer een duidelijk antwoord, zij kenden God ook niet.

„Zeg mij, waarde vriend, maar geef mij duidelijk antwoord, zijt gij verdoemd?”

Ik luisterde aandachtig en hoorde hem zeggen: „Geen van ons weet er iets van.”

„Dus daar bij u is geen verdoemenis?”

„Hier niet.”

Als dat zoo was, wilde ik naar die wereld: „Nog één vraag, die u mij duidelijk moet beantwoorden.”

„Vraag zooveel gij wilt,” hoorde ik.

„Ik dank u, ben u zeer dankbaar. Brandt er vuur bij u?”

„Vuur?” zegt ge.

„Ja, vuur? In de hel brandt toch vuur?”

„Hier is geen vuur.”

Ook dat niet? Zijn dan de geestelijken op aarde krankzinnig, of ben ik het, dacht ik.

„Het zijn krankzinnigen,” hoorde ik hem zeggen en hij herhaalde, „hier brandt geen vuur.”

„Hoe gelukkig maakt u mij, lieve vriend, hoe gelukkig ben ik.” Een diepe zucht ontsnapte mijn borst. Als dat zoo was kon ik weer liefde voor God voelen. Ik dacht lang na en ook hij sprak niet tot mij, alsof hij blijkbaar wist dat ik moest denken. Na langen tijd vroeg ik: „Zijn al die geestelijken — en er zijn er velen — dan verkeerd ingelicht?”

„Ja,” hoorde ik, „dat moet zoo zijn.”

„En de Heilige Vader?”

„Ook hij.”

„Dat is verschrikkelijk,” zeide ik. Millioenen menschen werden dan bedrogen. Als zij het niet wisten, wie dan? Zij waren toch de vertegenwoordigers van God? Ach, die onbegrijpelijke God. Al die geleerden, die God kenden, waren dus op een dwaalweg, wisten van God niets af, evenals ik. Ik was mijn vriend zeer dankbaar, doch dit probleem werd steeds ingewikkelder, nu kon ik er heelemaal niets meer van begrijpen. Wat een mysterie!

„Kom tot ons,” hoorde ik hem zeggen, „en uw leed en smart is voorbij. Alles wordt opgeheven, kom, kom spoedig, de tijd dringt.”

„Zal ik bij u zijn?”

„Welzeker.”

„Is het bij u nacht en dag?” vroeg ik. „Hebt u mij niet gehoord?” vroeg ik opnieuw, daar het zoo lang duurde voor ik antwoord kreeg.

„Jawel,” zeide hij na een tijd, „maar ik kan u dit niet verklaren.”

„Is mijn vraag dan zoo moeilijk?”

„Dat niet, maar vergeet niet dat wij in een andere wereld zijn.” Dat was waar, dat ik daaraan niet had gedacht. Toch vond ik het vreemd. Mijn vraag was niet diep, maar menschelijk. Van dag en nacht wist het kleinste kind af. Is die wereld dan zoo onbegrijpelijk? Het moest wel zoo zijn, want alle menschen op aarde wisten er niets van, zelfs de hoogste geestelijken niet, zopals zij zeiden.

„Vertel mij,” vroeg ik, „hebt gij genoeg te eten en te drinken?”

„Wij hebben alles wat uw hart begeert.”
 „Wat zijt gij daar dan gelukkig, ik bezit heelemaal niets.”
 „Kom dan en wacht niet langer.”
 Nu vroeg ik weer: „Gij zijt dus toch gestorven?”
 „Ja,” zeide hij.
 „Dank u, thans bent u duidelijk. Op aarde?”
 „Op aarde,” hoorde ik.
 „Kunt u mij nog meer vertellen?”
 „Alleen wat gij mij vraagt.”
 Ik dacht na en kon niet tot vragen komen. Toch waren er duizenden in mij. Na een tijd vroeg ik weer: „Weet u dat ik hierop mijn dood wacht?”
 „Ja,” hoorde ik, „dat hebt u mij reeds verteld.”
 Ik word nog gek, dacht ik, want ik verwarde alles dooreen. „U bent dus dood en u leeft?” vroeg ik en was verheugd over mijn scherpe vraag.
 „Ja,” hoorde ik, „wij zijn dood en wij leven.”
 Nu wist ik voldoende. Er was dus geen dood. Zij leefden in een andere wereld en ik zou daarin binnen treden. Dan was de dood iets heerlijks en behoefde ik mij niet angstig te maken. Ik vroeg: „Hebt ook gij een einde aan dit aardsche leven gemaakt?”
 „Ik niet, doch velen hier.”
 „Heerlijk,” zeide ik, „ik kom spoedig, moet er eerst goed over nadenken.” Het leek mij een groote stap, maar dan was ik van alle ellende bevrijd.
 „Wat denkt gij te doen?” hoorde ik nu weer.
 „Ik zal eerst denken en dan zal ik het u morgennacht zeggen.”
 Daarna hoorde ik zooiets als een gegrom, doch dacht dat het niet voor mij was bestemd en dat het één of ander wezen dat deed, wat ik had opgevangen. Vervolgens hoorde ik: „Ik raad u aan spoedig te besluiten, de tijd dringt.”
 Voor de tweede maal werd mij dit gezegd en ik antwoordde: „Ik zal voortmaken.”
 „Goed,” hoorde ik, „heel goed, want gij bezit nu nog de kracht het te doen. Straks zal uw uitgehongerd lichaam niet meer in staat zijn dit te kunnen.”

„Dat is duidelijk,” zeide ik, „daaraan heb ik niet gedacht.” Hij had gelijk, spoedig zou ik die krachten niet meer bezitten. Ik bedankte hem, maar vroeg nog snel, daar het reeds begon te schemeren: „Helpt u hier nog andere gevangenen?”

„Ja, nog één.”

„En die anderen?” vroeg ik.

„Die hooren en zien ons niet.”

„Dus ik ben bevoorrecht?”

„Dat bent u,” zeide hij. „U bent begaafd,” liet hij er op volgen. Dat was waar; hoe duidelijk was dit antwoord. „Weet u,” vroeg ik nog, „dat ik een kunstenaar ben?”

„Ik weet het.”

„Van wien?”

„Ik zie en voel het.”

„Prachtig,” zeide ik, „u hebt menschenkennis. Is die andere dien u helpt ook begaafd?”

„Neen,” hoorde ik zeggen. „Gij zijt gevoeliger dan hij.” Dat begreep ik ook en was daar verheugd over. Nog hoorde ik: „Nu ga ik heen en denkt goed na; tot vannacht.”

„Tot vannacht,” zeide ik, „en heel, heel veel dank.”

De wezens losten voor mij op, want de nacht maakte plaats voor den dag. Nu had ik heel veel problemen om over na te denken. Zou ik er toe besluiten? Merkwaardig vond ik alles. Zeer interessant was het. Ik verheugde mij het meest, dat de geestelijken der aarde van al deze problemen niets afwisten. Hoe schermde zij met hun wijsheid! Hoe geleerd waren al die mensen! Zij waren de uitverkorenen en toch wisten zij niets, niets van dit leven af. Ik voelde mij zeer gelukkig en was al mijn ellende vergeten. Den geheelen dag dacht ik na. God verdoemde niet, er was geen vuur, twee groote problemen waren dus al beantwoord. Men had daar te eten en te drinken, men leefde daar en men kon gaan waarheen men zelf wilde. Het kon niet mooier. Ik zou er een einde aan maken, vast en zeker. Maar hoe zou ik dit doen? Aan die tralies? Dat was de eenige plaats die er voor in aanmerking kwam.

Met mijn hoofd tegen den muur loopen was niet zoo zeker. Hier

wilde ik niet langer blijven, want ik verlangde naar de menschen, naar feesten en naar eten en drinken, naar liefde en geluk. Mannen en vrouwen waren daar bijeen, het kon niet heerlijker zijn en ik was met alles tevreden. Hier bezat ik niets en het zou nog lang kunnen duren voordat ik zou sterven. Ik wilde die afschuwelijke nachten, die ik in het begin had doorgemaakt, niet weer beleven, dan zou ik krankzinnig worden. Nu bezat ik nog de kracht, over eenigen tijd niet meer, want ik werd steeds zwakker. Zou ik hier als een zieke moeten liggen? Neen, ik was vast besloten er een einde aan te maken en verlangde reeds dat het nacht werd, om het hem te kunnen zeggen. Om door al dat ongedierte te worden opgegeten, daar voelde ik niets voor.

Was Roni ook in die wereld? Dan had ik niet gedood, maar hem alleen het aardsche leven benomen. Een gevoel van verlichting kwam er in mij. Roni leefde dus en wist thans meer dan ik; ik zou hem zelfs terugzien. Ook Marianne! Dan zouden wij hand in hand verder gaan en elkaar kunnen liefhebben. O, welk een geluk wachtte mij daar. Als zij er reeds was, zag ik haar wellicht onmiddellijk. Wanneer ze echter nog in leven was, dan zou ik wachten. In ieder geval leefde ik, leefde zij, er was geen vuur en men wist daar van geen verdoemdheid af. Vele schoone dingen wachtten mij. Spoedig kon men mijn lijk gaan begraven. Ik zou hun gezichten wel eens willen zien. Wanneer ik hier schrijven kon, zou ik er een heerlijk briefje bij leggen en hun voor alles danken, wat ik in al dien tijd had genoten. De zon ging onder, aanstonds zou het nacht zijn. Ik dacht aan al de vragen die ik nog had te stellen en wilde voorbereid zijn. Zuiver moest ik trachten te denken. Den vorigen nacht werd het mij bijna noodlottig. Mijn brein raakte verward, maar toch had ik de voornaamste vragen onthouden. Het waren die vragen, waarnaar mijn geheele ziel hunkerde.

Ik nam als gewoonlijk plaats en wachtte af. Links van mij zag ik reeds beweging. Dadelijk stelde ik een vraag, maar kreeg er geen antwoord op. Nog zou ik moeten wachten. Maar waar ik ook keek, overal zag ik nu leven. Uit de diepte kwamen zij om-

hoog, hetgeen werkelijk vermakelijk was. Plotseling hoorde ik zeggen: „Goeden avond, mijn vriend.”

„Goeden avond,” zeide ik, „het verheugt mij dat u zoo vroeg zijt gekomen. Weet u dat het avond is?” vroeg ik.

„Ik hoorde het u zeggen,” zeide hij.

„Weet u dat zelf dan niet?” Ik luisterde, maar hoorde niets. Toen, na eenige minuten, zeide hij: „Wat een onzin.”

„Wat een onzin?” herhaalde ik zijn gezegde. „Ja, zeide ik tot mijzelf, het is ook onzin. Ik heb wel ander vragen te stellen. Mijn beste vriend hoort u mij?”

„Ik hoor u en luister.”

„Dank u, maar luister nu goed, ik heb u wat te zeggen. Ik zal er een eind aan maken.”

„Heel goed, maar doe het vlug.”

„Helpt u mij?”

„Ja,” hoorde ik, „ik zal u helpen.”

„Zult u mij gelukkig maken?” Ik schrok geweldig, want een satanisch gelach weerklonk. Zijn het duivels? dacht ik. Onder al dat gelach dacht ik een afschuwelijk gekrijsch te horen. Waar had ik dat eens gehoord? O, ja, toen Roni stierf. Nu wist ik niet meer wat ik vragen zou.

„Waar denkt gij aan, lieve vriend,” hoorde ik hem zeggen.

„Waarom lacht u om mijn vraag?”

„Hoe komt u er bij, ik lachte niet.”

„Ben ik achterdochtig?”

„Ja,” zeide hij, „dit gaat u niet aan.”

„Waarom lachen zij dan?”

„Zij vermaken zich.”

„O, dat verandert.” Ik zag nu vele wezens bijeen en zij maakten zich vroolijk. Iets was er dat mij afstootte, waarvan ik walgde, doch ik slingerde het van mij af. Zij meenden het goed met mij en ik mocht niet ondankbaar zijn. Toch keerde die walging in mij terug en het maakte mij angstig. Daarom vroeg ik hem: „Wat is het dat mij angstig maakt, weet u dat?”

Scherp was zijn antwoord en ik hoorde: „Uw geweten.”

„Mijn geweten?” Maar ik moest dit beamen, de man sprak de waarheid. Ik was een moordenaar, ik had gedood.

„Hebt gij nog iets te vragen?”

Ik dacht na, maar wist niets meer te vragen.

„Ik heb weinig tijd,” hoorde ik.

„Zoo, dat is jammer.”

„Ik zal u helpen.”

„Dat is goed,” zeide ik, „dat is heerlijk.”

„Morgen dus?”

„Morgen,” zeide ik. Ja, morgen zou ik het doen. Nu raakte ik versuft, hun wereld werd onzichtbaar voor mij en ik viel in slaap. Het was reeds licht toen ik wakker werd en ik voelde mij heerlijk uitgerust. Dat hebben zij mij gegeven, dacht ik. Ik voelde mij sterk en aanstonds zou ik mij gereed maken om van hier te vertrekken. Het voedsel, dat men mij als gewoonlijk bracht, liet ik staan. Nu had ik geen voedsel meer noodig, ik kreeg ander, wanneer ik eerst maar bij hen was. Mijn uitgehongerd lichaam zou ik niet belasten, het had genoeg geleden. Ik sprak mijn arme lichaam toe en zeide, dat het ander voedsel zou krijgen en vele andere dingen meer, maar bleef plotseling in mijn gedachten-gang steken. Als dit lichaam dood was, dan had het immers geen voedsel meer noodig? Welk probleem kwam thans in mij op? Merkwaardig waren mijn gedachten.

Dat ik daar niet eerder aan had gedacht. Waar kwamen die gedachten zoo ineens vandaan? Ik voelde mij duizelig worden. Het licht in mijn oogen werd zwakker. Zou ik blind worden? Ik sprong op en liep wat heen en weer. Langzaam ging ik weer beter zien. Ik werd zwak, heel zwak, het werd de hoogste tijd dat ik er een einde aan maakte. Spoedig zou ik alles gereed maken. Van het stroo zou ik een langen stok maken en dan een touw achter de tralies bevestigen. Maar ik had geen touw. Dan moest ik mijn dek maar stuk scheuren. Rustig zat ik nu aan mijn stroostok te werken, maar toch waren mijn gedachten bij dat probleem, bij doodgaan en voedsel, want ik begreep niet goed wat dat betekende. Ach, dat ik daar niet verder aan gedacht had. De geest, natuurlijk, had geen voedsel meer noodig. Doch

ook daarvan wist ik niets, had ik nog nooit van gehoord, maar zoo zou het wel zijn. De geest, herhaalde ik weer, de geest!

„De geest,” hoorde ik plotseling in mij zeggen.

„Wie sprak tot mij? Er werd in mij gesproken. „De geest, hij leeft, de geest blijft leven.” Ik werd angstig, dat maakte mij van streek, ik was mijzelf niet meer. Ik vervloekte mijn eigen gedachten. Waanzin, niets anders dan waanzin! Ik moest voortmaken, hij had mij van tevoren gewaarschuwd. Maak voort, Lantos, schiet op, je wordt gek, blind en nog veel meer. Aanstands zou ik sterven, dan behoefde ik niet meer te denken.

„Niet hierover, maar over duizend andere dingen,” hoorde ik. „Zijt gij het?” vroeg ik. „Kunt gij mij op den dag bereiken? Heerlijk is dat. Ik ben zoo gereed,” zeide ik. Ik knoopte nu al die smalle reepen aaneen, bond ze van boven aan mijn stroozak vast en probeerde ze achter de tralies te krijgen. Terwijl ik probeerde dit te doen, begon op hetzelfde oogenblik mijn hart zoo hevig te kloppen, dat ik dacht ineen te zullen zinken en de dood zich uit zichzelf over mij ontfermde. Wat beteekende dit nu weer? Een kracht voelde ik door mij heengaan, die niet de mijne was. Ik moest steun zoeken om niet te vallen. Ook mijn gezicht verzwakte en zoo moest ik mijn plan even opgeven, teneinde op adem te komen. Ik word nog blind, dacht ik. Het is de hoogste tijd, ik zeur te lang. Toch had ik gedacht dat dit gemakkelijker zou gaan. Het was, alsof men mij in mijn doen en laten tegenwerkte. Toen ik daar zoo zat uit te rusten, hoorde ik plotseling op de celdeur kloppen. Dat was nog niet geschied. Werden de oppassers beleefd? Weer hoorde ik het. Wel wel, je wordt stapelgek, als je niet maakt dat je dáár komt, dacht ik. Maar eerst moet ik nog wat op adem komen. Mijn gezicht werd hoe langer hoe zwakker, want mijn omgeving zag ik in een waas gehuld. Doch in dat waas zag ik beweging komen. Waren het mijn vrienden? Het waas werd dichter en dichter en nu zag ik een verschijning, die zich net zoo opbouwde, zooals zij het steeds hadden gedaan. Alleen zag ik nu licht, een sterk licht omstraalde dit wezen. Duidelijk kon ik zijn vormen zien. Een mooi gelaat

had deze verschijning. Wat zou ik nu weer beleven? Daar hoorde ik tot mij spreken.

„Luister, mijn vriend, mijn broeder, luister.” Zijn stem had een andern klank, zooals ik nog niet gehoord had. „Maakt geen einde aan uw leven. Het lijden, dat gij hebt beleefd, is niet te vergelijken met dat, wat gij dan zult ontvangen.”

„Wie zijt gij?” vroeg ik.

„Ik ben een geest van het licht.”

„Waarom komt gij niet dichterbij?”

„Dat is niet mogelijk. Nogmaals, ik kom u waarschuwen.”

„Mij?”

„U. U zult verschrikkelijk te lijden hebben en eenzaam zijn, maakt dus geen einde aan uw leven. Gij kunt uw leven niet vernietigen, want de geest leeft voort in de eeuwigheid.”

„Weet u van een eeuwigheid af?”

„Ik leef in de eeuwigheid, waarde vriend.”

„Ik weet het reeds,” zeide ik, „uw broeders hebben het mij verteld.”

„Het zijn niet mijn broeders, maar demonen der hel, die u zullen vernietigen.”

„Wat zegt u, vernietigen?” Ik zag naar het wezen en vroeg: „Zijt gij gekomen om mijn laatste uren te vergallen?”

„Neen, om u te helpen. Reeds eerder sprak ik tot u, doch gij hebt mij van u af gestooten. Ik ben de geest die zooveel tot u sprak en ik wil u beletten dat gij u zelf doodt.”

„U deedt dat? Gij gunt mij mijn dood niet eens? Gij wenscht mij nog langer te pijnigen?”

„Stil broeder,” hernam hij het woord, „stil wat, houdt u rustig.” Hij zag mij aan, een machtige stroom bracht mij tot rust.

„Wat wilt gij?” vroeg ik.

„Bedenk, waarde broeder, dat God u het leven gaf. Onze Vader die in den hemel is, u en mijn Vader, gaf u het leven en dit leven moogt gij niet vernietigen. Het is Gods wil dit niet te doen. God is liefde, mijn kind, vergeet dit nooit. Wanneer gij uw straf hebt uitgezeten, zult gij aan een ander leven beginnen.”

God is liefde, dacht ik, God? „Gij spreekt van God is liefde?” Ik

kon mij niet beheerschen en schoot in den lach. God is liefde? „Weet gij,” zeide ik, „hoe ik heb geleden en gesmeekt? Weet gij waarom ik hier ben? Weet gij, waarde vriend, hoe men mij heeft behandeld? Weet gij dat ik hier wordt opgegeten door het ongedierte, dat het in mij knaagt en dat die eenzaamheid mij krankzinnig maakt? Gij spreekt van eenzaamheid, heb ik hier niet lang genoeg alleen gezeten? Ik vraag u, misgunt gij mij mijn dood, mijn geluk? Dáár zal ik geluk bezitten, dáár wacht mij eten en drinken. Dáár wacht mij vermaak en vrienden, vrouwen en mannen. Hier ga ik ten onder, lichamelijk en geestelijk. Scheer u weg, lichtende geest. Ga, vanwaar gij zijt gekomen, ik wil uwe zalvende stem niet meer hooren. Ga, zeg ik u, ga spoedig. Laat mij met rust, stoor mij niet in mijn werk, laat mij doen wat ik wil, ik heb uw raad niet noodig, nu niet en nooit, ga, ga!” Hoe driftig maakte mij deze mensch. „Gij zijt des duivels! Een geestelijke der aarde. Komt gij soms van uw meester?” Ik dacht té zullen stikken van den lach, toen deze gedachten in mij kwamen. Mijn vrienden hadden mij daarvan verteld en ik begreep. Hier voor mij stond één van die wezens. „Ga terug,” zeide ik. Nog steeds stond hij daar en bleef naar mij kijken. „Wanneer ik gereedschappen had en steen, zou ik uitbeelden,” zeide ik. Toch ging hij niet weg en ik voelde een ontzaglijke rust in mij komen. Het was een merkwaardig iemand. „Wilt gij niet heengaan?” vroeg ik.

„Nog dit, mijn vriend,” sprak hij. „Gij zijt nu niet te bereiken, doch eens zult gij hulp noodig hebben. Als de eenzaamheid u overvalt, de stilte u droevig maakt, wellicht hebt gij dan hulp noodig. Wanneer het voor mij mogelijk is tot u te komen, zal ik u helpen. Roept mij, mijn naam is Emschor. Hoort u, Emschor. Wij zullen elkander terugzien, eens, eens. Gij denkt dat ik wartaal spreek, maar gij zult dit alles beleven. Dorst en honger zullen u kwellen. Gij vervloekt God, doch gij vervloekt uw eigen leven. Gij zult steeds verder gaan, want er is geen einde. U zult een ander leven binnentreden en wel het leven van den geest, dáár, waar ik leef. Ik zal terugkeeren, doch voor ik ga, lieve vriend, wil ik dit nog zeggen: Ik ben gekomen om u te helpen,

doch gij wilt niet geholpen worden, gij wenscht geen hulp. Ook ik maakte eens, vele eeuwen geleden, een einde aan mijn aard-sche leven. Ik dacht mij te vernietigen, doch ik leefde voort en moest dit aan de andere zijde van het graf boeten. Daarom zeg ik u, deze ellende is niet te vergelijken met wat u daar wacht. Weet, dat ik uw broeder ben en dat ik de waarheid spreek. Vaarwel, mijn zoon, weet wat ge doet. God zij met u."

De geest verdween voor mijn oogen. Het waas, waarin hij was gekomen, loste op en ik was weer alleen. Een merkwaardig gebeuren was dit. Ik hield den stroostok in mijn handen en was sprakeloos. Waar was hij? Ik riep hem bij zijn naam, wachtte lang, maar hoorde niets. Nogmaals riep ik, geen antwoord. Was ik bezig waanzinnig te worden? Was ik bijna zoover, dat ik mijn verstand verloor? Waar bent u, riep ik heel hard, als u mij wilt helpen, kom dan tot mij, zeg mij dan iets. Neen, geen geluid kwam tot mij, niets, niets. Ik klopte tegen de deur, betastte mij van alle kanten, sloeg met mijn vuist tegen den muur, wandelde eenige malen mijn cel op en neer, sprak tot mijzelf en keerde terug naar de plaats waar ik zat. Nog was ik normaal, want ik wist en begreep wat ik deed. Maar wat dan? Mijn oogen? Werd ik blind? Ik verbeelde mij maar wat, want waarom zag ik hem thans niet? Ik hield mij zelf maar op. Ik zou er vlug een einde aan maken, want ik werd blind, ik kon niet goed meer zien en het werd dus de hoogste tijd. Ik wilde niet in de eenzaamheid terug, ik wilde menschen zien en leven om mij heen. Hier werd ik ziek. Nog bezat ik de kracht daartoe, straks, wanneer ik blind was, was het te laat. Ik sprong op en stak den stok omhoog. Ja, nu lukte het. Het koord trok ik naar beneden en maakte een strop waar ik doorheen moest. Ik keek om mij heen, maar geen wezen was in mijn nabijheid. Eerst probeerde ik of het sterk genoeg was om mij te dragen. Ja, het hield gelukkig, maar bij iedere handeling rilde ik. Ik voelde mij nu koortsig worden, mijn hart klopte in mijn keel en mijn knieën knikten. Wat zou ik nu weer beleven? Ik had het gevoel alsof het bloed uit mijn lichaam stroomde. Was het dan zoo moeilijk om te sterven? Nu spande ik al mijn krachten tezamen, stak mijn hoofd er doorheen en

liet mij zakken. Het koord sneed in mijn vleesch, een rochelend geluid steeg op uit mijn borst en ik voelde dat ik stikte. Mijn hoofd barstte van inspanning, mijn oogen puilden uit de kassen en mijn borst zwol op.

Plotseling dacht ik aan Marianne. Dan vloog in een flits mijn aardsche leven aan mijn geest voorbij en voelde ik een afschuwelijk gebeuren. Ik voelde dat ik vaneen scheurde, alsof ik aan stukken werd getrokken. Daarna trok iets mij omhoog en hoorde een satanisch gelach om mij heen, dat in mijn ziel trilde. Valsch en gemeen klonk het. Waar was ik? Leefde ik? Nu hoorde ik spreken, maar ver, heel ver van mij vandaan. Toch verstond ik ieder woord. Ik hoorde: „Nu zijt gij hier, bij ons. Gij zult leven zien, veel, heel veel leven. Het dierlijke leven zal aan uw ziel knagen. Wraak! Eindelijk is dan mijn tijd gekomen, wraak is zoet, Lantos Dumonché. Wraak is zoet, hoort ge? Onze wegen gaan nu uiteen. Weet, dat gij mij eens gemarteld hebt, mij hebt bestolen en ten gronde gericht. Uw leven zij vervloekt! Vervloekt, gij en de uwen. Vaarwel, gij hebt uw schuld betaald. Wraak! Wraak! De duivel hale u!”

Verschrikkelijk, wat een monster! „De wormen zullen in uw ziel een woning vinden. Mij zult gij niet meer ontmoeten. Wraak, wraak,” hoorde ik heel ver en de stilte trad in. Doch ik leefde! Was ik bij de dooden? Wat bezielde dat wezen? Het was de stem die steeds tot mij had gesproken. Had ik hem iets misdaan? Was ik bezweken? Leefde ik nog op aarde? Wáár leefde ik! Ik kon zien en hooren en toch was er duisternis om mij heen. Waar zijn nu al die wezens? Wat een schok, hoe afschuwelijk was dat. Was ik gestorven? Ik kon bijna geen adem halen. Om mijn keel lag een knellende band, mijn hoofd stond gespannen. Ik keek om mij heen, wat was dat? Naast mij hing mijn stoflichaam en ik herkende mijzelf. Mijn stoflichaam hing daar aan de tralies en ik hing er naast. Ik trachtte mij te verwijderen, doch iets hield mij vast en trok mij naar het stofkleed terug. Toch wilde ik weg van dat lijk, doch een kracht was sterker dan ik en met een smak werd ik in mijn stoflichaam terug geslingerd. Afschuwelijk was het. Ik leefde in den geest en kon niet gaan waarheen ik wilde.

Droomde ik of was ik waanzinnig? Nu voelde ik een hevige koude. Maar waar waren zij? Waarom lieten zij mij nu alleen? Was ik in de eeuwigheid en had die lichtende gestalte de waarheid gesproken? Waren die anderen demonen? Had ik nog niet voldoende geleden? Ik was bedrogen en barstte in tranen uit. Dit was mijn eerste teleurstelling, maar een verschrikkelijke! Zij hadden mij in een nieuwe ellende gestort. Een ellende die ik moest leeren kennen en waarvan ik voelde, dat zij nog erger zou zijn dan die ik reeds had beleefd. Haat, niets dan haat wachtte mij aan deze zijde op.

Wraak, riep het wezen mij toe, wraak is zoet. Had ik hem iets misdaan? Ik kende hem niet eens, wist van niets af. Had ik hem vernietigd, bedrogen en gemarteld? Ik schreide lang, want ik was geschokt en diep ontroerd. Angstig was dit alles en ik rilde van hun haat. Nu wilde ik weten wat mij vast hield, doch eerst moest ik rustig zijn, heel rustig. Ik zag dat uit mij kwam een snoer, dat mij met mijn stoflichaam verbond. Dit koord werkte elastisch. Het lag om mijn geheele stofkleed en het was mij onmogelijk dit te verbreken. Mijn God, riep ik wanhopig uit, wat heb ik toch gedaan? Hoe kunt Gij dit goed vinden? Had ik maar geluisterd naar dien lichtenden geest, die sprak de waarheid. Ik voelde mij nog ellendiger dan in mijn cel. Hoe valsch, hoe gemeen waren zij om mij dit te gunnen. Was ik in de hel? Vuur zag ik niet, dus daarin hadden zij de waarheid gesproken. Nogmaals probeerde ik mij los te rukken, doch mijn krachten bezweken en ik moest ophouden. Mijn keel trok dicht wanneer ik mij tegen dit vastzitten verzette. Wanneer ik rustig bleef, dit had ik reeds gevoeld, was het te dragen en kon ik adem halen. Doch bij het geringste verzet keerde alles in hevigheid tot mij terug en leed ik afschuwelijk. Rustte op mij een vloek? Ik begreep dit niet. Echter een ding wist ik, dat er geen dood was en dat ik nu in de eeuwigheid leefde. Ik hield mij thans zooveel mogelijk rustig, want ik wilde denken. Eindelijk wist ik dan dat er geen dood was, doch ik was alleen, geheel alleen. Het was een leege wereld waarin ik leefde. Ik trachtte mijn toestand te begrijpen.

Was dit het Hiernamaals? Ik legde mij neer om te slapen, doch

voelde dat ook dat niet mogelijk was. In mij voelde ik een hevige werking en die werking hield mij wakker. Wat heb ik gedaan, dacht ik, hoe dom ben je geweest. Ik voelde, hoorde en dacht als op aarde, in niets was ik veranderd. Ik voelde mijn hart kloppen, ik had honger en dorst, maar ik bezat niets, geen eten, geen drinken en ik hunkerde er toch zoo naar. Ik wilde het nog eens probeeren om mij van mijn stoflichaam vrij te maken. Ik wrong mij geheel in mijn aardsche kleed en wilde mij bewegen. Neen, het kon niet, ik ging er doorheen. Het was dood, daar hing mijn lijk, daarin had ik geleefd, dat kleed had mij gedragen en gediend tot aan het oogenblik, dat ik er een einde aan maakte. Ik hier was Lantos Dumonché en dat daar was slechts een bijkomstig iets, een kunststuk van scheppingskracht, maar het had geen waarde in dit leven. Straks zou men dit kleed begraven en ik leefde voort, wellicht tot in het oneindige. Het was wel merkwaardig, wanneer ik aan andere dingen dacht, voelde ik mijn ellende niet zoo hevig. Spoedig begreep ik, dat, als ik geheel in die gedachten overging, mij dat andere niet zoo kwelde. Behoorde deze krachten bij dit leven? Ik zou op alles goed letten en trachten mij dit eigen te maken, misschien verzachtte het mijn leed en ook dat, wat ik nog zou moeten beleven. Dit leven, ik voelde dit duidelijk, was zoo heel anders dan het aardsche leven. In dit leven dacht ik en onmiddellijk ging ik in die gedachten over. Op aarde moest men eerst denken en dan handelen. Hier was het reeds geschied, wat mij duidelijk was opgevallen. Een afschuwelijk probleem leerde ik nu kennen. Ik kende reeds den dood en het eeuwige leven, al wist ik er nog weinig van af. Zou ik ook God leeren kennen? Hoe verlangde ik er naar en toch beefde ik als ik aan Hem dacht. Maar ik zou afwachten, alles goed in mij opnemen en verwerken. Ik had het gevoel, alsof ik tusschen hemel en aarde zweefde, want zooals ik reeds zeide, deze wereld was leeg, ik leefde in een leege ruimte en voelde geen grond onder mijne voeten.

Kunt gij u iets dergelijks voorstellen? Ik ging nog meer voelen en ik wist nu, dat ik mijn aardsche leven zelf had afgesloten, had willen vernietigen wat toch niet mogelijk was. De geest Emschor

had de heilige waarheid gesproken en ik zou zijn naam niet vergeten, wellicht had ik hem eens nodig.

Er lag om mij heen licht en aan dat licht herkende ik de waarheid. Wanneer ik dat erkend had was ik nog in mijn stoflichaam geweest. Doch al dat leed en die problemen, al die ellende en dat eenzaam neerzitten, hadden mij naar hier gebracht. Hoe had ik mijzelf vergeten. Maar ik wist niet beter.

Doch ook hier was eenzaamheid, koude en diepe duisternis. Angstwekkend was de stilte die ik hier voelde. Opnieuw volgde ik het snoer, want ik kon het nog steeds niet aanvaarden. Doch toen ik mijn toestand voelde, kwam er een diepe smart in mij, omdat ik dit afgrijselijke dacht te begrijpen. Neen, dat was toch niet mogelijk, dat kon ik niet verwerken, want het zou mij geheel vernietigen. Ik begreep nu, dat eerst mijn stoflichaam verteerd moest zijn, voordat ik mij zou kunnen verwijderen. Zelf moest ik het verteringsproces medemaken.

Mijn ziel kromp ineen, toen ik dit voelde. Nu begreep ik hun gezegde, dat de wormen in mijn ziel een woning zouden vinden. Ach, hoe afschuwelijk was deze waarheid. Daardoor voelde ik die werking in mij, al dat onbegrijpelijke leven. Hieraan viel niet te twijfelen, die waarheid moest ik aanvaarden, want ik zag en voelde het in mijzelf. Dit maakte mij geheel van streek, het was een verpletterende waarheid. Geen marteling, geen ellende op aarde hoe wreed ook, was met deze verschrikking te vergelijken.

Had mijn vader mij maar dood geranseld, hoe gaarne had ik mij aan hem over gegeven. Ik walgde van hetgeen ik voelde en waarnam, want het proces had reeds een aanvang genomen. Hoe lang zou dit duren? En onmensschelijk iets ging zich afspelen en dat moest ik beleven. In mij kwam een afschuwelijke lucht, en ook dat begreep ik. Zelfs mijn reukorganen had ik in dit leven behouden. Mijn aardse pijnen en al die smarten in mijn kerker waren kleinigheden bij dit nieuwe en geestelijke leed. Als er dan toch een God is, een Vader van Liefde, als er rechtvaardigheid en barmhartigheid is, als er medelijden bestaat die mensen en dieren voelen, als er een Almachtig Vader in den hemel is die

over al Zijn kinderen waakt, dan vraag ik mij af, hoe kunt Gij dit goed vinden? Ik moest wel in de hel zijn. Vuur zag ik echter niet, maar dit was nog erger. Ach, mijn God, na zooveel leed ook dit nog. Hiervan wist men op aarde niets. Hoe diep zijn deze problemen, hoe verschrikkelijk is geestelijk leed.

O mensch, maakt geen einde aan uw aardse leven. Sluit het daglicht niet af, aanvaardt, aanvaardt alles, anders staat gij aan deze zijde voor uw mislukte leven.

Hoe zou ik dat aan hen op aarde luid, heel luid willen toeroepen! Wat er ook geschiedt, wat gij ook beleeft, hoe vreeselijk uw leed op aarde ook is, doe dit niet, houdt het uit, want er komt een einde aan alles. Gij hebt licht, gij ziet menschen, gij kunt gaan waarheen gij wilt, gij hebt uw eigen wil, gij hebt alles.

Maar ik zat hier vast, moest beleven dat mijn lichaam verteerde en voelde het, want in mij speelde zich dit alles af. Wat is gebroken liefde, wat is het verlies van uw geliefde, uw bezit, geld of goederen en duizend andere dingen, wanneer gij weet dat er een voortgaan is? Door bedroefdheid of verschillende andere dingen maken velen een einde aan hun aardse leven, maar dan zullen zij dit moeten beleven, dit afgrijselijke, het verteringsproces van hun eigen kleed. Hier kwam ik tot nadenken, in de stilte van mijn eigen graf leerde ik deze problemen kennen. O, als ik dit eens aan de menschheid mocht vertellen, als dit eens mogelijk was en mij werd toegestaan! Wanneer die wetten en krachten bestonden, dan zou ik mijn zielekrachten er in neder leggen en al mijn ellende beschrijven, om de menschen op aarde voor dit afschuwelijke proces te behoeden. Misschien zou dit mogelijk zijn. Er waren zooveel wetten en problemen die ik reeds had leeren kennen, wellicht was ook dit mogelijk.

Ik voelde dat ik mij op rust moest gaan instellen, anders was mijn leed niet te overzien en niet te dragen. Reeds voelde ik dat, wanneer ik mij rustig hield, mijn keel niet zoo'n hevige pijn deed en ik adem kon halen. Maar stil neder te zitten, dat kon ik toch niet. Ik wilde mij steeds bewegen, moest in beweging zijn, want dan voelde ik de werking niet die mijn lichaam onderging. Ik mocht tevens niet in opstand komen, moest rustig zijn en denken, dan

leerde ik al deze toestanden kennen. Het leven dat in mijn stofkleed leefde, ging ik nu steeds duidelijker voelen. Wanneer ik trachtte hier vandaan te komen, keerde alles in hevigheid in mij terug en toch probeerde ik het telkens weer, omdat ik dacht het toch te kunnen. Maar het ging niet, ik zat onverbiddelijk vast. Ik beleefde de wet van oorzaak en gevolg. Kleine oorzaken hebben groote gevolgen en ik dacht dat dit het grootste en laatste gevolg was. Ik had mij geen grootere ellende kunnen bezorgen. Ik voelde dat dit het diepste leed was. Een wet had ik verbroken, die niet te verbreken is. Nu begreep ik wat de geest van het licht bedoelde.

Ik voelde en zag die wet, neen, ik beleefde die wet met hart en ziel. Wanneer dit was geschied, zou ik dan kunnen gaan waarheen ik wilde en zou mij weer opnieuw leed en smart tegemoet komen? Hoe lang was ik reeds aan deze zijde? Nu dacht ik beweging te voelen. Naast mij zag ik schimmen en die schimmen waren als zij, die mij naar hier hadden gelokt. Ik voelde dat ik van deze plaats werd gedragen en ook dat begreep ik. Men ging mijn lijk begraven. Ik kon de menschen niet zien, niet hooren spreken en toch wist ik waarheen ik ging, wat er met mij geschiedde. Ik spande mij in om te luisteren, maar neen, ik hoorde niets, geen geruisch drong tot mij door. Voor die wereld was ik afgesloten en dat had ik zelf gedaan. Ik voelde nu dat ik daalde en kwam tot rust, maar de kist zag ik niet, waarin ik toch zou moeten liggen. Wat bij de stof behoorde was onzichtbaar voor mij. Alles was onzichtbaar, alleen mijn lichaam niet, want daarin leefde ik, daar zat ik aan vast. Mijn lichaam en ik waren één door dat vervloekte koord. Wanneer het mijn tijd zou zijn geweest, zou dat koord dan zijn gebroken? Ik begon reeds opnieuw vragen te stellen. Wanneer de mensch sterft, zouden zich dan deze lichamen splitsen en ging het eene de aarde in en zou het andere blijven voortleven? Het moest wel zoo zijn, want hier beleefde ik het. Ik was geest en de geest leefde voort tot in het oneindige. De geest van het licht die mij gewaarschuwd had, zeide mij dit. Wat zou ik dan een eind moeten afleggen.

Waar was God? Hier? Dit kan toch Zijn Hemel niet zijn, want

dit was alldroevigst. De schimmen die ik zooveen had waargenomen, gingen heen. Mijn aardsche kleed lag nu in het graf, doch ik zelf leefde er naast en moest dit alles beleven. In deze afgrijselijke stilte moest ik tot mijzelf komen en zoo dacht ik aan mijn geheele leven op aarde. Alles wat ik had gedaan, tot in de kleinste kleinigheden toe, al mijn gedachten en daden gingen weer aan mij voorbij. Toen kwam ik bij Roni, hem had ik gedood. Roni, mijn vriend, waar zijt ge? Leeft ge in deze wereld, of hebt gij een andere dan ik? Zijt ge ook zoo bedroefd en hebt gij ook zooveel leed ontvangen als ik? Ach, Roni, kunt gij mij vergeven?

Ik dacht geruimen tijd aan hem en kon mij van deze gedachten niet los maken. Steeds maar door dacht ik aan mijn moord en aan hem, mijn vriend, wiens leven ik vernietigde. Hoe afschuwelijk is een moord, om een mensch zijn geluk, zijn licht en alles wat het ook mag zijn, te ontnemen. Daartoe bezat ik niet het recht. Hoe vloekte en druischte mijn daad tegen alle wetten in. Hoe verkeerd had ik daarmede gedaan. O, vurig smeekte ik hem om vergeving. Nu ik zelf dit alles beleefde en de hunkering naar het leven weer in mij terugkeerde, nu ik voelde hoe heerlijk het was op aarde te mogen leven, iets te mogen doen in welken vorm ook, nu besepte ik wat ik had misdaan. Roni, mijn vriend, riep ik, ik zal je om vergeving smeeke. Waat zijt ge? Kom tot mij, ik smeeke er om, neem dit van mij weg, vergeef mij en ik zal goed maken, zal alles boeten. Mijn leven wil ik geven, als ge mij wilt vergeven.

Uren, neen weken lang volgens aardschen tijd dacht ik aan hem. Ik kon mij maar niet vrij maken, hij alleen hield mij bezig. Waarom, vroeg ik mij af, waarom moet ik zoo hevig aan hem denken? Soms verzwakte mijn denken, maar dan weer drong zich alles aan mij op en vergeleek ik deze problemen met zijn leven, dat ik vernietigde.

Nu dacht ik meer licht te zien, of verbeeldde ik mij maar wat? In mij was het weer rustig, maar ik bleef aan mijn vriend denken, deze gedachten en gevoelens bleven in mij.

Hoorde ik goed? Ik luisterde aandachtig, het was net of ik iets

hoorde. Een stem? Een zacht geluid? Ik luisterde opnieuw en ja, ik hoorde een zachte stem, een gefluister klonk in mijn ooren. Als van verre kwam het tot mij en ik dacht die stem te kennen. Nu werd ze duidelijker en ik hoorde in en om mij zeggen:

„Maakt gij mij wakker?”

„Ach, zijt gij het?” Ik durfde zijn naam niet uitspreken, toch moest het en ik vroeg: „Zijt gij het Roni?”

„Ja, ik ben het, gij maakte mij wakker.”

„Ik?” vroeg ik.

„Gij, Lantos, alleen gij. Maar het zijn andere krachten die u de kracht geven, om mij wakker te maken. O, hoe groot is mijn slaap, hoe diep, hoe diep ben ik ingeslapen.”

„Waar zijt ge, Roni?”

„Ik weet het niet.”

„Kunt gij mij vergeven, Roni?”

„Neen,” hoorde ik hem zeggen.

„Neen?” herhaalde ik. „Hoe kunt gij zoo hard zijn. Ik smeek er om, Roni, ik smeek u, vergeef mij? Ik heb zoo geleden.”

„Ook ik, want mijn leven werd afgesneden en dat deedt gij, Lantos.”

„Vergeef mij Roni, toe, vergeef mij?”

„Ik zou het willen, Lantos, doch het is niet mogelijk.”

„Niet mogelijk, zegt ge?”

„Niet mogelijk. De daad, Uw daad blijft.”

„Hoe komt gij aan die wetenschap?”

„Ik weet dit, want in mij, hoort ge, diep in mij, ligt het. Het is een kracht die sterker is dan ikzelf. Die kracht zegt het, die dringt zich aan mij op. Ik moet er naar luisteren, want die drijft mij in dezen toestand.”

„Hoe verschrikkelijk, hoe hard zijt ge.”

„Ik ben niet hard, Lantos, ik wil u vergeven, maar het kan niet. Eerst dan, wanneer dit alles zal oplossen en die wetten in harmonie zijn gekomen. Wij stoorden die wetten, gij en ik. Wij beiden, Lantos, zullen dit alles moeten goed maken, eerst dan kan ik u vergeven. Maar waarom maakte gij mij wakker?”

„Ik?”

„Ja, gij.”

„Ik ben er mij niet van bewust. Hoe komt gij aan deze wijsheid, Roni?”

„Het ligt in mij, ik voel het. Het is alsof ik droom en uit mijn droom tot u spreek. Wie geeft mij de kracht tot u te spreken? Weet gij dit? Kunt gij mij antwoorden? Toe Lantos, geef mij antwoord!”

„Ik weet het niet, kan u niet antwoorden. Eerst moet zich alles oplossen, zegt ge?”

„Ik voel dat het zoo zal zijn.”

„Wat doet ge nu, Roni?”

„Ik moet slapen, maar ik zal leven.”

„Weet gij iets van Marianne af?”

„Nee, maar ik zal haar zien, zal haar ontmoeten.”

„Gij?”

„Ik, Lantos, ik, omdat het moet, want ik voel het.”

„Sart gij mij nog in dit leven? Durft gij mij ook nu nog te haten, gij schoft? Een schurk zijt ge! Gij met Marianne en ik hier? Hoe durft gij dit nog te zeggen? Hoe wreed, hoe duivelsch zijt ge, hoort ge, duivelsch. Uw haat is duivelsch. Gij...” Ik voelde dat ik wegzonk; maar na een oogenblik keerde ik in mijn vorigen toestand terug. „Roni,” riep ik opnieuw tot hem, „meent gij dit?” Ik luisterde, maar hoorde niets.

Dàn, na een kort oogenblik, hoorde ik hem zeggen: „Waarom roept gij mij terug? Gij ontsteelt mij mijn rust, laat mij slapen.”

„Zeg mij Roni, of gij dit alles meent.”

„Het ligt in mij, dat ik zal leven en Marianne terugzien. Maar waarom roept gij dit in mij op? Wie geeft u het recht daartoe?”

„Ik roep u niet terug, Roni,” zeide ik, en vroeg: „Ziet gij mij, Roni?”

„Nee,” hoorde ik hem zeggen, „doch ik voel u, ik kan u alleen voelen. Ge zijt hier bij mij.”

„Dat is niet waar,” zeide ik, „ik ben hier.”

„Hoe het ook is,” zeide hij, „ik voel u en hoor u tot mij spreken.”

„Ook ik, hoor en voel u,” zeide ik tot hem.

„Ik ben ingeslapen, maar wanneer ik wakker word voel ik, dat ik zal leven.”

„Denkt gij, Roni, dat het andere krachten zijn waardoor wij dit beleven?”

„Het moet wel zoo zijn, want ik haat u, hoort ge, ik haat u.”

„Hoe hard zijt ge.”

„Wie heeft die liefdevolle gedachten voor u in mij gelegd? Nogmaals, ik haat u, Lantos, ik haat u.”

De stem kwam van verre tot mij, ik voelde dat hij, Roni, tot zijn wereld terugkeerde. Waar leefde hij eigenlijk? Alweer een nieuw probleem. Hij zou Marianne zien en ik niet? Waarom hij? Wat beteekende dit nu weer? O, die schelm! Tot na het graf haatte hij mij. Had ik hem wakker gemaakt? Sliep hij dan en moest hij slapen? Het was weer heel vreemd. Wie zou hem en mij helpen? Ik had iets gevoeld, zag meer licht, maar nu was het weer diepe duisternis. Zou het die lichtende gestalte zijn geweest? Emschor? Was hij het? Het moest wel zoo zijn. Roni maakte men wakker, als in een droom sprak hij met mij en ik voelde dat er iets was, dat dit tot stand bracht. Ik vond Roni hard, omdat hij mij nog haatte. Maar ik had hem vergiffenis gevraagd en ik voelde mij nu opgelucht. Hij zou nu zelf maar moeten weten wat hij deed. Ik had er spijt van, dat ik mij weer kwaad had gemaakt, maar hij was als een duivel geweest en nog in niets veranderd. Alle zonden wilde ik goed maken, maar hij niet, hij wilde leven, hij haatte en bleef haten. Hij wilde opnieuw leven? Of moest het? Was dit een wet? Hij en Marianne? Ik echter voelde haar niet. Waarom hij wel en ik niet? Had hij recht op haar? Door wat? O, die duivel, hij sardé mij, hij dacht mij ook hier nog te pijnigen. Doch ik dwong mij weer tot andere gedachten en trachtte tot mijzelf te komen.

Door al dat denken werd ik vermoeid en ik wilde probeeren of ik kon slapen. Doch dit moest ik opgeven, het verteringsproces hield mij wakker. Van tijd wist ik nu niets meer, want in mijn cel had ik de dagen niet meer opgeteekend en hier zou ik dat niet kunnen. In mijn gevoel waren er maanden voorbij gegaan, maar het konden ook wel jaren zijn. Ik bleef denken en denken en tel-

kens probeerde ik mij te bevrijden. Toch kon ik mij reeds wat verder van mijn stofkleed verwijderen, waardoor ik begreep, dat eens het einde zou komen, hoewel het nog lang kon duren. In mijzelf voelde ik vele andere gevoelens, die regelrecht van mijn stoflichaam tot mij kwamen. Ik kon die pijnen en dat gevoel niet tegenhouden, dat leven ging door, moest doorgaan, anders zou ik hier eeuwig blijven zitten. Hoe sneller zich dit proces voltrok, hoe liever het mij was.

Zoo ik reeds zeide, bracht mij mijn denken eenige verlichting, omdat ik dan in gevoel overging in hetgeen waaraan ik dacht. Ik begreep hierdoor, dat, wanneer ik mij op andere dingen kon instellen, ik mijn pijnen en alle kwellingen die ik nu beleefde, niet zoo intens voelde. Alles is hier concentratie en ik leerde mij al die gevoelsafstemmingen eigen maken. Plotseling voelde ik een hevigen schok door mij heengaan. Ik vroeg mij af wat dit te beteekenen zou hebben. Het kwam van mijn stofkleed. Ik concentreerde mij en begreep de beteekenis van dit gebeuren, ik voelde en zag het duidelijk. Mijn aardsche kleed was het tweede stadium van ontbinding in gegaan, een dergelijken schok had ik voorheen reeds gevoeld. Doordat ik dit voelde en waarnam, begreep ik dit groote en machtige probleem, hoe verschrikkelijk het ook was. Steeds inniger zou ik deze ellende beleven, totdat mijn stofkleed was vergaan. Hier moest ik doorheen, alles verwerken tot het laatste toe. Een verschrikkelijk proces was het. Onmenschelijk! Maar wanneer ik eenmaal vrij was, kon ik gaan waarheen ik wilde en kreeg ik lekker eten en drinken en kon ik mij vermaken. Of waren ook dat leugens en bedrog?

Het verteringsproces stoorde telkens mijn denken en het stadium waarin mijn lichaam zich bevond herinnerde mij eraan, dat ik nog steeds niet verder kon. Dit bracht mij tot andere gedachten. Hierdoor leerde ik mijzelf kennen. Ik begreep daardoor dat ikzelf in mijn aardsche leven in alles de leiding had gehad, dat „ik” mijn lichaam bestuurde en had laten handelen. Wanneer ik het zelf niet had gewild, zou mijn hand dat stuk marmer niet hebben opgepakt, zou Roni nog in leven zijn en was mij al deze ellende en dat wat ik reeds had beleefd, bespaard gebleven. Ik

was Lantos Dumonché de kunstenaar, mijn kleed was mijn voertuig, maar ook de geest was het voelend lichaam, dat na den dood voortleefde. Zelf was ik het onnatuurlijke en onbegrijpelijke wezen, ik had mijzelf op aarde niet begrepen. Hoe ondoorgrondelijk was ik. Maar wat was het einde van mij, van dit lichaam? Zou dit, wat ik nú was, steeds verder gaan? Steeds maar verder naar nog onbegrijpelijker toestanden en vreemder oorden? Zou ik nooit meer naar de aarde terugkeeren? Wat was het doel van den Schepper, want ik begreep en wilde gaarne aanvaarden, dat er iemand moest geweest zijn die dit had geschapen en van te voren wist wat het begin en het einde zou zijn. Anders deugde van die geheele schepping niets en wanneer ik hier moest blijven leven, was het een armzalige toestand. Dan was het geen schepper, maar een vernietiger. Hoe het ook zou zijn, ik begreep zeer goed dat, wanneer ik mij op aarde had beheerscht, alles anders zou zijn geweest. Hoe volmaakt sloten zich deze lichamen ineen, hoe natuurlijk werkten ze in het stofleven, hoe eenvoudig waren beide lichamen, maar hoe diep geheimzinnig voor den mensch op aarde die er niet doorheen kon kijken. Als dit voor hen mogelijk was, dan stond de mensch op aarde voor onbegrensde mogelijkheden. Dan was zijn kunnen onbegrensd, wisten de geestelijken der aarde dat er niemand veroemd zou worden, waardoor zij de angsten van de menschen konden wegnemen. Dan maakte geen mensch een einde meer aan zijn aardsche leven, omdat hij wist dat het niet mogelijk was en hem anders nieuwe ellende, nog dierlijker en onmenschelijker stond te wachten. Het verheugde mij, dat ik dit alles begreep en het verzachtte mijn lijden.

Weer probeerde ik mij te verwijderen en ik merkte, dat ik thans eenige meters verder kon gaan. Ook dacht ik iets nieuws waar te nemen. Het was zeer eigenaardig, wanneer ik naar mijn stoflichaam keek zag ik in de duisternis, maar boven mij was het iets lichter. Was daar boven de ruimte? Op handen en voeten kroop ik rond, maar voelde niets. Alleen zag ik die duisternis en dat licht, iets betasten was niet mogelijk. Maar ik wilde het weten en dacht er over na. Onverwachts voelde ik wat het beteekende.

Plotseling kwam die gedachte in mij. Die duisternis daar, waar mijn lijk lag, dat was de aarde en hierboven mij was de ruimte. Wanneer ik dus duidelijk voelde, bevond ik mij op den rand van mijn eigen graf. Het snoer rekte uit, doordat mijn lichaam verging. De stofwereld bevond zich in de duisternis en het heelal scheidde zich af, wat ik duidelijk kon zien. Toch was het zoo ijl, dat ik nog steeds door de stof heenging.

Zou zich dit eens verdichten, zoodat ik mij als op aarde kon voortbewegen? Hoe langzaam voltrok zich dit proces, maar toch zou het einde „moeten” komen. In stille gelatenheid wachtte ik af en wanneer ik mij niet meer kon beheerschen, begon ik opnieuw te denken. Steeds moest ik iets anders probeeren, of ik zou het niet kunnen uithouden. Ik voelde en zag opnieuw mijn leven op aarde aan mij voorbij gaan. Eenige malen reeds had ik alles gevolgd, maar dan weer begon ik van voren af aan te denken. Geen gedachte wilde ik vergeten. Ik volgde mijn fouten en elke daad telkens weer opnieuw, hoe nietig en klein ook, ik wist mij alles te herinneren. Uit mijn jeugd begreep ik alleen dit niet, er was een kracht in mij die mij van huis had gedreven, mij had aangespoord om met mijn ouders te breken. Was ik ook daarin mij zelf geweest, of waren het andere, voor mij onbekende krachten, die op mij hadden ingewerkt? Waren zij het, die mij naar deze wereld hadden gelokt? Hij, die mij opwachtte en die ik zou vernietigd hebben? Zie, dat begreep ik niet en toch voelde ik, dat ook dit beteekenis had. Dan was er nog iets, dat ik niet begreep, maar dat één en de zelfde kracht moest zijn. Ik wilde mij namelijk van Roni los maken, maar hoe ik ook wilde, het was mij niet mogelijk. Aan hem was ik vastgeklonken en ik werd gedwongen van mijne ouders weg te gaan. Wie dreef mij van huis? Waarom kon ik mij niet van Roni losmaken? Waren dit wetten, natuurkrachten? Op aarde reeds vroeg ik mij dit af en nog was ik er niet achter. Nu gaf ik het maar op, want ik werd er duizelig van. Plotseling voelde ik weer zoo'n hevigen schok en ik begreep dat dit met mijn lichaam had te maken. Nog was mijn arme kleed niet vergaan. O, wanneer ik dit goed had verzorgd, hoe lang zou het dan geduurd hebben? Nu voelde ik mij gelukkig dat dit niet

het geval was geweest. De slaap dien ik had gevoeld was nu verdwenen en ik daalde in de duisternis af om te zien, of het einde van dit proces spoedig in aantocht was. In het begin was het een dicht waas, dat om mijn geheele stofkleed lag gehuld en als een snoer mij met mijn lichaam verbond, doch thans was het doorschijnend. Ik verheugde mij daar zeer over, want dit beteekende dat ik mijn vrijheid spoedig zou krijgen.

Ik leerde weer andere wetten en krachten kennen. Wanneer ik naar boven wilde, uit mijn graf vandaan, moest ik het willen en dan eerst kon ik mij bewegen. Alles is hier, zoo dacht ik, wat je zelf wilt, anders geschiedt er niets en blijf je waar je bent. Daardoor leerde ik mij instellen en dat instellen beteekende overgaan in iets anders. Weer kon ik verder komen en dat maakte mij gelukkig. Een tiental meters kon ik mij reeds verwijderen. Nu voelde ik dien slaap weer terugkeeren, maar ik wist daarvan de beteekenis nog niet. Hoe ik ook zocht en dit trachtte te voelen, ik kwam er niet achter, maar de stilte werd inniger en mijn slaap duidelijker. Deze verschijnselen voelde ik eerst na dien laatsten schok. Ik was nu aan die stilte wat gewend en begon aan duizend andere dingen te denken die ik straks zou gaan doen. Als ik eerst maar vrij was, dan zou ik wel verder zien, dan was mijn leed voorbij en kon ik gaan waarheen ik wilde. Thans moest ik den moed niet verliezen, sterk en dapper zijn en alles dragen. Ik voelde dat het einde naderde, omdat de slaap dieper werd en die stilte in mij drong. Deze beide gevoelens bleven mij kwellen, doch omdat het einde spoedig zou komen beheerschte ik mij. Bijna had de natuur haar werk gedaan en was mijn stofkleed verteerd en ik bevrijd.

Hoe verzorgde men dit kleed op aarde, hoe had men dit kleed lief. Doch nu begreep ik hoe weinig dat kleed in dit leven beteekende. Hier had alleen het geesteslichaam beteekenis. Hier was het geestelijke het essentiële, dat leeft en leven moet. Aan dat kleed dacht men zoo weinig en toch was dit het schoonste en machtigste, wat de mensch als voelend, denkend en werkend leven was. Op aarde had mijn stoflichaam waarde en beteekenis, hier werd het tot niets teruggebracht. Het stofkleed werd op

aarde in zijde en fluweel gehuld, maar daar onder leefde diepe droefheid, want het geesteslichaam ging in lompen gehuld. De mensch was arm, want hij kende zichzelf niet. Hoe anders voelde en zag ik nu het aardsche leven. Wanneer ik nog eens op aarde zou mogen leven, zou ik geloovig worden, want nu wist ik meer. Ik beleefde afschuwelijke dingen, toch leerde ik en maakte mij een wijsheid eigen, die men op aarde niet kende en nooit zou kunnen leeren noch beleven, omdat die wijsheid bij het geestelijke leven behoorde. Al die wijsheid gaf mij den moed en de kracht niet bij de pakken neder te zitten, maar alles te verwerken, hoe droevig het ook was.

Weer keerde ik terug tot mijn stofkleed en wilde weten hoe ver het reeds was. Ik walgde van de verschrikkelijke lucht, maar het waas was niet meer zichtbaar voor mij. Toch zag ik nog mijn kleed, doch in een ander stadium, de beenderen werden zichtbaar. Het verheugde mij toen ik voelde, dat het snoer aan kracht ging verliezen en ik mij steeds verder kon verwijderen. Maar tevens voelde ik de stilte en den slaap heviger in mij komen. Ik strompelde voort, steeds verder verwijderde ik mij van mijn stoflichaam, doch de slaap dwong mij om uit te rusten. Nu voelde ik mij wegzinken, dieper en dieper; en viel neer om te slapen. Nog was ik in gevoel bij mijn aardsche kleed, maar de slaap en de stilte overheerschten en ik wist nergens meer van.

Naar de astrale Wereld.

Toen ik wakker werd, vroeg ik mij af, waar ik was. Na een poos nagedacht te hebben herinnerde ik mij, wat ik had beleefd. Ik was vrij, kon gaan waarheen ik wilde en zou nu eindelijk menschen zien. Ik sprong op van de plaats waar ik was ingeslapen en begon mijn reis. Spoedig zou ik hen ontmoeten. O, hoe gelukkig voelde ik mij. Ik wilde naar de bewoonde wereld, waar „zij” leefden, die mij naar hier hadden geholpen. Met hen wilde ik echter niets te maken hebben, doch ik wilde alleen weten wie mij in mijn ellende had gestort en hoe duivelsch zij waren. Hun krachten had ik reeds gevoeld en beleefd, nu zou ik hen ook nog

leeren kennen. Ik wandelde voort, steeds voort, maar er scheen geen einde te komen. Hoe ver was ik van de bewoonde wereld afgedwaald? De wereld waarin ik mij nu bevond, was nog steeds die leege wereld. Geen dier, plant, of mensch, niets anders dan de stilte van den dood. Maar het zou komen, vast en zeker. Dus wandelde ik verder en in gevoel leek het mij dat ik geen uren maar weken had gewandeld. Kwam er dan geen einde? Wat zou ik nu weer moeten beleven? Toch ging ik voort, steeds verder. Straks zou ik menschen zien en mij vermaken. Ik snakke er naar. Hoe lang was ik alleen geweest? Eerst in mijn cel en toen in deze verschrikking. Maar nu kon ik verder gaan, niets hield mij meer tegen. Verder, steeds maar verder, spoedig zou het komen. Toch voelde ik mij droevig worden dat het zoolang duurde en zoo ver weg was. Maar ik spande al mijn krachten in en stapte voort naar het land met zijn vele bewoners en met zijn vermaak. Doch er scheen geen verandering te willen komen. Was ik dan nog niet vrij? Wachtte mij een nieuwe verschrikking? Had ik dan nog niet genoeg geleden? Was er geen einde? Hadden zij mij ook daarin bedrogen? Ik leefde, ik kon mij bewegen en toch kon ik niet bereiken wat ik wilde bezitten. Opnieuw stelde ik mij duizend vragen en maakte mij kwaad. Neen, dat was het niet, nog verder moest ik, was nog steeds niet aan het einde. Na wat gerust te hebben toog ik weer op weg, zag links en rechts om mij heen, boven en onder mij, maar er kwam geen verandering. Ik bleef alleen met die akelige doodsche stilte, die ik bij mijn graf had gevoeld. Nog was ik in deze leege wereld, maar ik moest en wilde er uit. Zoo spoedig mogelijk weg, naar de menschen en waar beweging was. Ik zou tòch nog waanzinnig worden wanneer er geen einde aan kwam. Na lang te hebben geloopt, zette ik mij opnieuw neder om uit te rusten. Ach, ach, hoe vreeselijk is dit leven, hoe onbegrijpelijk, hoe onmenschelijk, diep schokte mij dit alles. Hoe kon een God dat goed vinden? Ik had reeds ontzag voor Hem gevoeld, doch thans werden mijn goede voornemens weer gesmoord. Ik begon opnieuw te haten en te vervloeken. Is er dan geen genade? God verdoemt niet, maar is dit geen verdoemen? Ben ik niet bezig om verdoemd te worden?

Dit zeide ik tot mijzelf en maande mij meteen tot kalmte. Ik moest wachten, rustig zijn en verder gaan. Maar ik had zeer zeker reeds weken geloopt en nog was er geen einde. Drie, viermaal had ik reeds gerust en nog steeds bevond ik mij in deze leege wereld. Met mijn laatste krachten die in mij waren, toog ik op weg. Nu versnelde ik mijn pas en rende het onbekende tegemoet, maar nog kwam er geen verandering en doodop zakte ik ineens en viel voor de zooveelste maal in slaap. Hoelang ik had geslapen wist ik niet, maar toch herinnerde ik mij mijn toestand. Weer ging ik op weg, want ik voelde mij thans uitgerust. Maar er scheen geen einde te zijn. Ik zocht naar middelen om van dit afschuwelijke af te komen, doch waarmede? Niets kon ik vinden en ik raasde en vloekte als een waanzinnige. Doodmoe voelde ik mij ineens. Mijn keel trok dicht, honger en dorst kwelden mij en vele andere dingen meer. Verbeten door dit afschuwelijke lijden, ging ik toch maar weer op weg, doch na eenige passen te hebben gedaan zakte ik opnieuw ineens en viel in zwijm.

Weer werd ik wakker en ging op weg. Na een tijd te hebben geloopt begon ik weer te twijfelen. Nu trachtte ik mijn stofkleed terug te vinden, want ik dacht dat ik de fout bij mijzelf moest vinden. Zeer zeker had ik nog niet mogen heengaan. Maar hoe ik ook zocht, voelde en betastte, mijn aardse kleed bleef onvindbaar. Dan maar weer verder en nu zou ik trachten rustig en kalm te blijven. Een eeuwigheid was ik alweer op weg en nog steeds kwam er geen verandering. Toen spande ik mijn handen tezamen en wilde zien of ik mij kon worgen, zoo zou ik gek worden. Maar ook dat was niet eens mogelijk, want wanneer ik aan mijzelf dacht, weigerden mijn handen en stootten op mijzelf af. Ik kon mijzelf niet bereiken. Zoo ondervond ik dat ik mij niet kon vernietigen. In hetgeen waaraan ik dacht, ging ik over, maar tegen mijzelf kon ik niets doen. Ik was leven en dát leven was niet te vernietigen. Een lichte duizeling was het eenige dat ik voelde. Dit kwam omdat ik mijzelf in disharmonie bracht. Wat moest ik nu doen? Droomde ik? Leefde ik wel in de eeuwigheid? Waar was ik? Moest ik in deze leege ruimte blijven? Waar was het einde, wie zou mij kunnen helpen? Hier waren menschen

noch dieren, alleen ik en nergens kreeg ik antwoord op. Toch ging ik na lang te hebben nagedacht maar weer op weg. In mijn gevoel leek het of er reeds jaren waren voorbij gegaan. Na een tijd te hebben gewandeld zette ik mij opnieuw neder om uit te rusten. Weer moet ik hebben geslapen, want daarna voelde ik mij verfrischt en opgewekt. Het was wel eigenaardig dat ik mij steeds na dien slaap zoo frisch voelde. Weer ging ik op weg en na een tijd te hebben gewandeld dacht ik een zacht windje te voelen, of verbeelde ik mij dit? Toch voelde ik het. Ja, er scheen eindelijk verandering te komen, dus ging ik verder, doch haastte mij niet meer, want ik wilde mij op alles concentreeren. Dat zachte windje werd een geruisch en nu voelde ik het duidelijk. Om mij heen dacht ik nu leven te zien. Het was boven en onder mij, waar ik ook zag en het jubelde in mij dat ik nu eindelijk leven zou zien. Waarom het zoo lang geduurd had begreep ik niet, maar den eersten mensch dien ik ontmoette zou ik het vragen. Van alles wat ik had beleefd, wilde ik de beteekenis weten. Nu voelde ik dat ik op den goeden weg was en ging verder. Voor, naast en boven mij zag ik schimmen, maar onder mij werd het steeds donkerder. De zachte wind dien ik had gevoeld werd heviger en ging thans in een storm over, het ruischen was een krachtig loeien geworden. Bij iederen stap veranderde nu het leven om mij heen. Hoe natuurlijk ging dit in zijn werk. Onder mij werd het dichter en ik voelde mij als op aarde. Was dit de aarde? Was ik in de bewoonde wereld? Die schimmen namen nu vormen aan, alles verdichtte zich en 't was of ik een andere wereld binnentrad. Mijn hart klopte in mijn keel en ik voelde mij angstig worden. Te lang was ik alleen geweest. Nu zag ik leven en zou straks menschen zien. Al duidelijker en dichter werd het voor mij en ik voelde dat ik tot de aarde terugkeerde. Was ik hier dan in de werkelijkheid, in het geestelijke leven? Ik vloog het leven tegemoet, wist van geen ophouden. Ik hoorde nu het geweld van een orkaan en het leek of hemel en aarde verging. Was dit de hel? Toch ging ik verder, want het lachte mij tegen, ik verlangde er naar. Mijn angst en zenuwachtigheid voelde ik nu niet meer. Hoe woester het werd, hoe liever het mij was.

Maar het was niet zoo eenvoudig om verder te gaan, want ik liep tegen een stormwind in, die mij ten zeerste vermoeide. Doch naarmate ik verder kwam, ging ik in dit nieuwe leven over en nu ik eenmaal zoo ver was gekomen, voelde ik het niet meer zoo hevig. Toch dacht ik dat mij iets tegen hield en ik verzette mij tegen die kracht, want zoo spoedig mogelijk wilde ik menschen zien. Maar die tegenwerkende kracht vermoeide mij zoo hevig, dat ik besloot om wat te rusten. Ik was hier zeker nog niet tegen bestand of gehard en moest er eerst aan wennen.

Daar voor mij zag ik een stad, daar zouden dus menschen leven, maar om mij heen was het duisternis. Toch kon ik waarnemen. Terwijl ik hier zat na te denken, meende ik een stem te hooren. Ik keek om mij heen, maar zag niemand. Weer hoorde ik spreken en vroeg: „Is hier iemand?”

„Ja,” hoorde ik.

„Waar zijt ge?”

„Hier, bij u, doch onzichtbaar voor u.”

„Onzichtbaar?” herhaalde ik. „Waarom komt u dan niet tot mij?”

„Luister, mijn vriend, ik heb u iets te zeggen.

„Gij hebt mij iets te zeggen?”

„Ja, wanneer gij wilt luisteren.”

„Kunt u mij zeggen vanwaar ik ben gekomen?”

„Dat zal ik u ophelderen.”

Ik luisterde met alle aandacht en begreep reeds wie tot mij sprak. Ik hoorde hem zeggen: „Gij wandelde voort, steeds voort en er kwam geen einde. Toch is dit einde gekomen. U heeft na uwe verlossing den tijd moeten beleven, dien gij in normalen toestand op aarde zoudt hebben geleefd. Is u dit duidelijk?”

Ik dacht na en zeide: „Nee, ik begrijp dit niet.”

„Luister dan. Gij maakte een einde aan uw aardsche leven. Weet u dat?”

„Ja, dat weet ik.”

„Welnu, gij zoudt op aarde hebben voortgeleefd en dien tijd kon u eerst uitleven toen u van uw stoflichaam bevrijd was.”

Ik begreep nu wat de stem bedoelde.

„Wat denkt gij te doen?”

„Ik wil menschen zien.”

„Luister naar mij. Voor u ligt de astrale wereld, wat gij hoort is hartstocht en geweld. Doch zie dáár, een anderen weg. Deze voert u tot de stilte, doch een andere stilte dan die u hebt gevoeld. Het is de weg naar de sferen van licht, naar het hoogere leven. Nog zijt gij niet bewust en kunnen andere krachten u vernietigen. Doch wanneer gij doorgaat het hoogere te zoeken, zal ik u in uw pogen bijstaan en in alles steunen.”

„Ben ik onbewust?”

„Onbewust,” kreeg ik ten antwoord.

„Is dat de aarde, daar vóór mij?”

„De aarde, mijn zoon.”

„En waar is de hel?”

„Dit is uw hel.”

„Mijn hel?”

„Uw hel,” hoorde ik duidelijk zeggen. „De hel is het evenbeeld van uw innerlijk leven.”

„Brandt er geen vuur?”

„Nee, doch wel het vuur van hartstocht.” Lang dacht ik na en hoorde toen weer tot mij zeggen: „Wat wenscht gij te doen?”

„Ik wil leven zien en leven ontmoeten. Wat raadt gij mij aan?”

„Handel naar uw eigen gevoelens en volgt de stem van uw hart. Wanneer u mij noodig hebt en er problemen zijn die om opheldering vragen, wanneer gij voelt dat gij het leven, ons leven, wilt leeren kennen en den ernst van uw leven gaat aanvoelen, het leed op aarde gaat begrijpen en u dien anderen weg wilt volgen, roept mij dan en ik zal tot u komen.”

„Zijt gij Emschor?”

„Ik ben Emschor, uw geleidegeest.”

„Waren de gevoelens die ik in de stilte voelde de uwe?”

„De mijne, mijn zoon. Ik volg u in alles en zal u blijven volgen.”

„Heeft u mijn vriend Roni wakker gemaakt?”

„Ja, ik was het.”

„Waarom? En waar leeft hij?”

„Later. Eens zult gij weten waarom, eens zullen wij elkander

terugzien. Volgt uw weg en zoekt het hogere. Vaarwel, Lantos Dumonché, vaarwel, God zegene uwe wegen. Weet, dat Hij een Vader van Liefde is."

De stem ging heen, de laatst uitgesproken woorden kwamen van verre tot mij. Maar ik wilde menschen zien en leven, niets dan leven. Vóór mij lag de astrale wereld, daar leefden menschen en ik ging verder, het onbekende tegemoet.

EINDE EERSTE DEEL

DEEL II

HET GEESTELIJKE LEVEN

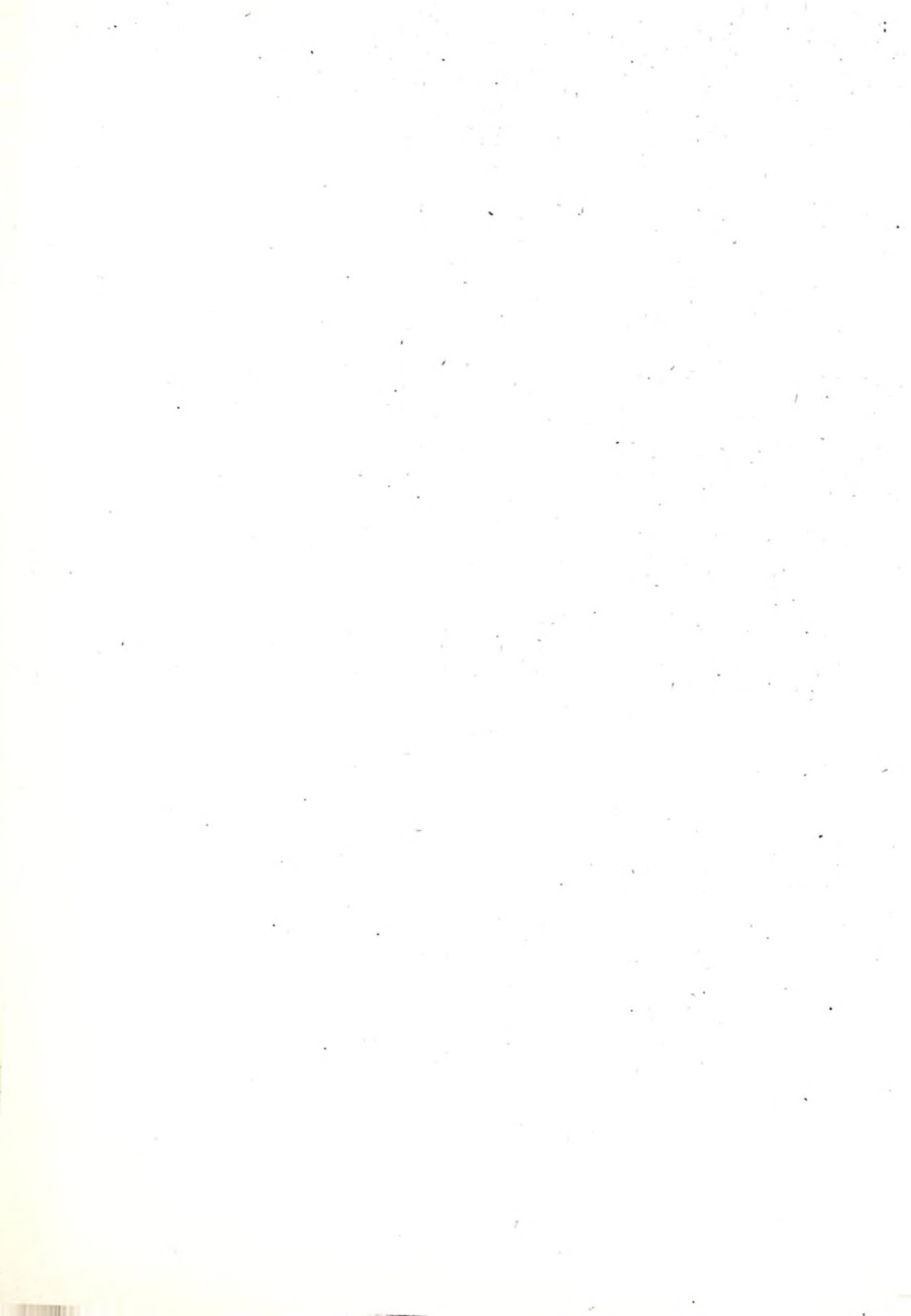
VOORWOORD

VOOR HET EERSTE EN TWEEDE DEEL

Geachte Lezer.

In het eerste deel van dit boek vertelde ik u van mijn aardsche en stoffelijke leven, van mijn lijden en strijden, mijn vragen „waarom” en „waarvoor” en van mijn uittreden uit de stoffelijke wereld. Nu ga ik u van mijn leven aan deze zijde vertellen hoe ik dit leven leerde kennen en aanvaarden, hoe al mijn vragen werden beantwoord en ik van een God van Liefde werd overtuigd. Hoe onbegrijpelijk alles ook voor u zal zijn, het is de heilige waarheid, het is mijn en uw kringloop der aarde. Wanneer het één uwer de oogen mocht openen en het eeuwige leven aanvaarden, dan is dit werk en mijn lijden niet te vergeefs geweest.

LANTOS.

VOOR mij lag de astrale wereld. Toch kon ik niet heengaan. Geruimen tijd zat ik reeds hier om na te denken. Een onzichtbare toeschouwer, een mensch had mij gevolgd, want ik had zijn stem duidelijk gehoord, daar hij mij had toegesproken. Daar voor mij lag een stad en links van mij zag ik een weg die opwaarts voerde naar het onbekende. Wanneer ik dien weg bewandelde wachtte mij de stilte, maar een andere stilte dan ik reeds kende. Doch ik verlangde naar menschen, ik wilde leven zien. Hoe stormachtig het ook zou zijn, alles was mij lief, want ik was te lang alleen geweest. Nog voelde ik die angstaanjagende stilte in mij. Neen, daarheen wilde ik niet. Dezen weg, hoe grillig ook, zou ik volgen. Het was mij duidelijk, dat de tegenwerkende kracht die ik had gevoeld, de zijne was. Die kracht belette mij voort te gaan. Hoe groot waren de krachten van den mensch die op aarde was gestorven, om een ander wezen een halt te kunnen toeroepen. Ik vond het zeer wonderlijk en was verheugd dat ik dit had mogen beleven, hoewel ik er niets van begreep. Ieder woord dat hij tot mij had gesproken herinnerde ik mij. Ik dacht dat er aan die stilte nooit een einde zou komen en toch was ik nu in een andere wereld. Hoe wonderbaarlijk was dit leven. Nu begreep ik dat ik de jaren, die ik op aarde zou hebben geleefd, in die leege wereld had moeten uitleven en toen de tijd voorbij was, ging ik langzaam in deze wereld over. Dit was nu mijn hel. Er brandde echter geen vuur. Hoe natuurlijk loste zich alles op. Een ontzaglijke rechtvaardigheid had mij buiten de bewoonbare wereld gesloten. Een wet had ik willen verbreken die niet te verbreken was en de gevolgen daarvan had ik beleefd. Daarin voelde ik de wet van oorzaak en gevolg. Zelf was ik de oorzaak geweest en de gevolgen daarvan had ik geboet. Daar in die stilte had ik dit alles beleefd en daarbij behoorde het verrottingsproces, dat het afschuwelijkste van dit gebeuren was. Die wet had ik leeren kennen, want door mijn lijden was ik weer in harmonie met die natuurwetten gekomen. Zoo moest het zijn,

want ik voelde het. Dat verdichten van de aarde en het leven om mij heen, vond ik merkwaardig. Op een dergelijke wijze was wellicht de mensch geboren en al het andere leven dat God had geschapen. Het verdichtte zich onder mijn voeten, boven, links en rechts van mij groeide het op, totdat deze wereld voor mij zichtbaar werd. Het zachte geruisch zwol aan tot een geweldige orkaan en dat was, zooals die geest zeide, hartstocht en geweld. Het was een hel en daarin leefden menschen die hartstochtelijk en wellicht duivels waren. Hoe afschuwelijk vond ik het. Een mensch die nog op aarde leefde zou dit niet kunnen begrijpen, men moest dit beleven. Toch zou ik dat alles nòg eens willen beleven, doch thans als toeschouwer. Ik zou dan dit leven beter begrijpen en al die krachten leeren kennen, die ik mij heel gaarne eigen zou willen maken.

Ik leefde opnieuw op aarde en toch was ik dood. Maar de aarde daar voor mij was de astrale wereld. Daar leefden menschen en geestelijke wezens tezamen en ik behoorde tot hen, die het stofelijke lichaam hadden afgelegd. Ik was nu de astrale mensch en was in de wereld waarin de geest leefde. Hoe had ik op aarde daarnaar verlangd en wat had ik dat gaarne willen leeren kennen. Nu was ik in het Hiernamaals en had reeds veel beleefd. Toch wist ik nog niets van dit leven af en ik was zeer nieuwsgierig wat mij te wachten stond. Nu zou ik menschen zien en ontmoeten en dat wilde ik. Dus ging ik op weg en daalde af, het onbekende tegemoet. De wind gierde, alsof hemel en aarde verging. Toch was ik niet angstig, want ik was reeds aan dat woeste gehuil gewend geraakt. Hoe meer leven en lawaai ik hoorde, hoe liever het mij was.

Reeds deed ik een nieuwe ontdekking, want wanneer ik aan andere dingen dacht, hoorde ik bijna niets van dit geweld. Ik voelde dan dat ik in dat, waaraan ik dacht, geheel overging, zoodat dat vorige oploste en ik het andere aanvaardde. Het was precies als toen ik aan mijn stoflichaam vastzat. Door aan andere dingen te denken ging ik zelf daar geheel in over en verminderden de pijnen en alles wat met dien toestand te maken had. Daardoor kon ik dat verschrikkelijke lijden voor mijzelf verlichten.

Ook nu beleefde ik datzelfde gebeuren en loste dit geweld daarin op. Merkwaardig was dit overgaan. Schrede voor schrede ging ik verder, ik had den tijd want ik leefde in de eeuwigheid. Maar na iederen voetstap dien ik deed voelde ik dit nieuwe leven tot en in mij komen en ik slaakte diepe zuchten omdat het mij den adem benam. Dat was het geweld waarin ik terugkeerde. Toch voelde ik mij rustig worden. Dit overgaan probeerde ik eenige malen en zoo leerde ik mij geestelijk instellen en verbinden. Ik vond het heerlijk en was gelukkig dat ik mij dit eigen maakte. In niets was ik veranderd, integendeel, ik voelde mij levendiger. Dit kwam doordat ik in een andere wereld leefde en iets daarvan had geleerd. Dit was wijsheid, geestelijk bezit, waarvan ik op aarde niets wist, of had begrepen. Duizenden vragen had ik daar gesteld en niet één die beantwoord was geworden. Nu begreep ik, dat al mijn vragen zich in mij zelf zouden oplossen, wanneer ik op al die krachten lette en mijn oogen goed open hield. Steeds was ik weetgierig geweest en dit zou ik blijven. Ik voelde thans een merkwaardige stilte in mij komen en toch was ik in een hel. Was het dan niet zoo duister in mij? Ik voelde mij veranderen. Innerlijk werd ik anders, want voordat ik hier binnentrad haatte ik. Thans echter voelde ik geen haat. In die stilte was ik in opstand en nu lag er rust in mij. Wonderlijk, dacht ik, wat een vreemd wezen ben je.

Ik voelde mij alsof ik nog op aarde leefde, voordat het verschrikkelijke geschiedde. Was ik in diezelfde gevoelsafstemming teruggekeerd? Ik was dezelfde persoonlijkheid, alleen had ik mijn aardsche lichaam verloren. Afgelegd' durfde ik niet te zeggen, want ik had het vernietigd. Nergens voelde ik haat voor, ook niet voor mijn ouders. Vreemd was dit gevoel en ik begreep niet hoe het kon. Roni haatte ik en hij mij en toch, nu ik dat alles had geboet en beleefd, was het alsof ik hem niet had gekend. Ver weg was hij van mij verwijderd. In het aardsche leven kon ik niet van hem los komen en nu ik tot hem wilde gaan, voelde ik dat het niet mogelijk was. Een onzichtbare kracht had ons vaneen gescheurd. Zoo voelde ik het, maar of dit de beteekenis was, wist ik niet zeker. Zooals ik thans was, zoo voelde ik mij bij mijn

eersten leermeester. Toen was ik heel gelukkig, evenals nu en toch leefde ik in de duisternis. Wel was het hier wat lichter dan daar in die stilte, maar veel scheelde het echter niet. Ook al die kwellingen, die ik in de stilte had gevoeld, waren verminderd, zooals die band om mijn keel, alleen had ik dorst en honger, maar ook alleen dan, wanneer ik er aan dacht. Ik vond daarom mijn hel zoo kwaad nog niet, dit zou ik kunnen uithouden, want zoo onmenschelijk was dit niet, al bezat ik niet het licht waarvan Emschor mij had verteld.

Maar wat had ik eigenlijk misdaan? Ik had de menschen niet bedrogen, niet gemarteld, zou dit zelfs niet hebben gekund en toch leefde ik in de hel. Ik had gedood en mijn straf geboet. Vreeselijk was mijn straf op aarde geweest en nog afschuwelijker aan deze zijde. Ik was niet éénmaal doch tweemaal gestraft. Was dit nog niet voldoende? Zou God mij al die kleine zonden niet kunnen vergeven? Moest ik nog voor iets anders boeten? Ik dacht dit probleem te voelen. Ik was in een hel terecht gekomen die op mijn innerlijk leven afstemde, want de hel, zoo zeide de geest, is uw innerlijk leven. Dan had ik niet veel schoons van mijn leven op aarde gemaakt. Wanneer ik niet had gedood, geen einde aan mijn leven had gemaakt, dan zou ik hier toch zijn binnengetreden. Zoo was het, het kon niet anders. Dit begreep ik volkomen en aanvaardde het. Merkwaardig was mijn gesprek met Roni. Ik zou hem wakker hebben gemaakt? Alleen omdat ik aan hem dacht was dit geschied. Hij kon mij niet vergeven, hoe gaarne hij ook wilde, doch daarna zeide hij tot mij dat hij mij haatte. Ook dit was vreemd. Ik had het gevoel, dat een andere macht zijn boosaardig gevoel ten opzichte van mij had stil gelegd. alleen opdat ik dit zou beleven. Hij leefde en was ergens, maar was in slaap gevallen, omdat hij behoefte had om te slapen. Ook ik was in slaap gevallen en het leek voor mij wel een eeuw, zoo had ik mij althans gevoeld, toen ik wakker werd. Dit waren allemaal nog raadsels en voorloopig zou ik daar wel niet achter komen. De geest had mij met Roni verbonden en toch begreep ik er niets van. Maar om opnieuw te beginnen met vragen waarom en waarvoor, daar voelde ik niets voor. Dat maakte mij

maar van streek en ik wilde rustig zijn. Mijn hel was echter een bijzondere hel, want straks zou ik menschen ontmoeten en kon ik mij vermaken. Of waren ook dat leugens? Die demonen kon ik niet vertrouwen, dus zou ik maar afwachten.

Het verwonderde mij telkens dat ik mij zoo heel anders voelde dan voorheen. Was het omdat ik zooveel had geleden? Was mijn innerlijk leven daardoor veranderd? Of kwam het doordat ik thans in dit leven vertoefde en mijn aardsche lichaam had afgelegd? Ik voelde mij zoo heerlijk rustig. Alweer vragen, steeds maar vragen. Ik moest wat voorzichtiger denken en die problemen zooveel mogelijk mijden. Ginds in de verte dacht ik het silhouet van een stad te zien. In deze duisternis kon ik toch ver vooruit zien, wat alweer een wonder op zichzelf was. Ik beleefde hier niets dan wonderen en problemen. Het scheen mij haast ongeloofelijk toe en toch zag ik een stad met vele torens en gebouwen. Waar men ook vertoefde en hoe duister het ook was, toch kon men aan deze zijde waarnemen. Wanneer het op aarde duister was, dan kon men zelfs geen hand voor de oogen zien. Maar in dit leven was alles anders, ik zelf ook. En toch weer niet, want ik dacht als op aarde en ik voelde mij precies zooals daar. Ik had armen en beenen, kon hooren en zien en duidelijk alles voelen. Maar in iets was ik bevoorrecht, het was scherper dan op aarde, levendiger en dat was mijn gevoel. Hier moest men alles voelen en wanneer ik het voelde, dan wist ik het en begreep het volkomen. Zelfs in de duisternis van mijn eigen graf had ik duidelijk de werking van mijn stoflichaam gevoeld en tevens gezien. Die werking keerde in mijn geesteslichaam terug. Zelf moest ik dat verwerken en dat verwerken was voelen. Het doorvoelen was in dit leven beleven. Dacht ik ergens aan, dan ging ik het voelen en ging geheel in datgene waaraan ik dacht over. Op aarde had ik zoo nooit geleefd, alleen wanneer ik onder hevige inspiratie kwam, anders niet. In de meeste dingen deed ik alles onbewust. Was dit verkeerd? Hier moest ik geheel mijzelf zijn, anders kwam ik in disharmonie en keerden al die stoffelijke kwellingen in mij terug. Hier kon men maar aan één ding tegelijk denken, ook dat was mij reeds opgevallen.

Op deze wijze zou ik verder gaan, want ik dacht dat ik het begreep.

O, als ik dit alles op aarde had geweten! Hoeveel eenvoudiger zou dan mijn leven daar zijn geweest, ik zou het voor mijzelf niet zoo moeilijk hebben gemaakt. Maar wat wist men daar van een hemel en hel af? Niets immers. Waar was eigenlijk de hemel en waar was God? Ik had gedacht voor Gods troon te moeten verschijnen, doch ook dat waren leugens. Er was geen God tot mij gekomen om mij vragen te stellen en toch werd ons dit geleerd. Op aarde had ik niet naar de geestelijken geluisterd en toch had men mij nog geen vraag gesteld. Geen geest, geen mensch, geen God had ik gezien. Nu leefde ik in de hel, maar zelfs de duivel was er niet eens. Wat verkondigden die geestelijken op aarde dan een onzin. Zij wisten er niets van en toch deden zij alsof zij de wijsheid in pacht hadden. De Christenen, die hun geloof niet aanvaardden, werden gebrandmerkt, gemarteld en gedood. Dat deed men voor al die leugens! Hoe dom, hoe vreeselijk dom is de mensch. Hier in dit leven leerde ik dat inzien. Voor hun nonsens werden tal van menschen afgemaakt. Droevig was het. Maar ik moest deze waarheid aanvaarden, want ik zag God, geest, noch duivel. Ook was er geen vuur en geen verdoemenis. Niets dan leugens en onzin die zij verkondigden. Toch was het merkwaardig, dat juist die demonen daarin de waarheid hadden gesproken. Misschien vonden ook zij dat verschrikkelijk. Dat het echte duivels waren stond voor mij vast, want zij hadden mij in de val gelokt en dat had mij veel leed en smart bezorgd. Die ééne duivel scheen heel veel belang bij mijn ondergang te hebben, want toen het was geschied ging hij heen en riep niets anders dan dat wraak zoet was, wat ik niet begreep. Ook kende hij mij, want hij noemde mij bij mijn naam.

Het verheugde mij dat er geen verdoemenis en geen vuur was en daarvoor alleen reeds kon ik God lief hebben. Dit was een heel andere God dan dien zij op aarde kenden. Deze was zachter, bezat meer liefde en Hij was Liefde, zooals de geest Em-schor mij zeide.

Maar Sergius* verkondigde verdoemenis, eeuwig branden en algeheele vernietiging. Ach, gij dwazen, gij napraters, gij weet niets. Gij maakt den mensch angstig. Gij denkt dat gij goed doet, doch gij doet verkeerd. Dat is de weg niet. Gij zijt blind, geestelijk blind en uw harten zijn koud en gevoelloos. Dit had ik reeds geleerd in dien korten tijd dat ik hier was. Waar zouden deze menschen leven, wanneer ook zij eens op aarde zouden sterven? In den hemel? Bij God? Omdat zij hun heele leven lang onwaarheid hadden gesproken? Het zou wat moois zijn en een groote onrechtvaardigheid. Dat zou en kon God niet dulden. God is rechtvaardig, zoo zeide men en dit was onrechtvaardig. Dan was God valsch en niet eerlijk tegenover alle menschen. Als al die valsche verkondigers van het geloof in den hemel kwamen, moest ik er ook zijn en ik was er niet, want ik was in de hel. Wanneer men niet geloovig was, werd men in een kerker gegooid en gemarteld. Zie, dat leek mij nu de grootste onrechtvaardigheid die er bestond. Op aarde had ik een geloof moeten aanvaarden, of ook mij hadden zij afgemaakt, hoewel ik daar rustig aan mijn kunst wilde werken.

Ik zou het anders zeer zeker niet hebben gedaan, want ik voelde dáár reeds die tegenstrijdigheid. Het was wel heel jammer dat mijn leven zoo vroegtijdig werd afgesloten. Mijn laatste kunst-product had ik niet meer kunnen afmaken. Wanneer ik mijn toestand met al die menschen ging vergelijken, dan voelde ik, dat ik niet goed was maar ook niet slecht. Ik bevond mij tusschen het goede en het kwade. Daarom was mijn hel niet zoo onmensschelijk. Als ieder mensch zijn hemel en hel in zich droeg, dan waren hier millioenen hellen en hemelen. Want waar waren al die menschen die op aarde waren gestorven? Hier toch zeker? Toch was ik alleen, heel alleen. Was ik niet wakker, niet bewust? Leefde ik nog steeds in het onbewuste? Waren Roni en Marianne slechter dan ik? Of was het net andersom? Waar zou Marianne zijn heengegaan? Telkens dacht ik aan die twee. En mijn ouders, leefden zij nog? Had Marianne mijn beeld mede naar huis ge-

* Sergius toen hoofd der Kerk.

nomen? Was ook zij reeds gestorven? Was zij ook dood zooals ik? Ik had haar waarachtig lief en zou God dan mijn liefde vernietigen?

Zou God niet willen hebben dat ik haar lief had? Zou zij een anderen hemel of hel ontvangen hebben dan ik? Ik dacht haar te zullen ontmoeten en dit was niet geschied. Hoe hield ik van haar! Zou zij de mijne zijn? Zou zij mij, zooals ik háár, liefhebben? Behoorde zij mij toe en waren wij één? Ik begon weer te vragen en ik wist niet eens of zij al dood was. En toch kwam dit gevoel in mij op en voelde ik dat het hevigst. Wanneer ik die gevoelens van leven en dood moest wegen, dan woog de dood het zwaarste. Want dien voelde ik het duidelijkste. Hoe onbegrijpelijk, dacht ik, is toch dit leven. Ik durfde niet meer zooals vroeger denken en toch vond ik God vreemd, heel vreemd. Ik kende Hem nu nog minder dan op aarde, omdat hier alles anders was. Toch had ik ontzag, alleen reeds omdat er dingen waren gebeurd die waarheid bevatten. Want de geest, die mij van te voren had gewaarschuwd geen einde aan mijn leven te maken, omdat ik dan veel te lijden zou hebben, had de waarheid gesproken. Die wist dus meer van dit leven af dan ik en zoo moest ik tevens aanvaarden, dat God Liefde was. Diezelfde geest, die ergens was en mij had gevolgd, wiens stem ik had gehoord, die geest verkondigde de waarheid en spoorde mij aan, wat voorzichtiger over God te denken. Om mij bewust in het ongeluk te storten, daar voelde ik nu niets voor. Deze God was in ieder geval een andere dan de God van mijn ouders. De God van hen was een heerscher, een God die alleen hen lief had en hun geslacht. En een dergelijke God zeide mij niets, daar voelde ik geen ontzag voor. Wanneer ik mijn eigen innerlijk met hun God vergeleek, stond ik hooger dan hun God en bezat ik een andere mentaliteit. Dat alles ging thans in mij om, nu ik in deze wereld was binnengetreden. Het grootste probleem was voor mij opgelost en dat was God. Ik kende Hem wel niet, maar wat ik beleefde gaf mij de kracht om anders te denken. De God van mijn ouders was een verschrikkelijke. Die martelde en wilde van mij een heerscher maken. Als kind reeds

walgde ik daarvan en ik was zeer dankbaar dat ik daarvoor was beschermd.

Zooeven leerde ik weer iets nieuws en het was voor mij zeer wonderlijk. Toen ik aan God dacht, keek ik onwillekeurig naar omhoog, heel innig naar den hemel, want daar zou God wonen. En terwijl ik daaraan dacht en er naar verlangde daar doorheen te mogen zien, voelde ik mij plotseling opgeheven en zweefde ik eenige meters boven de aarde. Het was een merkwaardige gebeurtenis. De zwaartekracht was voor mij opgeheven. Wonderlijk, zeide ik tot mijzelf, wat zal ik nu weer beleven? Daarna probeerde ik het vele malen en ik kwam steeds hooger, maar het bleef duister. Ook leerde ik nog andere krachten kennen, want wanneer ik snel dacht en snel omhoog wilde gaan, dan concentreerde ik mij daarop en in snelle vaart ging ik dan omhoog. Waren dit de krachten van den geest, zoo vroeg ik mijzelf af, of waren zij van den duivel? Ik huiverde reeds aan de gedachte, dat ik mij duivelskunsten ging eigen maken, want dat wilde ik niet. Ik wilde vooruit, geestelijk hooger komen, doch niet dieper afdalen. Dan zou ik liever blijven wandelen, steeds maar loopen, dan mij met die kunsten in het ongeluk te storten. Toch deed ik het weer opnieuw, want ik vond het vermakelijk. Zóó hoog, dat zich deze duisternis zou oplossen, kon ik niet gaan, zoodat er steeds duisternis om mij heen bleef. Dit behoorde bij de vele andere eigenaardigheden die ik zou leeren kennen.

Ik wandelde nu verder en spoedig zou ik de bewoonde wereld bereiken. Ik ging nu nog sneller dan zoo even, want ik constateerde, dat ik deze krachten tevens in het voortgaan kon benutten. Ik zweefde meer dan dat ik liep. De aarde voelde ik niet meer. Ook dat was merkwaardig. Op aarde zou ik het niet hebben gekund. Daar diende ons het paard en dat edele dier deed wat de mensch wilde.

Ook dit voortgaan herhaalde ik eenige keren en ik ging steeds sneller. Van de eene verwondering viel ik in de andere.

Op eenigen afstand van mij vandaan zag ik een mensch die dezelfde richting als ik uitging. Zeer nieuwsgierig was ik of het een mensch van de aarde, of de astrale mensch was. Toen ik wat

dichter naderde, zag ik dat het een vrouw was. Was zij gestorven of leefde zij nog op aarde? Ik was haar dicht genaderd en kuchte eens even, doch zij hoorde mij niet. Zij stoorde zich nergens aan en wandelde voort, steeds maar voort. Maar geest of stofmensch, een mensch was zij. Toch wilde ik dat zij mij waarnam, wellicht kon ik haar eenige vragen stellen. Toen ik naast haar liep, sprak ik haar aan, doch zij bleef doof en was blijkbaar blind ook, want zij hoorde en zag mij niet. Zij liep in gedachten voort en deed alsof ik er niet was. Een vreemde verschijning, dacht ik. Thans trachtte ik haar van de andere zijde tegemoet te komen, dan zou zij mij moeten zien en kon zij mij niet negeren. Toen ik eenige passen vooruit was keerde ik terug, doch ook nu zag zij mij niet. Leefde zij nog op aarde? Dan begreep ik dat zij mij niet kon waarnemen, want de geesten waren niet zichtbaar voor den mensch die in het stoflichaam leefde. Enkel en alleen hadden op aarde geesten gezien, doch ik behoorde niet tot hen. Ook zij was blind zooals al die andere menschen. Ik bleef dicht naast haar loopen, ik als gestorven mensch, terwijl zij nog in het bezit van haar stofkleed was. Ik vond het zeer interessant een mensch van de aarde te zien en nu begreep ik eerst hoe diep het geestelijke leven achter dien sluier verborgen lag. Het waas, dat deze wereld verborg, was ondoordringbaar voor hen. Hoe had ik niet naar al die problemen gezocht. Van den vroegen morgen tot den laten avond en toch was ik er niet achter gekomen. Het was dus heel gewoon dat zij mij niet zag. Ik was nu in dat onbegrijpelijke leven binnengetreten. Vroeg of laat kwamen ze allemaal naar hier en zouden het net zoo wonderlijk vinden als ik.

Deze mensch ging echter steeds verder en ik bleef met haar mee loopen, omdat ik benieuwd was waarheen zij ging. Zij droeg een prachtig kleed, net zooals mijn moeder gedragen had. Ik begreep daardoor dat zij tot de eerste kringen behoorde, want die dracht was zeer kostbaar. Was het dag of nacht op aarde? Aan haar doen en laten stelde ik vast, dat het dag was. Ze zou in den avond of nacht zoo niet kunnen voortgaan. De poorten der stad werden op tijd gesloten en wie niet op tijd binnen was, moest buiten blijven, of van de noodige papieren voorzien zijn. Was zij een

vreemde? Ik vond haar zoo eigenaardig! Weer deed ik nieuwe ervaringen op. Steeds gingen wij verder. Spoedig zouden wij de poorten der stad binnengaan. Toch probeerde ik nog eens tot haar te spreken en vroeg: „Zijt ge van de aarde?” Maar zij bleef doof en blind. Het duurde vrij lang voordat zij haar doel bereikt had. Geruimen tijd wandelden wij naast elkander voort, maar er scheen geen einde aan deze wandeling te komen. Dit voortgaan begon mij echter te vervelen. Waarheen ging zij? Uren waren wij reeds op weg. Had dit iets te beteekenen? Hoe verder wij kwamen des te dichter werd de stad voor mij. Toch was dit beeld een ander, dan ik eerst had waargenomen. Wat beteekende dit nu weer? Ik wilde de bewoonbare wereld zien en ik bleef maar voortgaan, zoodat aan dat wandelen geen einde kwam. Ook voor haar niet. Ik voelde dat ik voor een nieuw probleem stond. Ha, daar viel mij iets in, ik dacht niet zuiver. Ik dacht aan alles en iedereen, maar niet aan de aarde, niet aan datgene waaraan ik moest denken. Op deze wijze kwam ik er nooit, want mijn gedachten vloeiden uiteen. Ik was op weg en niet op weg. Maar zij dan? Was zij geen mensch der aarde, geen stoffelijk wezen? Nogmaals keek ik naar haar en schrikte. Diepe droefheid lag op haar gelaat. Haar oogen waren leeg en toch zagen zij, want zij wandelde voort, steeds verder, maar zij liep met haar hoofd naar de aarde gebogen en was in diep gepeins verzonken. Zagen die oogen of was zij een slaapwandelaarster? Ik bevond mij in een zeer vreemden toestand. Het leek mij dat zij door de aarde heenkeek. Was ik wel met de aarde in verbinding? Ik begon aan mijzelf te twijfelen. Wie was zij en wat was zij voor een mensch? Een geest, een probleem? Plotseling dacht ik dit raadsel te voelen. Ik trachtte haar in haar gedachtengang te volgen en waarlijk, ik voelde het duidelijk. Zij was op aarde gestorven, want in mij kwam de dood. Nu begreep ik dit wonder. Zij was een zelfmoordenares en leefde in de stilte. Ik had een zelfmoordenares ontmoet. Omdat ik mij niet voldoende had ingesteld, beleefde ik het verkeerd. Nu stelde ik mij op de aarde in en onmiddellijk verdichtte zich deze wereld, zoodat ik de aarde voor mij zag. Toen ik mij weer op haar instelde, maar toch met de aarde in

verbinding bleef, zag ik dat zij in een waas was gehuld. Voor mij was zij nu een schim, zooals ik de demonen in mijn kerker had waargenomen. Wonderlijk was dit gebeuren. Een mensch die een einde aan het leven had gemaakt, een vrouw! Ach, gij zijt niet te helpen, want ik begreep nu haar geheelen toestand. Zij zou jaren kunnen voortgaan en toch kwam er geen einde. Ik hoopte maar dat zij op aarde geen honderd jaren oud zou worden, anders was haar leed niet te overzien. Ook ik had op deze wijze voortgewandeld, dus kende ik haar lijden. Ze moest beleven, want hierin leefde zij haar aardsche leven uit. Neen, zij kon mij hooren noch zien. Toch zou eens deze wereld, waarin ik nu was, zichtbaar worden. Hoe droevig het ook voor mij was, toch vond ik deze wereld wonderlijk. De mensch, die er een einde aan maakte, sloot zich voor alles wat in het universum leefde af. Zij leefde nu in een leege ruimte, zooals ik. Niets, niets was er, alleen zij en haar gedachten. Zij dacht en wandelde steeds maar door, het eene jaar in en het andere weer uit. Toch kwam er een einde! In haar zag ik mijn eigen leed en al mijn ellende opnieuw aan mij voorbijgaan. Nu ik dit waarnam begreep ik eerst duidelijk mijn eigen leven. Hoe machtig was het! Alles wat ik tot nu toe had beleefd was machtig en wonderlijk.

Zij had gif gekozen en ik de strop. Toen ik daaraan dacht, voelde ik weer een stekende pijn in mij komen. Door er aan te denken kwamen die pijnen in mij terug en als ik weer aan andere dingen dacht, ging het weer over. Merkwaardig was telkens dat aanvoelen, maar op deze wijze zou ik verder gaan. Ik had van dezen toestand geleerd mij op verschillende wijze te verbinden. Wat mij interesseerde voelde ik. De wonderlijkste dingen kwamen in mij. In mij kwam haar leven, zoodra ik aan haar wilde denken. Duidelijk ging ik alles na, want ik moest door dit alles leeren. Wat ik beleefde was droevig, doch er was nu eenmaal niets aan te doen.

Daar wandelde leed en diepe ellende, een menschelijk wrak! Ze was dood en toch leefde zij. Doch ook in haar leven was zij onbewust van alles, wat om haar heen was. Zij was blind en doof, alleen en verlaten, niets was zij. Ik zette mij neder en bleef naar

haar kijken. Zij ging steeds verder. Daar liep een menschenlijk probleem, dat ik alleen kende en dat niets dan narigheid was. Ik kon niet in woorden uitdrukken hoe ik haar zag. Zij wandelde in de stilte van haar eigen graf, door niets was zij tegen te houden. Ook zij wist wat het verrottingsproces beteekende. Zij had beleefd dat haar moederlijk en goddelijk lichaam was verteerd.

O, mensch, hoe zijt gij daartoe gekomen? Door liefde? Heeft men uw hart gebroken? Heeft het leven op aarde u vernietigd? Het kon daar zoo mooi zijn, maar de eene mensch vernielde het leven van den ander. Ik had gedood, maar men had mij er toe gedwongen. Het liefste van mij werd bezoedeld. Wie zou zich hebben kunnen beheerschen? En toch, nu wist ik het, had ik dit moeten doen. Ik had mij niet mogen laten gaan. Roni was dood en ik kwam in al die ellende. Maar het was beter er niet meer aan te denken, het was voorbij en ik had mijn strijd gestreden. Ook die arme vrouw was bezig haar zonden te boeten. Maar daarna, waar zou zij binnentreden? Ging zij nog dieper in die duisternis? Ook dat begreep ik nu. Wanneer zij dat alles had afgelegd, ging ze eerst naar haar directe afstemming. In een hel of hemel zou ze komen. Dan eerst begon voor haar dit leven, dan ging zij in dit en het werkelijke leven over. Het zat verbazend goed in elkaar. Die wetten waren Gods wetten, daaraan kon men niets veranderen.

Zie ze daar gaan, die arme! Steeds bleef ik haar zien, maar wanneer ik aan andere dingen dacht, was zij onzichtbaar voor mij. Toch was zij daar, ging zij voort, steeds verder, hoewel die hel dan onzichtbaar voor mij was. Zoo waren er wellicht ontelbare onzichtbare hellen en die wilde ik later leeren kennen. Het was de moeite waard alles van dit leven te weten, hoe dit alles geregeld werd en hoe de menschen waren die daarin leefden en wat zij hadden gedaan om daarin te komen. Wel begreep ik dat het allemaal zondaars waren. Hoog afgestemde wezens leefden in den hemel. Die was ver van mij weg. Waren er net zooveel hemelen als hellen? Dat alles zou ik eens te weten komen. Wat geweldig was het, haast niet te gelooven en toch, nu ik dit alles

zag moest ik het wel aanvaarden. Zij droeg haar aardsche kleeren, maar hoe kon dat? Zij leefde toch in de eeuwigheid? Alweer een nieuw probleem!

Thans zag ik naar mijzelf. Dat mij dat niet eerder opgevallen was. Ook ik droeg mijn kleed zooals op aarde. Het was absoluut niet veranderd. Hoe was dit mogelijk? Welk een wonder! Ik was dood en toch droeg ik mijn aardsche gewaad. Dat behoorde bij het aardsche leven. Ik had er geen oogenblik aan gedacht. Maar ook dat was mij duidelijk, want ik zou alleen dāt beleven, waaraan ik dacht. Dit nam niet weg dat het tot de aarde behoorde. Ik was niet naakt, droeg kleeren, voelde mij als op aarde en toch was ik geest. Wonderbaarlijk is dit alles, zoo dacht ik, hoe machtig is God, om den mensch van alles te voorzien en ik begon steeds meer ontzag te voelen voor die Almacht. Was ook dit een wet?

Een merkwaardig gevoel doorstroomde mij, nu ik dit alles wist en had vastgesteld. Het waren wonderen die men alleen in dit leven kon beleven. Het was concentratie, niets anders dan denken en voelen. Op duizend dingen moest ik letten. Wie zou daar nu aan denken, want wanneer ik haar niet had ontmoet, zou ik er nooit aan hebben gedacht. Toch was het zoo natuurlijk en juist omdat het zoo natuurlijk was, dacht je daar niet aan en viel het niet op. Hoe wonderlijk was het: wanneer men hier wakker werd, droeg men zijn aardsche gewaad. Doch hoe dit mogelijk was, begreep ik nog niet. Ik zat mijzelf te bewonderen en vond mijzelf een probleem. Hoeveel wonderen en problemen had ik al beleefd en toch was ik pas zoo kort hier. Bij iedere schrede die ik vooruit ging, beleefde ik een ander wonder, zoodat ik er niet over uitgedacht kwam. Nu concentreerde ik mij weer op die vrouw en zag haar onmiddellijk. Zij was ver van mij vandaan en toch zag ik haar duidelijk voor mij. In die stilte had ook ik dit gewaad gedragen. Toch had ik er niet op gelet en was het mij niet opgevallen. Hier moest ik in de toekomst goed aan denken, want waaraan ik dacht zou ik beleven; wat ik wenschte te zien, te ontmoeten, te hooren, geschiedde. Ik voelde mij gelukkig, want ik was nu voorbereid op de dingen die ik nog zou beleven.

Van hier af zag ik haar verbeterd gelaat en haar voortgaan was afschuwelijk. Nu ik mij nog sterker concentreerde voelde ik zelfs haar gedachten. Door haar te voelen, want zoo ging het, begreep ik haar geheel. Eerst voelen en dan verwerkte ik haar gevoelens die in gedachten in mij kwamen. Die gedachten waren de hare, het was haar leven en ik ging dus in een ander leven over. Op aarde deed men dat niet. Daar keek men alleen naar den mensch zooals hij was, dus uiterlijk, maar innerlijk kon men in den mensch niet afdalen. Hier, ik voelde dit heel duidelijk, waren er geen geheimen meer en kon zich de mensch niet verbergen. Ik zag en voelde in haar leven en dit zien en voelen was op zichzelf reeds een wonder. Tevens begreep ik dat de mensch op aarde zichzelf niet kende. Hoeveel geheimen waren er niet in den mensch! Daarvoor moest men God reeds dankbaar zijn. De mensch bezat veel eigenschappen, doch de eigenschappen die ik thans beleefde kende men op aarde niet. In het leven op aarde was de mensch een groot probleem, zoo ook hier, maar in dit leven ging men in die problemen over, neen, men beleefde ze. De mensch was een wonder en een probleem!

De mensch op aarde uit dit leven gezien.

Ik concentreerde mij weer op de aarde en onmiddellijk werd de stoffelijke wereld voor mij zichtbaar. Die arme vrouw wilde ik nu niet langer volgen, ik zou haar maar storen. Vaarwel, zoo zeide ik tot haar, vaarwel, gij ongelukkige! Misschien dat wij elkander eens zullen ontmoeten. Doch de eeuwigheid is een groote uitgestrektheid, dus zou ook dat weerzien een wonder beteekenen.

Voor mij lag een stad en nu zag ik menschen, overal aardsche menschen. Waar ik ook keek daar was leven te zien. Eindelijk was ik dan in de bewoonbare wereld terug en spoedig in het gewoel opgenomen. Hoe anders zag ik de aarde, dan toen ik nog in mijn stoflichaam leefde. Alles lag als in een waas gehuld, maar duidelijk zag ik de menschen en gebouwen en wat tot de aarde behoorde. Ik dwaalde door de straten, maar om mij op één punt

te concentreeren, dat was mij niet mogelijk, die overgang was te hevig. Ik zag te veel en moest dit leven eerst door mij heen laten gaan. Nu ik hier was binnengetreten begreep ik, dat die vrouw niet lang meer in die eenzaamheid zou moeten blijven. Zij ging reeds in dit leven over en dit leven zou spoedig voor haar zichtbaar worden. Ook zij zou niet anders dan verwonderd zijn. Ik meende deze stad te kennen, want ik zag dingen die ik ook vroeger had gekend. Maar veel was er veranderd en toch herkende ik alles. Wanneer ik mij goed had ingesteld, dan was ik in de stad waar ik had geleefd. Mijn gedachten hadden mij naar hier teruggevoerd. Ik zag menschen die nog op aarde leefden en tevens astrale menschen. Door den eenen mensch ging ik heen, maar tegen den ander botste ik op, wanneer ik aan hem dacht. Al die astrale menschen waren aardsch gekleed, dus had ik dit raadsel opgelost. Dit was de waarheid en ik verbeeldde mij niets. Ik kon den aardschen van den astralen mensch duidelijk onderscheiden. De aardsche mensch was dichter en de astrale waziger. Toch waren zij alsof zij nog op aarde leefden. Ik begreep niet dat men zoo weinig van dit leven af wist, want ze waren toch duidelijk te zien. De aardsche mensch wandelde door mij heen en daarvan voelde en zag hij niets. Ik stond in hem en toch voelde hij mij niet. Niets was zich de mensch van een ander leven bewust. Om den aardschen mensch lag een dicht waas, dat als een geestelijke muur den mensch gevangen hield. Wat dit te beteekenen had begreep ik nog niet, maar daaraan herkende ik den stofmensch. Dan weer zag ik aardsche menschen als schimmen en anderen weer heel grof. Die kon ik het duidelijkste waarneemen en waren ook het gemakkelijkste te bereiken. Ik voelde dat ik in hun leven kon overgaan, wanneer ik maar aan hen dacht. Doch ik moest mij zuiver op hen instellen, anders geschiedde er niets.

Het was toch wel een machtig wonder dat ik op de plaats, waar ik had geleefd, was teruggekeerd. Ik wilde alles van dit leven weten en mij eigen zien te maken. Daarom besloot ik om alleen te blijven en mij met niemand anders te bemoeien. Het was tevens merkwaardig te zien, hoe een ieder zijn eigen weg volgde.

De aardsche en de astrale menschen leefden tezamen en dat was de dood en het eeuwige leven. Dood en leven waren twee problemen voor den aardschen mensch, doch nu zag en voelde ik, dat het alléén leven beteekende. Er was geen dood!

De aardsche mensch werd bespied en achtervolgd door den mensch die was gestorven. Of ze goed of kwaad deden wist ik niet. Doch in alle stilte, wat ik duidelijk voelde en waarnam, werkte de astrale mensch een plan uit en dat plan beleefde hij tezamen met den mensch op aarde. Ik voelde dit omdat ik hen zoo tezamen zag voortgaan.

Het was heel wonderlijk dit van deze zijde te zien. Wanneer ik mij dieper instelde, hoorde ik weer dat loeiende lawaai dat harts-tocht en geweld beteekende. Ging ik mij weer op den mensch concentreeren, dan was het alsof ik het verraad voelde en het in mij kwam. Hier dreigde gevaar, hier was het opletten. Het leven, dat ik waarnam, werkte angstig en beklemmend op mij in. Ik begreep nu dat de aarde een hel was.

De aardsche mensch leefde zonder het te weten in een geestelijke hel. Dit was mij heel duidelijk, die hel lag in en om hen, want innerlijk heerschte er duisternis in hen. Nu ik die schimmen had gezien begreep ik dat zij, die daarin leefden, in een andere hel waren dan de grovere mensch. Uit hen, die zoo akelig duidelijk waren te zien, straalde mij angst en verschrikking tegemoet. Nu ging ik dien angst begrijpen, want voor die wezens moest ik op mijn hoede zijn. Ook had ik reeds astrale menschen gezien die meer op een dier dan op een mensch geleken. Angstig was het hen zoo te zien voortgaan. Dat waren geen menschen meer. Die naam behoorde niet bij hen, zij hadden het menschelijke afgelegd. Waren deze menschen in het dierlijke overgegaan? Het moest wel zoo zijn, want zij waren verschrikkelijk. Ik dacht in hen demonen te zien, daar een groen flitsend licht om hen heen lag. Het kwam uit hun innerlijk, wat ik duidelijk zag. Dat groenachtige licht was precies als dat van hen, die mij naar hier hadden gelokt. Ik zou hen angstvallig bewaken en op hen letten. Met die menschen wilde ik niets te maken hebben. Wanneer ik hen volgde, dan voelde ik leugen, hartstocht en bedrog. Doch

het wonderlijkste van alles was, dat ik voor die menschen onzichtbaar was. Zij voelden mij niet en het was voor hen niet mogelijk mij te zien. Toen ik dit beleefde durfde ik hen dichter te naderen. Maar o, hoe dierlijk waren deze menschen, ik zou ze niet kunnen beschrijven. Zij waren als voordierlijke monsters, hun handen waren als klauwen en zoo'n beestmensch leefde op aarde. Ik bleef dat dier niet volgen, want ik voelde dat ik op aarde heel voorzichtig moest zijn. Op verschillende dingen moest ik letten. Welk gevaar mij dreigde wist ik niet, maar wat ik voelde beteekende niet veel schoons.

Ik volgde daarom mijn eigen weg. Eens zou er een tijd komen, dat ik mij dat eigen zou maken, dat ik die menschen wilde leeren kennen, doch nu waren er andere gedachten in mij. Ik voelde mijn eigen leven en daarvan wilde ik alles weten en rustig in dit leven ondergaan. Veel emotioneele toestanden zou ik thans nog niet kunnen verwerken. Wel was het opvallend dat mijn eigen gedachten en gevoelens mij in die richting dreven. Iets was er, dat mij daarheen stuurde, dus ik zou de stem van mijn hart volgen. Er was iets in en om mij dat ik heel innig voelde, maar dat toch voor mij onzichtbaar was.

Werd ik in één richting gestuurd? Ik zou maar afwachten en goed op alles letten.

Op dit oogenblik voelde ik al mijn vragen, die ik in mijn leven op aarde had gesteld, in mij terugkeeren. Dan had ik toch goed en duidelijk gevoeld, zooeven. Dat dreef mij voort en daaraan gaf ik mij geheel over. Al die aardsche vragen zou ik met mijzelf en door mijzelf zien op te lossen. Lang dacht ik over dit alles na en voelde iets heel bijzonders.

Nu ik hier was teruggekeerd, voelde ik mij zooals in dien tijd, toen ik nog op aarde leefde. Deze gevoelens hielden dus met al mijn vragen verband. Ook in dien tijd leefde ik afgezonderd en ook nu keerde die drang in mij terug. Ik was dezelfde, geheel en in alles dezelfde. Wonderlijk toch, zeide ik telkens en telkens weer, is dit leven. Hoe meer ik aan dit alles dacht, hoe meer keerden al mijn eigenschappen van vroeger in mij terug. Tevens begreep ik nu dat dit, waarin ik leefde, mijn hel was. Het was

niet zoo duister en ik zag meer licht, dan toen ik deze wereld binnentrad. Ik had niets verloren, maar ook niets ontvangen, ik was zooals ik in dien tijd op aarde leefde. Ook in dien tijd had ik geen behoefte om menschen te ontmoeten en ik verwonderde mij hierover zeer. Voordat ik hier binnentrad, verlangde ik ernaar menschen te zien en hen te ontmoeten en wilde ik mij vermaken, doch die verlangens waren ineens gesmoord. Toen ik in mijn cel was brandde het in mij om leven te zien. Nu zag ik leven, leefde er in, om mij heen waren menschen en toch zeide het mij niets. Ik begreep hoe natuurlijk dit leven was, omdat ik het voelde en beleefde. Hier kon men niet anders zijn dan men was en innerlijk voelde. Destijds was ik in een onnatuurlijken toestand en nu was ik weer natuurlijk. Ik had mij zelf in disharmonie gebracht en die harmonische gevoelens losten op, had ik beleefd, zoodat ik in mijn eigen leven terugkeerde. Wonderlijk, wonderlijk is dit leven. Steeds herhaalde ik dit, want het waren wonderen. Machtig was het, daar mijn eigen leven mij weer in harmonie bracht. Maar toch was ik in disharmonie met het geheel, met het machtige, met God, want ik leefde in een hel en dat beteekende disharmonie. Een diep ontzag voelde ik voor den Schepper van dit alles. Hij, die in al die hellen de harmonie kon behouden, was voor mij machtig. Hier regelde zich alles vanzelf. Omdat ik leven was en leven beteekende, kon het zich in mij openbaren en onderging ik dit alles, gingen al die wonderen en problemen door mij heen en losten zich in mij op. Ik begon mij dankbaar te voelen voor Hem, dien onbegrijpelijken God.

De huizen, gebouwen en tempels waren in een waas gehuld, toch zag ik ze duidelijk. Door de muren liep ik heen, niets kon mij dit beletten, ik ging in en uit, want hier was voor mij niets meer gesloten. Ook dat was een wonder op zichzelf en ik herhaalde dat in en uitgaan verschillende malen, wat ik vermakelijk vond. Ik bevond mij in en bij de menschen, toch zagen zij mij niet en hoorden mij evenmin. Ik hoorde hen tot andere menschen spreken en verstond ieder woord. Maar alweer deed ik een nieuwe ervaring op. Bij sommige menschen was het, alsof zij heel ver van mij af waren en toch waren zij dicht bij mij. Deze menschen

kon ik niet duidelijk volgen en ik dacht te begrijpen wat dit te beteekenen had. Hun gestalte was onzichtbaar voor mij, anderen waren weer schimmen, weer anderen heel grof en die kon ik het duidelijkste hooren. Ook op straat was mij dit duidelijk geworden. Die schimmen zag ik voor mij en zij voerden een gesprek en dat gesprek van den eenen mensch met den ander was eigenaardig. Ik moest mij met dien eenen, den duidelijkst waarneembaren mensch, verbinden wilde ik hun gesprek kunnen volgen. De beteekenis die ik voelde was deze: Sommigen bezaten een betere mentaliteit dan ik, zij stonden boven mij. De anderen waren slechter of hadden geen bezit. Hoe het ook zij, ik voelde, dat hierin de beteekenis lag voor dit gebeuren.

Ik zeide reeds dat ik het eene huis in en het andere weer uit ging, maar ik hield daarmede op, want ik wilde mijn eigen leven volgen. Op straat gekomen zijnde — want ik voelde de aarde als toen ik daar leefde — hoorde ik een vreeselijk lawaai en daar tusschendoor geschrei. Toen ik mij concentreerde voelde ik wat er gaande was. Op een hoek van een straat stormden veel menschen uiteen. Deze menschen werden aangevallen. Ik zag dat zij kruisen en heiligenbeelden droegen en begreep wat dit alles te beteekenen had. Zij werden door de heidenen uiteengedreven. Het bloed der christenen stroomde over de straat en zij hadden het angstaanjagende geschrei aangeheven, dat ik hoorde. Zooals altijd, dacht ik, de mensch veranderde niets. Nu ik mijn eigen leven ging begrijpen en het eeuwige leven duidelijk voor mij werd, vond ik dit gebeuren nog vreeselijker, dan toen ik daar leefde. Dit was toch niet noodig! Ruiters stoven op de christenen af en joegen hen uiteen. Ook de christenen verweerden zich, zoodat links en rechts dooden om mij heen lagen.

Voor mij zag ik een wonderlijk tafereel. Waar die astrale menschen zoo snel vandaan waren gekomen begreep ik niet, doch ik zag dat geesten de los gekomen menschen, die met een schok hier binnentraden, weg voerden. Een merkwaardige gebeurtenis was dit voor mij. Toen ik goed beseftte wat er was geschied, was de stilte weer ingetreden. Christenen en heidenen waren hun eigen weg gegaan. Een kort en hevig gevecht was het, met als resul-

taat eenige dooden en gewonden. Dat alles geschiedde voor het geloof. De astrale menschen losten voor mijn oogen op. Het eenige wat van hen overgebleven was, was de met christenbloed bevelkte straat, want er waren menschen vernietigd. Men doodde voor het geloof, daarvoor sloeg men deze menschen neer. Heidenen tegen geloovigen en beiden waren zich niet bewust van hetgeen zij deden.

Waarom eigenlijk die haat? Waarom vond het hoofd der kerk dit goed? Men tartte de heidenen en nu waren zij in vuur en vlam. Lang dacht ik hier echter niet over na en ging maar verder. Toen ik mij met andere menschen verbond, hoorde ik hen dit gebeuren bespreken. Hun gedachten waren verschillend. De één was er voor, een ander er tegen. Doch toen ik hun gesprek bleef volgen, constateerde ik dat er groote dingen waren gebeurd sinds den tijd dat ik was gestorven. Ik hoorde hen zeggen: „Hij volgt Sergius.” Sergius, dacht ik, die was het hoofd der kerk in mijn tijd. Was er nu een ander? Ik wachtte af en luisterde wat zij nog meer te zeggen hadden. Doch hun gesprek kreeg een andere wending en ik verwijderde mij. Ik wilde mij echter met andere menschen verbinden, want ik wilde weten wat dit te beteekenen had. In een andere straat gekomen, ontmoette ik opnieuw een optocht. Doch ruiters stoven weer op de menschen af en liepen hen te pletter. Hun gekerm drong tot mij in deze wereld door en wellicht ging het hooger en hooger, totdat het God bereikte. Hoe God hierover zou denken wist ik niet, doch ik vond het afschuwelijk.

„Dood aan Honorius,” hoorde ik van alle kanten roepen. „Dood aan Honorius en vervloekt zij zijn God.” „Vervloekt zij hij,” hoorde ik opnieuw. Ik verbond mij met de aardsche menschen en ik voelde in welken tijd zij leefden. Hoe was dit mogelijk? Voelde ik wel duidelijk? Zou er een eeuw voorbij zijn gegaan? Het was bijna onmogelijk en toch voelde ik het duidelijk.

Toen ik kind was, sprak men over Benedictus, Joannes en Leo, thans over Honorius. Nogmaals trachtte ik mij innig met hen te verbinden. Het kon niet anders, een eeuw was er voorbij gegaan. Maar hoe kon dat? Wat was er dan met mij geschied? In

een kerker was ik opgesloten geweest, had een einde aan mijn leven gemaakt, het verrottingsproces beleefd en was daarna ingeslapen. Na mijn ontwaken had ik langen tijd in de stilte geleefd. Had dat een eeuw geduurd? Lag er een eeuw tusschen mij en het verleden? Ik kon dit niet aanvaarden en toch, toen ik mij nogmaals verbond en geheel in hun leven overging, moest ik het wel aanvaarden. Begrijpen deed ik het echter niet en ik besloot om af te wachten. Weer had ik iets vreemds beleefd, maar wonderlijk kon ik het niet vinden. Eens zou ik er wel achter komen, hier, ik voelde het, bleef voor mij alles duister. Ik moest het in mijn eigen leven trachten te vinden. Het hield met mij verband en het raadsel was aan deze zijde op te lossen. Dit behoorde bij het geestelijke leven, doch dat gebeuren bij het aardsche. Ik vond het droevig dat de mensch zichzelf vernietigde en dat voor het geloof, voor God. Zou dat Gods bedoeling zijn? Het kwam mij ongelooflijk voor.

Ik vervolgde mijn weg en zou trachten mijn eigen woning terug te vinden, ik wilde weten wat er van mijn woning was overgebleven. Maar wanneer ik alles, wat ik zooeven had waargenomen, moest aanvaarden, dan leefde Marianne aan deze zijde, dan was ook zij dood en waren die eerste gevoelens duidelijk en goed. Maar waar was zij dan? Ik werd zeer nieuwsgierig en wilde alles weten van mijn jeugd af, wanneer dit tenminste mogelijk was. Waar ik ook kwam, overal werd gevochten. Nooit had ik daar aan mee gedaan, want op aarde leefde ik alleen voor mijn kunst. Toch had ik een geloof moeten aanvaarden, of ook mij hadden zij vroeg of laat opgesloten. In de diepste oudheid werd er reeds gevochten en nog was de mensch niet veranderd.

Ik volgde de stem van mijn hart en bleef in de richting voortgaan, waar ik vroeger woonde. Waarlijk, ik herkende veel dingen, die er vroeger ook waren. Ik woonde dicht bij den muur van Rome, één van de mooiste gedeelten der stad. Mijn eigen gedachten brachten mij weer op die plaats terug. Ik zag veel wat veranderd was, doch kon mij nog voldoende oriënteren. Hoe dichter ik mijn woning naderde, hoe heviger ik mijn hart voelde kloppen. Het was alsof mij iets vreemds stond te wachten. Ein-

delijk was ik op de plaats aangekomen waar ik had geleefd. Hier had ik Roni gedood en mijn Marianne ontmoet.

Maar wat was dat? Met den bodem was alles gelijk gemaakt, niets was er meer van mijn woning te zien. Dat was een groote teleurstelling voor mij, want daaraan had ik niet gedacht. Was ik soms verkeerd? Ik concentreerde mij op mijn vorig bezit, maar neen, het was goed, hier had ik geleefd. Ik begreep hier echter niets van en zette mij neder om over alles na te denken. Het was alsof deze geheele omgeving onderste boven was gekeerd, zelfs de natuur was veranderd. Door deze teleurstelling voelde ik een stekende pijn in mijn hart en ik was zeer droevig gestemd nu ik dit alles moest aanvaarden.

Waar was Marianne? Zij leefde aan deze zijde en toch was zij niet tot mij gekomen. Marianne, mijn kind, zijt ge dood? Leeft ge in een andere hel of behoort ge tot de gelukkigen? Zijt ge in een hemel gekomen? Zou zij een hemel bezitten? Was zij zoover van mij verwijderd? Het leek mij te ongelooflijk, te onnatuurlijk toe. Toch was zij dood, want zoo oud zou zij niet zijn geworden.

Waarom zijt ge niet tot mij gekomen, hebt gij mij niet lief? Kunt ge den weg tot mij niet vinden? Al deze vragen kwamen in mij op. Neen, hier had ik niet op gerekend, niets was er meer over uit mijn aardsche leven, mijn leven daar was voor niets geweest. Zou Emschor weten waar Marianne op dit oogenblik vertoefde? Wie zou mij dit raadsel kunnen ophelderen? Dit was een machtig probleem, dat ik niet op kon lossen, dat onbegrijpelijk voor mij was, want ik voelde dat ik met wetten in botsing kwam, die ik niet kende en ook niet begreep. Toch wilde ik mijzelf blijven, hoe treurig ik mij ook voelde, ik zou mijn hoofd niet verliezen. Maar wáár Marianne zich ook zou bevinden, al was zij in de diepste hel, ik zou haar opzoeken en bij haar blijven, haar niet meer alleen laten. Die liefde leefde in mij en ik was bereid tot haar te gaan, want ik had haar lief, waarachtig lief. Geen ander wezen zou ik kunnen liefhebben.

Toen ik zoo zat te denken, voelde ik een andere kracht in mij komen. Het was krachtiger dan ik zelf, het ging in mijn gevoel

over, want veranderingen die zich in mij openbaarden, voelde ik onmiddellijk. Ik voelde mij moe en slaperig worden, er gebeurde iets met mij. Wat was dat? De aarde verdween voor mijn oogen en ik voelde dat ik met een andere wereld werd verbonden. Daar onder mij kwam beweging, iets ging vormen aannemen. Zag ik goed? Was dat mijn atelier? Zag ik in het verleden? Van mijn woning en alles wat ik op aarde het mijne mocht noemen, was niets meer te zien. Nu echter begon ik het verleden waar te nemen. Ik zag mijzelf en tevens dat ik aan het beeld van Marianne begonnen was te werken. Het was op het oogenblik dat dat oude beeld aan stukken en brokken was gevallen en mijn inspiratie verstoord had. Ik wist dit alles nog zeer goed en daarmede werd ik nu verbonden. Het verleden openbaarde zich aan mij. Maar wat beteekende dit alles? Waakte of droomde ik? Ik betastte mijzelf, maar neen, ik was klaar wakker, doch hier gebeurde iets wonderlijks, dat ik nog niet begreep. Ik zag het oogenblik voor mij, toen ik die stukken en brokken bij elkaar raapte, om weer te kunnen werken en mij voldoende te kunnen bewegen. Wonderbaarlijk was het wat ik nu waarnam. Ook nu voelde ik dien geweldigen schok en met dien schok viel het beeld aan scherven. Maar ik zag nog meer!

Uit die stukken en brokken straalde mij een flitsend groen licht tegemoet, dat ik in mijn leven op aarde had gezien op het oogenblik dat ik Roni verpletterde. Was ik in dien tijd door duistere machten-omringd en werd ik daardoor beïnvloed? Ik moest mij thans met al mijn krachten inspannen, wilde ik mij kunnen beheerschen. Nu werd ik wat rustiger. Ook daarin werd ik geholpen, want het was geweldig wat ik ging waarnemen. De kracht die mij dit alles toonde, behoeftte mij tevens voor ineenzinken. Die kracht, ik voelde dit duidelijk, leidde dit alles en ook mij. Door wien beleefde ik dit? Wie bezat de kracht mij met het verleden te verbinden? Was het Emschor? Ik voelde nu dat die vreeselijke invloeden zooeven mijn eigen denken hadden vernietigd en wanneer die andere kracht mij niet had geholpen, zou ik bezweken zijn.

Wie had mij ook weer dat beeld gebracht en die opdracht ge-

geven? Ach ja, het was een jonge slanke man, een Egyptenaar. Toen ik hierover nadacht veranderde het visioen en kreeg ik een ander. Het oogenblik, dat die vreemde dit beeld tot mij bracht beleefde ik opnieuw, ik herkende hem duidelijk. Ook dat visioen ging voorbij. Ik dacht in dit groenflitsende licht een kracht uit mijn kerker te herkennen. De demonen hadden zich in dat licht aan mij vertoond en ook dat begreep ik nu volkomen. Ik voelde daardoor, dat men mijn wegen had gevolgd en dat dit alles zou geschieden. Daarbij behoorden de dood van mijn vriend en vele andere dingen en gebeurtenissen die mij nog niet duidelijk waren. Ook de angst en koorts die ik toen voelde behoorden daarbij. Nieuwe problemen hoopten zich op, doch veel ervan beleefde ik opnieuw. Wellicht zou mij alles duidelijk worden gemaakt. Die demon had mij vernietigd, ik was toen reeds met hem in verbinding geweest. Dat stond nu voor mij vast en ik moest het aanvaarden. De invloeden van die verschrikkelijke wezens zaten nog aan de stukken en brokken vast. Dit licht, dat duivelsch was en dát vanuit mijn kerker, was één en dezelfde invloed. Maar ik moest nu rustig blijven, anders kwam ik er niet. Hoe valsch waren die krachten, hoe gemeen, dat zij dit tot stand konden brengen. Of had dit een andere beteekenis? Ik voelde echter dat alles met die demonen te maken had.

Het beeld was van één zijner familieleden, die reeds lang was gestorven. Het bezat de Egyptische en Helleensche stijl. Steeds voelde ik meer, het ééne gevoel volgde het andere op. Doch wat er nu in mij kwam was bijna ongeloofelijk. Ik voelde namelijk dat ik met dat beeld iets te maken had, want ik zag mijzelf in dat beeld overgaan. In dien ouden stijl voelde ik mijzelf. Mijn eerste leermeesters hadden mij dien stijl moeten afleeren en begrepen niet, hoe ik er aan gekomen was. Maar wanneer dit waarheid zou bevatten, misschien werd dan voor mij het raadsel opgelost, waar mijn gevoel voor kunst vandaan kwam, dat ik reeds in mijn jeugd bezat. Ik stond nu voor een groot menschelek probleem, dat ik nog niet begreep, maar dat mij mijn geheele vorige leven had bezig gehouden. O, als zich dat raadsel eens voor mij zou oplossen, het zou mij zeer gelukkig maken. Hoe die Egypte-

naar het naar hier had gebracht, ook dat was voor mij een raadsel. Hoe kwam hij aan die oude kunst? Mijn gevoel voor kunst, die oude stijl en dit beeld, waarin ik mijzelf zag en voelde, waren één. Iets, een onbegrijpelijke kracht, een macht, of wat dan ook, bracht dit tot elkander, maar welke. Was het in waarheid Emschor? Kon hij mij dit alles toonen? Bezat hij die kracht? Ik voelde nu dat ik tot mijzelf terugkeerde en een dicht waas dit alles verborgen hield. Jammer was het, want ik was zoo heerlijk op weg, om al die geheimen te ontsluiëren. Doch ik stond machteloos.

Wonderbaarlijke dingen had ik zooeven beleefd. Mocht ik de algeheele waarheid nog niet weten? Dan zou ik maar afwachten, zoo dacht ik en ik voelde dat ik verder moest gaan Maar waarheen?

Ik zou dezen weg blijven volgen en maar mijn kerker gaan. Daar was het dat Marianne mij was komen bezoeken, misschien zou ik ook daar iets kunnen waarnemen. Ik volgde de stem van mijn hart die mij dit alles had getoond en mijn gevoelens en gedachten brachten mij naar de plaats waar ik opgesloten was geweest.

Naar mijn kerker.

Voor mij zag ik een gebouw en dat gebouw kende ik uit mijn vorigen tijd. Zoo, dacht ik, was hierin mijn eerste cel? In een oude arena was ik opgesloten geweest. Door de poort trad ik binnen, maar op hetzelfde oogenblik dat ik binnentrad, hoorde ik een vreeselijk geschrei en het gejammer van menschen. Eenzelfde tooneel had ik reeds op straat aanschouwd en ik begreep onmiddellijk wat hier geschiedde. Ik zag dooden en gewonden, links en rechts om mij heen lagen zij verspreid en ik hoorde het gevloek van aardsche menschen.

Zoo werden de geloovigen mishandeld. Doch op dit oogenblik interesseerde dit alles mij niet. Ik was nu tezeer op mijn eigen leven ingesteld, zoodat ik mij daarmede niet wilde bemoeien. Het ging mij niet aan, want ik leefde in de eeuwigheid. Zij op aarde moesten het maar uitvechten. Een christelijk tooneel was

het echter niet, want er werd hevig gevloekt en geranseld. Spoedig had ik mijn cel bereikt. In deze cel had ik opgesloten gezeten, had ik mijn vonnis afgewacht. Voor mij waren er nu anderen in de plaats gekomen. Ik telde er zeven, hoewel er maar voor één voldoende ruimte was. Drie van deze aardsche menschen kon ik duidelijk zien, doch de anderen waren schimmen voor mij. De muren van mijn cel waren thans voor mij doorzichtig en zoo zag ik, dat die andere cellen eveneens bevolkt waren. De mensch op aarde was in opstand. De geloovigen werden vernietigd. Velen zouden moeten sterven, want wanneer zij werden opgesloten, waren zij ten doode opgeschreven. Hier had ik mijn tijd uitgezeten. Daarna had men mij naar een andere plaats gevoerd en daar was ik gestorven. Hier had ik met Marianne gesproken. Het speet mij dat ik toen mijn bewustzijn had verloren. Toch zag en voelde ik thans niets van vreemde invloeden. Ik bleef mijzelf en er gebeurde niets met mij. Ik wachtte af, doch er geschiedde niets. Nu ik van mijzelf niets kon waarnemen, zag ik naar de menschen hier om mij heen. Om één van deze gevangenen zag ik een geest, die zijn moeder kon zijn. Toen ik mij instelde voelde ik, dat het zoo was. Voelde en wist zij dat er iets vreeselijks met haar kind zou geschieden? Hoe wist zij dit? Hoe kwam zij aan deze wetenschap? Dit waren weer nieuwe raadsels voor mij. Ik ging er echter niet te diep op in, maar bleef bij mijn eigen leven. Veel wijzer werd ik hier niet en ik besloot om naar mijn anderen kerker te gaan. Ik concentreerde mij heel sterk op het verleden en ik zag en voelde, dat ik de stad verliet.

Ik zweefde nu over de aarde en voelde dat ik in een omgeving kwam, waar ik in mijn leven op aarde nooit was geweest. Was dit een plaats voor gevangenen? Voor mij lag een groot water en daarin lag een eiland. Het water was door bergen omringd. Hieruit zou ik nooit gelegenheid gevonden hebben te ontsnappen. Het leek meer een onderaardsch hol, of de catacomben die ik kende. Heel duidelijk voelde ik, dat ik op de plaats vertoefde waar ik opgesloten was geweest en gestorven was. Ik zweefde over het water en betrad het eiland. Merkwaardig vond ik dat voortzweven.

Daar, in dat afschuwelijke gebouw, was ik gestorven, hier was ik met duivels verbonden geweest. Ik stapte naar binnen en zag waar ik mij bevond en dat ik naar beneden moest. De treden waren in de rotsen uitgehouwen en ik herinnerde mij, dat ik ze had geteld. Ook nu deed ik dat. Waarlijk, het waren er twee en dertig. Daarna kwam ik op een pleintje, maar voor mij zag ik een pad, dat kronkelend omhoog voerde en mij naar de hoogst gelegen cellen bracht. Neen, hieruit had ik niet kunnen ontsnappen. Ik wilde eerst naar mijn eigen cel gaan, daarna zou ik de andere bezoeken. Dit moest het doodeneiland zijn, waarvan ik had gehoord.

Nu trad ik mijn cel binnen. In dit vierkantige krot was voor mij een ander gekomen. Wat een ellendig hok was het. Hoe vreeselijk was het lot van dezen mensch, want hij wachtte op zijn einde. Het was een jong mager mensch en hij lag op dezelfde plaats, waar ik steeds gelegen had en met de demonen in verbinding was gekomen. Daar rustte hij uit en dacht zooals ik: wanneer komt mijn einde. Was ook hij in verbinding? Hij was reeds volkomen uitgeput en lang zou het niet meer kunnen duren. Dan haalde de dood hem, de dood die niet dood was, maar leven beetekende. Ik zelf was de dood en ik stond hier voor hem, waarvan hij niets wist. Arm mensch!

Ik nam dicht naast hem plaats, doch hij voelde mij niet. Daarna ging ik door hem heen, maar ook dat voelde hij niet. De onzichtbare mensch kon den aardschen mensch heel dicht naderen, hem beïnvloeden, alles doen wat hij wilde en toch voelde en wist de aardsche mensch daar niets van. Men zou zeer gevoelig moeten zijn, om dit te kunnen zien, hooren en voelen. Hoe eenvoudig was het voor die duivels geweest tot mij te komen. Men kon in dit leven gaan waarheen men zelf wilde en doen waar men interesse voor had. Ik moest trachten mij deze verbinding eigen te maken. Precies zou ik willen weten hoe men den mensch op aarde kon bereiken, dan zou ik hem voor eigen overgang, wanneer hij een einde aan zijn aardsche leven wilde maken, behoeden. Boven mij zag ik een schim en die schim bezat meer licht dan ik. Het was de astrale mensch. De aardsche mensch bezat een heel

ander licht, daaraan kon ik zien dat het een astraal mensch was. Waakte dit wezen over hem? Het licht dat ik waarnam was maar heel zwak en toch wist ik dat deze mensch hooger was dan ik. Was dit wezen hier om hem te beïnvloeden? Ik voelde dat het mij waarnam. Het was een vrouwelijke gedaante, dat zag ik aan de lijnen van haar figuur. Nog meer voelde ik, daar het duidelijk in mij kwam, waarvoor zij tot hem was gekomen. Dit was een beschermgeest, een mensch die over het wel en wee van een familielid waakte, wellicht was ook hij haar kind. Dit wist ik echter nog niet zeker, maar in ieder geval was zij met goede bedoelingen naar hier gekomen. Zij zou hem voor demonen beschermen en dan was mijn hulp overbodig. Ook wist zij meer van dit leven af dan ik en zou hem op verschillende wijze kunnen bereiken, waarvan ik nog niets wist. Hoe ik dit alles zoo snel voelde en begreep was mij nu duidelijk, want ik voelde weer die andere inwerking. Het was alsof het in mij werd gelegd. Daaraan voelde en herkende ik mijn eigen geleidegeest en ik begreep, dat mij misschien andere waarheden zouden duidelijk worden gemaakt. Was hij mij tot hier gevolgd? Was het Emschor? Ik kreeg echter geen antwoord op mijn gedachten en wachtte dus maar af. Ik begreep echter, dat men in dit leven door anderen leerde. Dit leven was aanvoelen, verbinden en beschermen. Ik voelde voor haar, daar boven mij, ontzag en tevens voor de gevoelens die tot mij waren gekomen. Nog steeds was zij daar en ik voelde dat zij op mij neerzag. Ik leerde weer andere krachten kennen dan ik reeds had beleefd. Maar wat kwam ik hier doen? Hier was ik met de demonen in verbinding gekomen. Waar waren zij thans? Konden zij hem niet bereiken? Was die verschijning voor mij hierheen gekomen, want ik voelde dat zij naar mij keek. Wanneer het mogelijk was in een ander leven te zien en dat leven te kunnen voelen, dan zou zij weten dat ik hier was om mijn eigen leven te leeren kennen. Ik stond geheel voor haar open. Ik zag in het leven van een ander en zij, die toch hooger was dan ik, zou het zeer zeker kunnen.

Nu dacht ik aan den tijd dat ik hier was. Hoelang was ik opgesloten geweest? Bijna had ik den leeftijd van acht en dertig jaren

bereikt, toen men mij opsloot. Ik concentreerde mij op dien tijd en voelde dat ik vier en een half jaar hier was geweest, voordat ik er een einde aan maakte. Hoe had ik het al dien tijd kunnen uithouden?

In gedachten keerde ik tot hem terug die mijn plaats had ingenomen, ik wilde weten waarvoor hij hier was. Toen ik mij met hem verbond, voelde ik een hevigen invloed door mij heengaan en ik begreep die kracht. Werd ik hierin geholpen? Ook hij had gedood. Ik stuurde hem de boodschap er geen einde aan te maken, want dat hij nog meer leed en smart zou ontvangen, dan hij nu reeds had ondervonden. Dit alles was nog te dragen, doch dat andere was veel verschrikkelijker. Toen ik hieraan dacht, ging de verschijning boven mij heen. Waarheen ging deze geest? Voelde zij gevaar? Ik was mij van geen gevaar bewust, want ik was hier alleen met hem. Nogmaals stelde ik mij op hem in. Ik ging nu geheel in hem over. Ik wrong mij in zijn lichaam zooals ik het in mijn eigen stofkleed had geprobeerd, toen ik er naast hing. Ik wilde zien en beleven of hij mij voelde. Hij zou toch te bereiken moeten zijn, daarvoor was hij mensch. Ik dwong hem om op te staan, wat hij deed, maar daarna had ik hem niet meer in mijn macht en stapte hij naar een hoek van zijn cel, waar hij de dagen, weken, maanden en jaren had opgeteekend. In gedachten volgde ik hem en berekende al die cijfers. Zeven jaren waren er reeds voorbij gegaan. Hoe onmenschelijk was zijn lijden. Zeven jaren alleen, heel alleen in deze verschrikking! Ik vond het zeer wonderlijk dat ik dit alles van hem kon overnemen. Nu stuurde ik tot hem wat ik reeds van dit leven afwist, maar ook dat bleek niet noodig, van een eeuwig voortgaan wist hij af, want hij was een geloovig mensch. Ik begreep dat hij, om er zelf een einde aan te maken, niet te bereiken was. Hij was een christen en droeg gelaten zijn kruis. In hem lag een machtig geloof en ik bewonderde hem. Plotseling deed hij iets, waarop ik niet had gerekend. Hij knielde neder en begon te bidden.

Hoe schaamde ik mij nu ik dit beleefde. Ik had in mijn leven en ook hier nooit gebeden. Maar ik bleef met hem één en daardoor ging er een groot geluk door mij heen. Kon een mensch door te

bidden zoo gelukkig zijn? Welk een schoon gevoel kwam er nu in mij. Was het de kracht van zijn gebed? Dan was ik een arm mensch. Hoe gelukkig was hij en toch leefde hij hier in deze hel. Het was het afschuwelijkste dat een mensch op aarde kon ontvangen. Deze vrome mensch had gedood? Hoe kon hij dooden, want wanneer men geloofde dan doodde men niet. Nu zag ik waarom hij had gedood. Zijn eigen zuster had hij willen beschermen. Een heiden had haar lichaam willen bezoedelen en dat voorkwam hij door hem neer te slaan.

Wie gaf mij dit visioen? Hij dacht aan dit alles en vroeg zijn God om vergeving. Gaarne, zoo bad hij, wil ik boeten, mijn God, doch bescherm mijn zuster. Zij is niet sterk, zij is zoo zwak en kan zichzelf tegen die macht niet beschermen. Steun haar, mijn God en ik zal heel gaarne boeten.

Nu begreep ik alles. Arm mensch, gij hebt u opgeofferd. Gij zijt nu opgesloten en zult hier moeten sterven. Maar was een krachtig geloof bezit gij, die nog zoo jong zijt.

Bescherm haar, hoorde ik hem zeggen, nu ook moeder niet meer in leven is. De verschijning was dus zijn moeder en ik had goed gevoeld. Was zijn vader reeds aan deze zijde? Hier echter was hij niet. Hoe verschillend waren wij beiden. Ik zocht verbinding met het leven, met demonen, liet mij beliegen en bedriegen en hij zocht het bij zijn God. Hij stond innerlijk ver boven mij.

Weer had ik een ander soort mensch leeren kennen. Maar wat moest ik hier nog langer doen? Ik wilde heengaan, doch voelde dat ik werd tegengehouden. Diezelfde kracht had ik bij het binnentreden in deze wereld gevoeld, toen ik uit de stilte in de astrale wereld overging. Ook nu voelde ik deze kracht en daarom concentreerde ik mij weer op den gevangene. Hield hij mij staande? Neen en toch had ik die inwerking duidelijk gevoeld, ik kon mij niet vergist hebben. Moest ook ik bidden? Ik voelde eerbied voor dezen ongelukkigen man, maar ik kon nog niet bidden zooals hij. Ik zou op deze wijze niet kunnen bidden, omdat mijn innerlijk weigerde. Toch zou ik het heel gaarne willen, want ik voelde ontzag voor alles wat ik tot nu toe had beleefd, ook voor God. Maar om zooals hij te bidden, neen, dat was niet mogelijk,

daarvoor had ik teveel geleden. Ik voelde ontzag en dat was voor mij reeds heel veel. Moest ik in God gaan gelooven? Wilde die onzichtbare macht dat ik nederknielde? Zou het wezen, dat mij had toegesproken, dat willen? Ik zou het nog niet kunnen, hoewel ik voelde dat ik mij dit eigen moest maken. Door het leven te beleven zou ik mij verheffen, zou ik gaan liefhebben. Had ik dan niet lief? Hoeveel hield ik niet van Marianne, was dat geen liefhebben? Weer wilde ik heengaan en voor de tweede maal riep men mij een halt toe.

De gevangene was naar zijn hoekje teruggekeerd. Maar wat wilde men van mij? Weer zag ik naar den man die daar voor mij zat en voelde, dat hij in diep gebed verzonken was. Hij zat daar met zijn oogen gesloten. Als een heilige zoo zag ik hem.

Ik voelde mij onrustig worden en dit kwam door zijn bidden. Ik vond mijzelf grof en gevoelloos. Door zijn bidden trok hij mij in een andere wereld, in de wereld van geloof, liefde en overgave. Die wereld kende ik nog niet. Hier in mijn cel leerde ik een ander leven kennen. Een leven van geluk, van opoffering en van reine liefde. Door zich voor zijn zuster op te offeren was hij hier. Ook ik zou dat hebben gekund. Ik zou mijn leven voor wie dan ook kunnen geven, wanneer ik maar wist of ik er iets mee bereikte. Een dood was er immers niet, men ging eeuwig verder.

Lang zag ik naar hem en doordat ik dit alles beleefde, kwam ik tot andere gedachten. Wanneer dit de bedoeling was, dan had men iets bereikt en ik zou hier aan denken en blijven denken. Ik zou trachten een christen te worden zooals hij. In het diepst van zijn strijd, van leed en smart en vele andere ellende, wilde hij boeten, vroeg hij aan God nog voor anderen kracht. Hierdoor leerde ik mijzelf kennen. Ik had gevloekt en vervloekt. God had ik voor een onrechtvaardig wezen uitgemaakt. Hier leerde ik hoe te moeten leven en tevens leerde ik andere hellen en hemelen kennen. Zij, die zooveel was heengegaan, leefde in haar hemel en de hemel die hij bezat, was groot in vertrouwen en geloof. Mijn hemel was de duisternis waarin ik leefde. Ik leefde tusschen die beide toestanden in en ik wilde mij mijn hemel eigen zien te maken. Ik was zeer verheugd, dat ik dit had mogen beleven.

Opnieuw wilde ik heengaan, want hier had ik niets meer te zoeken. Nu wilde ik naar de andere cellen gaan, doch ten derde male werd ik tegengehouden. Toch zag ik geen wezen, niets van die kracht die mij belette om heen te gaan. De gevangene zat nu voor zich uit te kijken en had opgehouden met bidden. Hij zat daar alsof hij dood was, geen adem scheen hij te halen. Maar wanneer hij dit deed, piepte zijn borst, zoodat ik het in mijn wereld kon hooren.

Plotseling sprong hij weer op, wandelde eenige malen zijn cel in het rond en keerde terug naar zijn plaats. Ook ik had zoo gedaan, omdat ik dacht waanzinnig te worden. Ik verbond mij nu met hem en wilde hem rustig maken, maar hij deed wat hij zelf wilde en ik voelde dat ik hem niet kon bereiken. Toen hij van mijn eerste concentratie opgesprongen was, had hij dit zelf gewild. Hierdoor leerde ik, dat de mensch op aarde, zichzelf tegen andere en vreemde, voor hem onbekende toestanden, afsloot en beschermde. God legde in den mensch een eigen wil en naar afstemming, gevoel en persoonlijkheid, was de stoffelijke mensch te beïnvloeden. Doch ik ging aanvoelen dat God toch, buiten den mensch om, hem leidde.

Nu dacht ik aan Emschor. Wanneer hij mij dit liet beleven, dan zou ik hem uit het diepst van mijn ziel daarvoor willen danken. Als hij mij leidde, wilde ik hem vragen met mij geduld te hebben, want dat ik mijn best zou doen om mij dit alles eigen te maken. Voor mij was dit gebeuren levenswijsheid. Ik leerde daardoor het leven, waarin ik thans leefde, kennen en mijn eigen leven aanvaarden.

Ik zette mij weer naast den gevangene neder, een andere kracht dwong mij zulks te doen. Nauwelijks had ik plaats genomen, of voor mij meende ik een lichtend waas te zien. Het was eenzelfde gebeuren als toen ik hier zat opgesloten. Nu zag ik beweging in dat waas en het nam vormen aan. Duidelijk zag ik dat zich daarin iets opbouwde dat al duidelijker en dichter werd, zoodat ik het als een mensch herkende. De man naast mij zag daarvan echter niets.

Was dit alleen voor mij? Waarlijk, ik had goed gezien. Emschor,

zeide ik in gedachten, het is Emschor. De geest die mij voor een eeuw had toegesproken, keerde weer tot mij terug. Een stralend gelaat zag mij aan en een verheven kracht stroomde in mij.

„Lantos,” hoorde ik hem zeggen: „Lantos Dumonché.”

„U kent mij?” vroeg ik.

„U hoort dat ik u ken, doch luister. Ik kom tot u om u eenige mededeelingen te doen en ben u zeer dankbaar voor de schoone gedachten die u zooeven tot mij zond.”

„Weet u dat?” vroeg ik.

„U hoort dat ik het weet.” Merkwaardig, dacht ik, welke krachten bezit deze mensch.

„Ik belette u zooeven om heen te gaan en verbond u met hem die daar naast u zit en met vele andere, voor u nog onbegrijpelijke toestanden. Hoor mij aan: Van hieruit zult u met het leven verbonden worden. Vele jaren geleden heb ik u hier toegesproken en raadde u aan geen einde aan uw aardsche leven te maken. Thans kom ik tot u, om u van ons leven te overtuigen. Ik volg u, Lantos, in alles en ben de verbinding met nog hoogere wezens, die u en mij leiden. Ik mag u met het verleden verbinden, maar dit is niet mijn wil, doch de wil van hen die in de hoogere sferen leven en zich de kosmisch ontwaakten noemen. Ik volg u daarom op al uw wegen, want wij beiden vormen twee schakels van een machtige keten, die ons met dit leven, het verleden en het heelal verbindt. Schrede voor schrede zult gij uw weg volgen en daarbij zal ik u helpen. Daardoor zult gij wonderen beleven en zullen al uw vragen „waarom en waarvoor” worden beantwoord. U zult daardoor in dit leven binnentreden en het als bezit aanvaarden. Gij zult diepten overbruggen en de krachten die daarvoor noodig zijn, zult gij u eigen maken.

Het zal u zijn opgevallen dat een ieder zijn weg vervolgt, zoowel op aarde als aan deze zijde. Welnu, allen zijn op weg om de menschheid te helpen en voor zichzelf goed te maken, wat zij goed te maken hebben. Zij allen dienen een hoogere macht en zijn gereed het zwaarste dat zij op hun weg ontmoeten te verwerken. Zij dienen het leven, werken aan hun innerlijke afstemming en gaan in dit leven over. Hun weg is de uwe, is de mijne

en van hen die reeds de hoogste afstemming hebben bereikt. Eens zult gij bij mij in de sferen van licht zijn. Daar wacht u werk. Aanvaardt dus alles, hoe wonderlijk het is. Doordat gij deze wonderen beleeft, zult gij straks nog grootere wonderen aanvaarden, omdat het met uw leven op aarde en uw vorige levens heeft te maken.

Dit alles behoort bij den kringloop der aarde. Het is de kringloop der ziel, die haar weg naar het hoogste vervolgt. Uw kringloop gaat u beëindigen, volgt daarom de stem van uw eigen hart. Zij brengt u naar de plaats, waar zich voor u deze wonderen en problemen zullen oplossen. Iedere gedachte en gebeurtenis doet u met de waarachtige werkelijkheid verbinden. Ik zal u dus in alles bijstaan en waarom dit geschiedt, zult gij later eerst goed kunnen begrijpen. Dit is mij opgedragen, het is uw en mijn taak.

Vreemde dingen heb ik u te vertellen, luister verder Lantos. Wij beiden behoorden tot hetzelfde geslacht. Ik droeg eens uw naam, den naam dien gij thans draagt. Op de plaats waar u geboren zijt, zal ik u dit duidelijk maken. Vele eeuwen zijn er echter voorbij gegaan sinds ik op aarde leefde. Vele eeuwen wachtte ik op dit oogenblik van verbinding. Ik zeide u een eeuw geleden, dat ook ik een einde aan mijn leven maakte. Gij deedt het omdat gij uw einde niet kon afwachten, omdat die eenzaamheid u waanzinnig maakte. Uw nieuwsgierigheid om dit leven te leeren kennen, bracht u in dezen toestand. Ik echter deed het door wroeging, omdat ik anderen hun bezit ontstal. Dit heb ik in een ander leven weer goed moeten maken. Met mijn eigen leven heb ik dit geboet. Toch heb ik mij uit de duisternis kunnen bevrijden, omdat ik het goede zocht, het goede wilde volgen, omdat men mij van mijn eigen leven heeft overtuigd. Deze weg ligt ook voor u open. Ik raad u daarom aan het hoogere te zoeken, want er is een voortgaan en er wachten u schoone gebieden. Daar zult gij licht en geluk bezitten. Ik zeide u reeds dat hoogere wezens mij bijstaan, om voor u de diepste problemen duidelijk te maken en dat wij voor hen zullen werken. Dit alles dient, om den

mensch op aarde van ons leven te overtuigen. Ik dien u, gij dient mij, wij allen dienen. Thans kunt gij mij vragen stellen."

Ik vroeg onmiddellijk: „U bent van mijn geslacht?"

„Ik behoorde tot uw geslacht, daarom ken ik u en ik droeg uw naam."

„Kunt u mij daar meer van vertellen?"

„Neen, nog is het de tijd niet, later, op de plaats waar gij zijt geboren."

„Was die inwerking in mijn atelier van u?"

„Van mij."

„Wat beteekende het groenflitsende licht, dat ik waarnam?"

„Wat gij waarnam was uw verbinding met de demonen."

„Heb ik dan toch goed gevoeld?"

„Ja, maar het waren mijn gedachten, ik liet het u voelen."

„Dank u," zeide ik en vroeg: „Waarom heeft hij mij naar hier gezonden?"

„Gij had aan hem iets goed te maken, hij vervolgde u. Hij heeft u geholpen uzelf het leven te benemen."

„En ik kende hem niet."

„Dat is ook niet noodig, doch later kan ik u dit alles duidelijk maken. Dit behoort bij de wet van oorzaak en gevolg."

Ik vond alles merkwaardig en vroeg: „Dat beeld, dat aan stukken en brokken viel, deden die demonen dat?"

„Hun krachten zijn in werkelijkheid zoo intens, dat zij dit kunnen."

„Heb ik met dat beeld te maken?"

„Ook dat zal ik u ophelderen, doch op een andere plaats, dáár, waar gij eens leefde. Het behoort bij het verleden."

Ik dacht weer aan hem die mij naar hier had gezonden en vroeg:

„Kent u dien demon?"

„Ja, Lantos, hij is een familielid van u."

„Van mij? Ik ken hem niet, ik had geen familieleden en was de eenige van ons geslacht. Hoe is dat mogelijk?"

„Toch is dit het geval en gij zult hem leeren kennen."

Wonderlijk is dit alles, dacht ik en vroeg verder: „Weet u waar mijn geliefde is?"

„Ja, zij leeft aan deze zijde.”

„Kan ik tot haar gaan?”

„Neen, zij leeft in de wereld van het onbewuste. Ook daarvan zal ik u vertellen, wanneer het zoo ver is.”

„Kan zij niet tot mij komen?”

„Neen, dat is niet mogelijk.”

„Jammer,” zeide ik, „maar ik ben u zeer dankbaar.”

„Geen dank, ik ben bereid u in alles te helpen.”

„Is Marianne niet bewust?”

„Straks zal ik u dit duidelijk maken, volgt uw weg.”

Nog een vraag: „Waarom blijft u in uw toestand, in uw hemel?”

„Omdat gij uw eigen leven hebt te leven.”

„O, nu begrijp ik u.”

„Ik ga heen, Lantos, doch blijf u volgen. Vaarwel, zoekt het goede. Uw Emschor.”

De geest loste voor mij op en ik was weer alleen met duizend gedachten. Doch ik kon niet denken, want dit had mij overrompeld. De man naast mij was ingeslapen. Ook ik legde mij naast hem neder, want ik bezat de kracht niet om heen te gaan. Ik wist meer dan voorheen en toch was alles duisternis. Hij zou mij blijven bewaken! Marianne was in dit leven en toch onzichtbaar voor mij. Ik voelde veel en begreep hem, doch al die problemen en wonderen daarvan voelde ik niets. Toch moest ik verder, hier kon ik niet blijven. Door verder te gaan zouden zich al die wonderen openbaren en leerde ik dit leven kennen. Aan mijzelf wilde ik werken en het geheim van mijn leven en dat van Marianne en van zooveel andere dingen meer leeren kennen. Ik verzamelde al mijn krachten bijeen en sprong op van de plaats waar ik zat. Weg van hier, ver weg uit deze ellende. „Vaarwel,” zeide ook ik tot hem, „geve uw God dat spoedig uw einde mag komen. Arm, arm mensch!” Daarna ging ik heen.

Thans ging ik van de eene cel in de andere. Boven en onder mij waren zij opgesloten. Ik zag oude en jonge menschen. Dit was een plaats des doods, hier leefden de dood en het leven. De mensch legde zijn aardsche kleed af en ontving een ander daar-

voor in de plaats. Dat leven lag in hen, maar dat leven voelden noch kenden zij. Het was het leven waarin ik leefde en waarin ook zij zouden binnengaan.

Vele cellen had ik reeds bezocht en afschuwelijke tooneelen aanschouwd. Velen verwoestten hun aardsche en hun geestelijke lichaam en gingen geheel ten onder. Goddank, dacht ik, dat die gedachten nimmer in mij opgekomen waren. Bezat ik dan een andere mentaliteit dan zij? Was ik daarvan bevrijd? Het moest wel zoo zijn, want ik zou mij aan mijzelf niet vergripen. Dit was nog vreeselijker dan een mensch te dooden. Deze waren geestelijk waanzinnig en martelden het stofkleed. Dit kon ik niet verwerken en ging heen.

De wereld van het onbewuste.

Deze menschen waren zichzelf niet meer. Treurig, diep treurig was alles wat ik waarnam. De één zocht zichzelf, een ander het leven, weer een ander God en duizend anderen wisten niet waar aan te moeten beginnen. Doch ieder mensch zoekt, zal net zoo lang blijven zoeken, totdat hij het weet. Ook ik was een zoeker, want ik wilde het leven leeren kennen, mijn leven op aarde en de levens waarvan Emschor sprak. Ach, ik had zooveel te vragen en toch zooveel vergeten. Hij had mij kunnen ophelderen, hoe ik aan mijn kunstgevoel was gekomen. Doch ik zou het Emschor vragen, wanneer hij weer tot mij terugkeerde. Ik beleefde hier in dit verschrikkelijke oord, dat menschen op aarde steeds dieper afdaalden en dat er van vooruitgaan geen sprake was. Nu wilde ik verder, maar waarheen zou ik gaan? Ik voelde dat ik moest terugkeeren en volgde dien innerlijken drang, zoodat ik naar mijn eigen cel terug ging. Hier zou mijn onderzoek beginnen en ik voelde, dat dat de bedoeling was.

Boven mij waren de tralies, daar had ik gehangen, Ik voelde nu, dat ik in een andere wereld wegzonk. Ik liet mij gaan en zag dat de aarde en alles verdween, doch ik bleef mij bewust van alles. Wat was dat? Zag ik duidelijk? Daar aan de tralies hing mijn kleed en ikzelf er naast. Ik werd met het verleden

verbonden en nu begreep ik ineens wat hij met verder gaan en dien weg te volgen, bedoelde. De rust en de stilte uit die wereld daalden in mij neder en ik zag, dat mijn lichaam werd weggehaald. Thans zag ik ook de menschen die mij hadden begraven. Het was wonderlijk, wat ik waarnam. Het verleden lag voor mij open, werd opnieuw werkelijkheid. Dit alles was eens geschied. Ik volgde mijn eigen lijk naar buiten. Wij daalden de smalle gang af en beklommen de treden. Buiten gekomen zag ik nog meer menschen, die ons voor gingen. Daar vóór mij zag ik mijn graf waarin ik werd nedergelegd. Mijn graf uit den geest te zien was wonderbaarlijk. De menschen die mij hadden gedragen gingen heen, twee anderen maakten het dicht en Lantos Dumonché was vergeten.

Op den rand van mijn eigen graf zette ik mij neder en ik dankte die onzichtbare macht, voor dit tafereel van een eeuw geleden. Machtig, dacht ik, zijn de krachten van den mensch, die de hogere sferen, waarvan hij sprak, zijn binnengetreden. Ik boog mijn hoofd, want ik voelde mij op dit oogenblik heel nietig. Deze krachten wilde ik mij eigen maken, die moest ik bezitten. Ik zag in mijn eigen leven, doch door hèm die deze kracht bezat. Hij was de verbinding met nog andere wezens. Ik begreep, dat hier groote en nog veel grootere krachten voor noodig waren, dan hij en ik bezaten. Dit was een wonder en een probleem. Toch, nu ik wist hoe het geschiedde, aanvaardde ik en wel heel gaarne. Weer was ik in de stilte van mijn graf teruggekeerd. Hier zat ik opnieuw te denken, opnieuw te voelen. Machtig, lieve leider, zoo zeide ik heel luid, is alles, wat ik heb mogen waarnemen. Ik dank u, ik dank u heel innig. Dit moest men beleven om te kunnen aanvaarden, want dit geschiedde lang geleden. Lang heel lang en toch, nu was het zoo dicht bij. Daar kwam ik niet over uitgedacht. Ik zou hier wel willen blijven, om er steeds en steeds maar weer aan te denken, zoo wonderlijk vond ik dit gebeuren.

Er was niets te vernietigen, de dingen die gebeurd waren, konden terug en wakker geroepen worden. Hier had ik een afschuwelijken strijd gestreden. Hier had ik een angst en verschrikking

gevoeld, als men op aarde niet kent. Hier werd ik uiteengerukt en uiteengerafeld. Hier had ik mijzelf gebracht doordat ik anderen iets had gedaan, wat ik niet eens wist. Hoe diep was alles. Hier had ik met Roni gesproken, dat ook al zoo vreemd voor mij geweest was. Zou ik hem opnieuw kunnen spreken? Waar kwam hij vandaan? Kwam hij uit die diepte, uit deze stilte? Hij was wakker gemaakt, maar hoe? Ik zag weer naar mijn kleet. Daar lag mijn geraamte; eens behoorde dit mij toe. Hoe nietig is dat aardse kleet en hoe machtig het geestelijke. Zelf was ik een groot wonder. Dit wonder zag op dat nietige, daar beneden mij neer. Ik begreep en kende mijzelf niet. Doch dat was vergaan, daar was niets meer van over. Hoe groot is God die dit alles van te voren wist. Hier was iets, ik voelde dit duidelijk, dat de mensch, die hier zou leven, in slaap bracht. Wanneer ik dieper daalde, zou die slaap mij overvallen. Tevens voelde ik, dat het niet zou geschieden en toch lag die slaap reeds in mij. Ik behoefde nog maar één stap te doen en ik zou slapen. Vreemd was dit gevoel! Het leven aan deze zijde was een wonderbaarlijk leven. Hier waren veel geheimen en het ééne geheim was nog dieper dan het andere. Ik begreep nu, dat alleen Emschor mij dat duidelijk kon maken, doch ik zou afwachten.

Het werd steeds stiller in mij. Voelde ik goed? Ik meende de stem van mijn meester te voelen. Ver weg was zij nog, toch kwam zijn stemgeluid dicht en dicht tot mij. Ook dit dichterbij komen was wonderlijk, maar ik begreep het volkomen. Het was het instellen van den meester. Ik werd nu met hem verbonden en dan zouden mij nieuwe dingen duidelijk worden gemaakt. Toen de stem heel duidelijk was, hoorde ik zeggen: „Aan den rand van uw eigen graf kom ik tot u, Lantos. Gij leeft thans in de wereld van het onbewuste. Nog dieper en gij zult in slaap vallen. Wie daarin overgaat, zal en moet tot de aarde terugkeeren. Luister nu goed, ik ga u dit duidelijk maken. Hier zijt gij binnengetreden en beleefde het verteringsproces van uw stofkleed. Meer dan een eeuw is er sindsdien voorbijgegaan. Toen gij dat proces had beleefd, zijt gij in slaap gevallen. Die slaap kwam, doordat gij een einde aan uw leven maakte. Maar

iedereen die in ons leven van af de aarde binnentreedt, zal slapen. Voor de één duurt die slaap lang, voor den ander kort, dat hangt van uw innerlijke leven af. Zij, die een geestelijk leven hebben beleefd, zullen kort slapen, want zij zijn innerlijk wakker en dragen liefde. Doch anderen die van dit leven niets af weten, vallen in slaap totdat zij tot zichzelf terugkeeren en zij zullen steeds weer in slaap vallen, om eens de geestelijke sferen binnen te gaan. Uw slaap was dáárom zoo diep, omdat gij geen geloof, noch een God lief had. Dit alles moest gij leeren. Ik maak u dit duidelijk, omdat gij niet moet denken dat anderen u dit hebben opgelegd. Uw slaap was dus een geestelijke slaap en beteekent geestelijke armoede. Gij bezat niets dat u kon wakker maken en hebt dit moeten beleven. Daarom waart gij alleen, niemand kon u helpen. Zij, die gij op uw tocht ontmoette, gij hebt dat reeds gevoeld en beleefd, die zelfmoordnares, was niet te helpen. Ik liet u dat beleven, verbond u met haar waardoor u voelde hoe dit leven is en zoo aanvaardde gij uw eigen leed en al uw strijd. Gij nam uw kruis op, omdat gij wist dat gij het dragen moest. Ik zeide u reeds dat allen die hier binnentreden in slaap vallen. Doch zij, die een einde aan hun leven maken, willen een natuurlijke wet verbreken, die echter niet te verbreken is, want die wet beteekent het leven en het leven is niet te vernietigen, want het leven is God. Die disharmonische trillingen verwekken dezen slaap. Zij die op normale wijze sterven, zullen ook slapen. Geen wezen ontkomt hieraan, is zich zoo sterk van dit leven bewust, dat het op hetzelfde oogenblik van zijn dood op aarde wakker is en wakker zal blijven. Doch het geesteslichaam heeft dit overgaan te verwerken en dat zijt gij zelf. Dat is de mensch, dat is het leven. Thans ga ik u van de wereld van het onbewuste vertellen. Tracht mij te volgen."

„Zooeven voelde u, dat slaap u overviel. Ik daalde met u dieper af, omdat ik wilde dat gij dit zoudt voelen. Daarin, in die wereld, leeft uw vriend Roni. De meesters maakten hem wakker en zoo kon u tot hem spreken. Dit wakker maken heeft beteekenis, omdat wij hier eens zullen terugkeeren. Dan zult u andere wonderen beleven. U heeft zooeven uw eigen leven kunnen waar-

nemen en hebt gezien dat men u naar deze plaats heeft gedragen. Dat is het verleden en het gesprek met uw vriend behoorde eveneens tot het verleden. Doch dat ligt dieper in dit leven verborgen en alleen de meesters kunnen zich met dien toestand verbinden. Deze sfeer, deze wereld nu, vindt afstemming op de aarde. Het is de verbindingswereld waarin de mensch, de ziel leeft, die op aarde zal terugkeeren. Van hieruit dus keert de ziel in het stofelijke lichaam en is „het leven” wat de stof tot bezieling brengt. Dat is het geboren worden op aarde. De ziel die hier nu is binnengegaan, zal eeuwen wachten om op aarde te worden agetrokken. Dat is Gods wil en dat zijn Gods heilige wetten, die door mensch noch geest veranderd of beïnvloed kunnen worden. Millioenen wezens zijn hier binnengegaan, doch al die wezens, die zielen en dus menschen zijn, zijn op aarde geboren en gestorven. Na hun dood treden zij hier binnen en zullen en moeten terugkeeren totdat zij hun kringloop der aarde hebben volbracht. Allen keerden naar de aarde terug met een vast doel.

Het zal u dus duidelijk zijn dat het leven, dat het stoflichaam tot bezieling brengt, uit het heelal komt en wel uit deze sfeer. Daarom is deze de wereld van het onbewuste. De ziel die op aarde terugkeert, is zich van zijn vorig leven niet bewust. Ik zou ook deze sfeer de wereld van het embryo kunnen noemen, want van hieruit wordt het embryo beziel. Dit alles zult gij eens beleven, wanneer wij hier terugkeeren en gij de sferen van licht hebt bereikt.

Waar zich de mensch op aarde ook bevindt, zij zijn alleen door hen te peilen, die de hoogste sferen van licht hebben bereikt. De meesten kunnen zich op dat leven instellen, zooals u reeds met uw vriend beleefde. Ook dat wakker worden zult gij beleven. De mensch, die op aarde terugkeert, volgt de wet van oorzaak en gevolg. Dus oorzaken en gevolgen, geboren worden op aarde en het terugkeeren naar deze wereld. Wanneer de ziel haar kringloop der aarde heeft volbracht, zal zij in dit leven verder gaan en trachten om de hoogste sferen te bereiken. Doch dit alles is voor later, wanneer gij de krachten daarvoor bezit; eerst dan

kan ik u dit alles duidelijk maken. Thans kunt gij mij vragen stellen."

Ik had met aandacht geluisterd en vroeg: „Moet ik terug naar de aarde?"

„Gij zult het stoffelijke proces beleven."

„Waarvoor dient dit alles?"

„Om den mensch op aarde van ons leven te overtuigen en dit alles bekend te maken."

„Maar dan word ik toch geboren?"

„Neen, voordien zult gij terugkeeren."

Wonderlijk dacht ik, waarna ik hoorde: „Gij zult die wonderen leeren kennen, want dit behoort bij ons werk. Het is mijn en uw taak, dat u later duidelijk zal worden. Er wacht u nog groot geluk."

„Keert mijn vriend Roni terug?"

„Hij moet terug naar de aarde en zal dáár leven."

„Voor wat?"

„Ook dat zult gij weten."

„Hij zeide mij, dat hij Marianne zal zien, weet u daarvan?"

„Ik weet dat en het zal geschieden. Dat is een wet."

Hij en niet ik, dacht ik.

„Zij beiden," hoorde ik zeggen, „hebben goed te maken, laat dit voldoende zijn."

„Dus Marianne leeft reeds in deze wereld?"

„Zij is hier binnengetreten."

„Heb ik haar dan verloren?"

„Neen, integendeel, zij is en zal de uwe blijven."

„Weet u dat zoo zeker?"

„Ik weet het, Lantos, aanvaard dit. Gij zijt één en zult één blijven, doch de oorzaak van dit gebeuren kan ik u eerst later duidelijk maken."

„Ben ik bevoorrecht dat ik dit alles mag beleven?"

„Neen, een ieder die hier binnentreedt wordt van zijn leven en kringloop overtuigd. Ik heb hier werk te verrichten en zeide u reeds, dat ik u van dit leven wil overtuigen. Ik zal u helpen en steunen, maar daarvoor in de plaats geeft gij mij uw vertrou-

wen en legt gij u bij alles neder. Het behoort dus bij mijn werk.”
„Heeft ieder mensch zijn beschermgeest?”

„Een ieder vindt in dit leven hem of haar, die den mensch steunt, zoodat de overgegane zijn leven aan deze zijde leert kennen. Het is anders niet mogelijk, om u van uw aardsche leven vrij te maken. Ook ik ben op dergelijke wijze geholpen en zal daar steeds dankbaar voor blijven. Weet, dat wij elkander kennen, dat onze zielen verbonden zijn en verbonden zullen blijven. Wij zijn één, anderen zijn één en wij werken daarom tezamen voor één doel en dat is, u los te maken van uw aardsche gedachtenleven. Gij volgt uw weg, ik volg u en ik doe groot werk door u te helpen, maar gij helpt mij, doordat gij dit eens aan de aarde zult mogen doorgeven.”

„Is dat mogelijk?” vroeg ik.

„Gij zult het beleven.”

„Hoe geweldig is dat.”

„Het is Gods wil, Lantos, dat dit geschiedt.”

„Zijn mijn ouders hier binnengegaan?”

„Ja, en ook zij zullen terugkeeren.”

Mijn God dacht ik, wie zal U kennen? Waarop Emschor zeide:
„Eens zult gij God leeren kennen als een Vader van Liefde. Nog voelt gij dit niet, toch komt het. Het leven dat gij zult aanvoelen, daarin ligt de kracht en daarin zult ge overgaan. Eerst dan, wanneer gij de sferen van licht zijt binnengegaan en Zijn Heilige Liefde u gelukkig maakt, zult ge dankbaar zijn en heilig ontzag gevoelen voor Hem, die ons aller Vader is.”

„Wat raadt u mij thans te doen?”

„Ga verder, ik zal u volgen.”

„Denkt u,” vroeg ik nogmaals, „dat ik God zal leeren kennen?”

„Dat zal geschieden, want gij zoekt het goede. Doch gij zult eerst de diepte van uw eigen leven moeten begrijpen, om daarna wakker te worden voor een nog hoogere liefde. Steeds zult gij verder gaan om opnieuw neder te knielen en te danken. Thans ga ik u verlaten. Zoek steeds het hoogere.”

„Mag ik u weerzien?”

„Neen, eerst in de sferen van licht. Ik blijf thans voor u onzicht-

baar, doch gij weet dat ik dicht bij u ben en u in alles volg. Vaarwel, God zij met u."

Weer was ik alleen; ik was wijzer geworden en toch had ik maar een klein stukje van mijn weg afgelegd. Marianne en Roni zouden terugkeeren, zoo ook mijn ouders.

Mensch, mensch, ken u zelf. Deze woorden kwamen in mij op. De mensch was diep, onbegrijpelijk diep. Hoe zou men den mensch op aarde kunnen kennen? Hij wist daar niet eens dat hij eeuwig leefde en nog veel minder dat men kon terugkeeren. De geestelijken der aarde dachten God te kennen, maar al die geleerden wisten van het eeuwige leven en van God niets af. Op aarde waren er geen Godskenners. Op aarde leefden slechts menschen die niet eens mensch waren. Een mensch behoorde zichzelf te kennen, eerst dan was hij mensch. Doch wie kon dit van zichzelf op aarde zeggen? Ik en millioenen anderen niet. Hoe beefde ik van al die wijsheid. De wereld van het embryo, van de ziel, van den mensch, wonderen waren het! Hoe kon ik den Schepper van al dit leven reeds dankbaar zijn en ik voelde ontzag, innig ontzag voor God.

Werd ik wakker? Ging er iets in mij veranderen? Het moest wel zoo zijn, het kon niet anders. Hoe overweldigend was de Schepper van hemel en aarde. En ik was, evenals alle menschen, goddelijk? Het was niet te begrijpen, niet te voelen. Roni was voor mij wakker gemaakt omdat ik dit zou beleven. Ik zou het niet hebben kunnen aanvaarden, als het niet was geschied. Zijn stem had ik gehoord en herkend en daarom moest ik wel gelooven. Maar Marianne was mijn ziel en zou de mijne blijven. Was dit het groote en machtige geluk dat mij wachtte? Het zou mij zoo gelukkig maken, dat wist ik zeer zeker. Eens zouden wij elkander terugzien, voor eeuwig waren wij dan één. Diep in mij lag dit groote en machtige geluk, mijn liefde voor haar, mijn tweelingziel. God was rechtvaardig en zou wel weten waarvoor zij naar de aarde terug moest keeren. Wellicht zou ook ik dit eens mogen weten. Maar ik zou aan haar blijven denken, al duurde het eeuwen.

Door dit alles te mogen beleven leerde ik mijzelf kennen. Ik zou mijn best doen en mij die krachten eigen maken.

Het verleden.

Mijn ouders gingen terug naar de aarde en dat begreep ik. Ik hoorde hen daar reeds roepen: „waarom en waarvoor kan God dit goed vinden?” Het was mij nu duidelijk. Al die andere vragen en gebeurtenissen zou ik zoolang in mijn diepe innerlijk laten rusten. Eén voor één losten ze op. Ik zou net zoolang doorgaan, totdat ik leeg was en er geen vragen meer in mij waren. Dan zou ik wel weer zien. Eeuwen zou ik kunnen door denken, doch ik moest verder, steeds verder.

Ik concentreerde mij op mijn eigen leven. Waarheen, Lantos? Tot hier ben je gekomen, nu verder! Nu concentreerde ik mij op de astrale wereld en trad na en kort oogenblik daar binnen. Ik volgde de stem van mijn hart, en die stem voerde mij naar de plaats waar ik was geboren. Van mijn jeugd wilde ik alles weten. Ik had mij reeds op verschillende wijze leeren oriënteren, zodat het als vanzelf ging. Ik zweefde over de aarde en voelde dat ik dit land verliet. In niets voelde ik eenige belemmering, overal ging ik doorheen. Ik wist dat ik op de plaats zou komen waar ik mijn jeugd had doorgebracht. Onfeilbaar waren deze krachten. Ik was benieuwd hoe alles daar zou zijn. Mijn ouders leefden aan deze zijde en hun bezit was natuurlijk in andere handen overgegaan. Maar in welke handen? Hoe was hun einde op aarde geweest, waren zij op normale wijze gestorven? En Marianne? Ook dat wilde ik weten, kortom alles, wat tot haar en mijn leven behoorde, wanneer dit tenminste mogelijk was. Waar ik ook zag, overal was leven. Wanneer ik in snelle vaart vooruit ging, zag en voelde ik niets van alles. Doch op langzame wijze zag ik den astralen mensch, die zooals ik zich voortbewoog, wanneer wij één afstemming hadden. Anders was het niet mogelijk. Iedereen volgde zijn eigen weg. De één om te helpen, een ander om het leven te vernietigen. Weer anderen om bewust te worden, zooals ik. Want ik was niet bewust, ik was nog een levende doode.

Bewustwording, ja, dat was het, wat ik mij wilde eigen maken. Ik voelde nu dat het einde naderde en ik betrad mijn ouderlijk bezit. Ik had mijn gedachten hierop gevestigd en zoo was ik er gekomen.

Onmiddellijk ging ik naar mijn ouderlijk huis, daar zou het verleden voor mij ontsluiert worden. Emschor had mij dit beloofd en hij zou woord houden, daar twijfelde ik niet aan. Ik wandelde weer op mijn eigen bezit, op den grond die onder mijn voeten brandde en dien ik eens achterliet. Nu was echter alles anders.

Waar eens mijn ouderlijke woning stond was nu een ruïne. Kon dat, was ik wel goed? De oude burcht was een puinhoop. Toch voelde ik dat dit mijn ouderlijk huis was waar ik eens leefde. Wat was hier gebeurd? Ik wilde heengaan, doch voelde de bekende kracht in mij komen. Blijf, hoorde ik, ik kom aanstonds tot u.

Waarlijk, dit had ik al eens gezien en ik dacht aan den tijd dat ik dit visioen had beleefd. Dat was toen ik heenging en nu zag ik dat mijn zien waarheid was. Maar waardoor was ons huis vernietigd? Door de elementen? Ik had het eens gezien, was toen naar huis teruggegaan, maar had bemerkt dat er niets was geschied. Thans waren alleen nog de fundamenteën over van hetgeen eens een trotsche burcht was. Ik voelde nu de kracht van mijn meester in mij komen en zeide in gedachten tot hem: „Welkom, meester, ik ben u zeer dankbaar.” Daarna hoorde ik zeggen: „Ik ben het, Lantos, Emschor.”

Ik vroeg: „Ben ik verkeerd, meester?”

„Neen,” was zijn antwoord, „gij zijt goed. Hier hebt gij geleefd, van hieruit zijt gij de wijde wereld ingegaan. De stem van uw hart bedriegt u aan deze zijde nooit wanneer gij haar blijft volgen, gij behoeft alleen maar te luisteren.”

„Mag ik u vragen stellen?”

„Vraagt zooveel gij wilt, ik ben gereed.”

Ik voelde waar ik moest beginnen, want mijn geheele leven zag ik voor mij. Mijn eerste vraag luidde: „Waarom voelde ik in mijn jeugd dien plotselingen afkeer voor alles wat rijk was, voor die

kinderen en die feesten? Waar kwamen die gevoelens vandaan? Kunt u mij daar op antwoorden?"

„Ik zal u antwoorden, luister en tracht mij te begrijpen. Ik was het, Lantos!"

„Gij? Waarom deedt gij dat?"

„In u lagen deze gevoelens, doch ik maakte ze wakker. Die onbegrijpelijke krachten behoorden tot het verleden. In dit leven zoudt gij in een ander en wel het leven waarin u hebt geleefd en dat u reeds hebt afgelegd, overgaan. Ik bedoel dus uw laatste leven op aarde. Ik deed niet anders dan die krachten bewust te maken. Ik werkte op u in, waarnaar gij handelde. De mensch komt op aarde voor een vast doel, om, zoo ik u reeds zeide, goed te maken. In u lag nu die kracht, het was dus uw wil om een ander leven te aanvaarden. Gij zijt in die geestelijke afstemming gekomen, doch in het leven daarvoor, niet in het leven waarin gij u van uw stoffelijk leven hebt bevrijd. Ik blijf echter bij uw laatste leven, straks zult gij al die andere levens waarvan ik zooeven sprak kunnen waarnemen en kan ik u bewust verbinden. Vraagt mij, wanneer u dit, wat ik zooeven zeide, niet duidelijk is, ik zal u antwoorden."

„Wanneer ik u goed heb begrepen," zeide ik, „dan ben ik in dat leven op aarde gekomen, om mij daarvan los te maken en ons bezit te ontvluchten?"

„Zoo is het, heel duidelijk gevoeld."

„Is dit een wet?"

„De wet van oozraak en gevolg."

„Dank u," zeide ik. „Heeft u mij in alles geholpen?"

„Ja, in alles."

„Ook in de kunst?"

„Ook daarin."

„Dan heb ik u veel vragen te stellen."

„Ga verder, Lantos, ik sta te uwer beschikking."

„Vertel mij, meester, was ik in een vorig leven kunstenaar?"

„Ja, in het oude Egypte."

„Wat zegt u?"

„In het oude Egypte."

„Hoe wonderlijk en merkwaardig is dat, wat u daar zegt.”

„Het zijn wonderen voor u, doch al die wonderen en problemen zijn levenswaarheden, die de ziel heeft beleefd.”

„Weet u wáár ik mij die kunstgevoelens eigen heb gemaakt?”

„Ook dat zult gij beleven.”

„Dank u,” zeide ik, „kunt u mij daarvan reeds vertellen?”

„Neen, op de plaats waar gij hebt geleefd, dus straks.”

„Geschiedt dat op dezelfde wijze, zooals ik reeds heb beleefd?”

„Ja, ik kan u daar met het verleden verbinden, hier is dit moeilijk.”

„Kunt u mij duidelijk maken, waarom ik in mijn jeugd zoo was? Ik bedoel wat beschermde mij en vanwaar kwam de minachting voor mijn geslacht?”

„Dit houdt verband met uw eerste vraag. In u lag het gevoel om heen te gaan. Gij wildet u los maken, maar in uw jeugd hebt gij dit niet kunnen aanvoelen. Dit was alles te diep, zelfs nu zult gij de diepte van deze gevoelens niet kunnen peilen.”

„Neen,” zeide ik, „dat kan ik niet, maar ik voel wat gij bedoelt. Ik dank u, meester. U maakte mij dus ook hierin wakker?”

„Ja, door deze gevoelens bewust te maken, voeldet gij hoe te moeten doen. De minachting voor ons geslacht manifesteerde zich, doordat u het hoogere wilde zoeken. Is u dit duidelijk.”

„Ja, ik begrijp u. Maar wanneer die gevoelens niet in mij waren geweest, wat dan?”

„Dan zouden er vele eeuwen voorbij zijn gegaan. Toch zoudt gij in dezen toestand van geestelijke kracht zijn gekomen. Dat is onvermijdelijk. Die gevoelens hebt gij u dus in andere levens eigen gemaakt. Ieder mensch zal vroeg of laat in één en dezelfde gevoelsafstemming komen. Hij zal het op ander wijze beleven, doch alles komt hierop neer, dat hij het innerlijk en wel onbewust toch zelf wil. Daarom is de mensch diep en zijn dit problemen voor hem. Doch al die problemen, zoo ik reeds zeide, hebben beteekenis en wel deze, dat het is het overgaan naar een hoogere afstemming die de mensch zich in andere levens heeft eigen gemaakt. Dit behoort tot den kringloop der aarde. Wat de

mensch in het ééne leven een ander heeft ontstolen, zal hij in een anderen toestand weer goed moeten maken."

„Heb ik dan dit bezit dat ik niet wilde, anderen ontstolen?"

„Niet gij, doch ik."

„Maar wat heb ik dan met dit alles te maken?"

„Gij waart mijn zoon."

„Wat zegt u, was ik uw zoon, uw kind?"

„Mijn kind, Lantos. Gij zijt mijn jongen, doch van eeuwen terug."

„U gaat steeds dieper. U vertelt mij wonderen, niets dan wonderen en problemen. Ik uw kind?"

„Mijn jongen, mijn kind, Lantos."

Problemen, dacht ik, waarvan ik nooit had kunnen droomen.

„Is de mensch dan geen wonder? Geen probleem? Ik zal u dit straks duidelijk maken. Ga verder, dan kunt gij dit alles beter begrijpen."

„U zegt dat alle menschen dit beleven. Worden ook zij geleid?"

„Een ieder, omdat de mensch met duizenden anderen in verbinding is en al die menschen daarmede hebben te maken. Doch van deze zijde wordt de mensch, de ziel dus, op aarde beïnvloed. Wanneer dit echter mogelijk is. Zij zijn dus in deze verhoogde afstemming gekomen, anders is het niet mogelijk."

„Soms waren er gedachten in mij, die vlugger waren dan ik. Kunt u mij dit verklaren?"

„Mijn sterke concentratie was het, die door u sprak."

„Ik dank u, meester, ik begrijp u volkomen. U heeft mij kunnen bereiken."

„Juist, zooals nu, daar deze inwerking dezelfde is. Gij weet nu hoe men zich van deze zijde met den mensch op aarde verbindt."

„Dus daarom werd mijn kunstgevoel weer bewust?"

„Heel goed gevoeld, alleen daardoor."

„Merkwaardig is alles, grootsch en diep."

„Gij beleeft wonderen en die kunt u alleen beleven, doordat ik mij met u verbind. Een hoogere afstemming kan zich met hèn, die onder zijn eigen levensafstemming leven, verbinden. Dit zal u thans duidelijk zijn. Overgaan en verbinden, daardoor wordt u

bewust. Gij zult die krachten leeren kennen. Eerst dan zult gij in een ander en hooger leven binnentreden, waar u groot geluk wacht. Vergeet dit nooit."

Nog steeds zag ik mijzelf. Wonderbaarlijk was het, wat ik thans beleefde. Toen hoorde ik: „U ziet door mijn wil en krachten." Ik vroeg: „U weet steeds waaraan ik denk, is dat zoo eenvoudig?"

„Deedt gij het niet bij anderen?"

„Ja, ik heb dit reeds beleefd, maar om het telkens en telkens weer te beleven, dat is juist het wonderlijke en daar kom ik nooit over uit gedacht."

„Gij ziet, Lantos, hoe schoon deze krachten zijn."

„Ik wil ze mij eigen maken, meester."

„Ga zoo verder en zoekt het goede, dan zal het in u veranderen. Door te veranderen gaat gij het leven aanvoelen, zult gij uw hoofd buigen voor Hem, die dit alles bestuurt."

„Het is als in een droom, dit beleven. Is dat goed gevoeld?"

„Het leven voor u, dus uw jeugd, ziet gij in visionairen toestand. Gij zijt helder van geest, doch door mijn krachten. Op eigen krachten zult gij dit niet kunnen. Alleen door het goede te willen, zult gij ze u eigen maken. Ik kom hier telkens op terug, omdat het de eenige mogelijkheid is om hooger te kunnen komen."

„Gij hebt met geen ondankbare te doen, meester. Ik wil, ik ben daarvan overtuigd. Gij zijt Liefde, meester en hebt lief, meer dan ik."

„Zou ik mijn eigen kind niet in liefde bijstaan? Zoudt gij anders handelen? Zullen ouders, wanneer zij weten en wanneer zij al deze wonderen en problemen kennen, niet handelen zooals ik? Is de liefde niet de kracht die ons verbindt, die bergen verzet en ons en al het leven doet leven? Die ons verbindt met het hoogste wat er is, met onzen Vader die in den hemel is? Daarheen voert onze weg."

„Ik ben arm aan liefde, meester, nog ben ik arm," waarop ik hoorde: „Doch gij zijt bezig u deze liefde te veroveren. Gij wilt geholpen worden, dat is reeds een groot bezit. Dat zegt, dat gij bereid zijt uw kruis te dragen en door dit te dragen buigt gij u

voor hogere machten. Dat is de weg, de éénige weg, mijn jongen."

„Ben ik dus nog onbewust?"

„Helaas, gij zijt een levende doode."

„Het is hard," zeide ik, „dat te moeten hooren."

„Die hardheid gaat gij afleggen. Door het leven te beleven zult gij veranderen. Doe steeds het goede, anders is dit onmogelijk."

„Dus de menschen op aarde zijn niet bewust?"

„Nee, geen van hen. Van al die millioenen wezens, die thans op aarde leven, is er niet één geestelijk bewust. Eerst dan, wanneer de mensch de eerste geestelijke afstemming aan deze zijde binnentreedt, krijgt hij bewustzijn. Dat bewustzijn is de liefde die zij bezitten; door goed te doen en voor anderen te leven, zijn zij zoo ver gekomen."

„Ik heb voor anderen nog niets gedaan," zeide ik.

„Ook die tijd is in aantocht. Straks zult gij voor anderen iets gaan doen, hebt slechts geduld. Hier kunt gij alleen dat doen, wat innerlijk in u is, wat u voelt, wat in u leeft en die kracht is liefde. Liefde te voelen voor al het leven, doet u ontwaken."

„Ik maakte in mijn jeugd mijn God, waarom deed ik dat? Kunt u mij dit duidelijk maken?"

„In uw jeugd reeds lag in u het verlangen naar geluk en naar het hogere. Dus verlangens, die zich op deze wijze manifesteerden. Gij wilde het leven leeren kennen, zoo ook God. Doch gij hebt die gevoelens niet begrepen, maar zij hebben deze beteekenis."

„Hielp u mij ook daarin?"

„Ja, ik spoorde u aan het hogere leven te zoeken en iedere gedachte die u daarvoor koesterde, maakte u wakker en dwong u dien weg te blijven volgen."

„Ik dank u, meester, ik begrijp dit, ook nu ben ik niet anders."

„Zoo is het. Gij zijt thans bewust, doch in dien tijd handelde u onbewust."

„U zegt dat ik thans bewust ben en zooeven, dat ik een levende doode ben, wat moet ik daaruit opmaken?"

„Ziet gij niet in uw jeugd?"

„Ja, voor mij speelt zich dit alles af, ik zie en voel het."

„Welnu, gij zijt u daarvan bewust, doch door mijn krachten. Gij ziet, hoort en voelt, doch dat zien, hooren en voelen, is geen geestelijk bewustzijn. Gij hebt nog steeds geen bezit. Wanneer dat zoo was, waart ge in een andere sfeer en wel in de sferen van licht. Doch er is nog steeds duisternis om u heen en daarom zijt ge niet geestelijk bewust. Dit bewustzijn komt dus, omdat ik u verbind. Daarom weten wij dat de mensch op aarde niet bewust is. Zij zijn daar alleen stoffelijk bewust, hebben stoffelijk lief en dat is dus een ander bewustzijn. Wanneer ik spreek van geestelijk bewustzijn, dan is dit uw eeuwige afstemming. Nog voelt gij aardisch, dus stoffelijk. Wij kennen het stoffelijke leven, dus stoffelijk bewustzijn, geestelijk bewustzijn en kosmisch bewustzijn. Gij leeft nog steeds in uw stoffelijk leven en gaat thans dat leven afleggen. Gij tracht u een ander bewustzijn eigen te maken. Is u dit duidelijk?”

„Ja, ik voel wat u bedoelt, dank u. Wanneer ik in mijn jeugd mijzelf was, want ik herinner mij die gevoelens, trok u zich dan terug?”

„Ja, dan waart gij u zelf. Vergeet niet dat de mensch een eigen wil heeft en dat de hoogere geest uw leven niet kan en zal beïnvloeden, omdat hij dit weet. Gij zult zelf moeten handelen, wij kunnen u alleen beschermen en leiden. Aan uw innerlijk is dus door ons niets te veranderen. Geen enkele geest kan de lasten van den mensch dragen. Ieder mensch draagt zijn eigen kruis. Toch kunnen wij helpen, door u in die richting te leiden. Het ligt dus niet in mijn macht u geheel te laten leven, zooals ik mij dat zou wenschen. Dat is niet mogelijk en daarom voelde u twee tegenstrijdige gevoelens, die toch met elkander te maken hadden. Wanneer ik voelde en zag dat gij den verkeerden weg zoudt inslaan, hielp ik u, door u voor dien anderen weg aan te sporen. Ik werkte in stilte op u in, wat gij duidelijk hebt gevoeld.”

„Ik maakte zon en wolken, waarom deed ik dat?”

„Gij zocht, gij verlangde naar geestelijk geluk.”

„Houdt dit verband met mijn doen en laten in vele andere dingen?”

„Met uw geheele jeugd, in al uw gevoelens lag die drang.”

„Uren tuurde ik naar den hemel, behoorde ook dat daartoe?”

„Ja, het verlangen om te weten, om God te leeren kennen, om geestelijk geluk te bezitten, bracht u in dezen toestand.”

„Toen mijn zon verregende voelde ik, dat dit met mijn leven had te maken; hoe jong ik ook nog was, toch voelde ik het. Was dit de waarheid?”

„U hebt het reeds beleefd, u weet dat uw leven vernietigd werd. Doch ik liet het u in uw jeugd voelen.”

„U wist het reeds lang van te voren?”

„Ja, ik zag in uw leven.”

„Merkwaardig is dit, u zag ver vooruit.”

„Ik maakte u reeds duidelijk dat de mensch te peilen is, doch alleen dan, wanneer men zelf die krachten bezit. Zooals gij nu waarneemt, zag ik in uw leven.”

„Gij kon dus niet ingrijpen? Ik bedoel, zoudt gij mijn leven niet hebben kunnen veranderen? Moest dit geschieden?”

„Ja, alles ligt vast, dit is een goddelijke wet. In uw vorigen toestand, in de wereld van het onbewuste, heb ik u dit duidelijk gemaakt. U keerde dus met een vast doel naar de aarde terug en daaraan is niets te veranderen. Ook niet door een geest of een mensch, hoe hoog zij ook zijn gekomen.”

„Wanneer ik goed aanvoel, heeft mijn overgang, toen ik zelf een einde aan mijn leven maakte, geen beteekenis en valt dit buiten die wet?”

„Neen, op uw tijd zoudt gij zijn gestorven.”

„Ik handelde dus zelf, niet onder kosmischen invloed?”

„Zeer duidelijk gevoeld, zoo is het.”

„Al dat lijden is dus voor niets geweest?”

„Neen, dat niet, gij zijt wakker geschud.”

„Ja, ik heb geleerd, hoe verschrikkelijk het ook was. Maar waarvandaan kende hij mij, die mij daartoe aanspoorde?”

„Uit een ander leven.”

„Was hij zich dan daarvan bewust?”

„Ja. Luister goed, ik zal u dit duidelijk maken. Waart gij u bewust van uw kunstgevoel?”

„Ja, dat was ik.”

„Welnu, waarom hij dan niet? In hem lag haat, een haat voor den één of anderen mensch. Die mensch waart gij. Hij haatte u, kon u haten, omdat gij hem eens, ver terug, hebt gekweld, hebt gemarteld. Die krachten en gevoelens lossen alleen dan op, houden op te bestaan, wanneer alles is goed gemaakt. In uw aardsche leven zoudt gij hem ontmoeten en dat is geschied. Alles dus, mijn Lantos, oorzaken en gevolgen. Het gevolg van één oorzaak hebt gij beleefd. Hij wist wat u stond te wachten en daarom, daarom alléén, waart gij met hem in verbinding. Gij hebt hem eens gemarteld — dit zult gij aanstonds aanschouwen — en daarom moest gij iets goed maken.”

„Maar wanneer ik nu geen einde aan mijn aardsche leven had gemaakt, wat dan?”

„Dan hadt gij beleefd, dat de demonen u aan deze zijde hadden opgewacht. Gij zoudt zijn aangevallen en zij zouden u hebben voortgesleept, gemarteld en geslagen. Toch hadt gij ook dan de oorzaak van dit gebeuren gevoeld. Daarna ging hij dan heen, in hem en in u was er iets veranderd. Het verleden loste daarin op, zoo ook de wet van oorzaak en gevolg, zoo ook de mensch, de ziel die dit beleven zou en die had goed te maken. Onbewust werd hij tot u getrokken, doch later werd voor hem alles bewust en ging dit gevoel tot bewustzijn over. Want zijt gij geen kunstenaar geworden? Waren dit niet uw verlangens? Is dit niet geschied? Gevoelens dus, doch oorzaken en gevolgen, niets en niets anders.”

„Zal ik weten waarom en hoe dat in het verleden is geschied?”

„Straks, wanneer ik u met het verleden kan verbinden. Gij zult dan verheugd zijn, dat dit reeds is volbracht, dat gij hebt goed gemaakt.”

„Mijn dood en overgang waren dan eenige jaren later gekomen?”

„Zeer goed, gij hebt het goed gevoeld, zoo is het.”

„Het is mij nu heel duidelijk, meester en ik dank u. Heeft u tevens op mijn ouders ingewerkt?”

„Nee, zij beleefden hun eigen leven. Zij waren niet te bereiken

en zullen in andere levens overgaan, om in dat stadium van gevoel, van liefde te komen. Veel zullen zij nog te leeren hebben. Waarin zij thans komen, beteekent, dat zij hard zullen moeten werken voor hun bestaan. Dit hebben zij en duizend anderen noodig, wat alleen op aarde mogelijk is."

„Maar waarom moest ik dit alles beleven en niet zij? Zij zijn toch van ons geslacht?"

„Gij behoort bij mij, wat u straks duidelijk zal worden. Gij zijt en waart de laatste van ons geslacht."

„Ach, nu ga ik u begrijpen. Wanneer ik dit voel, dan bent u de oorzaak en ik het gevolg."

„Wij beiden zijn één, Lantos, hebben verbinding, zooals de wet van oorzaak en gevolg één en dezelfde beteekenis heeft. Eén oorzaak zal worden goed gemaakt en dit is thans geschied. Gij hebt het beleefd."

„Ik zou dus ons geslacht, hoezeer mijn ouders dat ook wenschten, geen opvolgers hebben kunnen geven?"

„Ook dit is zeer goed gevoeld. Neen, uw kringloop der aarde hoort ge, nam een einde. Ik was degene die dit alles heeft vastgelegd. Gij waart mijn kind en wij beiden zullen dus goed maken. Uw ouders leefden van ons bezit, dat ik eens een ander ontam. Doch eeuwen terug. Maar in uw laatste aardsche leven zou zich dit verleden openbaren en dit geldt voor ieder mensch. Allen zullen beleven, terugkeeren en goed maken, geen ontkomt hieraan. Dat alles is strijd, leed en smart. Gij hebt het beleefd. In u lag die strijd, doch in alles steunde ik u om te gaan en te aanvaarden, te doen wat gij innerlijk voelde. Ik vraag u, zoudt gij het bezit van anderen willen hebben, wanneer gij weet dat het hun is ontstolen?"

„Neen," zeide ik, „dat zou ik niet willen."

„Welnu, gij zoudt heengaan en dit alles achterlaten, omdat gij innerlijk zoover zijt gekomen. Gij zoudt anders een heerscher zijn geworden. Is het u duidelijk?"

„Ja, meester."

„Uw ouders leefden al dien tijd van gestolen goederen, van het

bezit van anderen, doch eens wordt het hun ontnomen en lost alles op."

„Rustte dus op ons bezit een vloek?"

„Ja, de vloek van het verleden."

„Dan is mij ook dit duidelijk, ik heb het gevoeld. Nu ik dit weet, begrijp ik mijn heengaan. Ik wilde weg, iets dreef mij van huis en dat beteekende dat ik mij van het verleden ging vrij maken. Hoe machtig is alles, meester, hoe wonderlijk en natuurlijk."

„Dit zijn wetten, mijn zoon, natuurwetten, het is Gods heilige leiding."

Anderen komen terug en schenken hun goederen aan anderen weg, is dat eenzelfde toestand als de mijne?"

„Soms, niet altijd, doch meestal is het één en dezelfde kracht, een andere beteekenis is er niet."

„Maar dan is dat geen goed doen, dan is dat goed maken?"

„Zoo is het, doch de mensch is zich daarvan niet bewust, hij denkt goed te doen, doch hij betaalt zijn schulden."

Diep, heel diep, dacht ik. Het was niet goed en niet slecht, hij voldeed alleen aan een wet en maakte goed wat hij eens misdeed. Machtig was het, wat mij thans duidelijk werd gemaakt en ik dankte den meester heel innig. „Dwingen anderen hen zulks te doen?" vroeg ik.

„Ja, anderen sporen hen daartoe aan en hebben vanzelf met hen te maken."

„Hoe sluit zich alles ineen, Emschor."

„Dat is het leven. Het eene heeft verbinding met het andere, gaat in het vorige over. Dit zijn wetten. Gods heilige wetten, toestanden, verbindingen en afstemming in den geest, dus oorzaken en gevolgen. U voelt wel, alles is Gods wil, God kent al Zijn kinderen en weet, wat zij in het leven op aarde zullen doen. Wat het ook zij, in welken toestand zij daar worden geboren, arm of rijk, alles ligt vast en zal geschieden. En dat geschieden is Gods heilige wil, die alles bestuurt en leidt. God weet wat de ziel op aarde zal beleven, omdat de mensch daar terugkeert om te ontvangen, hetzij goed of kwaad, geluk of armoede, strijd of ellende. In een vorigen toestand hebben zij zich daarin gebracht. Ik

heb het beleefd, ook gij en duizend anderen zullen het nog moeten beleven. Weer anderen zijn op aarde en dienen en geven zich geheel voor anderen. Later zal u dit duidelijk worden, gij zult het zien en beleven. U hoort het, steeds maar weer beleven, totdat gij u de geestelijke liefde hebt eigen gemaakt en de sferen van licht binnentreedt."

„U kent Marianne?"

„Ja, ik ken haar. Hier hebt gij met haar gespeeld, ik volgde u in alles."

„Weet u hoe zij is overgegaan? Kunt u mij daarvan vertellen?"

„Ja, doch later, wanneer wij zoover zijn gekomen, hebt dus nog wat geduld."

„Waarom, als ik u deze vraag mag stellen, deed zij zoo vreemd? Ik bedoel, in mijn jeugd."

„In haar lagen dezelfde gevoelens als in u en wel de verbinding met u, doch ook zij was zich daarvan niet bewust. Ook niet wanneer zij opnieuw geboren zal worden. Maar eens is het zoo ver, dan weet zij dat zij de uwe is. Gij weet het nu reeds, maar zij zal in dit gevoel overgaan. Gij beiden hebt eerst nog goed te maken, zij op aarde, gij aan deze zijde. Daarom handelde ook zij naar een innerlijken dwang. Toch zal zij haar eigen leven moeten beleven, net als gij. Het zal u dus duidelijk zijn, dat dat tot het verleden behoort, wat de mensch in zijn aardsche leven niet begrijpt en toch voelt. Eens echter wordt het bewust en wel aan deze zijde. Dáár, op aarde dus, is dit niet mogelijk. Gij ziet niet achter den sluier, voelt de diepte niet van uw eigen leven, kunt niet door al die eeuwen heen zien. Dit, ik zeide het u reeds, kunnen alleen zij, die de krachten daarvoor bezitten en die de kosmisch ontwaakten zijn, de meesters, die de hoogste sferen hebben bereikt, die mij en u helpen om de menschheid op aarde van hun eeuwig voortgaan en van den kringloop der ziel te overtuigen. Tevens, dat zij dáár zijn om goed te maken en te leren liefhebben, wat Gods leven is. Dat is de weg dien zij bewandeld hebben en gij en ik en miljoenen bewandelen zullen. Zij, Marianne, handelde dus naar haar innerlijk gevoel, dat diep in haar verborgen lag. Gij beiden zijt tweelingzielen, zijt één in alles, in gevoel, in

begrijpen en in liefde. Doch deze verbinding zult gij eerst aan deze zijde ontvangen. Eerst later, mijn Lantos, want gij zijt bezig dit te verdienen, hoort ge, te verdienen. Gij kunt nu geen ander meer liefhebben. Die eenheid van gevoel gaat in u beiden over. Daarin voelt gij uzelf, kent gij uzelf, daarin voelt gij Gods heilige Liefde. Deze Liefde is machtig en omdat zij machtig is, zult gij die groote kracht, die geluk en zaligheid beteekent, moeten verdienen. Gij aan deze zijde, Marianne op aarde. Zij zal nu moeten goed maken, wat zij eens aan uw vriend Roni misdeed. Ook dat zal ik u toonen, doch straks."

„Heb ik dan goed gevoeld, toen ik hier rond wandelde en haar beeld in mijn armen droeg?"

„Ja, doch het waren mijn gevoelens. Ik legde deze waarheid in u, die u voelde, doch niet begreep. Thans is u alles duidelijk en ik raad u aan dit te aanvaarden."

„Heb ik haar reeds op aarde ontmoet?"

„Ja, gij kende haar en zij kende u reeds vele eeuwen terug, doch gij beiden hebt uw geluk vernietigd. De mensch zal vernietigen wat hij niet kent en toch behoort het bij hem, bij zijn innerlijk leven. Doch gij waart nog niet zoover. Daarom zijn alle menschen nog niet bewust, nog niet zoover om deze groote en heilige liefde te ontvangen. Zij denken dat zij die liefde bezitten, doch dat zijn eigen gedachten en verlangens, die geen geestelijke waarheid bevatten. Zij hebben geen begrip van geestelijke liefde, noch van geestelijke eenheid en begrijpen. Wat zij voelen behoort tot het stoffelijke leven en zijn aardsche, dus stoffelijke gevoelens. Ver van het geestelijk geluk ligt dit gevoel verwijderd. Allen, wie dan ook, zullen zich moeten ontwikkelen. Maar dat kost strijd, leed en smart; doch alleen daardoor kan men dat groote en machtige geluk bemachtigen. In dit, in het leven van den geest, zullen alle menschen verbonden worden."

„Dus op aarde ontvangt niemand deze liefde?"

„Ja zeker. Op aarde leven menschen tezamen, die reeds zoo ver zijn, doch al die wezens behooren tot de begunadigden, want zij zijn één in alles. Maar wanneer er ook maar één gedachte is die de één naar den ander zendt en die niet begrepen wordt, heeft

die verbinding geen geestelijke beteekenis en is het een aardsche verbinding. Eerst dan zal deze verbinding geestelijk zijn, wanneer de menschen, dus man en vrouw, deze liefde bezitten en innerlijk dragen. Maar dan behooren zij tot onze wereld en zijn kinderen in den geest; hoort ge: kinderen. Tweelingliefde waarop gij wacht en die gij bezig zijt te verdienen, is de heiligste verbinding die wij aan deze zijde kennen, is het hoogste geluk dat God aan Zijn kinderen kan schenken. Deze liefde geeft, zij dient; zij gaat over in hem en hij in haar, zij leven door hun gevoel, in gebed en in geloof en werken voor één doel, om den mensch en al het andere leven dat God heeft geschapen, gelukkig te maken.” „Dan behoeft u mij niets meer te zeggen. Ik ben dan nog niet zoo ver.”

„Dank u; heerlijk is het dat ge mij gaat begrijpen. Ga zoo verder, vele wonderen zal en kan ik u dan duidelijk maken.”

„Door haar telkens en telkens weer te ontmoeten ben ik dus bewust geworden in haar liefde?”

„Ja, zoo is het.”

„Wij moesten dus uiteen gaan?”

„Dit was noodzakelijk en ook weer niet. Gij had dit door strijd kunnen overwinnen, door een leven als een hel te aanvaarden, waardoor gij gingt leeren liefhebben. Wie wil dat op aarde? Toch is dit de weg. Het wezen dus, de ziel, zal dat wezen ontmoeten, die kosmisch bij hem behoort. Alweer Gods wil en een wet, waaraan geen mensch iets veranderen kan. Doch de mensch aanvaardt niet, hij gaat heen en zoekt en zoekt zoo lang, tot hij denkt het beoogde doel te hebben bereikt en ziet daarin zijn liefde. Daarom zal de mensch, zal de ziel op aarde terugkeeren, zullen menschen elkander ontmoeten, steeds opnieuw ontmoeten, omdat zij één zijn, één leven beleven, wat hun kringloop der aarde in het zieleleven beteekent. Daarvoor, mijn Lantos, is de aarde, de planeet waar wij bij behooren. De aarde en ons leven dienen als de louteringssferen. Wanneer die eenmaal zijn afgelegd, gaat de ziel zich gereed maken, om den vierden graad van universeele afstemming binnen te gaan. Er zijn zeven graden en

u voelt wel, dat er duizenden jaren zullen voorbijgaan, voordat wij zoover zijn."

„Heeft u dit groote reeds ontvangen?"

„Ja, Lantos, mij is dit groote gegeven."

„En u bent alleen?"

„Neen, nooit zal ik meer alleen kunnen zijn, omdat dit bezit in mij ligt. Voelt ge de diepe beteekenis hiervan?"

„Ja, ik voel het, want gij zijt in dit bezit overgegaan."

„Zoo is het. Er is geen scheiding meer mogelijk, omdat ik in die afstemming leef. Het is mijn bezit."

„Ook het hare?"

„Wij zijn één, Lantos, zullen één blijven, ook op afstand. In ons leven is er geen afstand meer wanneer zielen één zijn, één liefde voelen. Wat ik beleef en voel, beleeft zij. Begrijpt u hoe diep, maar hoe heilig deze verbinding is?"

„Ver ligt het nog van mij verwijderd."

„Neen, wanneer gij het goede blijft zoeken, zult gij dit machtige in eenige eeuwen ontvangen."

„Eeuwen, zegt u?"

„Eeuwen, Lantos. Maar wat zegt dat, gij leeft immers in de eeuwigheid? Wat is een eeuw? Wat is een aardsche leeftijd? Niets immers. Gij zult u waardig maken om die geestelijke schatten te ontvangen. Eens zult gij tot God bidden om nog wat te mogen wachten. Gij zult Hem toeroepen, dat ge nog niet zoover zijt en beangst ben, dat gij nogmaals deze liefde niet zult begripen. Voelt ge, hoe machtig dat bezit, de kracht en het geluk is, deze liefde te voelen? In een ander wezen eenzelfde liefde te mogen voelen, als gijzelf zijt en bezit? Nogmaals, wat zijn eeuwen? Dat het noodig is en zoo lang duurt, kan ik u met een klein verhaal duidelijk maken. Luister:

Een kind wordt op aarde geboren en bereikt den mannelijken of vrouwelijken leeftijd. Dan wordt het zichzelf. Het gaat bewust, voor de aarde althans, in dat leven over. Volgt nu dat leven en ziet, het gaat niet omhoog, maar het daalt, dieper en dieper zinkt het weg om daarna te sterven. Zeventig en meer jaren gingen er voorbij. Niets heeft zich deze mensch eigen gemaakt. Hoort u

goed? Zeventig jaren, bijna een eeuw. Is het u duidelijk wat een eeuw aan deze zijde beteekent? Hoeveel eeuwen zullen er nu noodig zijn om het heiligste te kunnen ontvangen?"

„Ik aanvaard, meester, ik kan niet anders. Ik zal wachten, ik beloof het u. Ik droomde in mijn jonge jaren dat ik een kunstenaar zou worden, waren ook dat uwe gevoelens?"

„De mijne, Lantos. Ik legde dien droom in u en liet u dingen droomen, die eens zouden geschieden. Ik zag dus vooruit, maar het lag in u."

„Ook die droom dat ik zou dooden?"

„Ook dat, want gij zoudt u vergeten. Gij leerde daardoor en gij hebt geleerd u in het vervolg te beheerschen."

„Was het niet mogelijk dit tegen te gaan?"

„Nogmaals, gij hebt uw eigen leven te beleven en niet door mij en dus ook niet door anderen."

„En het kwaad dan? Zij hebben mij hierheen gebracht. Dat mochten zij niet doen, maar is die kracht niet dezelfde?"

„Ik vraag u, Lantos, is het goed het kwade te doen?"

„Neen," zeide ik, „dat niet."

„Welnu, zij deden het en zullen dat moeten goed maken. Gij hebt geboet, hij echter ging verder anderen te vernietigen. Doch eens komt ook daar een einde aan en ziekte gij het goede. Wanneer gij hem eens zult ontmoeten en hij vraagt u te helpen, wat zult gij dan doen?"

„Helpen!"

„Zoo moet het zijn, Lantos. Ook hij zal eens die krachten bezitten en dan eerst zijt gebroeders in den geest. Maar hij zal tot zijn laatste daad toe goed moeten maken, wat hij anderen aandeed. Gij echter staat aan het begin van uw eeuwige eleven, maar gij zult u geestelijk moeten ontwikkelen."

Ik vroeg verder: „De rust die in mij kwam toen mijn ouders, vooral mijn vader, zoo bruut tot mij sprak, was die rust de uwe?"

„Ja, de mijne. Het was mijn wil."

„Hij heeft mij geslagen en getrapt, moet hij dat goed maken?"

„Dat zal hij goed maken, daaraan kan hij niet ontkomen en eens doet hij dit gaarne."

„Het geluk dat ik voelde was uw geluk, nietwaar?”

„Ja, Lantos, ik was gelukkig dat gij dezen weg voortzette, ten koste van alles.”

„Had ik mij niet kunnen beheerschen?”

„Neen, de gevolgen waren dan niet te overzien geweest.”

„Ik dank u, meester, ik begrijp dit volkomen. Is dit bezit nu in andere handen overgegaan?”

„Ja. De rechtmatige eigenaars hebben dit terug ontvangen, want het was hun bezit. Vele eeuwen geleden heb ik het hun ontstolen. Doch u ziet, eens zal de rechtmatige eigenaar zijn bezit terug ontvangen. Gij beleefde dit alles in uw vorige aardsche leven, anderen beseffen het eerst eeuwen later. Weet, dat God geen heerschers kent en dat God alleen Liefde is. De gedachten van uw ouders waren dus verkeerd. Zij wisten daar echter niets van en zullen dit eerst in een anderen toestand aanvaarden, wanneer zij zichzelf en het leven leeren kennen. Zij volgen dus uw weg en ook zij hebben zich geestelijk te ontwikkelen. Laten wij hopen dat zij in het volgende leven op aarde zoo ver zullen komen. Gij waart de laatste, zoo ik reeds zeide en zou heengaan. Maar in dit leven zou zich alles voor u openbaren en dit beleeft een ieder.”

Machtig is het, dacht ik, daaraan kan de mensch niets veranderen en zij weten er ook niets van. Ik vroeg verder en zeide: „Wie heeft dit gebouw vernietigd?”

„De elementen.”

Dan heb ik goed gevoeld, dacht ik, maar hoorde: „Ik liet het u waarnemen door mijn wil en krachten.”

„Waar waren toen mijn ouders?”

„In huis, zij werden verpletterd. Hier liggen twee menschen, uw vader en uw moeder.”

„Zijn zij op deze plaats begraven?”

„Neen, op een plaats in het bosch, dat was hun wensch.”

„Was dit Gods wil, dat het ineen viel?”

„Neen, dat niet, het heeft met Gods wil niets te maken, al behoort het bij deze werking. Hun overgang stond vast.”

„Dus toeval?”

„Nee, werking, dus gebeuren, doch alleen hun einde, niet deze ineenstorting. Later zult gij deze wetten leeren kennen, nu is het niet mogelijk voor mij ze u duidelijk te maken.”

„U liet mij dit alles beleven en van tevoren zien, met welk doel?”

„Om u thans van uw kringloop der aarde te overtuigen. Gij zoudt het anders niet kunnen aanvaarden. Doch u ziet, al die gebeurtenissen hebben verbinding en sluiten ineen.”

„Machtig zijt gij, meester Emschor.”

„Zeg dat niet meer, daar ik slechts een kind in den geest ben. Alleen God is machtig. Gij zult nu tevens aanvaarden dat er geen wonderen en problemen zijn en dat die wonderen en problemen zich oplossen zoodra wij ze gaan kennen. Een geestelijke wet kreeg dus verbinding met een aardsch gebeuren — in dit geval de elementen, die hun bezit vernietigden — en dit beteekende hun overgang. Dat zegt, dat stof en geest één zijn. Voelt u wat ik bedoel?”

Ik dacht lang na en zeide: „Wanneer ik een ongeluk krijg, dan behoeft dat niet vast te liggen?”

„Juist, dat bedoel ik. Wanneer een ongeluk door onvoorzichtigheid geschiedt, is dit geen kosmisch gebeuren. Toch heeft dit weer geestelijke beteekenis, doch ik zeide u, het is te diep om het daar reeds over te hebben.”

„Hoe is uw aardsche leven geweest en hoe was mijn leven toen ik bij u behoorde?”

„Dat zal ik u toonen.”

De aarde zonk voor mij weg en al het leven verdween voor mijn oogen. Ik bleef echter op de plaats waar ik was. De oude burcht voor mij nam vormen aan, alles veranderde en scheen opnieuw te leven. Duidelijk zag ik dit voor mij. Daarna zag ik een ander beeld. In één der kamers van dezen prachtigen burcht zag ik een wezen en dat wezen herkende ik onmiddellijk. Emschor, zeide ik in gedachten, want hij was het. Hij droeg een vreemd gewaad, doch ik herkende die uitrusting, omdat ook mijn vader en ik iets dergelijks hadden gedragen.

„Wat gij nu gaat zien behoort tot een tijd, voordat ik dit bezit mijn eigendom kon noemen.”

Toen vervaagde dit beeld en werd een ander beeld voor mij zichtbaar. Ik zag Emschor te paard, doch hij was een huurling. Hij droeg een gewaad, zooals de menschen in dien tijd droegen. Een slag werd geleverd en hij met vele anderen omsingelden eens anders bezit, dat zij veroverden. Hij zegevierde dus, doch bedroog zijn meester. Velen werden afgemaakt, waaronder zijn heer. Duidelijk zag ik dit alles. Ook dit beeld vervaagde weer en ik zag hem in een der kamers van dezen burcht terug, waar hij te bed lag. In een hoek der kamer bouwde zich nu een wezen op en in dat wezen herkende ik mijzelf. Groot en slank stond ik daar. Ik voelde dat er iets niet in orde was en werd in gevoel met mijzelf verbonden, zoodat ik de beteekenis van dit beeld begreep. Mijn vader was ziek en hij wilde dat ik zou heengaan en zijn bezit aan anderen vermaken. Een duivelsch plan was het. Ik begreep het geheel, omdat Emschor mij dit alles van te voren had getoond. Ik voldeed echter niet aan zijn verzoek en bleef weigeren. Ik liet mij niet van mijn bezit afjagen. Hij sprak tot mij en drong er op aan zijn verzoek in te willigen. Ik bleef weigeren en vond hem geestelijk ziek. Duidelijk verstond ik ieder woord, dat in dien tijd werd gesproken. Daarna voerde ik met hem een gesprek en haalde hem toch over.

Na dit beeld zag ik een ander. Voor mij zag ik eenige wezens, ook ik was daarbij. Aan dezelfde tafel waar mijn vader zat, had ik plaats genomen. Ik zag hem opstaan mij daarbij aankijkende en hoorde hem deze woorden uitspreken: „Ik wil dat hij, die den naam Lantos Dumonché draagt, dit bezit zal overnemen en voor dië... en die... zal zorgen. Stemt gij daarmede in?” Deze vraag werd tot mij gericht. Een bedrag werd vastgesteld en de namen werden opgeteekend. Ik antwoordde bevestigend en toen werden er documenten opgemaakt en verzegeld. Ook dat beeld vervaagde weer en ik zag een ander waarvan ik beefde. Voor mij zag ik mijn vader, hij had zich zelf het leven benomen. Ik wist waarom en begreep dit alles. Weer zag ik een ander beeld. Vóór mij zag ik andere wezens en daarbij was ik. Een ander document werd opgemaakt en het eerste verscheurd. Daarin stond: „Ik wil dat hij die den naam Lantos Dumonché draagt, het bezit op meer-

derjarigen leeftijd zal overnemen en zich als een heerscher zal laten gelden." Het echte was vervalscht. Daarna zag ik mijzelf met eenige kinderen en mijn gade. Twee jongens en een meisje schonk zij mij.

Op dit beeld volgde een ander en zag ik mijzelf te paard. Ik was gereed om ten strijde te trekken en voerde het bevel over honderden die mij volgden. In de verte zag ik het doel van mijn tocht. Als de wind zoo snel vlogen wij vooruit en veroverden eens anders bezit, maar velen werden er gedood. Mijn tegenstander echter kende ik. Het was de man uit mijn kerker, die demon. Toen zag ik een ander beeld waarvan ik schrikte. Wij waren in onze martelkamer en dwongen hem van zijn bezit afstand te doen. Zijn gelaat was als dat van een duivel en hij vervloekte mij. Wat ik hem had aangedaan was mij thans duidelijk. Doch ook hij was een roover en een moordenaar. Ook zijn bezit was gestolen goed. Het beeld vervaagde weer en ik beleefde mijn einde, doch op natuurlijke wijze. Mijn kind volgde mij op en daarna de eene generatie na de andere. Daarbij behoorden mijn ouders. Wonderlijk zat dit alles in elkaar en ik moest het aanvaarden. Machtig is het verleden, dacht ik.

„Gij ziet, Lantos, strijd, roof en geweld. Doch het geweld is vernietigd. Zij, wier bezit ik stal, hebben het terug. Uw ouders zijn de laasten geweest die hier leefden. Gij ging heen en hebt uw leven door eigen hand beëindigd. Ik zou zoo kunnen doorgaan en u meer toestanden en gebeurtenissen duidelijk maken en toonen, doch dat voert ons te ver. Ik wil alleen met dit volstaan en gij zult aanvaarden. Gij hebt veel goed gemaakt, ook ik. U ziet, dat wanneer de vader zijn bezit heeft gestolen, de kinderen-dit alles weer zullen afstaan. Gij hebt uw eigen leven te beleven, ik het mijne en beiden hebben wij geleden.”

„Waar is mijne moeder, uw gade?”

„Zij is aan deze zijde, doch bezit een hoogere afstemming dan ik.”

„Is zij uw geluk?”

„Neen, zij niet, zij behoort een ander toe.”

„Waar zijn mijn vrouw en kinderen?”

„Er zijn er thans op aarde en er leven er reeds in de sferen van licht. De eene generatie volgde op de andere, Lantos. Gij zijt dus hier teruggekeerd en ging heen. Daarom keerde ik tot de aarde terug. Daardoor alleen zijn wij verbonden en zullen wij beiden goed maken. Gij voelt tevens dat het voor mij niet mogelijk was, het in dien tijd goed te maken, omdat u mijn kind was. Gij dwong mij er toe het te laten, doch ik kon niet toestemmen en maakte een einde aan mijn leven. Gij hebt niet gedaan wat ik u vroeg, gij vervalschte de documenten en hebt nieuwe laten opmaken. Doch mijn daad bleef, die was niet te vernietigen, op mij rustte alles. Nog was mijn overgang niet genoeg. Gij echter zijt verder gegaan met vernietigen. Doch God dank ik dat dit alles is geschied. Mijn zonden zijn mij vergeven. Ik heb dit met mijn leven geboet en aan deze zijde, zoo ook op aarde, in andere levens dus, weer goed gemaakt.”

„Hoeveel levens zijn er afgelegd, vroeg ik?”

„Vele,” hoorde ik zeggen, „doch in dit leven waren wij tezamen. In andere levens zijn gij en ik overgegaan, om toch weer op dit bezit terug te keeren. Voelt gij thans hoe diep de mensch, de ziel, het leven is, wat de stof voert en leidt? Dit alles is niet te peilen, mijn jongen, laat dis dus voldoende zijn. Gij ziet tevens dat liefdebanden niet verbraken kunnen worden. Ten goede of ten kwade, eens zullen wij tegenover elkander staan en goed maken of ontvangen. Wij allen vervloeken, wij allen hebben harten verbrijzeld en roofden en martelden. Zij, die de sferen van licht hebben bereikt, weten dit alles. Geen mensch kent op aarde zichzelf. Niemand heeft het recht een ander te vervloeken. Zij, die op aarde leven zullen dat aardsche moeten afleggen. Ook zij, die in de duisternis leven, moeten goed maken, want allen volgen wij één weg, de weg van geestelijke ontwikkeling. Eens zijn wij allen tezamen. Eens zien wij terug op het verleden en zijn broeders en zusters in den geest en gaan steeds verder. Zij dus, die op aarde in het bezit zijn van veel stoffelijk geluk, zullen het weer verliezen, wanneer hun voorouders het gestolen hebben. Alles is op aarde aan ondergang onderhevig. Alles moet en zal veranderen, geen mensch kan dit tegen houden. Geen mensch op

aarde bezit de kracht dit te overzien. Wetten zijn het, niets dan wetten, Lantos. Kunt gij dankbaar zijn dat gij in uw jeugd zijt heen gegaan? Kunt gij dit uit het diepst van uw hart zeggen? Voelt gij behoefte om God dankbaar te zijn? Weet gij, dat het een genade is dit alles te aanschouwen?

Ik mocht u dit alles toonen, doch de beteekenis van het verleden zult gij thans voelen en begrijpen. En dit alles zullen wij aan de menschheid bekend maken. Ik wacht op u, totdat gij de sferen van licht zijt binnengegaan. Ik zou kunnen doorgaan u beelden uit mijn jeugd en vele andere te toonen, doch ik zeide u reeds, dit alles gaat te ver. Het gaat mij alleen om u duidelijk te maken, dat alles weer moet worden goed gemaakt. Wanneer de vader rooft en de kinderen van het geroofde leven, zal toch eens de vader tot de aarde terugkeeren, om zich op hen in te stellen, hen te helpen en te steunen, doch op deze wijze zooals ik thans doe. Doch vader en moeder en kinderen hebben hun eigen leven te beleven en wat zij daarvan maken is hun eigen wil.

Mijn zonden zijn mij vergeven, op dit oogenblik lost mijn en uw verleden op en gaan wij in dit leven over. De hoogere sferen staan voor mij open, toch blijf ik bij u en zal ik u in alles steunen. Gij gaat verder om aan uzelf te werken en ik volg u in alles." Daarna voelde ik een krachtigen stroom door mij heengaan en een hand drukte liefdevol mijn schouder. Ik wist van wien die kracht en die hand waren. Tranen sprongen mij in de oogen. Voor het eerst schreide ik en ik voelde de warmte van hem, die mij lief had. Stil werd ik en lang dacht ik na. Ongeloofelijk diep was alles, toch aanvaardde ik, want ik had het gezien. Ik zou niet hebben kunnen aanvaarden, wanneer mij dit niet duidelijk was gemaakt. Hem, die mij vernietigd had, hem kon ik thans vergeven en dankbaar zijn.

Hoe was ik op dit oogenblik, in dien korten tijd veranderd! Waarheden veranderden den mensch in één seconde. Dit waren waarheden, die ik in mij voelde. Hier was het mij getoond en ik boog mijn hoofd. Ik dank u, mijn vader. Toch zal ik u meester blijven noemen. Mijn vooreeuwsche vader was mijn leider en meester. Hoe was het mogelijk, hoe diep, hoe ongeloofelijk.

Toch moet ge aanvaarden, steeds maar weer aanvaarden, Lantos, zoo sprak ik tot mijzelf. Gij kunt niet anders en er ook niet aan ontkomen. Machtig was alles, wat ik tot nu toe had beleefd. Ik begreep nu dat God geen soorten van menschen schiep, maar dat de mensch van zichzelf een vreemde soort maakte. Hoe dierlijk was de mensch in zijn levens van eeuwen her. Nog was ik niet gelukkig en behoorde niet tot hen, die in die lichtende sferen leefden.

Nogmaals dankte ik mijn vader en vroeg: „Wisten mijn ouders, dat zij van gestolen geld leefden?”

„Ja, zij wisten daarvan en ook zij zouden het te weten zijn gekomen.”

„Moeten zij op aarde honger lijden?”

„Nee, dat gaat te ver, maar zij zullen hard voor hun brood moeten werken.”

„Maar vertel mij, meester, hoe komt het dat het verleden in 's menschen ziel verborgen ligt en zij daarvan niets weten?”

„Omdat het stoffelijk lichaam het niet kan verwerken. Doch wat de mensch moet beleven, dat zal hij bewust voelen. Bijvoorbeeld uw kunst.”

„Ja, ik voel en begrijp u.”

„Al die andere levenservaringen lossen in dat aardsche leven op, omdat men in dat leven de beteekenis niet kan en zal aanvaarden. Velen gelooven niet eens dat er een voortbestaan is, anderen weer wel, doch er zullen er maar enkelen zijn die het verleden kunnen aanvaarden. Toch ligt het in den mensch, diep in het wezen ligt het verborgen. Hebt gij mij nog vragen te stellen?”

„Misschien, maar ik weet u thans niets meer te vragen.”

„Welnu, mijn jongen, dan gaan wij verder, ik heb u nog meer te toonen. Ik ga u thans met uw voorlaatste leven verbinden. Gij keert terug naar de plaats waar gij hebt geleefd. Vandaar gaan wij weer verder.”

Ik keerde tot mijzelf terug en de aarde was weer voor mij zichtbaar. Nog eenmaal zag ik naar dit alles en ging heen. „Terug naar uw atelier,” hoorde ik zeggen, „daar begint ons onderzoek.” Spoedig was ik op de plaats aangekomen en voelde onmiddellijk

de mij bekende inwerking. Op hetzelfde oogenblik werd mijn atelier zichtbaar en zag ik weer die stukken en brokken van dat oude beeld. Nu voelde ik echter dat ik met de uitstraling daarvan werd verbonden. Daarna werd ik opgeheven en voort ging het 't onbekende tegemoet. Ik zweefde weer over de aarde en leerde mij in snelle vaart verbinden.

Steeds sneller ging het, totdat ik voelde dat de krachten die mij voortstuwden, minderden en ik hoorde mijn leider zeggen: „Wij zijn waar ik wilde wezen. Hier, Lantos, hebt gij uw gevoel voor kunst u eigen gemaakt. Wij zijn thans in het oude Egypte. De stad waarin wij ons bevinden heet Memphis. Eeuwen geleden bloeide hier de kunst. Gij waart één dier meesters. Gij bracht het tot groote hoogte en leefde u in de schoone kunst geheel uit. Nog is uw kunst bewaard gebleven. In paleizen en tempels bewaart men uw beelden. Ook Marianne leefde hier. Gij hebt haar op deze plaats leeren kennen en zij was uw geliefde. Gij echter bracht leed en smart en ontstal een ander zijn geluk. Gij hebt nu geboet en goed gemaakt. Aanstonds zal ik u met uw kunst verbinden, waarbij ook dat behoort, wat in uw eigen woning ineens stortte. Gij hebt u afgevraagd, hoe dit beeld tot u werd gebracht. Welnu, dat alles is mijn werk, ik wilde dat en ik verbond mij met een ander leven. Wanneer wij voor hoogere machten werk verrichten worden wij tevens in alles geholpen. Wat ik deed was eenvoudig. Ik legde mijn wil in hem die naar Rome zou gaan, dat hij één uwer beelden mede zou nemen. Ik maakte hem wakker voor deze oude kunst, wat mij volkomen gelukte. Daarna inspireerde ik hem het tot u te brengen. Wat er verder geschiedde, weet u. Gij zoudt een ander beeld maken, doch het oude viel uiteen. Ik wist dat dit zou geschieden. Doch mijn bedoeling was alleen om u met deze kunst, die u in het verleden tot stand bracht, te verbinden. Gij zult later al deze krachten leeren kennen en aanvaarden hoe eenvoudig dit in zijn werk gaat en tot stand is te brengen. Voor u zijn dit wonderen en toch is alles slechts concentratie. Maar ik ga u van een ander wonder vertellen. Schrik niet, wanneer ik u mededeel dat hij, die dit beeld tot

u bracht, uw eigen kind was. Uw kind dus uit dezen tijd, uit dit leven waarin u hebt geleefd."

„Wat zegt u?"

„Uw eigen kind, u hoort mij duidelijk."

„Met Marianne?" vroeg ik snel.

„Nee, zij niet. De moeder van uw kind hebt gij verlaten."

„En Marianne?"

„Ook haar."

„Waarom? als ik vragen mag."

„Omdat gij een verleider en zij een lichtzinnige was. Zij gaf u geen kind. Zij bezat het gevoel niet om dat reine en machtige te ontvangen. Gij beiden had niet lief. Wat gij als liefde dacht te bezitten, was niets dan hartstocht. Gij hebt ook haar verlaten, doch later zijt gij teruggekeerd. Gij bleef zoeken tot in uw laatste leven op aarde. Doch thans weet ge, dat zij de uwe is."

„En daarna?"

„Daarna hebt gij u in haar leven gedrongen en haar en eens anders geluk vernietigd."

„Wiens geluk?"

„Van Roni."

Mijn God, dacht ik, welke wonderen moet ik beleven. „Hoe weet u dit alles vroeg ik?"

„Ik volgde u reeds vele eeuwen lang."

„Leefde u hier?"

„Ja, doch van af deze zijde moest ik u volgen en ik heb dit werk voortgezet."

„Ben ik hier gestorven?"

„Ja."

„Waar is mijn kind, weet u dat ook?"

„In de sferen van licht. Hij is thans uw broeder in den geest."

„Zal ik hem terugzien?"

„Ook dat zal geschieden en vele anderen."

„Wat is dan toch de bedoeling van al deze levens?"

„Door al die levens te beleven zult gij de waarachtige liefde leeren kennen. Wat u te leeren hebt, is de zuster- en broederliefde. Zij allen die wij kennen en hebben gekend, zijn onze zusters en

broeders in den geest. Het kan immers niet anders."

„Keert mijn kind terug?"

„Neen, hij gaat verder, zooals alle anderen, die reeds dáár zijn gekomen.

„Mijn meester en vader, wie gij ook zijt, ik aanvaard alles, maar hoe zal de mensch op aarde dit kunnen aanvaarden?"

„Zij moeten het voelen, goed doorvoelen, anders is het niet mogelijk. Toch zullen wij er veel, heel veel bereiken. Het is Gods wil dat dit geschiedt."

„Ik zal mij aan u overgeven, want ik begrijp en aanvaard alles en zie dat het waarheid is. Ik ben u heel, heel innig dankbaar en ik beloof u heilig, dat ik mij geheel zal geven."

„Ik dank u, Lantos. Weet, dat ik u de heilige waarheid toon en duidelijk maak. Wanneer gij dit alles niet kon aanvaarden, zou ik moeten ophouden en wachten, totdat gij zoo ver zijt gekomen, totdat gij bereid zijt opnieuw mij te volgen en naar mij te luisteren."

„Neen," zeide ik, „dat doe ik niet, blijf bij mij, ik ben gereed."

„Prachtig, dan gaan wij verder en zullen wij ons doel bereiken."

„Wanneer Marianne op aarde is, kunnen wij haar dan bezoeken?"

„Gij zult haar terugzien, doch later, wanneer die tijd gekomen is. Hebt u nog vragen te stellen?"

„Neen."

„Welnu, dan zullen wij ons verbinden."

Ik voelde nu dat ik geheel overging en in de straten van Memphis wandelde. Wonderlijk was het, want ik voelde mij alsof ik hier nooit vandaan was geweest en er nog leefde. Mijn vorige leven keerde in mij terug, bewust ging ik daarin over. Hoe groot waren geestelijke krachten! Een prachtig paleis trad ik binnen. Voor mij zag ik schoone kunst en zou ik die kunst de mijne kunnen noemen? Ik moest dit aanvaarden, want ik was er mede verbonden en voelde mijzelf in die steenen beelden. Niets zou mij duidelijker kunnen aantonen, dat ik in waarheid daarmede te maken had. Hoe diep was alles! Wonderlijk schoon was mijn kunst. In Rome had ik die hoogte niet kunnen bereiken. Nu wist

ik dit eerst, daar ik het voelde en waarnam. In dat leven, ik begreep het, had ik mij uitgeleefd. Toen knielde ik neder en dankte God voor alles, wat ik tot nu toe had ontvangen. Mijn eerste gebed zond ik tot God op in kinderlijken eenvoud. Lang bleef ik God danken. Hier had ik geleefd en mij mijn kunst eigen gemaakt. Diep, heel diep was de mensch. Steeds dieper daalde ik in mijn eigen leven af en nog zou ik de diepste zielegeheimen niet kunnen waarnemen, want dan was er geen einde. Tevens begreep ik nu dat dit voldoende was om te kunnen aanvaarden. Ik vroeg aan den meester:

„Wie was mijn leermeester, weet u dat?”

„Gij bezat er velen.”

„Waar leefde Marianne?”

„Wilt gij daarheen?”

„Gaarne,” zeide ik, „als dat mogelijk is.”

„Ook dat is mogelijk, volg mij.”

Ik bleef Emschor als in een waas gehuld waarnemen, toch wist ik dat hij het was die mij leidde. Plotseling hield hij mij staande en zeide: „Ziet gij daar voor u dat water?”

„Ja,” zeide ik.

„Dat is de Nijl. Wij gaan echter wat verder, kom volg mij.”

Een tijdlang wandelden wij voort. Opnieuw bleef hij staan en zeide: „Ziet gij dat gebouw voor u?”

„Ja,” zeide ik, „duidelijk.”

„U ziet wat ik zie, u voelt wat ik voel, doch alles is eens beleefd, dus werkelijkheid. Dit gebouw is vele eeuwen oud.”

Nu zag ik een prachtig gebouw voor mij. Zeldzame beelden versierden het geheel en links en rechts zag ik de sfinx. Op het zelfde oogenblik trad een wezen door de poort binnen en liep naar den ingang van dit gebouw. Ik kende dien gang en die heele verschijning. Zag ik goed? Voelde ik duidelijk? Was zij, die ik waarnam en voelde, Marianne? Dan hoorde ik mijn meester tot mij zeggen: „Zij is het, Marianne.”

Mijn God, hoe machtig is dit beeld. Haar te zien in een ander lichaam. Wonderbaarlijk was het. Zoo had ik haar in mijn kerker gevoeld. Ja, zij was het. Mijn gevoel bedroog mij niet. Mijn

leven zou ik hiervoor willen geven. Tranen welden in mij op, doch ik beheerschte mij. Diep was mijn liefde voor haar, want nu was mijn gevoel bewust. Bewust lief te hebben, ach, welk een groote schat, welk een geluk. Een geheel andere persoonlijkheid was zij in dit leven en toch voelde ik aan iets, dat zij het was. Haar liefde, dat gevoel was niet te loochenen, daaraan kende ik haar. Hoe schoon was haar figuur!

Ik volgde haar naar binnen. Eenige bedienden wachtten haar op. Nu trad zij een groot vertrek binnen en werd door een ander wezen ontvangen. Ik voelde mij nu dieper wegzinken en ik begreep dat gevoel, want de meester ging mij nog dieper verbinden. Het wezen dat haar opwachtte herkende ik onmiddellijk. Het was Roni, mijn vriend. Welk een probleem! Om hem heen zag ik veel bezit. Nu voelde ik de verbinding met haar en hem en ik begreep, dat ik tusschen hen beiden stond. Maar hoe was dit mogelijk? Ik peilde opnieuw en voelde de zuiverheid van mijn waarnemen. Nu hoorde ik hen spreken. Hij voelt en weet dat hij wordt bedrogen, dacht ik. Toen zag ik een gebeurtenis uit het verleden. Wonderlijk was het. Daarna vervaagde het beeld en hoorde ik den meester zeggen: „Hij was met haar getrouwd en gij waart haar minnaar. Kom volg mij.”

Wij keerden terug naar den oever van den Nijl. Wat tot de aarde behoorde verwaasde. Ik daalde af totdat ik voelde, dat ik met mijn eigen leven werd verbonden. Voor mij zag ik twee wezens, twee geliefden en ik herkende hen onmiddellijk. Het waren Marianne en ik. Slank en schoon was ik, zij als een tijgerin en niet te doorgronden. Valsch en gemeen waren wij beiden. Hier zag ik waarheid en werden mij ontzaglijke problemen duidelijk gemaakt. Ik volgde die twee en ik voelde den innerlijken toestand van mijzelf, maar tevens van Marianne. In niets hadden wij eenig bezit. Wij waren geestelijk arm, toch hadden wij lief, innig lief, doch die liefde was hartstocht, niets dan hartstocht. Zij was niet eerlijk, maar ook ik niet. „Beiden waart gij lichtzinnig,” hoorde ik den meester zeggen en ik aanvaardde. Hier voelde en zag ik dat hij de waarheid sprak. Dit was niet liefheb-

ben, maar grofegoïsme. „Wonderlijk,” zeide ik tot den meester, „heel wonderlijk.”

„Ik zeide u immers dat gij wonderen zoudt beleven? Deze wonderen kunt u alleen aanvaarden, omdat gij ze waarneemt. Gij moet aanvaarden of alles heeft geen nut, dan blijft ge zoeken. Dit zij u voldoende.”

„Ik aanvaard,” zeide ik, „ik kan niet anders. God dank ik en ook u. Ik zal mijn best doen, zegt mij wat gij wenscht.”

„Voelt gij deze genade, Lantos, die God u en mij geeft? Word wakker, meer heb ik u niet te zeggen.”

Stil werd ik door alles. Op de plaats waar ik met Marianne eeuwen terug had gewandeld, knielde ik neder en bad vurig en mijn gebed kreeg meer en meer kracht. Als een kind bad ik tot mijn Vader en ik vroeg op deze plaats aan God, mijne liefde niet te verbreken. Ik voelde dat ik waarachtig lief kreeg en ik wilde deze innerlijke kracht behouden. Eens zou mij deze groote en heilige liefde worden gegeven en daarvoor zou ik mij inspannen. Ik voelde mij nu zeer opgewekt. Mijn meester was in zijn eigen leven teruggekeerd, maar dicht naast mij voelde ik hem en ik wist, dat hij zou blijven waken en mij zou volgen.

„Kom,” hoorde ik hem zeggen, „mijn Lantos, wij gaan verder, ik heb u nog meer te toonen.”

De demonensfeer.

„Gaan wij naar Marianne?”

„Neen, nog is het de tijd niet. Toch zult gij weten hoe haar einde op aarde is geweest, doch eerst later. Wij zullen nu hèn opzoeken, die u naar deze wereld zond.”

„Maar zal ik haar in haar nieuwe leven herkennen?”

„Ja zeker, omdat gij haar zult voelen, geheel voelen, Lantos.”

„Dank u,” zeide ik.

Daarna voelde ik mij weer terugkeeren en ik trad mijn eigen sfeer binnen. Toch dacht ik thans meer licht waar te nemen dan voorheen. Innerlijk voelde ik mij anders, ik was gelukkig, omdat ik alles overgaf en mij liet leiden. Ik volgde, was gewillig en

boog mijn hoofd. Toch daalde ik opnieuw in het leven af. Diepe duisternis lag thans om mij heen, maar daarna voelde ik mij opgeheven en voort ging het naar een ander werelddeel. De sfeer waarin ik was overgegaan, herkende ik als de demonensfeer, waarin zij leefden die mijn leven hadden verkort. Ik zag menschen als dieren. Verschrikkelijke wezens waren het en het was angstig hen waar te nemen. Behoorde hij tot hen, leefde hij in dezen toestand? In deze hel? Waren dit menschen? Hoe ver was hij dan van mij verwijderd. Ik vroeg aan den meester of ik goed had gevoeld en hij bevestigde het. Steeds bleef ik met mijn meester in verbinding. Velen van die wezens gingen door mij heen. Ik zou hen kunnen waarnemen, doch mijn concentratie vloede uiteen, was niet scherp ingesteld, maar door de hulp van mijn leider werd mijn concentratie versterkt. Dit leerde ik onder het voortgaan. De menschen die ik waarnam waren als duivels. Duidelijk kende ik die groenachtige uitstraling, in mijn kerker had ik dat ook gezien. Verschillende hellen leerde ik kennen, maar de hemelen kon ik nog niet waarnemen. Van de eene geestelijke wereld ging ik in de andere. Eindelijk zag ik weer de aarde. Alles bevond zich, zooals ik het in mijn eigen afstemming waarnam, om mij heen was diepe duisternis, maar in die duisternis zag ik het leven, den astralen mensch die om den aardschen mensch leefde. Ik zag duidelijk dat zij den aardschen mensch volgden en waar de aardsche mensch zich ook bevond, daar was ook de astrale mensch te vinden.

„Is de aardsche mensch zich daarvan bewust?” vroeg ik aan den meester.

„Neen, zij zijn zich daarvan niet bewust, doch zij stemmen zich op hen, die aan deze zijde leven, af en zoo gaat de aardsche mensch in dit leven over en omgekeerd. Beiden willen één leven en één beleven.”

Krachten leerde ik kennen, waarvan ik op aarde niet had gedroomd. Ik leefde in de werkelijkheid en leerde een afschuwelijke waarheid kennen. Deze krachten beteekenden hel, verdorpenis, vernietiging en hartstocht. Schimmen zag ik die nog op

aarde leefden en ik begreep nu hoe dit alles kon en wat het betekende.

Plotseling zag ik waar wij waren. Wij waren in mijn cel teruggekeerd.

„Waarom,” vroeg ik, „keeren wij hier terug?”

„Gij gaat u hier met de demonen verbinden. Luister, Lantos, denkt aan hem dien gij wenscht te zien. Houdt uw gedachten op hem geconcentreerd en gij zult met hem verbinding ontvangen. Ik wil dat gij dit leert. Gij hebt u reeds menigmaal verbonden, doch door mijn krachten en wil. Thans leeft gij in de sferen der duisternis.”

„Ik volg u.”

Ik deed wat mijn meester wenschte en opnieuw zweefden wij over de aarde. Toch vroeg ik nog aan mijn leider of mijn concentratie duidelijk was ingesteld.

„Het gaat goed, Lantos, ik laat u begaan, ga verder. Straks ga ik heen en dan kunt gij u oriënteeren.”

„Laat u mij dan alleen?”

„Ik moet u alleen laten, omdat gij uw eigen leven te beleven en uw eigen weg te volgen hebt. Doch eerst dan, wanneer gij alles van uw aardsche leven weet en het verleden is opgelost.”

Ik dacht en bleef denken. Plotseling traden wij een aardsch gebouw binnen en ik zag dat vele menschen uit en in gingen. Wat was hier te doen? Wij wandelden door de zalen en ik zag, wat de aardsche mensch deed. Hier werd feest gevierd en er werd veel gedronken. De wijn vloeide over den grond. Velen waren beschonken, maar allen droegen rijke gewaden en behoorden tot de hoogste kringen. Wanneer zij zouden sterven, droegen zij ook aan deze zijde hun gewaad, evenals ik. Zij, die hier leefden, bezaten rijkdom. Aardsch bezit beteekende geluk, wanneer men dat geluk tenminste begreep. Doch ook de rijken waren te beïnvloeden, de astrale mensch leefde om en in hen. In een hoek der zaal zag ik eenige menschen bijeen en ik voelde, dat ik daar naartoe getrokken werd. Ik zag iets, waarvan ik hevig schrikte. Op hetzelfde oogenblik dat ik dat waarnam wilde ik terugkeeren, doch

ik hoorde den meester zeggen: „Blijf, Lantos, hij ziet u niet, gij zijt onzichtbaar.”

Dit stelde mij gerust, zoodat ik hen dichter naderde. Voor mij zag ik mijn vijand. Hoe is het mogelijk, dacht ik, dat ik hem in deze oneindigheid heb gevonden. Ik stelde mij op hem in en wist onmiddellijk wat hij hier deed. Twee aardsche wezens waren in zijn macht, zij waren met een duivel verbonden. Tevens zag ik hun vermaak en voelde waarheen en tot hoever zij gingen. Bij hem waren vele vrouwen die ik in mijn cel ook had waargenomen. Monsters waren het. Dit waren menschen als voordierlijke wezens. Het aardsche wezen dat hij in zijn macht had, was een beeldschoone vrouw. Doch voor mij was zij een verschrikkelijk roofdier. Nu begreep ik, hoe ik mij in mijn cel op hem had afgestemd, ik had dit zelf gewild, daar hij mij anders niet zou hebben kunnen bereiken. Maar wanneer ik aan deze zijde was gekomen, dan had hij mij opgewacht en wellicht over de aarde gesleurd en afgeranseld. Nu zag ik dat deze verbinding was verbroken en begreep ik wat de meester mij had duidelijk gemaakt. Ik had mijn schuld betaald. Hij leefde nu zijn eigen leven en ik ook. Hij ging verder om menschen te vernietigen, doch de mensch wilde dat zelf, anders waren zij niet te bereiken. Ik zag vele aardsche vrouwen die beschonken waren. In en om dit beeldschoone wezen zag ik zijn kracht en invloed. Hun zielen waren één. Dierlijk waren hun gevoelens en ik begreep wat hij wilde. Ik hoorde de aardsche menschen spreken en kon duidelijk ieder woord verstaan. Zij was een lokvogel, werd als zoodanig gebruikt, doch daarachter voelde ik het geloof. Een heer in een zeer schoon gewaad gekleed, voerde het gesprek. Zij luisterde aandachtig toe, doch hij werd door mijn vijand beïnvloed. Mijn vijand sprak door hem heen en zijn krachtige wil werd opgevolgd. Deze wezens waren onherroepelijk verloren, maar zij waren gemeen, diep gemeen. Zij gaven zich over en leenden zich voor onguere praktijken. Hij, die daar voor mij zat, was een afgezant van de geestelijken. Men had goud en juweelen noodig. Daarop bouwde men een geloof! Dit alles doorzag ik, omdat ik het voelde. Als een open boek waren zij voor mij. Ik las in hun

leven en maakte mij met hen één, zoodat ik wist, waaraan zij dachten. De demon werkte uit zijn wereld op hen in en beleefde een aardsche gebeurtenis, die verschrikkelijk was. Ik zag thans door het waas van geestelijkheid heen en voelde het duivelsche daarvan. Dit wist ik niet, want ik had dat nooit op aarde geweten. Ik zou het niet hebben kunnen gelooven, doch hier beleefde ik het.

Het afgrijselijke gelach van al deze menschen hinderde mij hevig. In mijn leven op aarde wilde ik nooit iets met hen te maken hebben, omdat ik hun leven niet wilde en het gemeene ervan mij afstootte. Nu echter was alles anders. Hoe laag dit alles was, zou ik niet kunnen beschrijven. Een aardsch wezen werd omgekocht en dat wezen diende het geloof. De rijkdom, dien zij verkreeg, kwam haar kerk ten goede. Wanneer zij zich aan een rijk man verbond, gaf dat haar kerk goud, zilver en edelgesteenten. Vervloekt zij uw daden, zoo dacht ik en daarmede bedoelde ik mijn vijand. In hem zag ik een meester in het kwaad. Tevens kende ik dit soort vrouw. Zij was gevaarlijk, omdat haar schoonheid diende voor alle mogelijke laagheden. Nu begreep ik dit feest. Hun feesten waren maar bijzaak en al die menschen poppen. Waarlijk, dit was goed uitgedacht. Onder al die aardsche en astrale menschen leefde maar één mensch en dat was zij, deze schoonheid. Zij leefde, alle anderen waren levende dooden. In haar duivelsch plan was zij levend, want zij zag ver, heel ver vooruit. Allen waren demonen, niet één uitgezonderd. Walgelijk was dit leven! Daar had ik op aarde nooit aan mede gedaan, want op aarde bezat ik geen geloof. Maar hoe gelukkig was ik, omdat ik juist geen geloof kende of bezat, want dit alles was valsch, dierlijk en afschuwelijk. Dit spel werd door hen geleid, die aan deze zijde leefden. Mijn vijand leidde dit alles en leefde zich uit. Waar ik ook zag, overal waren aardsche en astrale wezens tezamen. Zij leefden in elkander en de astrale mensch leefde zich geheel uit, voelde en beleefde, zooals de stoffelijke mensch. Hoe eenvoudig was deze verbinding tot stand te brengen. Beiden waren één in gevoel. De astrale mensch stond in hem en de mensch op aarde was zich van niets bewust. Droevig was het! Thans kende

ik zijn vermaak. Neen, dit vermaak wilde ik niet, het was te dierlijk. Duivels in menschengedaanten waren zij allen. Was dit hun leven? Zij hadden de waarheid gesproken, want op aarde kon men zich vermaken en kon men liefhebben zooveel men zelf wilde. Doch was dat liefde? Een dier bezat meer gevoel dan deze menschen. Ik zag mannen in vrouwen en vrouwen in mannen. Zij waren één in gevoel en die gevoelens waren onbegrensd want beiden leefden zich uit. Diep, diep tragisch is het, dacht ik, waar is het einde?

Ik vroeg aan mijn meester, die mij in alles had gevolgd en geen woord tot mij had gesproken: „Wist u dit?”

„Ja, Lantos, ik wist het reeds lang.”

„Hebt u zijn wegen gevolgd?”

„Ja, ik ken al zijn wegen, dit is nog niet eens het ergste. Nog dieper kunnen zij zinken, nog dieper, nog gemeener, nog dierlijker. Wat zij wenschen kunnen zij ontvangen, kortom, alles. En denk niet dat zij zich in deze hel ongelukkig gevoelen. Integendeel, zij zijn zeer, zeer gelukkig.”

„In deze duisternis?”

„In deze duisternis voelen zij zich gelukkig.”

„Wanneer komt de wroeging?”

„Als zij dit leven gaan afleggen.”

„Zal het komen?”

„Ja, eens zullen allen zoo ver zijn en zoeken zij het goede. Doch duizenden jaren zullen er voorbijgaan. Denkt u dat eens in, duizenden jaren en toch is het slechts een flits in de eeuwigheid.”

„Kan ik mij met hen geheel verbinden?”

„Dat kunt gij.”

„Ik wil voelen, meester, hoe hun gevoelens zijn, is dat mogelijk?”

„Gij kunt het.”

Ik legde mij in een aardschen mensch en spoorde dezen mensch aan om te drinken. Op hetzelfde oogenblik hief hij zijn beker omhoog en ledigde hem in één teug. Ik voelde zelfs den smaak, wat mij zeer wonderlijk toescheen. Wonderlijk was het om dit uit mijn wereld te kunnen beleven. Daarna verbond ik mij met een vrouw. In mij kwamen haar gedachten. Ik liet mij gaan en

walgde van haar. Snel keerde ik tot mijzelf terug. Dat niet, neen, dat niet, verschrikkelijk waren haar gedachten. Nu kende ik hun liefde, hun gevoelens gingen in mij over. Dit was verbinding. Wij waren één in gevoel. Ik begreep hun dierlijk leven. Mensch, o mensch, wie zijt gij? Maar hoe eenvoudig was dat verbinden. Menschen kwamen en gingen heen, gingen slapen en rusten. Doch uitgerust gingen zij weer op het pad en beleefden opnieuw, net zoolang totdat zij waren uitgeleefd en verschrompeld. Dan kwam de dood, om daarna met hen weer verbonden te worden, waar zij door werden geleefd. De astrale mensch wachtte hen op. Met al hun aardsch bezit rolden zij de duisternis in, en dat voor eeuwen. Dáár riepen zij dan waarom en waarvoor om hun vader en moeder! Hoe had ik de schoone lijnen van het vrouwelijk lichaam bewonderd! Mijn geheele persoonlijkheid had ik aan haar kunnen geven, maar ik schrikte er thans voor terug haar uit te beelden. Hoe vreeselijk was de mensch en toch was hij een kind van God. Ik begreep nu al die soorten van menschen.

„Hoe valsch zijn zij uit dit leven gezien,” zei ik tot mijn meester. „Er zijn nog vele andere toestanden, die dieper en slechter zijn dan deze hel.”

„Waar is het einde?”

„Gij zult dat alles beleven. Volgt uw weg en verbindt u, dan gaat gij over in hetgeen gij wilt leeren kennen.”

„Hoe diep kan ik gaan?”

„Hieronder liggen nog drie toestanden en dat zijn hellen in de ware beteekenis van het woord.”

Hoe kan het, dacht ik, nog slechter, nog gemeener, nog dierlijker dan zij?

„Thans gaan wij op weg voor ons laatste onderzoek en dan ga ik u verlaten, doch slechts voor een korten tijd.”

Wij verlieten de sfeer der demonen.

Mariannes einde op aarde.

Weer bevond ik mij op de plaats waar ik was geboren. Hier zou

mijn onderzoek beginnen. Onmiddellijk herkende ik deze omgeving. Hier waren mijn jeugdijaren voorbij gegaan. Ik bevond mij in het bosch waar ik met Marianne had gespeeld. Vóór mij zag ik het graf mijner ouders. Ik zag slechts twee geraamten, maar ik wist van wie ze waren. Hier zou ik geen traan laten vallen, ik zou het niet hebben gekund en voelde daar ook geen behoefte aan. Deze geraamten waren mij vreemd evenals zij vreemd voor mij waren geweest, toen zij nog in hun geluk leefden. Wat is de mensch en hoeveel onheil kan de mensch stichten! Hoe krachtig is hij en hoe gemeen, maar tevens hoe dom! Hier voor mij lag het aardsche verstand. Deze geraamten behoorden hun toe, die van mij een heerscher hadden willen maken. Zij hadden geheerscht en goed ook. „Rust in vrede, gij lieden, ik heb u alles vergeven en draagt u geen haat toe, maar heb u lief, omdat gij niet wist wat gij deedt. Gij handelde zooals kleine kinderen zouden handelen.” Nu waren zij dood, doch het leven was heengegaan en ik wist waar het leefde. God had ons lief doch wij hem niet. De mensch vervloekte zijn God en zij vernietigden elkander. Dood en toch in leven, kinderen van de eeuwigheid! Weer zouden zij op aarde terugkeeren, maar wellicht gescheiden. Hoe machtig was dit weerzien en hoe kon ik God daarvoor dankbaar zijn. Ik kon niet schreien, maar ik stuurde mijn liefdevolle gedachten tot hen. Zij wisten immers niet beter. Rijk waren zij geweest, doch arm in gevoel. Wat was aardsche rijkdom? Mijn ouders hadden nooit geleefd, zooals zij leven moesten. Nog meer ouders bezat ik en ik ging thans begripen, wat vader- en moeder-zijn beteekende. Vaarwel, kinderen der eeuwigheid, God zegene uw wegen!

Lang vertoefde ik op deze plaats, maar voelde dat ik verder moest gaan. Op de plaats waar Marianne had geleefd voelde ik dat Emschor mij verbond. Op hetzelfde oogenblik nam ik waar en voor mij zag ik Marianne. Het was in den tijd dat ik heenging. Nog dienzelfden dag moesten ook zij vertrekken. Zij werden verjaagd en ik begreep dit tafereel. Ik zag duidelijk dat zij zich tot vertrek gereed maakten. Men verdacht hen mij te hebben bedorven. Gelukkig waren zij aan de martelkamer ontkomen. God

had hen beschermd, zooals mij. Toch voelde ik daarin een andere werking. Voelde ik wel duidelijk? Ach, het kon niet anders. „Meester,” zeide ik, want hij was het die hen daarvoor had beschermd, „hoe kan ik u danken, hoe machtig zijt gij.” Arme menschen! Spoedig waren zij gereed en gingen heen naar een andere stad of dorp. Ik volgde hen. Opnieuw was ik met het verleden verbonden. Mijn liefde die ik thans voor Marianne voelde, droeg ik reeds als kind in mij. Ook zij voelde zooals ik, wij beiden zochten en verlangden naar dat ééne, die groote en heilige liefde. Toch waren wij onbewust, want het verleden lag diep in ons verborgen. Mijn liefde groeide bij iederen stap die hen van mijn ouderlijk huis verwijderde. In mij kwamen haar gedachten die zij in dien tijd voelde. In kinderlijken eenvoud had zij mij lief. Hoe wonderlijk was ook deze verbinding. Haar ouders waren bedroefd omdat zij moesten heengaan, toch lag er geluk in hen, omdat zij hun leven hadden behouden. In een andere plaats, het was een klein dorpje, sloegen zij hun tenten op, om een nieuw leven te beginnen.

Het eene beeld volgde nu op het andere. Ik zag dat Marianne opgroeide en hoe ouder zij werd hoe meer ontwikkelden haar karakter en persoonlijkheid. Haar ouders waren beangst, want in haar lag lichtzinnigheid. Zij was een mooie verschijning en zij bezat een groot en krachtig gevoel voor kunst. Ook had zij een prachtige stem. Hoe ouder zij werd des te bewuster werden deze vermogens en ik hoorde haar heerlijk gezang, dat tot diep in mijn ziel trilde. Ik zag, dat zij haar ouderlijk huis op één en twintigjarige leeftijd verliet. In stilte ging zij heen, de wijde wereld in, roem en eer wilde zij vergaren. In haar wezen lag het intellect van vroegere levens. Al die krachten en gaven werden bewust, waarop zij voortbouwde en haar stem ontwikkelde. In haar lag een krachtige wil iets schoons van haar kunst te maken. Zij streefde naar één doel, waarnaar ook ik had gestreefd: roem, geluk en liefde. Onze wegen waren één, merkwaardig was dit. Ik volgde van deze plaats haar leven, van stad tot stad. Van de eene lichtzinnigheid stortte zij zich in de andere. Toch bleef zij eenvoudig, haar afkomst en geboorte waren niet te loochenen.

Dat menschelijke bracht haar in de onaangenaamste omstandigheden en door haar roekeloosheid leerde zij het leven kennen. Het bracht haar niets anders dan leed en smart. Haar schoonheid bracht haar in verleiding, het gaf haar aardsch geluk en verpoozing. Zoo vlogen de jaren voorbij. Maar ook zij bleef zoeken en kon niet vinden, waar zij zoozeer naar verlangde. Een ongeken- de kracht dreef haar naar één plaats, waarvan zij niets wist, voelde of begreep. Hoe is het mogelijk, dacht ik. Ik voelde dat zij tot mij werd gedreven, voortgestuwd door de kracht van het verleden, een kosmische wet, waarvan de menschen op aarde niets begrepen. Hier voor mij zag en voelde ik die wet. Ik zag dat zij zich dicht in mijn omgeving vestigde. O, had ik dat geweten! Het was mij nu duidelijk dat de mensch door onzichtbare machten werd voortgestuwd. Maar die machten en krachten hadden in het verleden verbinding ontvangen, waren in elkander overgegaan en weer uiteen gescheurd, om toch weer verbonden te worden. Groot- sch was deze blik, die mij gegund werd te slaan in de diepte van het verleden. Hoe anders zou alles zijn geweest, wanneer ik haar voordien had ontmoet. Maar daaraan viel niets meer te veranderen. Het moest geschieden.

Nu begreep ik, waarom al die gedachten tot mij waren gekomen toen ik aan haar beeld was begonnen. Op verren afstand had zij mij beïnvloed, maar zij deed dat zonder het te willen en ook ik was mij daarvan niet bewust. Toch waren wij in verbinding geweest. Ik zag daarin de inspiratie op verren afstand en begreep dat ik door haar werd geleefd. Diep waren deze wetten, waarvan zich een kunstenaar op aarde niet bewust is. Ik beeldde haar uit die ik lief had en zij leefde dicht in mijne nabijheid. Het is haast niet te gelooven, dacht ik, maar ik moest het aanvaarden. Hoe intens waren menschelijke gedachten. Al deze krachten wilde ik leeren kennen en ik zou dit niet vergeten. Dag en nacht dacht ik in dien tijd aan haar. Ik begreep nu alles. Wonderlijk was het. Ik keerde terug tot haar eigen leven en zag dat zij was als al die andere vrouwen die ik op aarde had leeren kennen. Wanneer ik haar in dezen toestand had ontmoet, had ik mij dadelijk van haar afgekeerd en was heen gegaan. Ik dankte God dat mij dat

bespaard was gebleven. Het zou mijn liefde voor haar hebben vernietigd.

Was dit Marianne? Nu begreep ik tevens haar smeeken niet naar haar leven te vragen, omdat zij daar grondige reden voor had. Toch had ik haar lief, want zij was de mijne. Eens zouden wij verbonden worden. Mijn kringloop der aarde liep ten einde en ook de hare zou eindigen. Vroeg of laat was het zoo ver en waren wij voor eeuwig één. Alles kon ik haar vergeven, nu ik wist hoe mijn eigen leven was geweest. Iets hield mij met haar verbonden en dat was het verleden. In het oude Egypte werd het mij getoond en thans was ik daar zeer dankbaar voor. Hoe schoon was mijn Marianne! Haar goudblonde krullen, haar gezonde gelaatskleur en stralende oogen gaven haar deze schoonheid. Maar wat is de mensch die zichzelf niet kent en zich vergeet? Wat is aard-sche schoonheid, wanneer de innerlijke gevoelens in het stoffelijke leven overgaan? Zij vergat zichzelf, omdat zij zichzelf niet kende. Eerst in een ander leven zou zij zichzelf leeren kennen. Nu vond ik het noodig dat zij zou terugkeeren, want in dat leven zou zij ontwaken. Maar hoe diep was alles nu ik dit wist en het volkomen begreep. Wat is de mensch wanneer hij deze natuurkrachten bezoedelt en zijn schoon lichaam onteert? Ik voelde het niet alleen als een vloek, doch de mensch tartte Hem, zijn God, die hem dit schoone lichaam had geschonken. Hoe groot was reeds deze genade dit te bezitten, want velen waren mismaakt en gebrekkig. Mijn vriend Roni haatte ik omdat hij zijn schoon lichaam bezoedelde. Hij was als een adonis, doch innerlijk een dier. Marianne had zich aan hem overgegeven, zij werd verwend, doch tevens gehoond en bespot. Aanderen bezoedelden hare schoonheid die voor mij heilig was geweest. Neen, in dien tijd behoorden wij niet bij elkander, wij zouden elkaar niet hebben begrepen. Zij kon de grootheid van mijn liefde niet voelen, alleen God wist dat het de tijd nog niet was en zoo geschiedde wat noodzakelijk bleek. Marianne zou mij, dat zag en voelde ik eerst nu, de hoogste inspiratie niet hebben kunnen geven en het zou een schok voor mij zijn geweest, wanneer ik dat had beleefd. Thans dankte ik God dat ik haar niet eerder had ontmoet.

Roni kon ik nu vergeven, hem haatte ik niet meer en Marianne had ik lief, zij was mijn tweelingziel en hij mijn broeder geworden. Met Marianne voelde ik mij één van ziel en dat zouden wij eeuwig blijven. Dit was een kosmische wet, God wilde het, in het heelal lag dit vast. De diepte van dit probleem kon ik nog niet aanvoelen, doch ik aanvaardde, want in mij lag dit hunkerend gevoel.

Toen zij daar zoo dicht in mijn nabijheid leefde, dacht ook zij aan haar jeugd en ontwaakte haar liefde voor mij. Toch dacht zij die liefde in Roni te hebben gevonden, doch dit was niet het geval. Voor mij zag ik nu een ontzaglijk probleem en ik voelde dat wij met ons drieën werden verbonden. Dicht sloot het geestelijke raadsel ineen en al inniger werd de verbinding. Drie zielen waren voor een vast doel op aarde en zouden elkaar daar weer ontmoeten. Wat ook geschiedde, want het was een wet en die wet beleefden wij, wij konden er niet aan ontkomen. Ik voelde dat ik beefde, want hoe wonderlijk was dit. Naar één punt op die groote aarde werden wij gestuurd om elkander te ontmoeten. Zoo was het, want Roni en Marianne en ik hadden het beleefd. Duizenden menschen beleefden iets dergelijks, doch eerst aan deze zijde leerden ook zij deze wetten kennen. Hier, in dit leven, losten wonderen en problemen op, wij gingen er in over. Machtig was het dit alles te kunnen volgen. Ik begreep tevens dat een ieder zijn eigen leven moest beleven, doch dat ééne, dat ons drieën aanging, daar hadden wij allen mede te maken. Met vele andere wezens kwamen wij in verbinding, leerden door de menschen het leven op aarde kennen, deden goed en kwaad, waardoor onze karakters gingen veranderen. Van dier tot mensch, van geest tot God, dien weg had de mensch af te leggen. In het aardsche lichaam leefde de ziel zich geheel uit, maar toch diende het aardsche leven om ons geestelijk bezit, reine en geestelijke liefde eigen te maken. De één leerde door den ander, doch al die menschen werden door één kracht geleid en bestuurd en dat was God, de Schepper van mensch en dier en al het andere leven. In den mensch lag zijn afstemming, een vlam die eeuwig brandde, doch die de mensch liet uitgaan. De mensch had, ik zag

en voelde dit alles, het hoogste ontvangen, doch die heilige liefde moest men zich eigen maken. Roni en ik, zoo ook Marianne, wij zouden verbonden worden. Roni zou eens zijn liefde ontvangen zooals ieder ander mensch. Ik kon de macht die ons tezamen had gebracht niet peilen, maar ik zou het ook niet willen, want ik voelde ontzag. Voor ietsachtigs moest men zijn hoofd buigen.

Plotseling dacht ik weer aan haar toestand, zij droeg leven. Een jong wezen was in haar, toen ik naar mijn kerker werd gebracht. Had zij dit jonge wezen tot het einde toe gedragen? De beelden volgden elkander op, het eene verwaasde na het andere. Daarna zag ik het beeld voor mij, toen zij mij in mijn kerker kwam bezoeken, waarna ik het beeld zag toen ik werd veroordeeld en zij ziek was. Op hetzelfde oogenblik dat ik dit waarnam, kreeg ik het antwoord, waarover ik zooeven dacht. Neen, de schok was te groot geweest. Het jonge leven was teruggekeerd, vanwaar het tot en in haar was gekomen. Goddank, dacht ik. Toch, wanneer dit noodzakelijk was geweest, zou ik mij thans bij alles hebben nedergelegd. Zoo krachtig waren al deze waarheden voor den mensch, zoo versterkte het de ziel wanneer men wist, waarom en waarvoor, dat men van alles afstand deed. Daarna zag ik een ander beeld en ik begreep dat zij genezen was. Wat zou zij thans gaan doen? Ik bleef haar volgen en ik zag dat zij naar mijn atelier terugkeerde en aanvaardde wat ik haar had aangeboden. Haar eigen beeltenis en de mijne, die ik eens voor mijzelf had gemaakt en vele andere beelden werden ingepakt en zoo ving zij haar reis aan. Waarheen zou zij gaan? Maar spoedig begreep ik waarheen zij ging. Dit was de beste oplossing, daar haar leven en het mijne toch stuk waren. Gebroken naar hart en ziel keerde zij naar haar ouders terug. Als een deemoedige was zij teruggekeerd en boog haar hoofd. Haar lichtzinnigheid had zij afgelegd. Al mijn bezit had zij medegenomen en vele beelden kregen een plaats in hare nabijheid. Haar ouders waren in-gelukkig en hadden hun kind met open armen ontvangen.

Marianne sleet haar leven in eenzaamheid en in de stilte. Haar persoonlijkheid was geknakt, maar aan mij schonk zij hare liefde.

Zij voelde voor mij als ik voor haar. Buiten in de natuur werd zij bewust. Het leven had haar hart gebroken, maar innerlijk ontwaakte er iets, dat in mijn cel tot mij kwam en mijn verlangens had wakker geschud. Ik had naar haar verlangd, het had mij verteerd en ook die gedachten waren de hare. Weer zag en voelde ik een wonder van gedachtenkracht. Liefde kende geen afstand, want wij waren één, zonder het te weten. Wij zouden alleen nog moeten ontwaken, opdat onze liefde schooner en bewuster zou worden en uitgroeien tot iets schoons en verhevens. Dan eerst was ze geestelijk, dan was onze liefde rein en reikte nog verder dan de zuster- en broederliefde. Zie, dat zag en voelde en leerde ik eerst, nu het verleden aan mij werd geopenbaard, de sluier van een gebeuren werd opgelicht. De stilte die ik in mijn kerker had gevoeld, was haar stilte. Buiten ontwikkelde hare liefde, haar omgeving was het verleden, want om haar heen stond haar eigen beeld en daar naast het mijne. Uren vertoefde zij op deze plaats en sprak zij met mij.

„Was mijn ziel maar zoo wit,” hoorde ik haar zeggen, „als dit sneeuw witte marmer, waarvan hij mij maakte. Lantos, mijn Lantos, ach, hoe moet ge lijden! Kunt gij mij vergeven? Als ge alles weet, kunt ge mij dan toch nog liefhebben? Als God mij hoort, Lantos, kunt gij de mijne zijn? O, hoe verlang ik! Wat is het, dat gij in mij hebt nedergelegd? Ik voel uw stilte, al uw leed en lijden en toch kan en mag ik u niet bezoeken. Daar ginds zijt ge alleen, gij lijdt en zijt gebroken. Ik voel het, o, ik weet het, want in mijn droom zie ik u. Soms voel ik u heel innig, maar dan weer schudt ge mij van u af en wilt ge niets van mij weten. Daarom, mijn Lantos, vraag ik u, hebt ge mij lief? O, hoe kan ik u liefhebben.! Mijn dood zal ik afwachten en dan kan ik alles aan u zeggen. Lang zult ge niet blijven leven. Geve God u de kracht dit alles te kunnen withouden. Ik ben uw ongeluk, ik ben degene die dit ongeluk over u uitstortte, toch vraag ik aan God om vergeving. Lantos, Lantos vergeef mij!”

Toen zonk zij ineen. Hoe had ik haar lief! Tranen liepen mij over de wangen. Liefde, mijn God, hoe schoon, hoe heilig is dat reine gevoel. In haar en mijn eigen beeld voelde zij mijn liefde voor

haar. Haar verlangen naar dit machtige stuk werd steeds inniger. Zij verlangde, waarvoor ik had gebeden toen zij mij in mijn kerker was komen bezoeken en dit verlangen overheerschte haar leven. Waaraan zij ook dacht, één gevoelskracht overheerschte alles en dit was een brandend gevoel, het verlangen om liefde te mogen bezitten. Doch alleen die liefde die draagt, die voelt dat reïne geluk, alleen daarnaar verlangde zij. Voelde zij zich wakker worden?

De jaren gingen voorbij en zij kwijnde weg. Andere beelden volgden nu elkander op en ik zag dat haar ouders één voor één overgingen. Marianne was nu alleen. Haar stoflichaam verschrompelde en haar lichamelijke krachten verminderden met den dag, doch haar innerlijk groeide. Steeds sterker en schooner werd het, want dat deed hare liefde. Toch bereikte zij een hoogen ouderdom en zij was nog slechts een schaduw van haar vroegere schoonheid. Zoo naderde haar einde. In haar wilsbeschikking vroeg zij met haar beeld en het mijne begraven te mogen worden. Zij was overtuigd dat zij voor haar God zou verschijnen, want in haar lag thans een krachtig geloof. Daarna zag ik haar sterfbbed. In stilte ging zij heen. Haar laatste gedachten waren aan mij gewijd en ook zij meende mij eens terug te zullen zien.

Neen Marianne, dacht ik, nog is het onze tijd niet. Wij zullen elkander terugzien, doch eerst eeuwen later. Zij ging heen, maar in haar lag het verlangen dit groote te mogen ontvangen. Ook haar aardsche leven was voorbij.

Onze beelden zullen eens worden opgegraven. Eens, want ik zie dat zij nog niet zijn gevonden. Dan zal de mensch een blik kunnen slaan op het verleden. Ik zou u op dit oogenblik een voorspelling kunnen doen, maar ik weet dat men het niet zal aanvaarden. Neen, mensch der aarde, nog kan men die diepe beteekenis niet aanvaarden, wat gij uit het diepste der aarde zult bloot leggen. Ik vraag u echter, hebt lief wat gij opgraaft en vervloekt niet, want gij weet niet hoe die mensch eens heeft moeten lijden. Hebt eerbied voor hetgeen gij bloot legt, dan kan en zal het wezen, dat ergens leeft, niet worden gestoord. Ik weet

hoe lang het nog duren zal, toch zal men ons vinden, doch dan zal het verleden voor u niet worden opgelicht. Een dichte sluier zal dit bedekken en wel onze liefde. Eens, wanneer wij dit machtige geluk hebben ontvangen, zullen onze beelden worden gevonden. Maar dan behooren wij tot de wezens van het licht en zijn die sferen binnen gegaan. Dan zijn wij natuurlijk en geeft de natuur dit leven terug. Dan wordt het verleden bewust, leeft het in de werkelijkheid voort en gaat verder naar nog hoogere gebieden, zooals mijn meester het mij zeide. En daarop kan ik vertrouwen, kunt gij en duizend anderen bouwen, doch weet, dat het geen luchtkasteelen zijn, maar heilige waarheid, want het is uw innerlijk leven. Daar eerst worden zielen verbonden, daar aanvaardt de mensch dit alles en buigt zijn hoofd en lossen al de „waarvoors” en „waaroms” voor hem op. Hij zal ze beleven en dan zijn problemen en wonderen geen problemen en wonderen meer. Wij zijn het dan zelf, het is uw innerlijk en eeuwig leven.

Aan den rand van haar graf bleef ik lang in gedachten. In mij voelde ik een heilige band en in mij was er bewustzijn. Dit gebeuren gaf mij de kracht verder te gaan. Thans zou ik aan mijzelf gaan werken, ik wilde het leven op aarde en aan deze zijde leeren kennen.

Ik keek naar omhoog in het schoone gelaat van mijn meester en zeide: „Ik dank u, mijn voor-eeuwsche vader, ik heb u lief.”

„Thans ga ik heen, Lantos.”

„Is het reeds zoover?” vroeg ik.

„Ja, Lantos, wij moeten scheiden. Gij zult uw eigen weg vervolgen, doch weet, dat ik over u waak en zal blijven waken. Denkt aan uwe liefde, want deze liefde geeft u de kracht om uw kruis te dragen. Bewaar dit alles diep in u en wacht geduldig af tot het Gods wil is dat gij dit ontvangt. Marianne ging in ons leven over en dacht u te zien, doch gij weet, dat zij zal terugkeeren en eerst daarna zult gij haar ontmoeten. Eens komt die tijd! Tracht u die liefde eigen te maken. Gij zoekt en gij wilt het goede, blijf steeds het goede zoeken, dan wacht ik u in de sferen van licht op, om ons werk voort te zetten. Dan zult gij opnieuw wonderen be-

leven, grooter en dieper dan gij tot nu toe hebt beleefd. Ik maak mij in de sferen van licht gereed om u te kunnen ontvangen. Weet mijn jongen, dat er velen zijn die u zullen opwachten. Wanneer gij eenmaal zoo ver zijt, zal ik u roepen."

Daarna voelde ik zijn hand op mijn schouder en een groot licht omstraalde mij. Langzaamaan trok dat licht voor mijn oogen op, het ging hooger en hooger, totdat ik het niet meer kon waarnemen. Toch hoorde ik nog van verre tot mij zeggen: „Vaarwel, mijn Lantos, gij ziet, wij gaan steeds hooger. Vaarwel, God zegene uw wegen, Uw Emschor."

Diep was ik geschokt en ik zakte ineen. Op Mariannes graf was ik ineen gezonken en tranen vloeiden over mijn wangen. Mijn liefde voor haar was echt en diep menschelijk. Door de groote liefde van hem die zooeven was heen gegaan, was die liefde gegroeid. Ik bad vurig en heel lang tot God voor onze liefde. Mijn meester was heen gegaan, nu was ik weer alleen, want ik zou hem voor langen tijd moeten missen. Mijn „waaroms" en „waarvoors" waren opgelost. Het verleden was in mij bewust geworden en een God van Liefde had ik leeren kennen. Ik nam nu een besluit. Ik wilde al de overgangen in den geest leeren kennen, ik wilde alles, maar dan ook alles, van dit leven weten.

Mijn wandeling op aarde.

Vaarwel, zeide ik tot Marianne, vaarwel, hier keer ik niet meer terug. Ik nam mij heilig voor onze liefde niet te bezoedelen en wilde heengaan, maar Marianne hield mij gevangen. Toch moest het. Nogmaals riep ik haar een vaarwel toe en ging heen, het onbekende tegemoet. Ik schreide zooals ik eens had geschreid, toen wij uiteen waren gerukt. Toch deed het mij goed, want ik voelde daardoor warmte in mij komen.

Waarheen zou ik gaan? De aarde was groot, maar de eeuwigheid nog grooter. Hier was geen einde. De menschelijke wil was machtig in kracht en het gevoel niet te peilen. Toch boog zich de menschelijke wil, wanneer men de waarheid van alles zag en beleefde. Dit voelde ik in mij, want ik had het beleefd.

Terwijl ik over de aarde zweefde, dacht ik aan alles. Veel had ik beleefd en ik was wijzer geworden. De mensch wilde zijn hoofd niet buigen. Toch zou hij zich voor God moeten buigen. Alleen voor zijn God. God de Schepper van hemel en aarde dwingt het leven — den mensch, de ziel — om het goede te zoeken. De natuur zal hem er toe dwingen en dan heeft hij voor dat machtige leven dat in hem komt. Ook ik boog mijn hoofd en vroeg om vergeving. Mijn persoonlijkheid was geknakt en mijn hart bloedde. Maar in mij was er geluk, want ik wist dat ik eens dat groote zou ontvangen. Ik zweefde nu voort en behoefde niet meer aan het verleden te denken. Onder dit voortzweven voelde ik een kracht in mij komen, die mij aanspoorde om te gaan werken. Een nieuw leven lag voor mij open. Ik wilde den mensch op aarde volgen en van de eene sfeer in de andere gaan. Alles zou ik in mij opnemen, om met mijn eigen leven te vergelijken. Dit leek mij de beste wijze om dit leven geheel te leeren kennen. Vol frisschen moed toog ik op weg.³

In veel hellen was ik reeds geweest, maar er waren nog meer hellen en ook die wilde ik leeren kennen. Ik ging zoo snel als de gedachte vooruit en hoe krachtiger ik mij op den mensch instelde, des te duidelijker werd hij voor mij zichtbaar. Om echter op één plaats te blijven daar voelde ik niets voor. Ik wilde bewust worden, een levende doode, wilde ik niet blijven, hoewel ik dacht dat nooit te zijn geweest. Toch behoorde ik tot de levende dooden. Hoe merkwaardig was alles wat mijn meester mij had medegedeeld. Ik was zijn zoon en mijn eigen kind van vele eeuwen terug bracht mij een beeld en dat beeld had ik zelf gemaakt. Hoe ongeloofelijk het ook was, toch aanvaardde ik alles.

God schiep geen menschen om ze te laten doodgaan. Problemen had ik beleefd, niets dan wonderen en wat ons wachtte was ontzagwekkend. De aarde was een school en in die school moest men van zichzelf iets maken. Men zou met het leven in harmonie moeten komen, maar de mensch moest willen en als men niet wilde, leerde men niets. Wanneer ik meer liefde had gevoeld, had ik niet gedood. Door mijn wil aan mijzelf te onderwerpen, zou dit leven voor mij anders worden. Nu ging ik God aanvoelen en

thans kon ik voor die Almacht mijn hoofd buigen. De wil des menschen was hel en hemel aan deze zijde. Mijn ziel had reeds vele hellen beleefd, nu was ik in mijn laatste hel en daarvan moest ik mij vrij zien te maken. Eeuwen was ik reeds op weg. Ik was op aarde geboren en gestorven en teruggekeerd om opnieuw geboren te worden en te sterven. Nu begreep ik mijn kringloop der aarde en die van alle menschen. Dat de aarde als eenige planeet in dit machtige universum bestond waarop menschen leefden, kon ik thans niet meer aanvaarden. Want wanneer men op aarde naar het heelal keek, zag men er tienduizenden. Eens zouden de menschen dáár reeds met al die andere planeten in verbinding komen.

Ik zweefde door gebouwen en zag den aardschen mensch. Alles wat zich onder mijn eigen afstemming bevond was voor mij zichtbaar. Toch zag ik alleen maar naar dat wat mijn interesse had en met mijn eigen leven had te maken. Al dat menschelijke ging mij niet aan, want ik zag bijna overal hetzelfde. De één kon zich beheerschen, de ander niet. Ik zag lugubere toestanden, doch daar ging ik niet op in en sloot mijn innerlijke oogen. Of ik onderzocht alles, om ook dat leven te begrijpen. Ik zag dat God het aardsche leven van het geestelijke had weten te onderscheiden. Het stoffelijke behoorde op aarde en het geestelijke leven daarin leefde ik. Voor den geest was het stoffelijke leven zichtbaar, doch voor den mensch op aarde het geestelijke niet. Toch kon de mensch die deze gave bezat, in ons leven zien, doch dat waren er maar weinigen. Ik had deze gave niet bezeten en daarom was mijn leven een zoeken geweest. Doch ik zag, dat, wanneer men op aarde aan zichzelf ging werken, men bij het binnentreden geen blinde zou zijn. Het aardsche leven was om zich geestelijk bezit eigen te maken. Nu zag en voelde ik de vele soorten van menschen en zou hen kunnen aanwijzen die moesten terugkeeren. Die menschen waren nog dieren en zij zouden op aarde mensch moeten worden, maar in dat korte leven op aarde was dat niet mogelijk. De heerschers zouden in de eerste plaats hun heerschzucht moeten afleggen. God wist hoe dat geschiedde. Steeds verder ging ik en leerde den mensch op aarde kennen.

Waar ik ook kwam, overal zag ik menschen en dierlijke wezens. Doch ik zag het meest van die dieren in menschengedaanten rondwandelen en deze waren gevaarlijk. In het kind zag ik reeds, hoe verschrikkelijk het ook was, dat dierlijke wezen en hoe grooter en ouder dat kind werd, hoe bewuster werd dat dier. Het was machtig wat ik thans beleefde. Bij de geboorte waren het reeds dieren. In het kind, dat niet eens vader en moeder kon zeggen, in dat kleine lichaampje, daarin leefde reeds dat onbegrijpelijke diermensch. Als het den mannelijken of vrouwelijken leeftijd had bereikt, begon dat dier zich te voelen en werd het bewust. Hoe natuurlijk was het. Hierdoor leerde ik. Ik zag van deze zijde hoe de mensch zijn eigen leven vervloekte. Ook ik had gevloekt en vervloekt. Geen mensch op aarde kende zichzelf, anders zou hij niet vloeken. Wie zich op een voetstuk plaatste vloekte en velen zag ik op voetstukken staan. Ik leerde begrijpen dat de mensch, hoe heilig hij zich daar ook voelde, toch vloekte, omdat hij tegen anderen en tegen zichzelf in opstand kwam. De één vervloekte den ander, bewust en onbewust, willens en onwillens, maar allen vloekten. Doch de mensch op aarde zal vloeken, omdat hij zichzelf en al het leven dat daar leeft niet kent. Duizenden jaren is de mensch reeds oud en nog gaat hij verder en vervloekt het leven. Zelfs zag ik moeders die haar kinderen vervloekten, omdat zij niet wilden gehoorzamen. Wie tegen den mensch indruischt, vervloekt God, want daarin ligt Gods leven. Op mijn wandeling op aarde leerde ik dit alles inzien. Ook zag ik dat de mensch in gloeiend ijzer en heete olie werd verbrand en nog vele andere kwellingen meer. De mensch bezit een eigen wil en zoolang hij dien wil niet vastlegt door de kracht van zijn geheele wezen, zal hij blijven vloeken en zullen menschen naar de aarde moeten terugkeeren om zichzelf te leeren beheerschen. Van de eene stad trok ik naar de andere en zoo gingen jaren voorbij. Toch bleef ik voortgaan en leerde den mensch en het leven kennen, zooals geen wezen op aarde zou kunnen. Ik leerde, dat alles zal moeten worden goed gemaakt, geen gedachte wordt ons geschonken. Niet één mensch zal er aan ontkomen. Ik daalde af tot in de diepste duisternis en ook daar vloekte men,

doch die menschen zijn te herkennen. Maar op aarde zag ik dragers met kruisen en menschen die zich voor heilig lieten door- gaan en in hen leefde een afschuwelijk iets, waarvan men beefde wanneer men het in zijn diepste wezen voelde.

Ik zeide u reeds, dat ik, door dat alles waar te nemen, mijzelf eerst goed leerde kennen en ik was dankbaar het te hebben mogen aanschouwen. Ik nam mij vast voor mijn eigen ik geheel te vernietigen. Wanneer ik dat niet zou kunnen moest ik blijven voortgaan en bleef mijn toestand een hel. Bij iederen stap dien ik deed, boog ik mijn hoofd dieper en dieper, tot ik de aarde kuste waarop ik liep. De liefde die ik thans voelde en bezat, was echter nog niet te vergelijken met die van hen, die de sferen van licht hadden bereikt en daar wilde ik heen. Steeds verder ging ik. Uren vertoefde ik bij de menschen en sloeg hen in hun doen en laten gade. Daarvan leerde ik en zoo leerde ik ook den dag en den nacht van elkander onderscheiden. In den nacht zag ik de demonen beter dan op den dag, maar steeds waren zij om en in de menschen. Ik bezocht kerken en paleizen en leerde hun godsdiensten kennen, vertoefde aan sterfbedden en zag toe hoe velen hier werden opgewacht. Zoo ging de tijd voorbij en ik wandelde maar door, want nog wist ik niet genoeg. Tevens leerde ik de diepste hellen kennen, maar hoe daar het leven is, is niet om na te vertellen. Menschelijke gedrochten zag ik, als voordierlijke monsters, doch eens zullen ook zij aan zichzelf beginnen. Door deze waarnemingen begon er in mij iets te ontdooien. Ik begon God steeds inniger te danken, zelfs voor het leed en de smart die ik had geleden en ik was God dankbaar, dat ik nu steeds hooger kon gaan, de lichtende sferen tegemoet.

Toen ik op aarde licht en rijkdom bezat, was ik niet tevreden en nu ik alleen duisternis zag, was ik dankbaar. Doordat ik mijzelf beter leerde kennen, wist ik wat mij wachtte en wat mij te doen stond. Hier in die duisternis voelde ik mij met alles gelukkig. Door het leven en de menschen te zien, leefde ik. Ik voelde dat ik wakker werd.

Jaren gingen voorbij, maar het konden ook wel eeuwen zijn. Ik bleef toezien hoe de mensch leefde en om en in mij kwam er ver-

andering. De aarde veranderde en de ééne generatie volgde de andere op. Omdat ik den Schepper van hemel en aarde ging voelen, voelde ik mijzelf en kon ik dankbaar zijn voor alles, wat ik in die hellen had beleefd.

In één van die hellen werd ik beet gepakt en sleurde men mij over de aarde. Hoe hebben zij mij afgeranseld! Ik verviel van de eene verkeerde daad in de andere, daarom werd ik aangevallen, maar toch leerde ik. Telkens verbond ik mij opnieuw met hen en zoo leerde ik al die hellen kennen en begrijpen. Het was verschrikkelijk wat ik daar beleefde. Eindelijk gingen mij de oogen open en begon ik anders te voelen en wist ik mijzelf te beschermen. Steeds inniger begon ik God te danken. Ik leefde en was niet dood en daar was ik gelukkig om. Dit alles ging ik beseffen en ik aanvaardde mijn leed en smart weer anders dan voorheen. Ik was gelukkig dat ik ging leven en zou gelukkig kunnen zijn met een klein beetje liefde, dat de mensch op aarde verachtte. Hoe verkeerd wordt het leven op aarde begrepen. Hoe stampet men daar op de liefde. Liefde! Weet gij lezer wat deze heilige gevoelskracht beteekent? Nu ik dit alles voelde kon ik God danken voor al mijn strijd die mij nog te wachten stond. Zoo werd ik een ander mensch en daarom was ik gelukkig. Ach, gij beseft niet wat gij op aarde bezit. Wanneer ik nogmaals op aarde geboren mocht worden, zou ik alles anders doen. Hoe schoon zou dan mijn leven zijn. Nu leefde ik in een hel en was toch gelukkig. Ik voelde dat God mij lief had en voor mij zorgde. Daarom, hoort ge, gij mensch der aarde, kon ik mijn hoofd buigen en kon ik in deze duisternis mijn geluk wel uitroepen, zoodat u het op aarde zou kunnen hooren. Nu ben ik al mijn strijd vergeten, maar wat zegt het honger en dorst te hebben op aarde, in vergelijking met alles wat ik hier waarnam? Daarom vloeken de menschen op aarde, wanneer zij niet tevreden zijn met hetgeen zij bezitten. Ik bad tot God mij niet meer te straffen, want ik leerde mijzelf te straffen en stelde een vlijmscherpe concentratie op mijzelf in, zoodat ik leerde mijn wil te temmen. Ik was nergens meer toe over te halen, want in mij lag mijn groote liefde voor Marianne en haar liefde zou ik niet bezoedelen.

Uit onze wereld den mensch en de aarde te bezien, is een machtige studie. Het is overgaan in den mensch, het is voelen en aanvaarden, maar wat dan in u komt is als vergif en ik moest leeren mij daartegen te wapenen. Hier leerde ik inzien dat het leven anders is en dat God het zoo niet heeft bedoeld. De mensch leeft zich uit, lichamelijk en geestelijk. Dat is de weg niet en het is verkeerd. Het is vernietiging. Dat is voordierlijk en de mensch, zooals mijn meester mij vertelde, is goddelijk.

Waar ik ook kwam en vertoefde, zag ik menschen en astrale wezens. De één verbond zich met den ander en zoo werd de aard-sche mensch slechts een instrument in de handen van het kwaad. Ik zag dat de mensch doodde en het zelf toch niet deed, dat er zelfs kinderen werden geboren door de astrale mensch! Is het niet verschrikkelijk kinderen te bezitten die door een ander gevoel besmet zijn? Ik zag dit alles en leerde daardoor. Zoo ging de mensch geestelijk ten onder en toch kon ik niet ingrijpen. Maar ik voel, dat ik mij eens geheel zal geven om die menschen te helpen en te redden. Geen uwer zal op deze wijze het aardsche leven kunnen bezien en toch is dit de waarheid. De mensch is het, die al dat schoone, waaronder de heiligste gevoelens, vervloekt. Zelf wil ik dat niet meer en zal mijn eigen ik vernietigen. Wanneer ik dit bereik, zal en kan mij geen demon meer bemachtigen. Daarvoor zal ik mijn innerlijk afsluiten en alleen het hoogere zoeken. Ik geef hun de gelegenheid niet zich door mij te vermaken. Zij bevolken de aarde en het jonge leven dat daar wordt geboren is door hen beziel. Weet u wat dat zeggen wil? Voelt u de betekenis van dit afgrijselijke gebeuren? Ik zag dat dit heilige gebeuren, dat heilig moest en kon zijn, door demonen werd bezoedeld, doch de mensch echter stelt zich voor hen open. Dan, wanneer hun kinderen opgroeien en zij de ouderlijke liefde verachten, vragen zij „waarom en waarvoor” heb ik zulke slechte kinderen? Hoe kan God dat goed vinden? Zij begrijpen echter niet dat zij het zelf waren, die dit groote en machtige gebeuren op aardsche en wel op de grondstoffelijkste wijze beleefden. Zoo bracht mij dit alles tot nadenken en het maakte mij wakker, geheel wakker.

Hoe beefde ik, toen ik den mensch in zijn intiemste zieleleven waarnam. Hemeltergend was het, wat ik beleefde.

Nu zou ik niet meer kunnen dooden, ik had geleerd hoe ik moest liefhebben. Ontzag ging ik voelen voor God, die toch trots alles Zijn kinderen lief heeft. Ik nam mij heilig voor al het leven lief te hebben dat ik zou ontmoeten. Ik leerde mij krachten eigen maken, die ik op aarde niet had kunnen leeren, omdat zij behooren bij het leven van den geest. Daardoor verscherpte mijn concentratie, leerde ik mij afstemmen, zoodat ik, wanneer ik werd aangevallen, mij in mijn eigen hel kon terugtrekken. Vele ongelukkige menschen, die om hun vader en moeder riepen, heb ik kunnen helpen. Toch ging ik verder, want ik voelde dat het mijn tijd nog niet was om mij daaraan geheel te kunnen geven. Al die hellen, die dierlijke toestanden, vergeleek ik met mijn eigen leven en ik zag en voelde, hoe ver de mensch nog van de waarachtige waarheid was verwijderd.

Mensch der aarde, ik zou u van deze zijde willen toe roepen: Werkt aan uzelf, legt uw eigen wil aan banden, daalt af van uw voetstukken. Staat niet toe dat gij door zwakte ten onder gaat. Wanneer gij hier binnentreedt, hoopt dan dat gij niet tot hen behoort, die in de diepste duisternis leven, want dan zijt gij diep, diep ongelukkig. Zet u zelf onder contrôle, geeft niet toe aan zwakte, opdat gij niet voor niets hebt geleefd. Aan deze zijde staat gij voor uw eigen leven. Iedere gedachte moet worden goed gemaakt. Alles, alles ligt vast. Gij moet en zult dus beleven dat niets, maar dan ook niets, te verbergen is. Al uw zonden zult gij boeten en gij zult goed maken wat gij misdeedt. Buigt uw hoofd, legt hoogmoed en heerschzucht af en hebt lief alles wat leeft. Maakt voort, broeders en zusters, want uw einde nadert. Weet, dat er een hooger gaan is, dat bij het binnentreden aan deze zijde uw geliefden u zullen opwachten, maar dan moet gij ook liefhebben en leven, zooals God wil dat al Zijn kinderen leven zullen. Werkt en bidt, maar vraagt niet. Doe niet zooals ik deed, gij vernietigt dan u zelf. Zoekt niet maar gelooft. Aanvaardt, mensch der aarde, aanvaardt, dat de dood niet dood is, maar leven beteekent. Aanvaardt, dat de liefde het hoogste is door

God den mensch gegeven. Wie liefde voelt is wakker en God zal u leiden en sterken. Dan zult gij als overwinnaars te voorschijn treden.

Ik wist wanneer ik aan mijn wandeling was begonnen. Toen ik mij echter op aarde instelde, schrikte ik. Eeuwen waren er voorbij gegaan. Eeuwen van ondervinding en nog wist ik niets, kende ik alleen den mensch op aarde en leefde ik nog steeds in een hel. Verschillende generaties had ik op aarde gevolgd en toch was ik niet op den tijd geconcentreerd geweest. Toen ik dat zag begreep ik eerst duidelijk, hoeveel eeuwen er noodig waren voordat de mensch de sferen van licht kon binnentreden. Toen eerst ging ik beseffen, hoe ik hier uit zou kunnen komen, want ik wilde verder en hooger. Ik was nog steeds een levende doode en toch, hoeveel had ik mij niet eigen gemaakt? Doch ik begreep, dat ik veel had geleerd, maar mijn tijd voor mijzelf besteedde, zooals ook de mensch op aarde doet. Ook zij zijn geleerd en toch arm aan liefde. Duizenden jaren had ik kunnen voortgaan en toch was mijn hel niet veranderd. Ik moest dienen en mij nuttig maken, iets gaan doen, anders kwam ik hier niet uit. Ik wilde trachten dit tot stand te brengen. Hoe ik dat deed zal ik u vertellen.

Ik maakte mijn laatste kunstproduct uit dit leven.

Ik bezocht die plaatsen, waar de mensch kunst bewaarde en tevens hen, de aardsche kunstenaars, omdat het mij interesseerde hoe zij hun werk tot stand brachten. Over de geheele aarde zwierf ik en keerde tenslotte in mijn laatste vaderland terug. Ik had mij voorgenomen om een aardsch kunstenaar in zijn werk te helpen en wilde door den mensch op aarde mijn laatste kunstproduct trachten te maken. Dit leek mij zeer eenvoudig, want ik kon mij thans met den mensch op aarde verbinden. Nu voelde ik dieper, ik had God leeren kennen en het leven lief gekregen. Dit tot stand te mogen brengen was mijn liefste wensch. Lang zocht ik naar dat instrument. Er gingen maanden en jaren voorbij en ik dacht reeds het te moeten opgeven. Maar eindelijk vond ik wat ik zocht, want ook daarin werd ik geholpen.

Rond een aardsch wezen, een achttienjarigen knaap die vele gaven en een benijdenswaardig gevoel voor kunst bezat, waren vele meesters van deze zijde, die hem inspireerden. Ik mocht, door oorspraak van mijn eigen meester, met de meesters uit hogere sferen in verbinding komen. Ik vroeg hun, of ik mijn laatste kunstproduct, dat ik „het leven” wilde noemen, tot stand zou mogen brengen. Dit werd mij toegestaan, doch ik moest nog eenige jaren geduldig wachten. Ik ging heen, maar keerde van tijd tot tijd tot hen terug en zag dat zij groote vorderingen hadden gemaakt. Deze jonge knaap werd tot de kunst aangespoord en dit geschiedde door de meesters. Zijn gevoel en zijn liefde voor de kunst werden tot groote hoogte opgevoerd. Zoo leerde ik de waarachtige inspiratie kennen; nu begreep ik mijn eigen leven op aarde en hoe de mensch op aarde zijn inspiratie ontving. Heerlijk was het dit alles te mogen waarnemen. Van af deze zijde leidde men al zijn wegen en ook daarvoor waren afzonderlijke wezens, geesten dus, die hem op aarde voor ondergang beschermde, totdat hij in zijn eigen leven bewust werd. Ik volgde aandachtig dit alles en leerde daardoor. Van deze zijde werkte men alleen op hem in wanneer het kunst betrof, doch in zijn eigen leven liet men hem begaan. Hij zou zelf moeten leven, om geleefd te worden, daarvoor voelde men hier niets. Eenige jaren gingen er voorbij. Eindelijk brak dan de tijd aan dat ik door hem mocht werken. Ik was gereed, had mij voorbereid, alles diep doordacht en mij met mijn geheele innerlijk daarop ingesteld. Het groote oogenblik brak aan, dat ik met hem werd verbonden. De hogere meesters brachten deze verbinding tot stand en ook ik werd geholpen.

Voelt u de diepte, deze oneindige diepte in gevoel en in de kunst? Voelt u dat inspiratie van mensch tot mensch, van geest tot geest, van gevoel tot gevoel hooger en hooger gaat, totdat het hoogste gegeven is en de menschelijke krachten en gevoelens ophouden te bestaan? De aardsche mensch werd geïnspireerd, ik werd door nog hogere wezens bijgestaan en daarachter, nog hooger, nog verder en verder, nog dieper, ligt het volmaakte, de Alvoelende kracht. Dat is de hoogste liefde, het heiligste door

God geschapen. Daaruit te mogen putten, brengt een kunstenaar het hoogste, wat hem uit het leven van den geest wordt gegeven. Mijn kunstproduct was voor hem een groot succes en voor mij een ontzaglijke voldoening. Het droeg de goedkeuring weg van de meesters, waarover ik zeer verheugd was. Hoe gelukkig was ik en hoe dankbaar jegens God voor dit gebeuren. In mijn leven op aarde had ik daar nooit aan gedacht. De inspiratie die de mensch op aarde ontvangt, is voor den kunstenaar een groote genade en voor den geest een machtig geluk. Doch de geest moet zijn gevoel voor kunst bezitten en innerlijk dragen, dus zich in het eene of andere leven hebben eigen gemaakt.

Wanneer wij eenmaal zijn verbonden, werkt het aardse instrument schier dag en nacht en in een trancetoestand voort. Hoe inniger de inspiratie, dus onze verbinding is, des te dieper doorvoelt de kunstenaar zijn scheppingsproduct en hij weet niet van ophouden. Zijn zielekrachten en al zijn liefde legt hij in dit kunstwerk, doch verhoogd door de meesters aan deze zijde. Ik zeide reeds, ik maakte door hem wat ik in mijn leven op aarde wilde maken en niet meer had gekund. In dien toestand voelde ik geen haat, in mij lag liefde.

Hoe dacht ik op aarde? In mijn leven op aarde wilde ik door mijn kunst een ander leven vernietigen. Dáár was ik in opstand, kende mijzelf niet, God, noch leven, noch dier, noch mensch. En in die dierlijke afstemming wilde ik het hoogste, het heiligste tot stand brengen. Hoe boog ik mijn hoofd, hoe vroeg ik om vergiffenis. Ik was nu heel dankbaar, dat mij deze genade werd toegestaan.

De meesters maakten door hem verschillende groote werken en deze kunst zal niet uitsterven, tenminste wanneer de mensch zich niet aan die beelden vergrijpt.

Maar hoe voelde zich de mensch op aarde? Waardeerde deze mensch hetgeen hij ontving? Voelde hij onze inwerking, deze geestelijke hulp? Wist en begreep hij hoe hij deze inspiratie ontving? Ik volgde hem in zijn doen en laten en wilde weten of hij zijn eigen leven begreep. Maar hoe werd ik teleurgesteld. Toen ik den meester daarnaar vroeg, zeide deze tot mij: „Luister, mijn

broeder Lantos. In zijn eigen leven is hij een gewoon mensch zooals vele anderen. Maar hij bezit een verhoogd kunstgevoel, dat hij zich in andere levens eigen heeft gemaakt. Toch denkt de mensch dit uit zichzelf te kunnen. Doch gij ziet wat hij is, wanneer hij alleen en op eigen krachten dit zou moeten doen. Voor ons is hij te bereiken en het gaat ons ook alléén daarom. Wat hij met zijn eigen leven op aarde doet, moet hij zelf weten. Maar geen mensch op aarde is in staat deze hoogte in de kunst te bereiken, wanneer hij niet door ons wordt geholpen.

Wij hebben ons tot taak gesteld den mensch op aarde te helpen en hem de oogen voor het hoogere te openen. Deze kunstenaar is op aarde teruggekeerd en wij wisten dit van tevoren. U ziet, dat al zijn wegen worden gevolgd, doch hij zal moeten leven zooals hij zelf wilt en voelt. Uw vraag kan ik dus met een krachtig „neen” beantwoorden. Hij plaatst zich op een voetstuk en dat voetstuk heeft alleen voor de aarde beteekenis. Hij voelt echter zeer duidelijk dat hij wordt geholpen, doch negeert dit, doordat hij zijn persoonlijkheid op den voorgrond stelt en zich als zoodanig voelt. Zijn ijdelheid speelt hem parten. Wanneer hij zijn innerlijk gaat verrijken, liefde gaat voelen en zijn God begrijpt, zich buigt voor Gods heilige leiding en deemoedig is en zal blijven, dan kan deze mensch na zijn aardschen dood de sferen van licht binnengaan. Voelt u wat ik bedoel?

Doch wanneer hij denkt dit zelf te kunnen en zijn aardsche leven beleeft zooals de mensch, die grondstoffelijk is, voelt, gaat hij juist door zijn kunnen geestelijk ten onder. Hij schiep wonderen, maar die wonderen zijn hem door ons gegeven en door ons tot stand gebracht. Hij is slechts een instrument, meer niet.

Wij aan deze zijde hebben ons zelf geheel afgelegd, doch hij zal dat hebben te leeren. Het zijn slechts enkelingen, die deze hoogte op aarde hebben bereikt en wier innerlijk leven een samengaan is van geestelijke ontwikkeling, maar dat is dan ook het schoonste, dat de mensch zich op aarde kan eigen maken. Eerst dan rust op alles Gods heilige zegen. Dan rust op beide toestanden geluk, dan groeit en bloeit de kunst en dwingt het den mensch ontzag te gevoelen voor alles wat hem wordt gegeven. Dan is

alles liefde en verbinding met ons. Niet één, maar duizenden hebben zich ten gronde gericht. De weelde konden zij niet dragen, zij vergaten en verloren zichzelf, alléén, omdat zij hun leven op aarde niet hebben begrepen. De aardsche meester wordt op handen gedragen. Dat gedragen worden moet men willen en de mensch wil dat, is voor een hooger leven te zwak. Van hier, zoo u reeds hebt beleefd, ontvangt de mensch zijn inspiraties. Van hieruit worden zij tot het hoogste opgevoerd. In deze wereld wordt alles berekend, uitgedacht en doorvoeld. Toch denken de menschen op aarde dat zij het zijn en dat zij die krachten innerlijk dragen. Nogmaals, broeder Lantos, geen mensch die op aarde leeft, kan dit tot stand brengen. De geest, de mensch, het leven dat aan deze zijde leeft, brengt hem zijn inspiraties. Iedere kunstenaar voelt en weet, dat, wanneer hij niet meer zichzelf is en het als vanzelf gaat, hij in een anderen, voor hen onbekenden toestand is gekomen. Dit is dan de beteekenis."

„Maar," vroeg ik den meester, „wat moeten wij dan doen?"

„Niets, broeder Lantos, niets, wij kunnen niets doen. Waart gij soms anders? Leefde u op aarde niet een dergelijk leven? Leefde u geestelijk? Ga in u zelf na hoe gij uw leven beleefde. De één drinkt om de noodige inspiratie te ontvangen, een ander zoekt het in het leven, in hartstocht en verdierlijking. Doch om de geestelijke inspiratie te ontvangen moet men het hoogere zoeken. Een geest van het licht weet dit alles, maar het bedroeft hem, wanneer hij moet toezien, dat de mensch door zijn kunnen ten onder gaat. Toch kunnen wij niet begrijpen, want zij moeten hun eigen leven beleven en niet door ons geleefd worden. Wij binden onze instrumenten niet aan handen en voeten vast, dragen alleen zorg, dat zij in het aardsche leven zichzelf zijn. Wij weten waarvoor wij op aarde terugkeeren. Wij zijn daar gekomen om de menschheid te dienen en hen wakker te schudden. Wij brengen hun het leven en wel het eeuwige leven. Wij brengen hun geluk en houwen uit steen ons leven, waaraan zij hun eigen leven kunnen toetsen. Deze kunst zal stralen naar onze innerlijke krachten. Dat is de liefde die wij bezitten. Wij vragen den menschen zich te openen. Zij zullen leeren, dat er meer bestaat tus-

schen hemel en aarde dan zij zich tot nu toe konden indenken. De mensch die dit alles ontvangt is een begenadigd menschenkind. Wij hebben echter instrumenten, die, voor zij aan een nieuw kunstproduct beginnen aan God om kracht vragen en deze heilige inwerking wordt hun dan gegeven. Deze kunst leeft, want daarin ligt het eeuwige leven. Ook wij hebben ontzag wanneer dit eenmaal op aarde is geboren en dan knielen wij allen, geen uitgezonderd, neer, om onzen Vader voor alles te danken. Want Zijn wil geschiedde. In een verheven en religieuzen toestand wordt het geschapene tot stand gebracht. Gij moet hen zien, deze kunstenaars! Waar zij komen brengen zij geluk en zij begrijpen hun leven op aarde, waarvoor zij dienen en waaraan zij dit alles te danken hebben. Den omvang van hun inspiraties kunnen zij niet aanvoelen, maar toch weten zij en zeggen, dat zij het niet zijn, maar hun Vader die in den hemel is en dat Hij het hun heeft gegeven. Zie, dan is alles liefde, dan zullen de menschen deze kunst angstvallig bewaken en zullen zij hun hoofd buigen, wanneer zij een dergelijk beeld bewonderen. Zij leeren aanvoelen, dat het Gods heilige krachten zijn, de afgezanten van God, die voor de kunst naar de aarde terugkeerden.

Daarom zou ik den mensch willen toeroepen: Buigt uw hoofd voor alle zielsproducten. Daarin ligt liefde, reine en zuivere liefde, de gevoelens van het verhoogde wezen. Uit de Hoogste Bron werd u dit gegeven. Leert dit te voelen. Weet dat alles leed en smart beteekent, zieleleed van hen, die eens op aarde leefden. Voelt steeds dieper aan en ga verder totdat gij het eeuwige leven in de kunst voelt. Dan voelt gij dat er een voortgaan is en dankt gij God uit het diepst van uw ziel, dat gij dit op aarde mocht ontvangen en aanschouwen. Nogmaals, het gaat ons alleen om de menschheid door kunst te bereiken. De één doet dit door muziek, anderen door geschriften, het woord en door het gebed, wij door de schilderkunst en de beeldende kunst.

Mensch der aarde, zie in dat alles de eeuwigheid. Dan is het werk van den mensch die aan gene zijde leeft beloond en weten wij dat er geen tranen voor niets zijn gestort. Dan eerst kunnen wij verder gaan om ons in den geest te bekwamen. Voelt en weet, dat

thans op aarde het hoogste is gebracht. Voelt door dat steenen beeld heen, voelt er achter en gij voelt het eeuwige leven. Wanneer gij nog verder gaat voelt gij uw God en weet gij dat Hij een Vader van Liefde is. Dat alles kunt gij door onze kunst. Wanneer gij de geestelijke kunst voelt, knielt gij neder en bidt en zult gij uw diepste gevoelens in uw gebed nederleggen. Ziet in dat steenen gelaat en gaat er in over. Wanneer gij daar zachtkens binnentreedt, voelt gij de liefde van het wezen die het tot stand bracht. Het maakt ook u gevoelig en de tranen zullen u in de oogen komen. Dan knielt gij neder en dankt gij uw God voor alles wat gij op aarde hebt ontvangen. In de kunst ligt het geheim van uw leven, het is godsdienst en geloof, het is reine liefde.

Broeder Lantos, zoo gaf God u de genade toch nog uw gevoelens in steen uit te houwen, terwijl gij in het leven van den geest zijt. Ga verder mijn broeder, in de sferen van licht wacht men u op."

„Weet u daarvan?" vroeg ik den meester.

„Wij zijn met elkander in verbinding. Wij werken voor één doel, de menschheid van een eeuwige voortgaan te overtuigen."

„Ik dank u heel innig," zeide ik, „dat u mij deze genade toestond en ik dit mocht beleven." Daarna nam ik afscheid van de meesters.

Weer toog ik op weg. Ik had geleerd dat het mogelijk is, om op verschillende wijze met den mensch op aarde in verbinding te treden. Dan zou het tevens mogelijk zijn om van hetgeen ik beleefd had te vertellen. Maar daarvoor moest ik mij gereed maken en ik zou trachten de sferen van licht te bereiken. Er was maar één mogelijkheid dit te kunnen en daarvoor wilde ik mij thans geheel geven.

Ik volgde een tijdlang de zelfmoordenaars en leerde al die verschillende overgangen in den geest kennen. Toen ik dit alles wist, voelde ik in mij een groot verlangen komen, om die menschen bij te staan. Het werd steeds inniger in mij en bij iederen stap dien ik deed groeide het, zoodat ik het niet meer van mij af kon zetten. In dezen nieuwen gevoelstoestand ging ik geheel over en daardoor wilde ik mij nuttig maken. Ik wilde dienen,

den mensch helpen die in leed en smart verkeerde. In de sferen van licht wachtte men mij op en wanneer ik daar zou aankomen, zou ik nieuwe wonderen beleven.

Daarom toog ik op weg en den eersten mensch dien ik ontmoette zou ik helpen, want voor mij ligt oneindig veel werk. Alles is ellende, leed en smart, dat de mensch zichzelf heeft opgelegd. Ik ga hen aan deze zijde en den mensch op aarde steunen, om hen voor algeheelen ondergang te behoeden.

EINDE TWEEDE DEEL

DEEL III
HET KOSMISCHE LEVEN

HET leven in mijn hel begreep ik nu volkomen. Al die overgangen en sferen had ik leeren kennen. Thans zou ik aan mijzelf gaan werken en dit was alleen mogelijk door voor anderen iets te zijn. Mijn meester had mij dit duidelijk gemaakt en ook de meesters in de kunst hadden mij op dergelijke wijze toegesproken.

Ik vervolgde mijn weg op aarde en zou spoedig werk verrichten, waaraan ik mij geheel zou kunnen geven. Ik bleef echter in de astrale wereld. Hooger gaan was voor mij niet mogelijk. Ik slenterde door de straten en concentreerde mij op den mensch. Zij die in leed en smart verkeerden trokken mij het meeste aan en hen zou ik volgen. Ik ontmoette heel veel menschen, doch niet één voelde zich gelukkig. Altijd was er iets, dat het geluk verduisterde en ik wist waarom.

De aarde was een planeet waar de mensch te leeren had, een school en in die school moest men zichzelf leeren kennen. O, ik begreep en voelde zoo intens wat God bedoelde en waarvoor de mensch op aarde leefde. Alles was mij nu duidelijk. Er waren in mijn eigen leven geen diepten meer, noch problemen en wonderen, alles was mij geopenbaard en wel door hem, mijn voor-eeuwschen vader.

Hoe machtig was de mensch, hoe diep en onbegrijpelijk waren geestelijke wetten. Wanneer men aan deze zijde het goede wilde, leerde men al die wetten kennen en beleefde men wonderen en problemen. Dan eerst werd men zichzelf, begreep men het leven en de bedoeling van op aarde te zijn. Doch in het leven op aarde, in die school, dáár moest men zichzelf leeren kennen en daarvoor was men op aarde. Maar de mensch was in opstand, hij zocht en vroeg „waarom” en „waarvoor” en kon niet aanvaarden. Hij wilde geluk, want een mensch had daar recht op. God had al Zijn kinderen lief, was een Vader van Liefde en toch was er zooveel ellende. Iedereen voelde leed, ziekte en vele andere onmenschenlijke dingen, zoodat er geen gelukkige menschen waren. Ik zag ze hollen en draven, niet één was er rustig. Uit

ieder mensch gingen lichtflitsen omhoog, links en rechts en dat was de uitstraling van hun innerlijk gemoed, van hun gedachtenleven, dat was de afstemming van het wezen. Daaraan herkende ik hun innerlijk leven. Iedere lichtstraal dien ik duidelijk kon waarnemen, beteekende iets. Ik zag het groenachtige licht waarvan ik huiverde en zoo van dichtbij had leeren kennen. Die demonensfeer zou ik niet gemakkelijk vergeten, want daarin hadden zij mij aangevallen en over de aarde gesleurd. Ook de wezens waarvan ik dat licht waarnam, behoorden tot hen. Ik behoefde niet te zoeken en te peilen, zij waren voor mij doorzichtig, want ik las in hen en ging geheel in hen over. Deze wezens waren gevaarlijk. Wanneer zij op aarde de macht over verschillend bezit in handen hadden, waren zij zeer zeker in staat om te martelen en te pijnigen, wanneer de mensch niet deed wat zij wilden. Aan deze zijde behoorden zij bij hen die ik had ontmoet en konden opnieuw verder gaan om de menschheid te vernietigen. Deze menschen waren niet te bereiken. Ik ontmoette er velen, maar liet hen gaan. In alle kringen der maatschappij leefden zij. Ik zag armen en rijken die zoo waren en wanneer dan een arme die middelen en macht zouden worden gegeven, vergat ook deze zichzelf en was precies zoo. Hun innerlijke gevoelens stemden overeen. Doch ik wist, dat de armen op aarde waren gekomen om in dezen toestand hun kringloop te beëindigen.

Bij andere menschen zag ik aan hun innerlijk licht waaraan zij dachten en waarin zij met hun geheele persoonlijkheid waren overgegaan. Sombere uitstralingen nam ik waar en ik vond het machtig dit te aanschouwen. Tevens begreep ik dat, wanneer ik in al die hellen niet was afgedaald, ik daarvan niets zou hebben begrepen. Maar eeuwen waren er voorbij gegaan en in dien tijd had ik veel geleerd, zoodat ik nu iedereen begreep, die in en onder mijn eigen hel leefde. Wanneer ik menschen ontmoette, die schimmen voor mij waren, voelde ik mij gelukkig. Zij waren verder dan ik en het spoorde mij aan, innig, heel innig te gaan denken. Zoo vervolgde ik reeds een tijdlang den mensch en was bereid hen te helpen, die mij het meest noodig hadden.

Vóór mij zag ik een aardsch mensch en in zijn uitstraling lag iets

dat mij aantrok. De man liep voorovergebogen, geheel in zich zelf gekeerd voort en was als een levende doode. Hij droeg een prachtig gewaad en daaraan zag ik, dat hij tot de hoogste kringen behoorde. Ik bleef hem volgen en zag tot diep in zijn ziel, zoodat ik wist waaraan hij dacht. Deze mensch was innerlijk gebroken. Hij verteerde door haat, omdat men hem bedrogen had. Liefde, altijd en eeuwig was het de liefde, waardoor ook hij zoo droevig was. Hij wist op dit oogenblik niet eens, dat hij leefde. Wij liepen de eene straat in en de andere weer uit. Maar ik zag nog meer. Hij werd door twee astrale wezens achtervolgd, het waren een man en een vrouw. Vernietigend waren de gedachten die zij op hem afzonden.

Wat wilden deze wezens van dezen aardschen mensch? Ik trok mij in mijn eigen wereld terug, want ik wilde niet dat zij mij zouden waarnemen. Hoe ik daar zoo ineens aan dacht, begreep ik eerst later en ik voelde dat men ook mij volgde. Thans leerde ik krachten kennen, die ik op mijn reis, die toch eeuwen had geduurd, niet had beleefd. Deze mensch was zichzelf niet meer, want twee dierlijke wezens hadden zich met hem verbonden. Zij leefden nu in hem. In een waas van hartstocht en vernietiging was hij gehuld. Als die maar te redden is, dacht ik.

De man was bedroefd, en had geen geestelijk bezit, waarmee ik mij kon verbinden. Toch bleef ik hem volgen, een andere kracht dwong mij zulks te doen.

Uit hem zag ik lichtflitsen naar een ander mensch gaan, wat ik duidelijk waarnam en waarvan ik de beteekenis begreep. Ik zou die fel uitgezonden gedachten straks volgen, maar eerst wilde ik weten waar hij leefde. Lang duurde het voor hij zijn bestemming bereikt had, doch eindelijk trad hij zijn woning binnen. Ik had goed gevoeld dat hij rijk was. Hij bezat veel aardsch bezit en was toch ongelukkig. Ongevraagd volgde ik hem en met mij de beide anderen. Een mensch op aarde die zich van niets bewust was, werd gevolgd. Ik dacht iets onheilspellends te voelen.

Het was angstig dit uit mijn wereld te zien. In één van zijn kamers zette hij zich neder. Nu volgde ik de astrale wezens en was benieuwd wat zij zouden doen. De aardsche mensch zat daar

voorover gebogen, zijn hoofd in beide handen gesteund en zuchtte diep. Eén van de demonen naderde hem en wrong zich in zijn aura, peilde zijn gevoelens en doorboorde hem met zijn wil. Ik stelde mij op dit wezen in en voelde wat het wilde. Wat een monsters zijn dat, dacht ik, wat een afschuwelijke wezens! Moord en geweld stuurde men op hem af. De astrale mensch lag in hem. Naast deze stond de vrouwelijke geest en zag toe hoe dit alles verliep. Steeds bleef ik met hen verbonden. Wonderlijk was dit één zijn, maar toch afschuwelijk, omdat zij den mensch op aarde tot verschrikkelijke dingen aanspoorden. De demon verhoogde zijn haat en dit was zeer eenvoudig. Hij versterkte zijn gevoel ten opzichte van haar, die hem dit alles aandeed. Eenmaal zoover gekomen, zou hij dit plan ten uitvoer brengen. Het licht dat ik thans waarnam was duivelachtig. Woest werd de mensch op aarde. Hij vloog op van de plaats waar hij zat en rende de kamer heen en weer! Na een poos zette hij zich weer neder om na te denken.

O, mensch, gij zijt in handen van het kwaad, dacht ik. Wanneer gij besluit waartoe zij u dwingen, zal er een mensch sterven en ook gij zult dit leven binnentreden. In hem legde men moord en vernietiging. Ik kon hem niet bereiken, hier was voor mij niets te doen, want de demonen hadden hem in hun macht en hij had met hen te maken. Nu volgde ik de gevoelens van de vrouwelijke geest en ik zag in haar leven. Zij was op aarde vernietigd, men had een einde aan haar leven gemaakt. Zij had haar strijd gestreden, doch zij haatte. In dit leven had zij tevens hulp ontvangen en wel van hèn, die zich op dit oogenblik had verbonden. Haar haat was afschuwelijk en van haar ging dit alles uit. Hij, deze aardsche mensch, had haar omgebracht.

Mij had dit leven gelouterd, doch dit leven had haar haat versterkt. Een menscheijk, maar afschuwelijk spel speelde zich hier voor mij af. Ik was getuige van een gebeuren, dat zich eerst op aarde had afgespeeld en zich thans aan deze zijde voortzette. Mijn hart klopte in mijn keel. Wat zou ik moeten doen? Ik voelde duidelijk, dat ik hem niet zou kunnen bereiken. Van deze zijde wilde men dat hij zou dooden. Om zichzelf daarvoor te be-

schermen, moest hij onmiddellijk een ander leven beginnen en van zijn verlangens afstand doen. Doch ik voelde dat dit niet mogelijk was. Die krachten waren niet in hem.

Ik concentreerde mij weer op hem en voelde dat zijn haat eenigszins was verzwakt. Hij zat daar nu rustig te denken. De demon maakte zich vrij en zeide tot het vrouwelijke wezen: „Ik dacht dat ik reeds zoover was, doch hij komt niet tot een besluit.”

Ik begreep, dat de aardsche mensch toch nog steeds zichzelf was en zich daardoor beschermde.

„Spoor hem aan,” zeide het vrouwelijke monster, „dat hij drinkt, dan zal zijn concentratie verzwakken.”

Nogmaals wrong de astrale mensch zich in dit aardsche wezen en spoorde hem aan om te drinken.

Ik schrikte. Waarlijk, hij handelde naar dien strengen wil en sprong op. Uit een nis haalde hij drank te voorschijn en schonk zich een beker vol in, dien hij in één teug ledigde. Nogmaals dronk hij van dit vocht, zoodat zijn gevoel bedwelmde en hij niet zeker meer was van zijn gedachten. Zijn brein raakte daardoor verward en hij werd steeds onrustiger. Nu was hij geheel in hun macht. Met belangstelling volgde ik dit afschuwelijke proces en bleef waar ik was. Voortdurend zag ik uit hem gedachten gaan naar die andere persoonlijkheid. Thans zou ik deze volgen, want ik wilde weten wie dit alles veroorzaakte.

Ik volgde zijn gedachten door mij daarop in te stellen en die gedachten brachten mij naar de plaats waar degene leefde, die al zijn denken in beslag nam. Het was zeer eenvoudig. Spoedig trad ik een gebouw binnen en voor mij zag ik een beeldschoone vrouw. Bij haar was een ander mensch en nu begreep ik de heele situatie.

„Gij moet mij helpen,” hoorde ik haar zeggen, „mijn leven dreigt gevaar, want hij is zich zelf niet meer.”

„Wil ik hier blijven?” hoorde ik hem vragen.

„Doe dat,” antwoordde zij. „Laten we afwachten. Maar ik ben niet zeker, ik vertrouw hem in niets.”

Het wezen waartegen zij sprak, was een mensch met een mooie uitstraling. Dien kon ik bereiken en ik wilde hem trachten duide-

lijk te maken, wat er zou geschieden. Ik verbond mij met hem en legde in hem mijn gevoelens. Zijn gedachtengang stuwde ik naar die ander en het gesprek dat ik thans hoorde, gaf mij de zekerheid dat hij mij voelde. Ik hoorde hem zeggen: „Ik ken hem, hij is tot alles in staat. Gij moet zeer voorzichtig zijn, want gij zijt niet de eerste. Er loopen geruchten, dat wanneer hij zijn zinnen op iets heeft gezet en het niet tot zijn voordeel geschiedt, hij krasse maatregelen neemt. Ik voel dit aan als een zeer ernstigen toestand. Gij spot met uw leven. Waarom zijt ge ook zoo-
ver gegaan?”

„Wat zegt ge, te ver gegaan? Moet ik mij laten bedriegen? Wilt gij mij zeggen dat ik het ben? Hoe komt gij daar bij?”

„Maar ik meen het, gij zijt te ver gegaan. Gij hebt u in zijn persoonlijkheid vergist. Nu staat ge voor een geval dat zeer ernstig is. Wil ik hem bezoeken?” liet hij er op volgen.

„Bezoeken?” herhaalde zij zijn vraag: „Wat zoudt ge willen doen?”

„Ik zou met hem spreken, misschien haal ik hem over.”

„Gij? Uw vijand?”

„Wat zou dat?”

„Neen,” zeide zij, dat nooit.”

Nu trok ik mij terug. Ik bevond mij in een zeer merkwaardigen toestand. Alleen ik wist, wat er kon geschieden. Wat nu? Ik verbond mij opnieuw met dezen jongen man en ik wist tot hoe ver hij zou gaan. Zijn leven zou hij voor haar willen geven. Toch was zij dit niet waard en ik trachtte het te voorkomen. Ik liet hem voelen dat zij het niet waard was en hierop hield ik mijn concentratie ingesteld. Lang duurde het niet of hij begon te denken. Scherp waren thans zijn gedachten op haar gevestigd. Hij doorzag nu haar geheele persoonlijkheid.

Fijn en zuiver menscheijk waren zijn gevoelens. Zij echter speelde met harten en ik liet hem dit duidelijk voelen. Hij stond op en ging verder: „Hoe lang kent u hem?”

„Bijna een halfjaar,” zeide zij.

„Zoo, en u heeft hem niets, absoluut niets beloofd?”

„Hoe komt u daarbij?” was haar vraag.

„Hoe ik daarbij kom zal u toch duidelijk zijn,” zeide hij rustig.
„Ik begrijp niet dat hij het recht heeft u deze eischen te stellen.”
„Ge ziet, hij denkt het te kunnen.”

Hij peilde haar en ik hem en ik voelde dat hij haar nog niet lang kende. Voor hem was zij het onpeilbare wezen, want de diepte van haar gevoel was voor den mensch op aarde niet te peilen. Daarom verhoogde ik zijn gevoel en door mij voelde hij haar als nooit tevoren. Hier wilde ik redden wat er te redden viel. Wanneer deze mensch zich voor haar gaf, gingen hij en zij ten onder. Ik wilde nu dat hij zich van haar los maakte. Ik legde in hem een gevoel van twijfel en die gevoelens versterkte ik, door hem haar karakter te laten voelen, waarvan hij zich thans bewust werd. Zijn gedachten volgde ik en zijn interesse voor haar verminderde. Plotseling deed hij een stap naar haar toe en zeide: „Mag ik dien brief lezen?”

Zij doorboorde hem met haar blik, haalde minachtend haar schouders op en zeide: „Wat zoudt ge daaraan hebben? Niets. Ge zoudt alleen uw goede gezondheid en humeur verliezen.”

Ik begreep onmiddellijk dat ik niet alles wist. Was er een brief? Had hij haar geschreven en eischen gesteld? Waar was die brief? Ik peilde haar gedachtengang en zoo wist ik waar deze zich bevond. Zij droeg dit schrijven bij zich, maar zij zeide dat zij het had opgeborgen en het nu niet kon halen. Voor mij was dit een leugen. Nu las ik wat in den brief stond geschreven. Wonderbaarlijk was het dit alles te kunnen. Duidelijk zag ik ieder geschreven woord. Ieder woord straalde licht uit. Dit schrijven beekende haat. Ik behoefde niet eens meer te lezen, ik wist reeds alles. Het was een duidelijke eisch. Ik las: „Geef mij binnen vier en twintig uur gelegenheid u te spreken.” Daarvan was reeds het grootste gedeelte verstreken. Dezen avond voor twaalf uur zou zij moeten beslissen. Zij stond voor de laatste uren. Hij, die bij haar was, zou haar bewaken en toch, ik voelde dit duidelijk, trok hij zich nu in gevoel van haar terug, daar hij haar geheele persoonlijkheid kende. Deze mensch wilde zijn leven voor haar geven, doch hij moest weten waarvoor. Ik was zeer gelukkig, want dit waren mijn gevoelens.

Thans zag ik een ander wonder. Naast mij bouwde er zich iets op en een geest manifesteerde zich voor mijn oogen. Ik zag dat zij tot de hoogere wezens behoorde.

„Ik dank u,” zeide het wezen tot mij, „dat u mijn kind beschermt.”

„Uw kind?” vroeg ik heel verwonderd.

„Hij is mijn kind,” en zij wees naar hem. „Ik ben u zeer dankbaar, want ik volg hem reeds geruimen tijd. Hebt u dit tooneel geheel overzien? Weet u wat geschiedt?”

„Neen,” antwoordde ik, „dat weet ik nog niet, ik ben bezig dit te volgen.”

„Weet dan, dat u dit niet kunt tegengaan. Ik zag dit gevaar reeds lang en volg daarom mijn kind. Maar gij moet hem beletten haar te naderen. Door concentratie is dit mogelijk, dan zal hij zich moeten terugtrekken. Ik help u, doch niet hier. God zal ik om kracht vragen, want het is noodig dat hij leeft.”

„Maar,” zeide ik toen ik mijn eigen leven plotseling voor mij zag, „is dit mogelijk? Kan men hem beschermen wanneer hij moet overgaan, dit moet beleven?”

„Neen,” zeide het wezen tot mij, „dat niet, maar wanneer gij hem niet wakker maakt, gaat hij toch ten onder. Hij zal treuren om haar en zijn leven is dan vernietigd. Voelt u, wat ik bedoel!”

„Ja,” zeide ik, „ik begrijp u volkomen, ik ben reeds bezig.”

„Dat weet ik, maar gij moet bij hem blijven. Hij is de eenige dien gij kunt helpen.”

„En die anderen?”

„Beiden gaan over.”

„Heeft u dit reeds overzien?”

„Ik heb dit ontvangen,” zeide het schoone wezen tot mij.

Mijn God, dacht ik, wat heb ik nog te leeren. „Ik zal bij hem blijven, maar kunt u mij nog raad geven?”

„U volgt hem en u moet hem blijven volgen, meer behoeft u niet te doen. Maar wanneer het mogelijk is, moet u uwe gevoelens op hem overbrengen, waarnaar hij zal handelen.”

Daarna trok de geest zich voor mij terug en ik was weer alleen met hen beiden. Een vreeselijk drama zou geschieden. In de sfe-

ren wist men daar reeds van. Voor mij was het weer een diep probleem en tevens een wonder van menselijke kracht. Alles wist men van den aardschen mensch af, wanneer beiden waren verbonden. Van af deze zijde stelde men zich op den aardschen mensch in en wat voor de aarde wonderen waren, die men eerst aan deze zijde zou leeren kennen, was niets anders dan de liefde tusschen moeder en kind. Ik zou trachten hem zijn laatste gevoelens voor haar te ontnemen. Ik leerde wetten kennen die nieuw voor mij waren. De één leefde door den ander en een ander werd weer door den onzichtbaren mensch vernietigd. Hij, wien ik dacht te beschermen, was niet meer te redden, maar degene waaraan ik niet had gedacht en dien ik niet eens kende, dien zou ik juist moeten helpen. Ik wachtte nu af wat zou geschieden. Hier was het nu rustig.

De jonge man sprak met haar, maar zij ontweek zijn vragen en zag den ernst van haar toestand niet in. Zij had hem door haar schoonheid beïnvloed, haar schoonheid trok hem aan. Dit alles was echt menscheijk. Dergelijke toestanden waren aan de orde van den dag. Maar dat het op deze wijze geschiedde, zag ik eerst in dit leven en ik beleefde het omdat ik er in overging. Hier leerde ik wat ik op mijn lange reis niet had geleerd. Maar ik zou de verschijning niet teleurstellen. Nog was hij verblind, doch ik moest trachten zijn gevoelens te dooden. Maar ik voelde, dat dit niet zoo eenvoudig was.

Deze vrouw stond met hem, die door de demonen werd beïnvloed, in verbinding. Zij had deze verbinding verbroken en hij kwam daar op terug en aanvaardde het niet. Thans overzag ik alles. Heel eenvoudig was het. Hij had die andere vrouw, die demon, bedrogen en zij had aan deze zijde hulp ontvangen van dat afschuwelijke monster, zoodat hij door hen werd aangespoord. Vijf menschen waren hiermede verbonden en ik zou trachten dien jongen man te redden. Een niet gemakkelijke taak, doch ik zou mijn best doen. Een moeder waakte over haar kind; schoon waren haar gevoelens en het deed mij goed dit te hebben beleefd. Daarin zag ik reine liefde, een liefde die hooger en sterker was dan de mijne. Nu hoorde ik hen opnieuw spreken, ik

had hen onder mijn denken door toch in alles kunnen volgen. Hij drong er op aan, alles van haar leven met hem te vertellen. Doch zij wist op voortreffelijke wijze zijn vraag te omzeilen en het gesprek een andere wending te geven. Toch keerde hij er telkens op terug. Ik legde mijn gevoel in hem en spoorde hem aan door te gaan. Kort en streng waren zijn vragen, bits en huichelachtig haar antwoorden.

„Wanneer zij mij de waarheid niet zegt, ga ik heen,” zeide hij. „Ik heb niets te zeggen,” snauwde zij hem toe. „Wat wilt ge? Ga, wanneer u dit niet bevalt, ga gerust, ik zal mij weten te verdedigen.”

Hij stond daar als een doode zoo wit en was van haar geschrokken. Nu ging hij haar geheel doorzien, want ik bleef met hem in verbinding. Zij trad op hem toe.

„Kom,” zeide zij, „laat dit alles.” Zij vlijde zich tegen hem aan en mijn macht op hem ging op haar over. Niet zoo eenvoudig was het, om een mensch geheel in zijn macht te hebben en van af deze zijde te beschermen. Door zijn liefde voor haar stootte hij mij van zich af en doordat zij zich tegen hem aanvlijde, was mijn macht over hem reeds gebroken. Zijn eigen verlangens speelden mij parten. Daarop had ik weer niet gerekend. Alles geschiedde hier onverwachts. Dien menschelijken wil zou ik moeten overheerschen, anders bereikte ik niets. Toch kon ik hem op dit oogenblik niet bereiken. Nu dacht ik aan die anderen. Ik wilde weten wat daar geschiedde en verwijderde mij, maar zou aanstonds terugkeeren. Spoedig was ik daar en vond hem, zooals ik hem had verlaten. De tijd verstreek. In en om hem zag ik nog steeds de beide demonen. Thans was hij een instrument in hun handen. Hoe zou zich dit drama oplossen? Ik peilde hem opnieuw en stelde vast dat hij reeds een besluit had genomen en dat hij geheel met lichaam en ziel aan hen verbonden was. Zijn haat had het hoogste punt bereikt. Zijn ziel was besmet door het gif van deze zijde. Het was onmenschelijk wat ik waarnam. Hij had den leeftijd van veertig jaar bereikt en dat was te jong om te sterven. Toch was hij verloren, want hij wilde niet anders. Woest

stampte hij op den grond en dronk zijn beker leeg, waardoor zijn brein bedwelmdde en zijn haat versterkte.

Onverwachts scheen hij tot een besluit te komen. Ik voelde wat hij wilde gaan doen en zag nog dat hij een dolk bij zich stak. Daarna maakte hij zich gereed om te vertrekken. De demonen volgde hem, scherp was en bleef hun concentratie op hem gericht. In een flits verplaatste ik mij, terug naar hem, dien ik zou helpen. Ik concentreerde mij op die omgeving en zweefde daarheen. Om het huis lag een prachtige tuin en eenige boomen sloten het uitzicht af. Duidelijk zag ik dit aardsche tafereel. Snel trad ik binnen, want er moest gehandeld worden. Ik dwong hen beiden om heen te gaan, maar dit bleek mij niet mogelijk. Hij was weer geheel in haar overgegaan en in haar strikken verward geraakt. Zijn jeugdig bloed verloochende zich niet. Ik wrong mij in hem en verscherpte zijn concentratie. Een hollend paard had ik in zijn ren tot stilstand kunnen brengen. Een geweldige angst overviel hem.

„Wat scheelt u?” vroeg zij belangstellend.

„Ik voel mij niet goed,” zeide hij.

Dan ging ik op haar over en ook in haar legde ik mijn angst, wat ik van het noodlot af wist. Beiden voelden mij.

„Er zal iets gesschieden,” zeide zij, „ik word angstig.” Ook hij was angstig doch wilde het voor haar niet weten. „Hij zal komen,” zeide zij, „wat moet ik doen?”

„Ga heen,” zeide zij weer, „hij zal u dooden.”

„Neen,” antwoordde hij, „ik blijf.”

„Ga,” zeide zij nogmaals, „het kost u uw leven.”

„Ik blijf,” zeide hij vastbesloten. Hij zette zich neder en keek naar haar. Zij rende als een wild dier heen en weer. Plotseling stiet zij een afschuwelijk gekrijsch uit, dat tot in mijn leven doordrong. Zij zag naar den ingang en voor haar stond haar vorige minnaar. Hij overzag den toestand en glimlachte. Toen trad hij nader en twee paar oogen ontmoetten elkaar. Hij zag van haar naar hem, die vóór haar plaats genomen had.

„Wie zijt gij?” vroeg hij aan mijn beschermeling. Deze zeide niets maar bleef hem aankijken.

„Wie zijt gij?” vroeg hij nogmaals, „en wat doet gij hier in mijn huis?”

Hij schrikte. „Uw huis?”

„Mijn huis, wat doet gij hier?”

Zij stond als aan den grond vastgenageld en was de wanhoop nabij. Met een sprong stond zij voor hem. „Ga heen,” zeide zij, „wie geeft u het recht zoo te spreken?”

„Ik kom hier wanneer ik dit zelf verkies,” hoorde ik hem zeggen. Bliksemsnel greep hij zijn dolk en op hetzelfde oogenblik waren twee menschen doorstoken. Mijn beschermeling verwijderde zich, innerlijk hevig geschokt.

Ik bleef en zag toe hoe dit zou eindigen. Nog leefden zij, maar beiden zouden sterven. Op hetzelfde oogenblik dat ik dit alles waarnam, hoorde ik naast mij zeggen: „Volg hem, gij kunt later hier terugkeeren.”

Ik concentreerde mij op hem en had hem spoedig bereikt. Als in een droom vervolgde hij zijn weg en was zich niet bewust waarheen hij ging. Ik verbond mij met hem, fel waren zijn gedachten. Toch gelukte het mij hem tot nadenken te brengen, zoodat hij zichzelf vragen begon te stellen. Hij voelde mijn gedachten, mijn kracht maakte hem bewust. Plotseling begon hij echter hevig te schreien en zakte ineen. Ook daar had ik niet op gerekend. Wat nu? Ik wilde hem wakker maken doch het gelukte mij niet. Uren gingen er voorbij. Eindelijk zag ik dat men hem naar zijn eigen woning bracht. Daarna keerde ik naar de plaats des onheils terug. Beiden waren nog in leven, maar eenige minuten later gaf zij den geest.

Toen ik dit waarnam zag ik eenige schimmen in mijn nabijheid, die ik reeds eerder dacht gezien te hebben. Nu werden zij voor mij zichtbaar en ik zag dat zij lange passen over het stofkleed maakte. Daarna hoorde ik een afgrijselijken gil en de geest ging uit het stofkleed. Zij was op aarde gestorven en aan deze zijde geboren. Hij leefde nog, maar lang zou het echter niet meer duren. De demonen stonden op eenigen afstand toe te zien. Nu hadden zij hem verlaten, doch wachtten aan deze zijde op zijn binnentreden. Ik stond af te wachten wat zij zouden doen. Een afschu-

welijk drama had ik in deze paar uren beleefd. Nu hoorde ik een gesmoorde kreet en ik begreep: ook hij ging over.

Maar weer beleefde ik een ander gebeuren. Opnieuw zag ik schimmen en deze schimmen droegen hem weg. Maar kon dat? Was ook hij geen zelfmoordenaar? Wat beteekende dit? Doch op hetzelfde oogenblik hoorde ik in mij zeggen: Het is zijn einde! Zijn einde, herhaalde ik, zijn einde? Mijn God, hoe onbegrijpelijk zijn uw wetten.

„Volg die schimmen,” hoorde ik tot mij zeggen, „eerst later kan men u dit alles duidelijk maken. Dit is zijn normale einde.”

Van wie was die stem? Iemand die zelfmoord pleegde was in zijn normalen toestand gestorven? En ik? Te onbegrijpelijk, dacht ik, voor mij nog te diep. Eens zal mij de beteekenis wel worden gegeven. Ik hoorde niets meer en volgde de schimmen.

Waarheen zouden zij gaan? Nu voelde ik mij opgeheven en in snelle vaart ging het, weg van deze plaats. Ook de demonen gingen heen en volgden de schimmen. Ik voelde dat ik de aarde verliet. Steeds hooger en hooger ging het, zoodat ik de aarde niet meer kon waarnemen. Ook dit had ik op mijn langen tocht niet gezien, noch gevoeld, noch beleefd. Wat was dat voor een wonder? Ik bleef hen volgen.

Wisten de demonen waarheen die schimmen gingen? Ik voelde echter dat ik een nieuw wonder ging beleven, waarvan ik nog niets wist, hoewel ik dacht reeds veel te weten. Steeds verder ging het. Die schimmen had ik bij het gevecht op straat ook gezien. Ineens dacht ik daaraan. Ook daar hadden zij hen die waren gestorven, weggevoerd. Waarheen wist ik niet, doch nu zou ik het te weten komen. Vóór mij doemde een stad op, een andere wereld trad ik binnen. Om mij heen zag ik huizen en gebouwen. Waar was ik? Dit kon geen hemel zijn, want er heerschte duisternis om mij heen. Steeds gingen zij verder en zweefden door al die gebouwen heen. Eindelijk daalden zij. Ik voelde mij op den beganen grond, de bodem was hecht. Ook de demonen waren dicht naast mij, toch zagen zij mij niet. Ik volgde ook hun doen en laten. Als roofdieren zagen zij toe en ik voelde hun bedoeling. Dat wezen dáár had hun volle belangstelling.

In een donker hol legde men den gestorvene neder. Om mij heen zag ik nog meer hollen en krotten. Nu zag ik duidelijk de schimmen en één van hen bestraalde hem. Hij maakte lange passen over het lichaam. Dit duurde geruimen tijd. Ik bleef toezien en vond het zeer wonderlijk wat ik waarnam. De demonen bleven op eenigen afstand toekijken. Ik merkte dat de schimmen hen voelden, want één van hen keek in hun richting. Ik hoorde hen toen spreken en schrikte door wat ik hoorde.

„Ons werk is gedaan,” zeide de eene schim, „straks kunnen zij hem aanvallen.” Nu begreep ik onmiddellijk de geheele situatie. Daarvan had mijn eigen meester verteld. Ook ik zou een dergelijken toestand hebben beleefd, wanneer ik op normale wijze was gestorven. De schimmen gingen nu heen, maar zij waren nog niet weg, of de beide demonen vielen als waanzinnigen op den man, die daar in slaap lag, aan en ranselden hem af. Ik hoorde hem kermen en voelde, dat hij tot bewustzijn zou komen. Men trapte en schopte hem en sleurde hem uit dat hol te voorschijn. „Laat mij met rust,” hoorde ik hem zeggen, „laat mij met rust.” Toen schreeuwde de vrouw hem eenige scheldwoorden toe en vervloekte hem. Ik zag, dat er van hem niet veel over zou blijven, maar voelde tevens, dat ik hier niets kon doen. De demonen hadden hem in hun macht, daaraan viel niet te twijfelen. Duivels waren het! Zij pakten hem beet en smete hem eenige meters van zich af, om hem opnieuw af te ranselen. Waar was ik in vredesnaam terecht gekomen? Ik was in een hel en toch was mij deze hel niet bekend. Hoe zou ik achter deze waarheid kunnen komen? Het wezen stiet een afgrijselijk gekerm uit en nog was het niet voldoende, want zij bleven hem aanvallen. Deze menschen waren zichzelf niet meer. Alle scheldwoorden en vervloekingën slingerden zij hem toe. Hij was schuld aan haar ondergang. Hoe dierlijk waren deze menschen, hier leefden zij zich uit. Ik voelde een haat dien ik op aarde nooit had gevoeld. Hoe kon een mensch zoo diep haten? Toch gingen zij nog door. De gestorvene was zich thans van niets meer bewust. Hij voelde niet meer dat men hem sloeg, hij was bewusteloos. De vrouw was als een wild voordierlijk beest, afschuwelijk was zij. Mijn God,

dacht ik, wat een beest, wat bezielt deze menschen toch! Thans liet men hem liggen.

„Wij komen terug,” hoorde ik hen zeggen, „wij zullen u opnieuw wakker maken. Wij zullen u laten slapen om krachten te verzamelen, maar dan komen wij terug.” „Ik kom terug,” hoorde ik het vrouwelijke wezen zeggen. „Waar is die andere?”

De mannelijke geest tot wien deze vraag werd gericht, zeide: „Hier is zij niet.”

„Jammer,” hoorde ik haar zeggen. „Kom, wij gaan heen, terug naar de aarde.”

Naar de aarde, dacht ik, zijn wij dan niet op de aarde? Waar was ik, in de hel? Maar waar? Ik stond verstijfd van schrik en dacht na. Plotseling voelde ik een hand op mijn schouder en ik zag in het gelaat van een mensch.

„Broeder,” zeide het wezen tot mij, „ziet gij toe wanneer een ander mensch door demonen wordt verscheurd?”

„Ik kan toch niets doen,” zeide ik „ik sta hier machteloos. Zeg mij, waar ben ik?”

Het wezen zag mij aan en zeide: „Gij bevindt u in de sferen. Dit hier is een hel. Waar gij vandaan komt, behoort bij de aarde en zijn de astrale gebieden, doch dit is het land van den geest.”

„Wonderlijk,” zeide ik en vroeg: „Zijt gij een geest van het licht?”

„Ja, dat ben ik.”

„Wat doet gij hier?”

„Ik tracht ongelukkigen te helpen.”

„Hier in deze duisternis?”

„Ja, in deze hel en er zijn er nog vele.”

„Wat is dit voor een land, ik zie huizen en gebouwen?”

„Dit hier is het land van haat. Gij ziet in werkelijkheid een stad, doch die stad is door haat opgetrokken.”

„Wat doet u hier zoo alleen?”

„Ik ben niet alleen, hier zijn duizenden helpers om hen te helpen, die geholpen willen worden.”

„Had ik hem dan kunnen helpen?”

„Gij hadt uw leven kunnen geven voor hem, dien men van de aarde hier bracht.”

„Kan ik mijn eigen leven geven?”

„Ja, dit is mogelijk, zie daar.”

Ik keek naar de plaats waar hij naar wees en op hetzelfde oogenblik viel men mij aan en voor ik er op bedacht was, sleurde men mij door de duisternis. Reeds eerder was ik aangevallen, zoodat ik wist, hoe ik mij uit die klauwen moest bevrijden. Toen hoorde ik een satanisch gelach. Die schoften! Wat voor huichelaars leven hier tezamen? Ik voelde dat ik mij bevrijd had, maar hier loerde het kwaad op den mensch zooals op aarde. Daar had ik niet op gerekend. Onverwachts hadden zij mij aangevallen, die duivels! Welke menschen leefden hier? Ik was in een andere wereld, maar welke? Daar voor mij lag die hel. Toch wilde ik weten wat met hem was geschied en keerde terug. Fel concentreerde ik mij op het wezen dat men daar had nedergelegd. Wel kon ik weer worden aangevallen, maar toch daalde ik af. Die demon gaf zich voor een broeder uit, hoe gevaarlijk was het hier.

Het werd nu duister om mij heen en ik voelde dat ik op den goeden weg was. Ik naderde heel voorzichtig. Daar lag het wezen. Links en rechts van mij zag ik andere wezens en deze menschen waren als de demonen die hem hadden gevolgd. Ik hoorde ook hen spreken. Zij hadden het over mij. Hoorde ik wel goed? Ja, zij vertelden elkander hoe zij mij hadden aangevallen. Ik begreep nu dat ik in een andere hel was. Ver van de aarde was ik verwijderd. Dit hier was de geestelijke afstemming. Lag dit gebied buiten de sfeer der aarde? Waar was dan de aarde? Ik zou er op letten. Voelde ik de beteekenis? Was op aarde de astrale wereld? Was dit de waarheid? Ik was een voor mij onbekende sfeer binnengetreden. Verder hoorde ik hem nog zeggen, dat die anderen naar de aarde waren teruggekeerd, maar dat zij hier zouden terugkomen. Eén van hen hield hier de wacht. Zij wachtten tot dat hij opnieuw wakker zou worden, dan zou er weer gevochten worden. Op aarde sloeg men een mensch dood, doch hier bewusteloos. Men „moest” wakker worden. Ik dacht ook dit probleem te voelen en vond het verschrikkelijk. Niets dan wreed-

heid, hartstocht en geweld wat ik waarnam. Allen waren demonen, demonen die zich voor hoogere wezens uitgaven, om dan hen, die zich van niets bewust waren, aan te vallen. Nog voelde ik hoe zij mij hadden geslagen. Hoe afschuwelijk was alles wat ik tot nu toe had beleefd. In de astrale wereld had men mij aangevallen, maar hier vond ik hen nog gemeener.

Velen gingen nu heen, maar twee bleven er achter. Behoorden zij allen bij hem, hadden deze menschen met hem te maken? Het kwaad dat hij op aarde had misdreven, wachtte hem op. Wellicht zouden er honderden met hem te maken hebben. Na een korte poos kwamen er weer anderen. Ook de eerste demonen, die hem naar hier gezonden hadden, keerden terug, waaronder de vrouw, die de leidster van hen allen was. Een afschuwelijk complot zag ik daar voor mij. Wat een verschrikkelijke bende van roovers en moordenaars was daar bijeen. Allen behoorden bij elkander. Ongeloofelijk was het. Hier leerde ik de verbinding der duivels kennen, honderden waren met elkander verbonden. Nu hadden zij het over mij, dat ik hen was gevolgd en dat zij mij hadden vernietigd. Dat zouden jullie wel hebben gewild, dacht ik, doch tegen deze overmacht was ik niet opgewassen. Wat moest ik dan hier nog doen? Ik wilde terug naar de aarde, naar hem, dien ik alleen had achtergelaten. Ik zou dus de stem van mijn hart volgen en die stem en verlangens hield ik op aarde gevestigd. Een mensch had ik van de aarde het geestenrijk zien binnentreden. Het was een afschuwelijke overgang, want men wachtte hem hier op en bleef hem bewaken. Wanneer hij wakker werd, zou men hem opnieuw aanvallen. Hoe rilde en beefde ik van die duivelsche krachten. Nu concentreerde ik mij op de aarde en wilde sneller gaan, want ik voelde angst in mij komen. Deze hel loste voor mij op en door voortdurend aan de aarde te denken zweefde ik de aarde tegemoet. Ik had dus toch goed gevoeld. Daarginds was het geestenrijk en ik ging nu naar de aarde. Op aarde waren de astrale gebieden, zoo moest het zijn, een andere beteekenis kon ik er niet voor vinden. Maar dan had die demon de waarheid gesproken! Daar zag ik reeds de aarde. Thans hield ik mijn gedachten op hem gericht dien ik had willen beschermen.

Veel had ik niet voor hem kunnen doen dan alleen hem helpen denken en zoo was hij achter haar ware persoonlijkheid gekomen. De aarde werd nu voor mij zichtbaar. Het was, alsof ik thans duidelijker kon waarnemen. Kwam dat omdat ik bezig was voor anderen iets te doen? In ieder geval stemde het mij prettig, want ik was mij bewust van mijn goede voornemens. Nu trad ik een gebouw op aarde binnen. Ik wandelde door de kamers en hield mijn gedachten op hem gericht dien ik had verlaten. In één van de kamers lag hij, die dit drama had beleefd, te slapen. Om hem heen waren eenige aardsche menschen. Ik zag dat hij wakker werd en men hem vragen wilde stellen. In een flits begreep ik wat mij te doen stond. Ik verbond mij met hem en ik gaf op iedere vraag antwoord. Ik zeide, dat ik met dit alles niets te maken had. Hij zelf wist niet welken weg te moeten volgen, wat ik duidelijk voelde, maar hij moest dezen weg volgen, anders was ook hij verloren.

Ik bleef dus in hem en dwong hem op deze wijze verder te spreken. Geheel had ik hem in mijn macht en hij luisterde naar mij. Daarna trad er een oude man binnen en ik voelde dat dit zijn vader was. Hij luisterde toe en begreep den toestand waarin zijn kind verkeerde. Men vroeg of hij beide personen kende.

„Neen,” zeide hij.

„Men heeft u gevolgd,” hoorde ik zeggen.

„Dan hebben die menschen niet goed gezien,” liet hij er op volgen. Plotseling dacht ik dat alles verloren was, want hij begon te snikken. Dit was verkeerd, want men zou hem kunnen verdenken. Men dacht dat hij thans zich geheel zou overgeven. Ik versterkte mijn concentratie en dwong hem kalm te blijven. Tevens voelde ik nu, dat ik werd geholpen. Door de kracht die ik in hem legde, werd hij weer zichzelf en hij zeide: „Ik voel mij zeer ontdaan, hoe komt u er bij mij die vragen te stellen?”

Nu nam zijn vader het woord en pleitte voor zijn kind. Ik begreep dat dit de eenige mogelijkheid was hem van het schavot te redden.

„Ik voel mij niet wel,” zeide hij, „met dat andere heb ik niets te

maken. Nu wensch ik te slapen, ik ben niet goed en voel mij ziek. Zoekt, maar niet hier."

De vader hernam het gesprek en trachtte hen van de onschuld van zijn kind te overtuigen.

„Waar zijt gij geweest dien en dien tijd?" vroeg één van die heeren nog aan hem. „Men heeft u ver van uw woning gevonden."

„Dat is zoo, maar ik heb daar echter niets mede te maken."

„Goed," zeiden zij en gingen heen.

Het eerste verhoor was voorbij. Ik voelde mij tot hem aangetrokken, maar wist niet waarom. Had ik soms met hem te maken? Spoedig lag hij in een diepen slaap, maar ik bleef over hem waken. Merkwaardige gevoelens kwamen er in mij op. Ik voelde mij zooals vroeger, toen mijn ouders nog leefden en toch was ik thans in een vreemd land. Kende ik deze wezens? Ik peilde hem en ook zijn vader. Op dit oogenblik voelde ik weer de mij zoo bekende inwerking. Werd ik met iets verbonden? Uit het verleden doemde er iets voor mijn geest op. Hadden deze wezens met mij uit ver vervlogen tijden te maken? Opnieuw peilde ik hen, om hun geheele wezen, hun diepste innerlijk te kunnen aanvoelen.

Dit gelukte mij echter niet en zoo bleef hun leven in een dicht waas gehuld. Ik twijfelde er echter niet aan, of dit had een beteekenis, want in dit leven had alles beteekenis. Iedere gedachte die men voelde en die bewust of onbewust werd uitgesproken, had voor dengene die ze opving beteekenis. Maar alleen tot hem voelde ik mij aangetrokken, niet tot zijn vader. Onze gevoelens, of wat het ook was, stemden overeen. In zijn toestand lag iets van mijzelf en die gevoelens keerden tot mijzelf terug. Dit was het wat mij bezig hield, wat ik vreemd vond, maar toch duidelijk voelde. Zijn vader was in gevoel ver van mij verwijderd en hem voelde ik meer als de verbinding met dezen mensch. Deze gevoelens kwamen tot mij tijdens zijn slaap. Na een langen slaap werd hij opnieuw wakker. Hij sprong uit zijn bed en zocht zijn vader op. Ik volgde hem, want ik wilde weten wat hij met hem zou bespreken. Nu hield ik mijn concentratie van hem terug, anders

zou hij mijn gevoelens vertolken en kwam ik niets te weten. Ik wilde achter de geheele waarheid zien te komen.

Er volgde nu een gesprek tusschen vader en zoon.

„Ik heb geen schuld,” sprak hij. „Neen, dat alles gaat mij niet aan.”

„Zijt ge daar geweest?” vroeg zijn vader.

„Ja, voor mijn oogen heeft hij zich doorstoken en ook haar, die ik eerst zoo kort kende.”

„Spreekt gij de waarheid, Lantos?”

Ik schrok. Hoorde ik goed? Lantos? Droeg hij mijn naam? Was hij een familielid van mij? Had ik dus goed gevoeld? Mijn God, dacht ik, wat nu weer.

Daarop zeide hij: „Ik spreek de waarheid vader. Wanneer ik schuld had legde ik mijn hoofd op het schavot en ik zou dat onmiddellijk doen, maar dit gaat mij niet aan, geloof mij.”

„Ik geloof u,” zeide zijn vader. „Ik begrijp alles en zal u helpen, laat dit aan mij over. Zij moeten het aanvaarden of uw leven staat op het spel. Gij hebt echter den goeden weg ingeslagen. Ga er op door, of uw hoofd valt.”

Zijn vader ging heen en ik wist wat hij ging doen.

Lantos, dacht ik, deze jonge man droeg mijn naam? Plotseling dacht ik dit probleem te voelen. Een wezen van onze familie was op aarde. Nu keek ik in het vertrek rond en herkende vele dingen die ook wij hadden gehad. Als ik goed voelde had men van ons bezit toch nog goederen kunnen redden. Dan waren zij degenen, die ons bezit hadden geërfd of op de één of andere wijze hadden verkregen. Links en rechts zag ik voorwerpen uit mijn tijd. Wonderlijk was het. Had meester Emschor mij ook thans weer verbonden? Was de inwerking die ik had gevoeld de zijne? Het kon niet anders. Ik zette mij neder en dacht aan mijn vroeger leven. Plotseling hoorde ik een zachte stem zeggen: „Ik dank u, Lantos Dumonché, voor uwe hulp.”

Ik schrikte, want mij naam werd uitgesproken. „Kent u mij?” vroeg ik.

„Ja,” zeide de stem, „ik ken u. Aan dit alles komt een goed einde, maar mijn kind zal heengaan. Hij draagt uw naam en toch be-

hoort hij thans tot een ander geslacht. In één van uw levens was hij uw kind. U ziet, uw wegen worden gevolgd. Hij, die u van het verleden heeft overtuigd, stuurde mij tot u. Aanvaardt dit alles, het is de waarheid."

„Bent u zijn moeder?"

„Ja, het is mijn kind."

„Hoe machtig zijn de krachten van de meesters om dit allemaal te kunnen weten."

„Hun krachten zijn onbeperkt. Als het Gods wil is zal ons alles geopenbaard worden."

„Wat moet ik thans doen? vroeg ik.

„Ga heen en vervolg uw weg."

„Kan ik hier nog iets doen?"

„Nee, hier heeft men uw hulp niet meer nodig."

„Wilde meester Emschor dat ik dit beleefde?"

„Ja en u ziet, het is reeds geschied."

„Heeft men mij hierheen gestuurd?"

„Ja, dat kunnen zij die deze krachten bezitten en u kent die krachten. Dank God voor dit alles."

Ik had dus goed gevoeld en Emschor had het mij duidelijk gemaakt op de plaats mijner geboorte.

„Waar is zij," vroeg ik, „die men doodde?"

„In een andere wereld. Gij kunt haar later bezoeken, doch wacht lang, want ook zij slaapt en zal lang moeten slapen."

„Ik dank u," zeide ik tot het wezen, „maar waarom beleef ik dit alles?"

„Om u van uw verleden te overtuigen en omdat het noodig is."

„Heeft u in de sferen van licht met alles en iedereen verbinding?"

„Wij zijn met millioenen wezens verbonden en ook gij behoort daartoe."

„Goede geest, ik dank u uit het diepst van mijn ziel, nu weet ik voldoende, ik dank u." De geest ging heen.

Merkwaardig dacht ik, mijn eigen kind had ik beschermd, hoe diep was alles. Hoe geweldig zijn de krachten van hen, die dit alles weten. Telkens werd het verleden, ik had blijkbaar nog niet genoeg beleefd. Hier had ik niet aan gedacht, maar wie zou daar

nu aan denken. Hoe hooger men was gekomen, des te dieper zag men in het leven en de levens die reeds waren beleefd. Groot sch is dit leven, zeide ik tot mijzelf.

Waarheen zou ik thans gaan? Eerst bezocht ik hem dien ik had beschermd. Hij was weer gaan rusten en ik voelde nu dat hem geen gevaar dreigde. Nog was het zijn tijd niet om heen te gaan. Hoeveel wezens waren met dit gebeuren verbonden? Het zouden er duizenden kunnen zijn en toch ging het alleen om hem. Maar ik had er veel door geleerd, ik wist nu, dat ik nog lang niet alles van mijn eigen hel wist. Door één toestand werd ik met het geheele universum verbonden. Door één mensch leerde ik, wat men op aarde niet zou kunnen. Dit alles was geestelijke wijsheid, het behoorde tot dit leven. Maar het was machtig en diep, heel diep.

Ik wilde nu verder gaan en zou nieuw werk zoeken. Waar heen? Zou ik naar mijn cel terugkeeren? Wellicht zou ik daar werk vinden, want er waren daar veel ongelukkigen. Werd ik ook daar naar toe gestuurd? Dit trok mij aan, want er waren demonen om die ongelukkigen te vernietigen. Wat ik ontmoette was steeds geweld. Hier leefde het kwaad bijeen. Toch ging ik niet naar mijn cel, maar wilde eerst die andere wereld weer opzoeken, omdat ik daar alles van wilde weten. Ik keerde dus terug naar dat andere wezen.

Spoedig was ik daar en zag dat hij nog steeds werd bewaakt. Arm mensch, wat gij ook misdeedt, dit is verschrikkelijk. Hij zou moeten goed maken, wat hij eens had misdaan. Hoeveel menschen had hij naar hier gezonden? Bezat hij die macht op aarde? Het bleek wel zoo te zijn naar alles wat ik waarnam.

Weer dwaalde ik door de straten van die donkere stad en keek mijn oogen uit. Wanneer ik het zelf niet had waargenomen, zou ik het niet hebben kunnen aanvaarden. Hier leefden de menschen der aarde, maar ik voelde al spoedig dat alleen het kwaad hier vereenigd was. Ook zag ik schimmen, doch die behoorden tot de hooger afgestemde menschen, die de ongelukkigen gingen helpen. Zij droegen vaders en moeders op hun schouders en voerden hen uit deze verschrikking weg. Waarheen gingen zij? Zij losten

als het ware voor mij op, wat voor mij zeer wonderlijk was. Toch stond ik machteloos toe te zien en kon niet mede gaan, hoe gaarne ik ook wilde. Een onzichtbare macht riep mij een halt toe. Wanneer ik het toch wilde probeeren, dan was het alsof ik stikte en het mijn adem afsneed. Daarom gaf ik het maar op, want ik begreep de beteekenis daarvan. Ik was nog niet zoover, die krachten waren niet in mij. De geestelijke wet was onverbiddelijk. Was dit God? Neen, God was dit niet, ik was het, die mijzelf had opgesloten en zodoende mijn hel niet kon verlaten. Wanneer ik mij die krachten had eigen gemaakt, eerst dan kon ik verder en hooger gaan. Ik verwonderde mij echter over alles wat ik waarnam. Het was hier als op aarde en toch lag dit gebied ver van de aarde verwijderd. Daarom noemde men het hier de geestelijke wereld. Ik leefde in een stad, maar die stad was grillig. Het was een ware hel, maar deze hel was anders dan de astrale gebieden. Hier was ik in de waarachtige hel van het leven na den dood. Iedere hel had een eigen beteekenis en in al die hellen daalde ik af. Daarin leefden menschen die zich als dieren voortbewogen en geen mensch meer waren, zoodat ik huiverde. Wezens zag ik, die met wonden waren bedekt en wanneer ik al die toestanden niet begreep, peilde ik hen en voelde op deze wijze de beteekenis daarvan. Zoo wandelde ik in de sfeer der zelfmoordenaars, die op aarde het verrottingsproces hadden beleefd. Van de aarde waren zij naar hier gekomen. Zoo volgde iedereen zijn eigen weg, of sloot zich bij anderen aan. Ik had met al die menschen te doen en toch kon ik niet helpen. Hier voelde ik het diepste leed dat een mensch kon ontvangen.

Geheel alleen strompelde ik voort en zoo leerde ik al die hellen kennen. Steeds dwaalde ik verder, dieper en dieper daalde ik af en bezocht de eene hel na de andere. Ik kwam in een hel waar de menschen noch dieren noch menschen waren. Zij lagen daar te slapen en ik voelde dat zij misschien al honderden jaren achtereen hadden geslapen. Toch zouden zij eens wakker worden en dan begon hun leven aan deze zijde. Al die ellende had ik beleefd, hoe had ik het kunnen verwerken! Nu was ik reeds zoover om voor anderen iets te willen doen. Of al deze wezens op aarde

zouden terugkeeren wist ik niet. Het zou voor hen een genade zijn, want op aarde hadden zij alles. Wanneer zij uit hun hel in de wereld van het onbewuste zouden afdalen, om op aarde terug te keeren, wisten zij daarvan natuurlijk niets af. Wat zij beleefd hadden lag diep, heel diep in hun ziel en toch, wie de krachten bezat om in de diepte van het zieleven af te dalen, zag en voelde al deze waarheden. Maar dit konden alleen de meesters, de kosmisch ontwaakten, zooals Emschor zeide. Toen ik mij op die menschen instelde, voelde ik, dat zij hun kringloop der aarde reeds hadden volbracht en van hieruit verder zouden gaan om het hoogere te zoeken. Hoe ik dit zoo ineens begreep, wist ik niet, doch ik werd zeker weer geholpen. Hun slaap was anders dan die ik had gevoeld toen ik op den rand van mijn eigen graf er mede verbonden was. Maar niet alleen hun slaap, doch ook deze wereld, hel of sfeer, of hoe men het ook noemde waarin zij leefden, was anders. In hun wereld was beweging, al voelden zij er zelf niets van, maar in die andere wereld was er niets, die was leeg. Nu voelde ik nog meer, namelijk, wie tot de aarde terugkeerde, daalde onmiddellijk in de wereld van het onbewuste af, maar alleen dan, wanneer het bij hun kringloop der aarde behoorde. Anderen dus, die op aarde waren gestorven en hier waren binnengetreten, konden voor de één of andere taak terugkeeren, maar daalden bewust in die verbindingswereld af. Dit waren dus twee mogelijkheden om terug te keeren, doch die eene mogelijkheid was een geestelijke wet. Ik voelde wel, dat deze gedachten niet van mijzelf waren en ik dankte die onzichtbare hulp voor deze gevoelens.

Steeds dieper daalde ik af en toen ik mij duidelijk concentreerde en wilde weten waar ik was, bevond ik mij dicht bij de aarde. Mensch o mensch, dacht ik, wie zijt gij? Waarom al die ellende? Ik voelde nu dat al die hellen ineensliepen. Dieper of hoger, toch waren zij één. Zoo zouden dus de hemelen ook moeten zijn. Ik keerde terug naar de hel waar ik die demonen had achtergelaten. Nog waren zij bij hem en waakten, want zijn slaap was diep. Toch zou hij eens wakker worden. Hoe dit alles werkte begreep ik niet, maar ik beefde van al deze verschrikkingen.

Hoe hard en gemeen waren die wezens, zij bleven maar wachten. Zij konden hem datgene, wat hij hun had aangedaan, niet vergeven. Hij had hun en wellicht velen, het leven benomen en dat moest hij goed maken. Ik voelde de diepte van dit probleem. De mensch stond aan deze zijde voor zijn eigen mislukt leven, voor al zijn zonden en fouten. Hier kon men zich niet verbergen. Hoe droevig het ook was, hij had het zelf gewild en dat was het verschrikkelijkste.

Wanneer de menschen op aarde dat eens wisten en ik hun eens mocht vertellen, hoevelen hen zouden opwachten, waaraan zij iets hadden goed te maken! Ik voelde wel dat ik hier nooit uitgeleerd kwam en dat ik duizend jaren achtereen verder kon gaan, steeds maar verder. Want er was geen einde, ik leefde immers in de eeuwigheid. De menschen op aarde hadden van de eeuwigheid geen begrip. Zij zouden dat woord „eeuwig” niet kunnen omvatten. Wanneer zij hier binnentreden roept een onzichtbare macht hun een halt toe en staan zij voor hun eigen persoonlijkheid. De één ontvangt geluk, een ander vreeselijke ellende. Dit alles moet men eerst beleven, voordat men de diepte van dit leven kan voelen.

Jaren achtereen vertoefde ik in al die hellen. Wanneer men mijn hulp noodig had, dan gaf ik mij geheel. Na al die jaren meende ik meer licht te zien, het begon in mijn hel te schemeren. Ik wilde het eerst niet gelooven, toch moest ik het aanvaarden. Veel had ik voor mijn mede-menschen nog niet gedaan, maar ik was bereid mijn geheele innerlijk te geven.

Nu voelde ik dat ik hier niet wilde blijven. Deze hel kende ik en de daar onder liggende hellen eveneens. Er waren er zeven. In al die hellen had ik geleerd dat het niet zoo eenvoudig was om menschen te helpen, doch ik wilde trachten die moeilijkheden te overwinnen. Ik ging daardoor geheel in dit leven over en dit beekende geestelijke wijsheid.

Nu zou ik naar mijn kerker terugkeeren. Het was of ik daarheen gestuurd werd. Was dat inwerking? Zou men van verre dus mijn wegen volgen? Het moest wel zoo zijn, daar ik het voelde.

Toen ik mij op aarde instelde, loste deze wereld voor mij op.

Dit oplossen was zeer wonderlijk. Ik herhaalde dit eenige malen en begreep het nu volkomen. Daarna verscherpte ik mijn concentratie en zoo zweefde ik in het machtige universum, de aarde tegemoet. Ik was mij bewust dat millioenen wezens, sterren en planeten, zonnen en lichamen om mij heen waren en toch was ik alleen, geheel alleen en verlaten, op weg om anderen te helpen. Voortdurend hield ik mijn concentratie op mijn kerker gericht. Door er steeds aan te denken moest ik er komen. Dit voortzweven en mij met andere toestanden te verbinden, had ik mij reeds eigen gemaakt. Wanneer het mijn eigen leven betrof kon ik alles waarnemen, maar alles wat boven mijn eigen wereld leefde, bleef voor mij onzichtbaar. Ik zeide reeds, dat in mijn hel meer licht was en dat kwam, omdat het in mijzelf veranderde. Eens zouden ook de hoogere sferen voor mij zichtbaar worden.

Spoedig was ik op aarde. Op de plaats waar ik was opgesloten geweest trad ik binnen. Mijn cel was echter leeg. Ik bezocht toen de andere cellen, want ik wilde weten of men mij hier soms noodig had. Degenen, die ik bij mijn vorig bezoek had ontmoet, waren allen reeds aan deze zijde. Eeuwen waren er voorbij gegaan en nog deed dit gebouw als gevangenis dienst. In een cel trad ik binnen. Voor mij zag ik een ouden man, hij kon den leeftijd van zestig jaren hebben bereikt. Ook hij was als een skelet. Weer voelde ik dien zachten wenk van de hoogere geesten, waardoor ik thans wist dat men mij nog steeds in alles volgde. Het was, alsof men mij had geroepen en mijn vreugde was groot toen ik dit voelde. Hoe geweldig waren de krachten van den geest, hier was geen afstand. Toch begreep ik de werking niet van deze krachten, hoewel het wonderlijk was dit te mogen beleven.

In een hoek van zijn cel zat hij om zich heen te turen. Ik voelde dat hij met deze wereld in verbinding stond. Nadat ik mij had ingesteld, nam ik onmiddellijk waar.

Mijn God, dacht ik, wat nu weer? Verschillende demonen zag ik en één daarvan, een vrouwelijk wezen, was met hem in verbinding. Een afschuwelijk monster was zij. Dicht naast hem zette ik mij neder en volgde hem in alles. Ook bij mij was een demon. een vroegere vijand, hier echter een vrouwelijk wezen. De man

verteerde van hartstocht en door zijn hartstocht zou hij een einde aan zijn leven maken. Hij was nog inniger in verbinding dan ik. Duidelijk manifesteerde zich dit wezen voor hem. Ik peilde hem en voelde hoe lang hij nog te leven zou hebben. Het waren nog slechts enkele weken, dan zou hij sterven. Hoe zou ik hem van deze verbinding kunnen bevrijden en voor eigen overgang kunnen beschermen? Hij sprak tot de astrale wezens die hij duidelijk zag.

„O, help mij,” zeide hij, „heb medelijden. Wiet zijt ge?”

Ik volgde dit afgrijselijke tooneel en hoorde nu den geest zeggen, wat mij zoo duivels in de ooren klonk: „Maak een einde aan dat leven en kom hier.”

„Waar?” vroeg hij.

„Hier in onze wereld.”

Dit moest ik zien te voorkomen, ik wist maar al te goed wat hem stond te wachten. Het zou al mijn krachten kosten, maar ik voelde dat deze man te helpen was. Zijn hartstocht zou ik trachten te onderdrukken. Lang dacht ik na, hoe op hem te moeten inwerken.

„Kom in onze wereld,” hoe duivelsch, hoe gemeen waren deze wezens. Ik maakte mij nu met hem één en bestraalde hem, zoodat hij voor een kort oogenblik in slaap viel. Het monster aan deze zijde voelde, dat zij haar macht op hem, al was dit tijdelijk, had verloren.

„Hij slaapt,” hoorde ik haar zeggen, „hoe komt dat zoo ineens? Toch zullen wij hem niet met rust laten.”

Ik verbond mij met haar en ik voelde wie zij was en hoe zij met hem te maken had. Wat zij verlangde kon zij aan deze zijde en op aarde vinden, doch deze oude man had met haar leven uit te staan. De verbinding, die ik zag en voelde, was op aarde tot stand gekomen. Zij haatte. Zij was dieper gedaald dan hij en daarom was hij voor mij te bereiken. Ik zou alles doen om te voorkomen, dat deze demon macht over hem kreeg. Kort voor zijn dood wilde men hem dat afschuwelijke proces aan deze zijde opdringen. Zij wist hoe verschrikkelijk dit proces was en kende de ellende die hem te wachten stond. Tijdens zijn slaap legde ik

mooie gedachten in hem, o.a. die van zijn jeugd. Met deze gedachten werd hij na eenigen tijd wakker. Hij zat voor zich uit te staren en sprak inwendig eenige woorden, die ik niet hoorde doch in mij voelde komen en die mijn eigen gedachten waren. Hij dacht dat hij had gedroomd. In hem lag nu zijn jeugd en met die jeugdherinneringen verloor hij zichzelf uit de klauwen van dat wezen. Op deze wijze bereikte ik, dat zij hem niet kon bereiken. Zij waren op aarde verbonden geweest maar zij droeg een doodelijken haat voor hem. Hij had geen fraai leven volbracht, toch was hij een heilige bij haar vergeleken. Mijn wil overheerschte nu den zijne, zoodat hij in deze richting bleef doordenken. Zoo verstreek de nacht. O, hoe begreep ik zijn kwellingen. Geen ander zou hem beter kunnen begrijpen dan ik, want eenzelfde leven had ik beleefd. Hiervan wist ik alles. Deze wetten en dezen afschuwelijken overgang had ik beleefd. Op den dag kon ook hij niet waarnemen, maar in den nacht verdichtte zich de astrale mensch; en ik wist nu hoe dat mogelijk was. Door zich te manifesteren zou deze ongelukkige mensch spoediger besluiten er een einde aan te maken. Wanneer deze verbinding innig tot stand was gekomen, was tevens zijn overgang onvermijdelijk. Daarom trachtten zij deze verbinding steeds in den nacht, of in diepe duisternis tot stand te brengen. Maar ik bleef hem bewaken. Om hem heen legde ik mijn uitstraling en wachtte af. Den geheelen dag wandelde hij in zijn kooi heen en weer. Wanneer hij doodmoe was zette hij zich neder en dan begon hij opnieuw te denken. Ik trachtte, zooals Emschor het bij mij had gedaan, mij te laten zien, doch dit moest ik opgeven, het bleek mij onmogelijk. Vele malen probeerde ik het, maar het gelukte mij niet. Meer krachten zou ik moeten bezitten en ik begreep nu, dat ik al die duistere sferen zou moeten overheerschen wilde hij mij waarnemen, zoodat ik het opgaf. Ik begreep daardoor hoe krachtig hogere geesten waren. Niettegenstaande deze teleurstelling voelde ik mij gelukkig dat ik dit werk had aanvaard. Dit zou dan mijn eerste groote daad in dit leven zijn.

Weer naderde de nacht, maar aan deze zijde was nog niemand te zien. Ik zag toe wat hij deed en voelde waarnaar hij verlangde.

Zijn verlangens gingen naar haar uit en wanneer hij zich sterk concentreerde, voelde ik dat mijn uitstraling ging verzwakken. Dan verdrong zijn eigen wil mijn hulp, die als een dicht waas om hem heen lag. Toch trachtte ik dit te beletten en hem onder mijn invloed te houden. Doch wanneer hij zijn eigen wil instelde verzwakte het waas en ging hij in andere krachten over, waarnaar hij verlangde.

Al dieper naderde de nacht en nog zag ik geen wezens. Ik zou hen dadelijk waarnemen wanneer zij tot hem zouden terugkeeren. Stil en akelig was het hier. De wind gierde door de tralies wat hem deed huiveren. Mij had het ook angstig gemaakt en duizend andere gevoelens had ik in mijn tijd beleefd. Zij waren niet van elkander te onderscheiden. Ook hij beleefde al die toestanden. Ik trachtte hem daarvan te bevrijden en bad innig tot God mij toch te helpen. Uren achtereen bad ik heel innig en door mijn bidden voelde hij warmte in zich komen. Wat ik voelde, beleefde hij, wij waren één. Daarom hoorde ik het gieren van den wind, anders was het niet mogelijk dat in mijn wereld te kunnen hooren.

Het deed hem goed, zoodat ik bleef bidden. Ik kende deze ellende en ik wist wat ik mijn Vader zou moeten vragen. Mijn gebed was zuiver, heel menscheijk. Ik vroeg niet voor mijzelf, maar of ik hem zou mogen helpen en beschermen voor dezen ondergang. Ik bad en bleef bidden en zoo ging ook deze nacht voorbij en niets bijzonders deed zich voor. Goddank, dacht ik, twee nachten reeds waren van zijn tijd heengegaan. Ik telde den tijd en zag dat hij hier reeds vele jaren was opgesloten. Ook hij had zijn dagen en jaren opgeteekend. Op den dag werkte ik op hem in en trachtte ook hem aan het bidden te krijgen. Wanneer mij dat zou gelukken, dan was hij niet gemakkelijk meer te bereiken. Maar ook deze mensch had in zijn leven weinig gebeden. Toch hield ik vol. In hem legde ik vrome gedachten en de gedachte aan doodgaan. Ik liet hem voelen dat hij spoedig zou sterven. Hij nam die gedachten van mij over en dacht er in waarheid aan.

„O, God,” zeide hij in zichzelf, „wat zal mij wachten? Kunt Gij

een armen zondaar vergeven?" Dan weer verbrak hij zijn eigen denken om aan andere, minderwaardige dingen te denken. Wanneer het dierlijke in hem parten speelde, verbrak hij mijn verbinding en loste het waas, dat ik om hem heen had gelegd, op. Toch vocht hij tegen zijn eigen gevoelens. Hij wist, neen hij voelde zeer duidelijk, dat het verkeerd was wat hij deed. Toch kwam hij daar steeds op terug. Hij vocht tegen het kwade in hem en dat gevecht was niet zoo eenvoudig. Ook ik had op mijn langen tocht met mijzelf moeten vechten. Ik had mij van al de aard-sche gevoelens en genoegens vrij gemaakt, maar dat vrij maken was een verschrikkelijke strijd geweest. Mijn liefde voor Marianne had mij voor dit afschuwelijke leven beschermd. Ik begreep daardoor dat de mensch iets moest bezitten, waaraan hij zich kan vastklampen. Mijn gedachtenleven was een aaneenschakeling van gebeurtenissen geweest, zooals dat van Marianne op aarde en toch, alléén de gedachte aan haar had mij de kracht daarvoor gegeven, of ook ik zou telkens en telkens weer zijn gestruikeld. Maar ik was er doorheen gekomen. Ook hij was bezig, maar zou hij zichzelf overwinnen? Ik zou hem blijven helpen, dien arme. Het was een gevecht op leven en dood, een gevecht van het kwaad tegen het goede en tegen zijn eigen wil. Dat wezen, de vrouw, die bij hem was teruggekeerd, was het grootste gevaar voor zijn zelfbehoud. Wanneer hij daarmede in verbinding zou komen, dan was hij niet meer te redden. De krachten om zich daartegen te keeren bezat hij niet. Daarom bleef ik bidden, want ik voelde dat mij alleen een hogere macht kon helpen. Wanneer andere en hogere wezens mij voelden, zouden zij mij van verre steunen en ik wist dat een oprecht opgezonden gebed zou helpen, omdat men die gevoelens kon opvangen. Steeds bad ik door en nam mij heilig voor niet op te houden met bidden. Ik bad voor een mensch, want deze mensch was in gevaar. Zelf had ik dat ook zoo verschrikkelijk gevonden. Dagen en nachten gingen voorbij en ik voelde, dat de demonen niets zouden kunnen doen wanneer ik voortging hem op deze wijze te beschermen. Ik was in hem gekomen en bleef in hem. Zoo innig was ik met hem verbonden, dat hij op den dag bezigheid zocht om den tijd

te dooden. Voor mij beteekende het, dat het kwaad in slaap was gevallen.

Hij teekende poppetjes en figuurtjes op alle plaatsen van zijn cel die er geschikt voor waren. Het was heel merkwaardig voor mij. Ik peilde hem, waar die gevoelens zoo plotseling vandaan en in hem waren gekomen. Hij vond het zelf vreemd. Plotseling deed hij iets waarop ik niet bedacht was en waaraan ik voelde, dat ik hem niet geheel in mijn macht had. Hij maakte een wond in zijn huid, zoodat het bloed te voorschijn kwam. Met zijn eigen bloed maakte hij nu naakt-figuren op den muur. Voor hem was dit een zeer aardig vermaak, maar ik dacht er over en meende het te begrijpen. Diep uit hem kwamen deze gevoelens. Als een muur van geestelijke kracht lag mijn aura om hem heen, toch wrong hij zichzelf daar doorheen, hoewel ik dit doordringen nu reeds eenige dagen had voorkomen. Hij ging verder met figuren teekenen. Ontzaglijk scherp waren zijn gevoelens en ik voelde, dat ik hem, al was het maar voor een oogenblik, moest vrij laten, omdat ik hem anders krankzinnig zou maken. In hem lag een sterke wil en dat doordringen van zijn eigen persoonlijkheid bracht hem in dezen onverwachten en onbegrijpelijken toestand. Ik stond voor een probleem. Zijn eigen innerlijk zocht naar een uitweg en vond dezen weg, al lag om dit wezen een dichte muur van geestelijke kracht. Gevoelens gingen ineen, toch zouden wij eerst dan geheel ineen kunnen gaan wanneer, wij één gedachte koesterden, zooals mijn meester mij had geleerd. Voor mij was dit alles wonderlijk en leerzaam, daar ik hier de diepte van de ziel leerde kennen en een mensch leerde doorgronden. Toch bleef ik met hem verbonden. Hij staakte voor een oogenblik met teekenen en daaraan voelde ik dat hij toch, niettegenstaande zijn eigen wil, weer naar mij luisterde. Het was alsof hij ontwaakte. Hij zuchtte diep en bewonderde zijn eigen „kunst”.

Weer stond ik voor een raadsel. Hij wreef zich de oogen uit en wist niet wat hij tot stand had gebracht. Hij bezag zijn arm en stiet verwenschingen uit aan zijn eigen adres.

„Hoe kom ik hier aan,” zoo vroeg hij zichzelf af, „ik word nog gek.”

Hij keek om zich heen en zag dat hij verscheidene figuren had geteekend. „Wonderlijk,” zeide hij, „hoe komt dat zoo ineens?” Hij was zich van niets bewust, zoodat ik begreep dat zijn geheele wezen in mij was overgegaan. Toch had ik tijdens zijn teekenen daarvan niets gevoeld, maar ik begreep het gevaar van dit alles, daar hij door mij in een vreemden gevoelstoestand was gekomen. Ik moest eerlijk bekennen dat ik dacht, dat hij mijn gevoel voor kunst, buiten mijn weten om, toch had overgenomen, want in mij lag die kunst. Toch was dit niet het geval, het ging nog dieper, want hij wist van zijn doen en laten niets af en schrikte terug voor hetgeen hij gedaan had. Dit had ik niet gewild. Mijn gedachten en concentratie waren daarop niet gericht, niets was er in mij dat daaraan had gedacht. Vanwaar kwamen deze gevoelens? Waren die in hem, of daalde hij in een vorig leven af? Ik volgde zijn aardsche leven en zag dat hij met kunst niets te maken had gehad. Hij had het nooit geleerd. Hij bezat een heel ander beroep. Dit was een probleem dat ik niet begreep. Toch voelde ik dat ik op deze wijze verder moest gaan, dan zou zich dit raadsel oplossen. Ik peilde hem langen tijd, concentreerde mij op zijn innerlijke leven en voelde heel diep in zijn menschelijk gevoel, dat daarin kunstgevoelens verborgen lagen. Uit de diepte van het verleden kwamen deze gevoelens in hem. Ook hij was in wezen kunstenaar geweest. Hoe diep was de mensch dat al die gevoelens bewaard waren gebleven, want ik wist zeer zeker dat ze niet van mij waren. Toen hij daarmee begon was ik geschrokken.

Ik moest nu trachten hem deze kunstgevoelens te ontnemen en voelde dat ik hem wat meer vrij moest laten, wilde ik hem niet waanzinnig maken. Het zou hem van streek brengen wanneer hij voor de tweede maal iets dergelijks constateerde, waarvan hij zelfs niets wist. Ik had hem door mijn concentratie geheel in dit leven opgetrokken en hij was in de diepste inspiratie gekomen, waarin een kunstenaar op aarde zich kon wenschen. In dezen toestand, die mij nu duidelijk was, werden de grootste en schoonste kunstproducten tot stand gebracht. Mij ging het echter alléén maar om die kunstgevoelens, die zoo plotseling in hem waren

ontwaakt, weer tot rust te brengen. Ik maakte hem van mijn uitstraling en gedachten vrij en hij voelde, dat hij weer zichzelf werd. Nu kon ik weer van voren af aan beginnen.

Hij had zich nedergelegd om te rusten. Toch zou ik voordat de nacht in aantocht was, met hem een verbinding tot stand moeten brengen. Wanneer deze wezens zouden terugkeeren, dan ging hij in hen over. Zoo bracht ik dan, toen de nacht naderde, een zeer lichte verbinding tot stand. Ik bleef echter in mijn eigen wereld en zag toe wat zou geschieden, want ik had er een voorgevoel van, dat zij dezen nacht terug zouden komen. Hij zond zijn gedachten naar deze wereld en hunkerde weer naar een gesprek met haar.

„Zijt gij daar?” vroeg hij onverwachts. Ik zag geen wezen en antwoordde: „Ja, ik ben hier.” Mijn spreken hoorde hij innerlijk in zich komen. Zooals de demonen met mij hadden gesproken, zoo deed ik thans. Zeer verheugd was ik dat zich deze mogelijkheid voordeed. Daaraan had ik niet gedacht en ook niet op gerekend. Dit was een nieuwe wijze van verbinding. Nu was ik in en om hem heen en toch kon ik hem bereiken. Deze verbinding vond ik beter en hechter dan die eerste. Ik concentreerde mij op hem, legde in stilte een nieuwen muur van geestelijke kracht om hem heen en bleef voortdurend met hem één.

Ik antwoordde dus dat ik bij hem was en hij zeide tot mij: „Ik heb u vragen gesteld, maar waarom zijt gij zoo lang bij mij vandaan gebleven? Gij hebt mij nog steeds niet geantwoord of er een dood is.”

Merkwaardig, dacht ik, hij vraagt zooals ook ik had gedaan. Daarop antwoordde ik weer: „Er is geen dood.”

„Is er geen dood? En u zeide eerst dat er een dood is en nu weer niet?”

„Neen, er is geen dood.” Ik maakte hieruit op, dat men ook hem de ware oorzaak niet had verteld. Wie met demonen in verbinding kwam werd belogen en bedrogen. „U heeft mij niet begrepen,” liet ik er op volgen.

„Niet begrepen?”

„Neen,” zeide ik. Toen was er een oogenblik stilte. De mensch

op aarde aanvaardde alles. Zij zagen niet door dien sluier heen en men moest daar doorheen zien, wilde men onze wereld binnengaan. Leugens en bedrog werden hun verteld en door leugens en bedrog had ik een einde aan mijn aardse leven gemaakt. Toch was zijn verbinding inniger dan de mijne. Deze mensch bezat meer van die krachten dan ik, toen mijn einde naderde. Tevens begreep ik dat al deze gevoelens met zijn einde te maken hadden. De ziel maakte zich langzaam gereed het stoflichaam te verlaten. Doordat zijn geesteslichaam in verbinding met deze wereld kwam, zou het voor mij moeilijker worden hem tegen deze wezens te beschermen. Ik voelde en overzag dit alles.

Opnieuw vroeg hij: „Zeg mij de waarheid, is er een dood?”

„Neen,” zeide ik en legde daarin al mijn krachten, zoodat zijn hart klopte. Hij was van mijn gesprek, dat hij in zich voelde trillen, geschrokken. De verbinding met hem was weer innig. Ik was geheel mijzelf en toch deed en voelde hij wat ik thans van hem zou willen. Onbewust was ook deze toestand in hem gekomen. Ik trachtte dit te doorgronden en peilde nu zijn geestelijken toestand, maar daarin zag en voelde ik niet de minste tegenwerking. Wij waren thans één en ik zou trachten deze eenheid van ziel in stand te houden. Nu ging ik hem lichamelijk onderzoeken. Dit was voor mij zeer eenvoudig, daar ik het in mijn voelde.

Zijn hart was verzwakt, wat ik duidelijk zag, ik voelde het kloppen. Ieder uur kostte hem een maand lichamelijke kracht die hij in zijn gewone leven zou verbruiken. Hij was een wrak. De zwakte van zijn stofkleed, de hunkering van zijn ziel, zijn persoonlijk willen, daarin lag deze gevoeligheid. Ik begreep dit volkomen. Maar nu voelde ik die kunstgevoelens weer in hem terugkeeren. Wat nu? Ging hij hierin over, dan werd hij volslagen krankzinnig. Ik trachtte hem nu zóó te beïnvloeden, dat hij bewust op zijn stofleven zou overgaan. Ik dacht daarom aan verschillende aardse dingen. Door concentratie kreeg ik hem zóó ver, dat hij begon te zingen en te fluiten. Daarna dwong ik hem in zijn cel heen en weer te loopen. Van de ééne dwaasheid verviel hij in de andere. Mijn opzet gelukte en hij voelde zich door al die dingen weer zichzelf. Het verleden zakte in hem terug, dus

één gevaar was voorbij. Nu zou ik hem echter weer wat kalmer moeten maken en zodoende maakte ik mij met hem één, want door aan al die aardsche dingen te denken moest ik hem geheel vrij laten. Door al dat heen en weer geloop voelde hij zich moe. Hij zette zich neder en probeerde te slapen. Doch hij kon niet slapen, hij was te bewust. Nu wist ik tevens hoe ik was geweest. Ook ik had niet kunnen slapen en dit was de beteekenis. Zijn innerlijk was in opstand.

Op duizend dingen had ik hier te letten, ik had niet gedacht, dat het zóó moeilijk was een mensch van deze zijde te helpen. Maar ik voelde dat ik goed werk deed, want dezen man ontnam ik veel leed en de ongelooflijkste kwellingen, die men op aarde niet kende. Daarvoor gaf ik mijzelf; mijn geheele innerlijk. Ik voelde nu dat het verleden tot het verleden was teruggekeerd. Diep was ook hij. Een ieder droeg een diep verleden in zich, want ieder mensch was kosmisch verbonden. Dit waren kosmische krachten, zij behoorden tot een heel ander leven. Een leven dat ik niet kende, maar dat zich thans door hem aan mij openbaarde. Hij was versuft, hijgde naar adem, omdat zijn lichaam dit alles niet kon verwerken. Nu was er iets in aantocht, ik voelde het. Dat vervloekte wezen, dat monster zou hem beïnvloeden. Dit werd een openlijke strijd, een strijd tusschen haar en mij. Maar ik stond tegenover twee wezens, want zijn wil, zijn eigen persoonlijkheid, was ook tegen mij. Die wil verlangde en wilde met haar in verbinding komen. Die wil, die ontzaglijke menschelijke wil, zou mij parten spelen, wanneer ik niet alle krachten aanwendde dit te voorkomen.

„Hier ben ik,” hoorde ik haar zeggen.

Mij zag zij echter niet. Toch keek zij in de richting waar ik mij bevond. Zij zag mij als een schim, maar in een waas gehuld. Zij kende deze schimmen even goed als ik ze om en in mij had waargenomen. Zij wist daardoor dat hij niet alleen was. Zij stelde zich op hem in en vroeg: „Ben je niet alleen?”

Gelukkig, dacht ik, zij denkt dat er op aarde iemand bij hem is. „Wat zeg je?” vroeg hij. Hij had dus iets gehoord, alleen haar

niet duidelijk verstaan. Ik beleefde hier wonderlijke dingen, maar tevens afschuwelijke.

„Ik ben hier,” zeide zij na een korte poos, „zie je mij niet?”

Hij zat nog versuft voor zich uit te staren en gaf geen antwoord. Toch had zij zijn innerlijken drang tot spreken gevoeld en antwoordde: „Nu, geef eens antwoord, ik ben hier!” Kort en streng sprak zij, waardoor hij wakker schrok en er leven in hem kwam. Voor mij was er maar één mogelijkheid hem uit haar klauwen vrij te houden. Ik trachtte zijn innerlijk te overheerschen en met haar in contact te komen, zoodat ik haar spreken kon opvangen. Ik zeide tot het wezen: „Ga heen, laat mij met rust.” Er volgde een lange stilte. Zij had mij duidelijk gehoord en mijn woorden opgevangen. Plotseling ging zij heen. Waarheen zou zij gaan? Voelde zij tegenwerking? Haalde zij hulp en wist zij waar deze te vinden was? Ik wist dat zoo'n wezen zich aan deze zijde met een soortgelijk individu kon verbinden, om gezamenlijk een mensch onschadelijk te maken. Maar ik wachtte af. Hij, naast mij, was tot zichzelf gekomen. Hij zag om zich heen en dacht in die duisternis waar te nemen.

„O,” zeide hij, „ik ben zoo ziek, zoo moe. Als er een Vader in den hemel is, hoe kan hij dit goed vinden?” Eigenaardig, dacht ik, ieder mensch vraagt om Hem, ieder wezen vraagt „waarom en waarvoor?” Hoe kan God dit goed vinden, had ook ik mij steeds afgevraagd. God had ik echter leeren kennen als een Vader van Liefde. Ook hij zou een God van Liefde leeren kennen, wanneer hij maar eenmaal was gestorven. Toch deed het mij leed. Waarom moest de mensch op aarde zooveel lijden? Waarom moest de ziel op aarde al die fasen doorloopen, voordat zij die hoogte had bereikt? Steeds maar weer dat „waarom”, het was en bleef een raadsel. God is Liefde! Hoe eenvoudig was het te aanvaarden en toch was dit zoo moeilijk. Waar ik ook was geweest, in de sfeer der aarde, de astrale gebieden, in de hel, overal leed, ellende en smart, maar tevens hartstocht en geweld. De mensch wilde niet gehoorzamen. Zijn vragen „waarom en waarvoor,” was voor mij de reden, om hem voor eigen ondergang te beschermen en te helpen. Hij was gewillig, doch wan-

neer hij in opstand zou zijn, werkte zijn persoonlijkheid mij tegen en daar had ik rekening mee te houden. Hij trachtte te slapen. Hij was te ziek en te moe om zich geestelijk in te stellen. Eenige uren gingen er zoo voorbij, totdat ik plotseling voor mij beweging zag komen. Twee individuen waren teruggekeerd en daarbij het vrouwelijke wezen. Zij had dus hulp gehaald, alleen zou zij dit niet tot stand hebben kunnen brengen.

Een bliksemstraal van geestelijke kracht werd op hem afgezonden. De man beefde en rilde door die plotselinge inwerking en zag omhoog. Men had hem bereikt. Zijn verlangen om met hen in verbinding te komen, hun krachten die zij gezamenlijk op hem instelden, vloeiden ineen.

Ik was radeloos, vier tegen één, hiertegen viel niet te werken. Wat moest ik doen? Hij richtte zich op en sprak: „Zijt ge hier?” „Ja,” zeide ik snel. Doch tevens hoorde ik hen zeggen: „Wij zijn gekomen om je te helpen.”

„Heerlijk,” zeide hij, „geef mij raad.”

Wat nu, dacht ik. Links en rechts van mij de demonen en vóór mij die ongelukkige. Ik peilde hem, maar zijn verlangen was hevig. Zijn interesse, zijn hartstocht, sneed mijn hulp af. Ik stond voor verschillende mogelijkheden, maar welke moest ik op hem toepassen? Ik wrong mij in hem en doorboorde zijn persoonlijkheid. Nog dieper moest ik mij met hem trachten te verbinden. Dan maar krankzinnig, beter waanzinnig dan zoo'n ondergang. Ik voelde hem wegzinken en terugkeeren, maar plotseling begon hij weer zijn oude wonden stuk te krabben. Zijn bloed begon te vloeien. Toen sprong hij op van zijn plaats en rende als een waanzinnige in het rond. Diepe duisternis was om hem heen, toch hield het hem niet tegen. Verschrikkelijk was het. Dit duurde zoo geruimen tijd, dan legde hij zich weer neder en zuchtte. Het had hem overspannen gemaakt, zijn hersenen konden dit niet verwerken. Zijn brein werkte koortsig en zijn hart klopte hevig. Met beide handen omklemde hij zijn hoofd en riep: „Ik wordt gek.”

Ik voelde in dezen toestand, hoe de geest den mensch op aarde krankzinnig kon maken. Zijn lichamelijke krachten waren niet

berekend op deze ontzaglijke inwerking. Ik zelf werkte op hem in en ook die demonen trachtten hem in hun leven op te trekken, zoodat het hem duizelde. Een normaal voelend mensch heeft reeds moeite om zich op aarde in evenwicht te houden, zoodat het stoflichaam met het geesteslichaam in harmonie is, dat men wel kan begrijpen hoe deze ongelukkige zich voelde. Op mijn wandeling op aarde had ik dit alles gezien, doch thans ging ik dit beleven. Wanneer de astrale mensch zich van den mensch op aarde heeft meester gemaakt, dan beleeft hij zijn eigen leven. De demonen gebruiken dat stoflichaam voor hun genoegens, voor harstocht, geweld en vernietiging. Alles is dierlijk, zeer, zeer droevig, maar het zijn afschuwelijke waarheden. Heeft men eenmaal dat aardsche wezen bereikt, dan leven zich in dat stoffelijke lichaam tientallen wezens uit. Wie eenmaal in handen van het kwaad overgaat is meestal reddeloos verloren. Van deze zijde doet men alles om zoo'n mensch te behouden. Het is duister en afgrijselijk, maar de astrale mensch wil beleven, zij zijn één van gevoel en gedachten. Eén raad kan ik U slechts geven: Zoek het goede, zoodat de hooge geest u kan bereiken en beïnvloeden. Zooals gij zelf denkt trekt gij aan en daarin gaat gij over. Weest geen speelbal van uw eigen gedachten.

Deze ongelukkige beleefde dit alles. Men wilde hem vernietigen, geestelijk laten verongelukken en dat wilde ik trachten te voorkomen. Ik werkte op mijn wijze op hem in, maar hij wilde zich met de demonen verbinden en de demonen stuurden hun vreeselijke gevoelens op hem af. Er zou zich een organische storing voordoen, want dit kon het krachtigste lichaam niet verwerken. Weer sprong hij op en rende als een gek in het rond, net zoolang tot hij geen voet meer kon verzetten. Hij was reeds in een toestand van algeheele uitputting. Midden in zijn cel zakte hij ineen en bleef daar liggen. Voor mij was dit een groot geluk, want de demonen konden hem nu niet bereiken. Nu was hij te zwak om er zelf een einde aan te maken. Maar als dat zoo doorging, werd de man krankzinnig. Mij had dit steeds beangstigd, zoodat ik mij met duizend andere dingen bezig had gehouden

en op mijzelf had gelet. Onwillekeurig had ik mijzelf gecontroleerd. Toch had ook ik beter waanzinnig kunnen worden dan dien afschuwelijken overgang te beleven.

Nu lag hij daar als gestorven. Ik peilde hem en voelde duidelijk dat hij versuft was. Van zijn verleden voelde ik niets meer. Wat hij nu beleefde, hield verband met zijn lichamelijken toestand en zijn krachten verminderden met de minuut. Daarom konden de demonen hem nu niet voldoende bereiken, toch waren zij in en om hem heen.

„Hij is niet alleen,” hoorde ik hen weer zeggen. „Een dokter is bij hem. Hij wordt verpleegd.”

„Neen,” zeide de ander, „hij ligt op den grond.”

Ik begreep door dit gesprek, dat zij de ware beteekenis konden zien noch voelen. Al die overgangen kende ik en wist, dat de gevangene een hoogere afstemming bezat dan zij. Wanneer ik zijn verlangens kon onderdrukken, zouden zij hem niet kunnen bemachtigen. Maar de tijd van overgaan was er nog niet, zoodat er nog zooveel kon gebeuren. Wanneer hij zich op hen instelde, zouden zij duidelijk kunnen zien, dat er geen aardsche dokter aanwezig was.

Toen ik aan al deze dingen dacht, vroeg hij: „Waarom helpt u mij niet? Ik ben hier zoo alleen, niemand die mij helpt.”

Op zijn spreken hoorde ik de vrouwelijke demon zeggen: „Hij is alleen; toch is er hulp, doch die hulp komt van deze zijde.”

Ik trok mij wat terug, zoodat zij mij niet als een schim zouden waarnemen.

„Ik zie niets,” zeide de andere.

„Dan zie je niet goed, kom schiet op, talm niet, hij zal er een einde aan maken.”

Met z'n allen vielen zij hem aan, zoodat de ongelukkige steunde en kreunde. Deze inwerking maakte hem dol en zijn brein raakte verward. Hij wilde geholpen worden, doch die hulp zou hem noodlottig worden. Het was nu niet mogelijk meer voor hem om nog normaal te denken. Ik was nog steeds één met hem. Moordend waren de gedachten van hen, die hem willen vernietigen. De ongelukkige wist niet met wie hij zich in verbinding stelde.

Ik spande thans al mijn krachten in en bad tot God mij te helpen. Het was nu tot een verschrikkelijken strijd gekomen. Links en rechts om mij heen dacht ik eenig licht waar te nemen. Kreeg ook ik hulp? Mijn sterken wil hield ik op één punt gericht. Ik doodde zijn gevoelens, meer kon ik thans niet doen. Op de demonen kon ik mij niet concentreeren en liet hen doen wat zij wilden. Ik belette hem nu alléén maar, naar hen te luisteren en trachtte zijn aandacht op andere dingen te vestigen. Nog was hij te bereiken. Ik merkte, dat hij mij in mijn gedachtengang volgde en zoo verstreek de nacht en gingen de demonen heen, want in den morgen verzwakte hun verbinding.

Uren had hij daar gelegen. Thans spoorde ik hem aan om op te staan. Eenige malen probeerde hij zichzelf op te richten, totdat het hem ten slotte gelukte zijn vorige plaats te bereiken. Hij was doodop, want dezen nacht had hij veel krachten verloren. Ook op den dag zag ik de demonen, daar zij telkens en telkens weer tot hem terugkeerden. De man zonk echter steeds dieper weg. Ik voelde nu, dat men mij in den nacht had geholpen, mijn vurig gebed was verhoord. Wanneer men hem dezen nacht zou aanvallen, kon ik wellicht weer op die hulp rekenen.

In den middag kwam men hem bezoeken. Er was waarlijk aard-sche hulp. Men diende hem medicijn toe en daaraan merkte ik, dat er eeuwen waren voorbij gegaan. Toen ik hier was opgesloten maakte men zich om een gevangene niet zoo druk, men liet ons aan ons lot over. Toch bleef hij in zijn cel, hoewel het niet lang meer kon duren. Enkele weken was ik reeds hier om hem te beschermen en nog zag ik het einde niet. Toch was er iets, waaraan ik zijn einde voelde. Wanneer ik mij op hem instelde, kostte mij dit niet zooveel moeite. De geest, die straks dit leven zou binnengaan, was reeds met dit leven in verbinding. In gevoel verwijderde hij zich van de aarde en ging in mijn leven over. Daarom kon ik hem gemakkelijker bereiken, doch tevens was hij voor de demonen een gevoelig sujet.

Zoo gingen de dag en nacht voorbij en niets bijzonders deed zich voor. Den daarop volgende dag kon hij zich bijna niet meer verroeren. Stil lag hij daar en zijn gedachten waren verward. Hij

bevond zich in een toestand van krankzinnigheid, die ver van zijn aardische bewustzijn verwijderd was. Dit alles voelde ik duidelijk. Al dichter naderde zijn einde. Toch spande hij al zijn krachten in en kroop als een dier op handen en voeten rond. Ik wilde hem dit beletten, doch het was mij niet mogelijk. Hij zocht iets. „Waar zijt ge?” riep hij. „Waar zijt ge? Kom laat mij niet alleen, ik heb u lief. Zij voelen en zien het. Toe, spreek. Gij zijt mij lief.” Volslagen krankzinnig, dacht ik, doch hij voelt in den geest. In mijn leven was hij normaal. Wanneer hij eenmaal gestorven was, zou die geestelijke storing spoedig oplossen. Hoe eenvoudig was krankzinnigheid. In mijn leven op aarde begreep ik er niets van. De gedachtenkracht van andere wezens had hem in disharmonie gebracht. De één hielp hem, een ander trachtte hem te vernietigen. Nòg was ik alleen, straks zouden zij wellicht terugkomen. Ik wachtte af en volgde hem in zijn gedachten. Hoe dichter de dood op aarde naderde, des te moeilijker werd het voor mij. Ik wist zeer zeker dat hij, wanneer hij geheel bewust was, reeds lang een einde aan zijn leven zou hebben gemaakt, doch in dezen toestand was dit niet mogelijk. Hij kon niet meer aan slechts één ding denken. Hij was vol van gedachten. Dit was nu de eenige mogelijkheid waarop ik mij moest concentreeren. Innig bleef ik met hem in verbinding. De duisternis was reeds lang ingevallen, toen de demonen naderden. Hij stiet verwenschingen uit, smeekte om hulp, vervloekte zijn God en verloor zichzelf. Nu waren zij met zijn vijven, drie was niet voldoende. Die duivels in menschengedaante wisten, dat zij werden tegengewerkt. Met vereende krachten wilden zij hem in hun wereld optrekken en onschadelijk maken. Een verschrikkelijk einde drong men hem op. Men sloot hem thans geheel in en zij concentreerden zich op den ongelukkige. Hier was ik niet tegen bestand. Maar mijn gebed had mij geholpen, dus bad ik weer in stilte tot God om mij hulp te zenden. Het was nu alsof er een orkaan van kracht over hem los barstte. Vurig bad ik. „Help, help,” riep ik. „Mijn God help mij.” Dan riep ik om mijn leider. „Help, Emschor, help mij.” Plotseling voelde ik een andere kracht in mij komen. Weer bad ik. „Ik zit hier gevangen. Emschor, help mij, verschrikkelijk is de

kracht die op en in mij komt. O, God, help mij. Emschor! Emschor! Mijn Almachtige Vader, ik smeeek u, help mij, verhoor mijn gebed. Ik houd dit niet uit, ik kan niet meer." Ik bleef om hulp roepen, want ik voelde dat mijn krachten minderden. Een onzeker gevoel kwam nu in mij. Toch bleef ik volhouden en bad innig om hulp. Hoe krachtig was mijn gebed. Een lichte duizeling overviel mij. Toch hield ik mijn concentratie op hem gericht en weerstond de demonen. Onverwachts richtte de gevangene zich op, zuchtte en klaagde en stootte angstgeluiden uit. Nu zag ik bloed uit zijn mond vloeien. Zijn hoofd bonsde en zijn hartslag hoorde ik in deze wereld. Afschuwelijk was dit ongelijke gevecht. Opnieuw riep ik om hulp. Telkens en telkens weer sprak ik Emschors naam uit. Men moest mij helpen, of ik zou mij overwonnen moeten geven. Wat nu? De gevangene maakte zich gereed om zich tegen den muur van zijn cel te pletter te loopen. In zijn krankzinnigheid wist hij niet meer wat hij deed. Daarop had ik niet gerekend. Bliksemsnel wrong ik mij met geweld en al mijn krachten die nog in mij waren, in hem en dwong hem aan andere dingen te denken. Dit gelukte mij. Hij zakte terug en ik liet hem in het rond kruipen en maakte hem op deze wijze doodmoe. De demonen wilden, dat hij zichzelf zou verpletteren. Dit had ik weten te voorkomen. Eindelijk bleef hij doodop liggen. Goddank, nog was hij in mijn macht. Toch kroop hij terug naar zijn rustplaats en ik wachtte af wat zou geschieden. Hoog boven mij zag ik eenige lichtende gestalten. Zij zagen op mij neder en glimlachten mij toe.

„Hoe kan ik u danken," stuurde ik tot hen.

Daarop hoorde ik zeggen: „Hij gaat spoedig over, zijn strijd is gestreden. De demonen kunnen hem nu niet meer bereiken. Deze nacht gaat in rust voorbij. Liefde is het hoogste, het goede overwint. God zij met u."

Ik barstte in tranen uit. Wij beiden waren geholpen. Emschor had mijn gebed verhoord, mij zijn helpers toegezonden. Hoe had ik voor zijn overgang gevochten! Ik had een mensch mogen helpen, hoe gelukkig voelde ik mij. Hoe dankbaar was ik God en hoe diep boog ik mijn hoofd. Een krachtig geluk stroomde in

mij, een geluk, dat liefde beteekende.

Ik peilde hem opnieuw en voelde den tijd waarop hij zou overgaan. Het was alsof de arme het ook voelde. Daar lag een mensch, die zijn strijd had gestreden. Hoe had hij geleden, gevraagd en gezocht! Hoe diep was deze mensch geschokt. Ik dankte mijn Vader dat ik dit had bereikt. Nog waren de demonen aanwezig, want ik hoorde hen spreken. Eindelijk gingen zij heen om niet weer terug te keeren.

Ik overdacht nu alles en wist dat dit mij veel wijsheid had gegeven. Ik voelde mij anders dan voor ik hieraan was begonnen en toch waren er eerst eenige weken voorbij gegaan. Er scheen meer licht om mij heen te komen. Ik was bezig den mensch te dienen en had mijn God lief, Dien ik niet geheel kende, maar van wiens macht ik nu overtuigd was. Voor dezen mensch had ik iets gedaan en gaarne zou ik opnieuw alles willen doen. Op het laatste oogenblik was er redding gekomen. Toen mijn concentratie verzwakte, was ik verloren en wanneer die hulp niet gekomen was, hadden zij hem in hun leven opgetrokken. Wonderen schenen eerst op het allerlaatste oogenblik te kunnen geschieden. Reeds meermalen had ik dit aan deze zijde beleefd. Gebeden werden op het allerlaatste oogenblik verhoord.

De nacht was voorbij gegaan en ik voelde dat zijn einde naderde, zoodat ik mij op een andere wijze ging instellen. Thans bracht ik hem tot rust en bad voor hem. Daarna sprak ik tot hem en hij verstond ieder woord, zóó innig was hij reeds met onze wereld in verbinding. Langzaam keerde zijn dagbewustzijn terug. Ik zag en voelde duidelijk deze werking, ook zijn hoofd bonsde niet zoo vreeselijk meer.

„Wie zijt gij?” hoorde ik hem vragen.

„Een vriend van u,” zeide ik, „blijf maar rustig.”

Hij nam mij duidelijk waar en vroeg: „Een vriend?”

„Ja, een goede vriend.”

„Waar zijn de anderen?”

„Hebt gij hen gezien?”

„Ja, waar zijn ze?”

„Ze zijn heengegaan,” zeide ik.

„Ook zij?”

„Ja.”

„Gelukkig,” zeide hij. Hij was innig met haar verbonden geweest. Hij voelde zich opgelucht, dat zij niet meer hier was. „Ik ga sterven,” zeide hij, „ik voel het. Kom ik dan bij u?”

„U komt bij mij en bij andere vrienden die het goed met u menen.”

„Als God mij maar vergeeft. Ik heb zoo geleden.”

„God heeft u lief,” zeide ik.

„Is dat de waarheid?”

„De heilige waarheid.” Tranen sprongen hem in de oogen. Mijn woorden kwamen uit het diepst van mijn ziel. Hoe was ik veranderd. „Ja,” zoo dacht ik, „God is Liefde.”

„U spreekt anders dan zij. Bent u steeds bij mij geweest?”

„Neen,” zeide ik tot hem, „ik ben gekomen om u te helpen.”

„Ik ben u dankbaar; nog eenige uren en dan sterf ik.”

Ook ik schreide, doch alleen van geluk, omdat ik hem had mogen helpen; maar ik was ook bedroefd omdat de mensch op aarde zooveel moest lijden. „Mijn God,” bad ik, „ik ben getuige geweest van zijn lijden, hij zal het goede zoeken en aan zichzelf gaan werken. Hij zal als een kind zijn, weest hem genadig, hij heeft zoo geleden.”

Een rustige kracht stroomde in hem. Zijn lichamelijke krachten verminderden bij iedere minuut. Als een beest lag hij daar. Op aarde liet men hem alleen, geen mensch kwam hem bezoeken. Het voedsel had men als gewoonlijk door de opening geschoven, maar hij had geen voedsel meer noodig. De tijd verstreek en hij gaf zich geheel over. Zijn geest maakte zich gereed, voor de aarde had hij reeds zijn bewustzijn verloren. Nu voelde ik, dat ik hem moest helpen. Ik maakte lange passen over zijn stofkleed, wat ik meermalen had waargenomen. Zijn geesteslichaam kwam nu vrij, het snoer, dat ook mij tot de laatste seconde had verhinderd heen te gaan, loste reeds op. Het werd steeds ijler en naarmate het ijler werd, verminderden de krachten van zijn stoflichaam. De stervende slaakte diepe zuchten, nog leefde hij op aarde. Hij riep om zijn vader en moeder en dacht aan zijn jeugd.

Opnieuw riep hij heel innig om zijn ouders. Waren zij nog in leven? Het was haast niet mogelijk. Weer riep hij en stiet een angstaanjagend geschrei uit. Ik beefde. Dit was een vreeselijk overgaan, doch niet te vergelijken met mijn eigen overgang. Toch was zijn sterven verschrikkelijk. Geheel alleen en verlaten, trad hij dit leven binnen. Geen vrienden of bekenden, geen vader of moeder, hij lag daar alleen in al zijn ellende. Dit krot was zijn sterfkamer.

Nu ging hij de aarde verlaten, het snoer scheurde van een en zijn geest maakte zich thans geheel vrij. Het leven op aarde was voorbij.

Nu hoorde ik spreken, keek omhoog en zag in het gelaat van twee jonge geesten. Eén van hen sprak: „Wij komen hem halen, broeder, zijt gij bereid ons te volgen?”

„Wat bedoelt u?” vroeg ik.

„Wij zullen hem naar de plaats brengen waarop hij afstemming heeft.”

„O,” zeide ik, „nu begrijp ik u. Hoe weet u dat deze mensch sterft?”

„Wij weten dit reeds geruimen tijd van te voren. Uit de hogere sferen worden wij hierheen gestuurd.”

„Heeft u mij in dit afschuwelijke gevecht bijgestaan?”

„Ja, wij volgden u in alles.”

Machtig is het, dacht ik.

„Heeft deze mensch geen vader en moeder aan deze zijde?”

„Ja, maar beiden zijn ongelukkigen.”

Ik begreep. De beide jonge geesten vingen nu het geesteslichaam op en een mensch was op aarde gestorven, maar het geestesleven binnengetreden. Dood op aarde en geboren in het leven van den geest. Het geesteslichaam lag in een waas gehuld. Niets werd er meer gesproken. In snelle vaart verlieten zij de aarde. Ik volgde hen. Waarheen zouden zij hem brengen? Steeds verder ging het. Ik voelde waar ik was. In het land van haat waren wij niet. Bracht men hem naar de geestelijke sferen? Ieder mensch haalde men van de aarde af, wanneer dit mogelijk was. Mij echter niet, ik zat aan mijn lichaam vast, men had mij niet kunnen halen. Hoe

wist men hier alles. Zij wisten dat ik niet vrij was. „Dit” nu had ik voor hem bereikt. Wanneer ik niet bij hem was gebleven, had ook hij het verrottingsproces moeten beleven. God was almachtig, want God bestuurde dit alles. Zijn afgezanten wisten dit van te voren.

Eindelijk scheen men de plaats van bestemming te hebben bereikt. Ik was in een ander land en zag vele broeders en zusters bijeen. Kon ik hier binnentreden? Dit was mijn sfeer niet. Mijn hel was anders. Bezat ik thans meer licht? De stervende werd in een groot gebouw binnengedragen. Veel van die broeders zag ik met den aardschen mensch hier aankomen. Waar ben ik, dacht ik en stapte dat gebouw binnen. Overal zag ik rustbedden en daarop lagen geestelijke wezens, die op aarde waren gestorven en dit leven waren binnengetreden. Liefde, niets dan liefde zag ik. Hoe bezorgd waren allen voor deze menschen.

Een broeder trad nu op mij toe en zeide: „Wilt u niet wat rusten? Na zoo'n groot werk te hebben verricht, hebt u wel wat rust noodig.”

„Weet hij daarvan,” dacht ik.

„Wij weten alles,” zeide hij.

Wonderlijk vond ik het, ik had dit toch maar gedacht, geen woord had ik gesproken. Men wist hier waaraan een ander dacht. Ik zeide: „Ik voel mij niet moe en zal tot de aarde terugkeeren.”

„Heerlijk,” zeide de meester. Ik voelde, dat hij een meester was.

„Ga zoo verder,” zeide hij, „u zult u veel geestelijk bezit eigen maken. Weet, dat men in de sferen van licht op u wacht. Daar wachten u schoone dingen. Wat u hier ziet is de dienende liefde. Een ieder heeft zijn eigen taak, maar wij allen dienen den mensch die hier binnentreedt. Ik zal u duidelijk maken waar gij u bevindt. Volgt mij.”

Wij gingen weer naar buiten en de meester zeide: „Broeder Lantos.”

„Kent u mij?”

„U hoort, dat ik u ken.”

„In deze uitgestrektheid?”

„Ik wist reeds lang, dat u hier zoudt aankomen. Wij wachten

op u en vele anderen. In de sferen wacht een wezen op u en die meester heeft zich met mij verbonden. Daarom weet ik van uw leven af en van allen die hier binnentreden. Luister: U bevindt zich thans in het schemerland. Dit is echter uw hel niet, uw hel hebt gij reeds afgelegd. Gij zijt dus hooger gekomen. Doordat gij het goede zoekt is uw toestand veranderd. Ge kunt nog verder gaan, want uw sfeer is de volgende, die hooger ligt. De sfeer waar we nu zijn grenst aan het land van haat en is een tusschen-sfeer. In het land van haat bent u geweest en het leven dáár is u bekend. U heeft u dus van de duisternis bevrijd door hem en vele anderen te helpen. De duisternis, broeder Lantos, ligt nu achter u. Daarom zeg ik u, gaat verder, zoekt het op deze wijze, dan wachten de sferen van licht u op. In uw eigenlijke sfeer heeft u reeds licht en toch heeft u de eerste geestelijke afstemming nog niet bereikt."

„Ben ik nog steeds een levende doode?"

„Ja, nog behoort u tot hen, doch dit zal niet lang meer duren. Dan gaat u in de eerste geestelijke sfeer over. Daarna volgen de tweede, de derde, de vierde, vijfde, zesde en zevende sfeer. Daarna komen de mentale gebieden. Dat zijn de gebieden zooals u hebt beleefd en die met de wereld van het onbewuste zijn te vergelijken. Wie daarin overgaat, keert niet terug en gaat op den vierden kosmischen graad over. Dat is een andere planeet. Doch u zult daar later van overtuigd worden. Wij allen, broeder Lantos, geven ons geheel voor hen, die uit de duisternis en de aarde hier binnentreden. Wij behoeden hen voor terugvallen en helpen hen in alles. Dit is ons werk. Anderen dalen in de duisternis af om ongelukkigen te helpen."

„Wat geschiedt er met hem, dien ik mocht steunen?"

„Hij slaapt en zal lang slapen, daarna begint zijn geestelijk leven."

„Is dit zijn sfeer?"

„Ja, dit is zijn afstemming."

„Blijft hij hier lang?"

„Dit kan jaren duren en hangt geheel van zijn eigen wil af."

„Hij heeft zoo moeten lijden, wordt daar rekening mede gehouden?”

„Is u iets geschonken?”

„Neen, dat niet.”

„Welnu, ook hem kan men niets schenken, hij heeft dit zelf gewild.”

Ik begreep. „Bevind ik mij hier op de grens van de eigenlijke hel in dit leven?”

„Zoo is het.”

„Ik kan dus verder gaan?”

„Dat kunt u.”

„Wat raadt u mij aan te doen?”

„Het ligt aan uzelf wat gij wilt doen. U kunt naar de aarde terug keeren, afdalen in de duisternis der hel, of hooger gaan om uw sfeer in bezit te nemen. Doch ik raad u aan opnieuw aan uw werk te gaan. Duizenden zijn er die hulp noodig hebben. In korten tijd kunt u groote vorderingen maken, want gij bezit een sterken wil, kent al die hellen en sferen en weet hoe de menschen op aarde te bereiken. In de eeuwen die zijn voorbijgegaan heeft u dat alles geleerd.”

„Ik daal af,” zeide ik tot den meester.

„Dit is de weg, mijn broeder.”

„U heeft mij in alles gevolgd?”

„Ik zeide u reeds, dat ik met uw meester in verbinding ben. Van hier uit heeft men u in alles geholpen en uwe gebeden zijn door ons opgevangen.”

„Is dat mogelijk?”

„U ziet, dat wij het weten. Zuivere gebeden, die worden opgezonden, vinden onmiddellijk verbinding. Uw hulpgeschrei, daarbij uw groote liefde om een mensch te helpen, heeft ons berikt, neen, gaat hooger en hooger, totdat het de sferen van licht binnendringt. Van daaruit krijgen wij bericht hen te helpen, die deze hulp behoeven. Die verbindingen worden dus door de meesters tot stand gebracht.”

„Wanneer ik u goed heb begrepen, voel ik, dat, hoe zuiverder ik mij kan geven en hoe grooter de liefde is die ik voor anderen

voel, des te hooger de hulp is die ik zal ontvangen?"

„Zoo is het. Door u in liefde te geven, zullen de hoogere geesten u steunen en hun helpers tot u zenden."

„Is dit voor iedereen?"

„Wie het goede wil zal deze hulp ontvangen."

„Iedere ziel volgt zijn eigen weg?"

„Iedereen heeft zijn eigen weg te volgen, doch wij allen volgen slechts één weg, om de hoogste sferen te kunnen bereiken. Dat is, door het leven lief te hebben en te dienen."

„Zijn al die wegen even moeilijk?"

„Neen, dat niet. U heeft echter de diepste ellende beleefd, den moeilijksten weg bewandeld die er is. Uw sterven was een bijzonder binnentreden. Maar niet alleen dit binnentreden, doch ook hoe u vandaar uit uw weg hebt gevonden en geheel alleen tot hier reeds zijt gekomen. U hebt verschillende stadia doorloopen en u uit die sferen weten vrij te maken. Anderen moet men helpen en hebben hulp noodig. Gij echter zoekt het in uw leven en tracht tevens anderen te helpen en te steunen. Voor den mensch die dit op eigen krachten kan bereiken, heeft men aan deze zijde ontzag."

„Kunt u mij zeggen waar meester Emschor leeft?"

„Uw leider en meester leeft in de vijfde sfeer."

„Wat zegt u, in de vijfde sfeer? Hoe zal ik daar ooit komen?"

„Wanneer u op deze wijze verder gaat, zult u snelle vorderingen maken. Hebt u mij nog iets te vragen?"

„Ja, veel heb ik nog te vragen, doch ik wil hier niet blijven. Ik keer terug naar de aarde en al die andere hellen en zal mij die geestelijke krachten eigen zien te maken. Eerst wil ik naar mijn cel terugkeeren, wellicht kan ik daar anderen helpen."

„Dat is niet noodig, broeder Lantos."

„Weet u dat?"

„Wij weten waar de mensch te vinden is die hulp noodig heeft."

„In deze uitgestrektheid?"

„In deze wereld zijn wij met millioenen in verbinding. Het is een machtige keten en de mensch die zich daarmede verbindt, dáár zijn tevens de broeders en zusters uit hoogere sferen. Onmiddell-

lijk sturen zij hun gedachten omhoog en dan weten wij of daar dringenden hulp noodig is. En alleen zij, die eenzelfde leven hebben beleefd, kunnen hen helpen. Alles, u hebt dat beleefd, is concentratie en het is liefde en wel de dienende liefde. U kunt naar uw gevangenis terug keeren wanneer u dat wenscht, doch daar heeft men uw hulp niet meer nodig."

„Dus men heeft mij dat werk opgedragen?"

„Juist; men volgde uw wegen. In stilte werkte men op u in. U bent nooit alleen, al denkt u alleen te zijn. Geen van hen dus, broeder Lantos, die thans nog in uw kerker opgesloten zijn, is in verbinding met deze wereld."

„Wonderlijk is het," zeide ik, „machtig en diep."

„Keert dus terug naar de aarde, daar zult gij ander werk vinden. En wanneer u hier terugkeert, zal alles anders zijn en zult gij uw eeuwige leven beter begrijpen. Komt, volgt mij, ik zal u terugvoeren naar hem, dien u hebt geholpen."

Ik zag honderden mensen, allen waren in een diepen slaap. Dit slapen begreep ik, Emschor had mij daarvan verteld. Hoe waar was alles. Mannen en vrouwen zag ik bijeen. Groote en volwassen mensen werden als kleine kinderen verzorgd. Men maakte hun dit leven duidelijk, want ik voelde dat zij niet in staat waren zichzelf te kunnen helpen. Zoo wilde ik niet zijn, ik wilde op eigen beenen staan. Iedere seconde kwamen hier duizenden mensen van de aarde aan, die daar waren gestorven. Onmiddellijk keerden die broeders naar de aarde terug om anderen te halen. Machtig was het, dit te kunnen waarnemen. Sterven en geboren worden, steeds maar door, duizenden jaren achtereen geschiedde niet anders. Oud en jong waren hier tezamen, doch kinderen zag ik niet. Daar lag mijn vriend. Ik was verwonderd, dat hij reeds zoo veranderd was. Het geesteslichaam werd langzamaan bewust en hij zou en moest wakker worden. Dit geschiedde tijdens zijn slapen. Ik voelde en begreep dit alles, omdat ik het met mijzelf had beleefd. Maanden zouden er heengaan, voordat de mensch weer zichzelf werd. Toch voltrok zich dit proces.

Diep was zijn slaap. O, hoe machtig dacht ik, is dit leven. Ik zag om mij heen en mijn besluit stond vast. Hier wilde ik niet blij-

ven, want ik was niet iemand om rustig bij mijn verkregen bezit neder te zitten. Ik wilde weer op weg om aan mijzelf te werken. Ik dankte den meester voor alles aan mij gegeven en nam van hen allen afscheid. Door velen werd ik uitgeleide gedaan. Allen riepen mij een vaarwel toe. Nieuwe problemen zou ik beleven en het wonderlijke daarvan leeren kennen. Weer was ik op weg en de duisternis kwam al dicht en dicht om mij. Langzaam sloot zich deze sfeer om mij heen en loste ik daarin op.

Terug naar de aarde.

Ik stelde mij op de aarde in en zweefde weer door de ruimte. Veel had ik beleefd. Mijn sfeer was thans een andere dan bij mijn eerste binnentreden. Goed werk had ik verricht en ik zou doorgaan met goed te doen. Spoedig was ik op aarde. Het was nacht. Doch het aardsche leven van deze zijde gezien was machtig. De astrale menschen rustten niet, zij beleefden. Ik kende al hun genot, hun liefde en vernietiging. Millioenen van deze wezens waren er op aarde. Een ieder zocht zijn vermaak, waaraan hij ten onder ging.

Nu stelde ik mij op de menschen in en voelde hun innerlijk leven. Hoe duidelijk waren zij thans voor mij, hoe diep dring ik in hun zieleleven. In de uitstraling van den mensch lagen hun verlangens, hun leed, hun honger en gebrek. Ik had echter alleen voor hen interesse, die een einde aan hun leven wilden maken. Wie daarover dachten voelde ik het innigst, want het had met mijn eigen zieleleven te maken. Met hen was ik verbonden en ik kende hen als mijn eigen leven.

Voor mij liep een vrouw. In haar lag leed en smart. Ik voelde dit duidelijk in mij komen. Zij was nog jong en in lompen gehuld. Haar zou ik volgen. Waarheen ging zij? Was zij alleen op deze wereld? Ook zij was naar hart en ziel gebroken. Ik ontmoette niets dan ellende. Van de eene straat zwierf zij in de andere. Ik constateerde dat ik in een ander werelddeel was, want de taal die men hier sprak, was niet de mijne. Toch verstond ik haar. In gevoel ging ik in die taal en in het wezen over en op deze wijze vertolkte ik haar eigen gevoelens. Dit was de geestelijke verbinding.

Op deze wijze voelde ik alle talen die men op aarde sprak. Ik bleef deze vrouw volgen want in haar waren gedachten aan zelfmoord. Deze gevoelens kwamen in mij op toen ik mij met haar had verbonden. Voortdurend dacht zij daaraan. Wanneer zij een einde aan haar leven maakte, zoo dacht zij, was haar leed voorbij. Dood was voor haar dood.

Maar ik voelde nog meer. In en om haar heen zag ik het middel waaraan zij dacht, om een einde aan haar aardsche leven te maken. Voor haar was het een sprong in het water. Maar ook dan zat zij aan haar stoflichaam vast en waarheen het oog ging, ook zij had dat verschrikkelijke proces te beleven. Toch voelde ik, dat zij te helpen was. Wie niet te bereiken was, moest men aan zijn lot overlaten.

In haar lag moederleed en ik voelde waarom zij in dezen toestand was gekomen. Men had haar verlaten en in haar lag een jong leven. Wanneer zij een einde aan haar leven maakte, was zij het niet alleen, die in deze wereld binnentrad. Het was een dubbele moord, die zij had goed te maken. Nu ik dit wist, zou ik alles doen om het haar te beletten. Wie was het die haar in dezen toestand had gebracht en alleen had gelaten? Het was onmenselijk. Daar voor mij liep verschrikkelijk leed, zooals ik nog niet had beleefd. Mijn God, dacht ik, hoeveel wordt er geleden. Ik riep niet meer „waarom kan God dat goed vinden?” ik wist. Ik bleef met haar verbonden en steunde haar. Ver voerde ik haar weg van de plaats, waarheen zij wilde gaan. Niet dat, dacht ik. Zoekt het water niet, het trekt u aan. Ook zij was geestelijk ziek, want de mensch die aan zelfmoord dacht, was krankzinnig.

Ik leidde haar naar den rand van een bosch. In de onmiddellijke nabijheid zag ik een huis. Leefden daarin menschen? Deze jonge moeder had hulp noodig. Ik dwong haar om wat te gaan rusten en zij gehoorzaamde. Tranen vloeiden haar over de wangen, tranen van diep menschelijk leed. Toch lag in haar een groote liefde, het was de heilige moederliefde die zij voelde.

Ik dacht na wat mij te doen stond. Het was diep in den nacht. Ik dwong haar kalm te zijn en ging heen. Snel spoedde ik mij naar die aardsche woning. Maar deze was leeg, geen wezen was er te

zien. Wat zou ik nu moeten doen om haar te kunnen helpen? De tijd drong. Ik keerde tot haar terug en zag dat zij gereed was om heen te gaan. Water, water, riep zij innerlijk. Het water zou haar einde zijn. Daarin voelde zij geen pijn en was zij van al haar ellende verlost. Ik liet haar nu begaan, maar bleef haar volgen. Thans kon ik haar niet bemachtigen, want ik wist, dat ik alleen op het allerlaatste oogenblik mocht ingrijpen. Telkens en telkens weer haar gevoelens te onderdrukken, maakte dat haar brein verzwakte en een geestelijke storing zou intreden. Daarop was ik voorbereid. Ik had dit in mijn cel beleefd en ik moest haar daarvoor behoeden. Toch was dit werk moeilijker dan ik dacht, want ik kwam voor onverwachte dingen te staan. Weer zocht zij de bewoonde wereld op. Haar geest werkte intens en de rust, die ik in haar had gelegd, was verdwenen. Toch was zij alleen, astrale wezens waren er niet. Dit vond ik zeer vreemd, want waarom trok zij geen demonen tot zich? Ik peilde haar opnieuw om te weten te komen vanwaar die onrust zoo ineens in haar was gekomen. Diep daalde ik in haar af. Weer stond ik voor een probleem.

Uit de diepte van haar ziel kwamen deze gedachten en gevoelens. In haar werd er iets bewust, er lag in haar een gevoel van ster-
ven. Dit gevoel dreef haar voort, eindeloos voort en toch kwam zij niet tot die daad, om een einde aan haar leven te maken. Zij zocht het water op, maar waagde den sprong niet. Zij kon er niet toe komen, want iets hield haar tegen, het belette haar het te doen. Wat dit haar verleden? Liet men mij in haar verleden waarnemen? Het was wonderlijk wat ik waarnam en duidelijk voelde. Voor mij was het echter een probleem. Ik bad vurig om dit raadsel te mogen zien, wellicht kon ik haar dan helpen. Nu naderde zij het water. Wat zou zij doen? Ik volgde haar en bleef om hulp vragen. Steeds dieper daalde ik in haar zieleleven af. Zij bleef echter het water volgen. Ik voelde thans, dat ik mij niet ongerust behoefde te maken. Welk een raadsel was toch de mensch. Deze verschijnselen had ik nog niet beleefd. Plotseling sloeg zij een straat in en verdween uit dit gevaar. Hoe is dit alles mogelijk, dacht ik. Nu voelde ik de mij zoo bekende inwerking. Haar ver-

leden werd nu voor mij zichtbaar, zooals ik mijn eigen leven had waargenomen. Kwam Emschor mij ook hierin te hulp? In de diepte van haar zieleleven lag zelfmoord en toch zou zij er niet toe kunnen komen, om een einde aan haar leven te maken. Om dien sprong te doen, daarvoor was zij reeds te ver op den geestelijken weg gevorderd. Dit zou alleen dan geschieden, wanneer men een lagere afstemming bezat. In een vorig leven, daarin had zij zelfmoord gepleegd. Hoe eenvoudig was dit geestelijke probleem, nu ik in haar verleden mocht zien. Door armoede en ellende werd zij haar verleden opnieuw bewust, gingen al die gevoelens in haar dagbewustzijn over. Nu begreep ik tevens waarom zij alleen was, dat ook zij niet werd beïnvloed. Haar gedachten om een einde aan haar leven te maken waren niet intens genoeg om door de demonen te worden opgevangen.

In stilte dankte ik mijn meester voor deze hulp. Ik voelde nu wat mij te doen stond. Op een bank in een park zette zij zich neder om uit te rusten en viel spoedig in een diepen slaap. Ik peilde haar slaap en stelde vast hoe lang deze kon voortduren. Eenige uren zou zij slapen en ik had dus eenige uren den tijd. Deze wilde ik benutten. Ik ging op zoek om haar met andere menschen in verbinding te kunnen brengen, die haar konden helpen. Ik verwijderde mij en concentreerde mij op die menschen, die voor mij te bereiken waren. Ik zocht de omgeving af, doch zonder resultaat. Daarom dwaalde ik in den omtrek rond en zag in de verte een groot gebouw. Daar ging ik heen.

Toen ik binnentrad zag ik dat het een klooster was en dat daarin monniken leefden. De mensch op aarde was nog niet aan zijn dagtaak begonnen. Ik concentreerde mij op den tijd en stelde vast, dat het vier uur in den morgen was. Doch hier waren en leefden menschen die mij konden helpen. Van de eene kamer ging ik naar de andere. Bij ieder bed peilde ik den mensch die daar neder lag. Nadat ik en tiental kamers in en uit was gegaan vond ik wat ik zocht. Deze monnik was te bereiken. Hij stond open om de stralen en gedachten van den geest te kunnen opvangen. Zijn slaap was niet diep, zoodat ik hem wakker maakte. Ik spoorde hem aan zich te kleeden. Hij voldeed aan mijn strengen

wil, maar hij was verwonderd over zijn doen en laten, doch deed wat ik van hem verlangde. Toen ik dit had bereikt knielde ik neder en bad tot mijn God en mijn leider om mij te helpen. Hetgeen ik tot stand wilde brengen was niet zoo eenvoudig. Nadat hij zich gekleed had knielde ook hij neder en deed zijn morgengebed. Hierin mocht ik hem niet storen en wachtte af. In mij lag een heerlijke rust. Toen hij daarmede gereed was concentreerde ik mij op hem en wilde dat hij een wandeling zou gaan maken. Doch dit moest ik even opgeven. Ik voelde wat hij wilde gaan doen en liet hem begaan. Hij verwijderde zich en trad een kapel binnen. Daar bad hij opnieuw tot zijn Vader in den hemel en vroeg om zijn dag te zegenen. Nu stelde ik vast hoe lang hij zou blijven bidden en toen ik dit wist, verplaatste ik mij in een flits naar mijn beschermeling. Zij was nog in diepen slaap, zoodat ik haar wakker maakte. Dit wakker maken was zeer eenvoudig. Ik verhoogde haar gevoel, waarna de geest zijn taak hernam, door de edele organen in werking te brengen. Zij beefde van de kou, die arme. Nu legde ik in haar een blij gevoel, dat haar zwaarste leed geleden was. Daarna spoorde ik haar aan om heen te gaan. Zij voldeed aan mijn verlangens. Toen ik dit had bereikt, dwong ik haar één richting te blijven volgen en verwijderde mij bij iederen stap dien zij deed. Eén voetstap van haar waren er tien van mij. Zoo trok ik haar in de richting van het klooster voort. In het klooster gekomen zag ik dat de monnik gereed was met bidden. Ik wilde dat hij nu een wandeling zou maken. Hij voelde zich onrustig, zoodat ik mijn concentratie verscherpte en mijn opzet gelukte. Buiten gekomen wilde hij terugkeeren. Hij werd zich bewust dat er iets vreemds met hem geschiedde. Ik dwong hem om verder te gaan. Maak een wandeling, zoo riep ik hem toe, hoe vroeg of het ook is. Zijn eigen gevoelens en gedachten werkten mij tegen. Toch deed hij wat ik wilde, maar hij begon opnieuw te bidden. Met beide aardsche wezens was ik nu in verbinding. De één trok ik van verre tot mij en den ander trachtte ik in één en dezelfde richting te voeren. Toch stond ik nog voor een moeilijk geval. Om het klooster lag een hooge muur en zij waren gewend om binnen die afsluiting te blijven. Toch zou

en moest hij naar buiten. Met geweld dreef ik hem in de richting van den uitgang voort, doch hij weigerde. Dit werd hun niet toegestaan. Ik smeekte om hulp en hield mijn concentratie op den uitgang gevestigd. Plotseling deed hij wat ik wilde. Dit kwam zeer onverwachts, waardoor ik begreep dat ik werd geholpen. De monnik was zichzelf niet meer, ik had hem in een toestand van half-trance gebracht. Buiten gekomen zag ik ook haar in deze richting naderen. Nog eenige seconden en zij zouden elkander ontmoeten. Hoe gelukkig was ik. Op een eenzamen weg bracht ik hen in verbinding. De monnik zag naar het in lompen gehulde wezen, doch ging haar voorbij. Mijn God, dacht ik, is mijn werk voor niets geweest? Op mijn innige concentratie bleef hij staan en zag naar haar. Liefde, niets dan Liefde legde ik in hem. „Help haar,” zeide ik tot hem. „Help, toe help, zij heeft uw hulp noodig.” Hoe moeilijk was het toch om dit tot stand te brengen. Zijn toestand begreep ik. Deze monnik was niet gewend om menschen en nog wel vrouwen aan te spreken en toch moest het. Ik kreeg hem er toe naar haar te gaan.

Ik riep tot hem „zij heeft uw hulp noodig”. Plotseling zag hij om en naast zich. Duidelijk had hij mijn woorden opgevangen. Toch was ik onzichtbaar voor hem. Nu dwong ik haar te blijven staan en naar den monnik te kijken. Toen ik ook dit had bereikt, verbond ik mij weer met hem en riep hem toe: „Help haar. God is Liefde! God is Liefde. Gij moet haar helpen!”

Eindelijk overwon hij zichzelf en zeide tot haar: „Moet ik u helpen?” Hij sprak mijn woorden uit zonder het te weten.

Zij schreide. „Mijn zuster,” zeide hij, „kan ik u helpen? Onze Almachtige Vader zendt mij tot u.”

Toen ik hem deze woorden hoorde spreken, voelde ik mij wegzinken. Een innig gevoel van geluk stroomde in mij. Goddank, dacht ik, zij is gered. Toch hield ik mij staande en zag, dat zij naar binnen werd gebracht. De deuren sloten zich achter haar en mijn werk was voorbij. Op de plaats waar ik was knielde ik neder, om mijn Vader er voor te danken dat ik een mensch had mogen helpen. Daarna zocht ik den monnik op. Hij was in de kapel en bad tot God en dankte zijn Vader, zooals ik had gedaan.

In mij zag hij den Heiligen Geest. De Heilige Geest was uit den hemel nedergedaald en had hem dit wonder laten volbrengen. Zij voelden het als een wonder en men dacht in hem een heilige te zien, maar ik was de heilige geest geweest. Toch was ik nog slechts aan het begin van mijn eigenlijken weg, maar het deed mij goed, dat zij dit als een wonder beschouwden. Daarna bezocht ik de jonge vrouw. Zij lag in een smetteloos wit bed en schreide van geluk. Ook zij dankte haar Vader. Wij allen hadden onzen eigen God en toch, haar jonge leven was gered. Men verzorgde haar en haar kind zou op aarde geboren worden.

Zoo had ik weer veel geleerd en iets voor mijn mede-menschen gedaan, op dezen weg wilde ik verder gaan. Op deze wijze helpen wij de aardsche menschen, die onze hulp noodig hebben.

In hun eigen kapel vroeg ik aan mijn God, om mijn wegen te besturen en maakte mij gereed voor ander werk.

Weer dwaalde ik als een zwerver over de aarde. Spoedig vond ik ander werk en behoevde een mensch voor zijn ondergang. Ik wil al die toestanden en hetgeen ik beleefde niet gaan beschrijven. Dit is te veel. Het zij u voldoende, dat er jaren en jaren voorbij zijn gegaan en dat ik tientallen voor zelfmoord heb mogen behoeden. De eene generatie na de andere werd op aarde geboren. Alles veranderde daar, maar ook ik. In mij werd het licht en in mij kwam er liefde. Ik bleef voortgaan om de menschen te helpen. Hoe leerde ik mijn God en Onzen Almachtigen Vader kennen. Hoe diep daalde ik in het leven af, hoe duidelijk werd mij alles. Oud en jong, mannen en vrouwen, mocht ik helpen. Heel veel leed en diepe ellende mocht ik in geluk veranderen. Geleidelijk zag ik mijzelf en de sfeer waarin ik leefde, in de sferen van licht overgaan. In den eenen mensch leerde ik de wonderen van het heelal kennen, in den ander de diepe duisternis.

Ik beleefde gelukkige en droevige gebeurtenissen. Dan weer was ik op aarde, dan weer in de duistere sferen der hel. Mijn wegen werden gevolgd en in alles werd ook ik geholpen. Steeds was ik in gebed, maar toch was het de daad, die mijzelf en mijn leven veranderde. Door enkel te bidden zou ik er niet zijn gekomen. Mijn bidden was het vragen om hulp en daarin lag mijn liefde,

die ik voor den mensch voelde. Het moeten daden zijn, het is de dienende liefde die den mensch het eeuwige licht schenkt. Ik gaf mij geheel en had veel mogen beleven.

Ik zeide reeds, dat er jaren en jaren voorbij gingen. Toen ik mij instelde en den tijd voelde waarin de mensch leefde, naderde de zeventiende eeuw. Zeven eeuwen van strijd en intens beleven. Ik zag nu die ontzaglijke keten waarin ik was opgenomen. In al die eeuwen had ik het leven leeren kennen, mijn hoofd weten te buigen en het leven leeren liefhebben.

Eindelijk dan kwam er een gevoel in mij, dat uit de sferen van licht tot mij kwam. Het was alsof men mij riep. Van verre stuurde men gedachten tot mij en die gedachten waren een bevel, dat ik mij naar de sferen van licht zou begeven. Hoogere wezens riepen mij tot zich. Het was een wonderlijk gevoel dat in mij kwam.

Toen ik op het punt stond mijn groote reis te beginnen, dacht ik aan het oogenblik, dat meester Emschor mij ging verlaten en hij tot mij zeide: „Wanneer ge eenmaal zoover zijt gekomen, zal ik u roepen.” Thans was blijkbaar dat oogenblik gekomen en droeg ik waarachtig bezit in mij. In en onder mijn werk was ik ontwikkeld. Toch kon ik niet heengaan, want al dat menschenleed hield mij gevangen. Maar dat roepen bleef en werd inniger. Met geweld verzette ik mij er tegen, want ik was nu eenmaal aan dit leven gewend geraakt. Toch moest ik afscheid nemen van de millioenen broeders en zusters der sferen, die op aarde werk verrichtten, hoe moeilijk het ook voor mij was.

Men riep mij en ik moest gehoorzamen. Ander werk, ik voelde dit duidelijk, zou mij wachten.

In een flits had ik kunnen terugkeeren, toch deed ik er maanden over. Onderweg verrichtte ik werk, door te mediteeren. Ik overdacht en ging alles na. Hoe meer ik de sferen van licht naderde, des te duidelijker werd mijn eigen leven voor mij en de betekenis van op aarde te zijn. Als ik dat alles eens aan de aarde mocht vertellen! Ook dat was mogelijk, want mijn meester had het mij gezegd.

Langzaam klom ik omhoog en ik voelde, dat ik een loutering

onderging. Die loutering geschiedde door te denken. Hoe kon ik thans mijn Vader in den Hemel voor al mijn zonden en fouten vergiffenis vragen. In de sfeer waar ik den ongelukkigen gevangene had achtergelaten, trad ik binnen.

De eerste mensch dien ik ontmoette was de meester van deze sfeer. In die sfeer was niets veranderd. Glimlachend trad hij mij tegemoet en zeide: „Broeder Lantos, God zij met u. Er zijn menschen die één jaar een eeuw vinden, doch bij u is het juist andersom. Treedt binnen, mijn broeder. Een eeuw terug zijt ge heen gegaan en thans eerst teruggekeerd. Is de aarde veranderd?”

„Neen,” zeide ik.

„Laat het u niet teleurstellen, u ziet, ook hier is niets veranderd. Alles zal u echter duidelijk worden gemaakt.”

„Hoe is het met hem?”

„O, hij doet goed werk. Op dit oogenblik bevindt hij zich in de duisternis en heeft al goed werk verricht. Hij is een krachtige persoonlijkheid geworden. Dit leven heeft hem wakker geschud. Vele malen heeft hij naar u gevraagd, nadat hem zijn einde op aarde is getoond.”

Ach, dacht ik, hoe lief. Tranen sprongen mij in de oogen van dankbaarheid tot God, dat ik hem had mogen redden. Hoe mooi is dan het leven. Voor anderen iets zijn, dat maakt een mensch gelukkig.

„Uw hulp,” zoo zeide hij, „zal ik waardig zijn, ik zal hem niet beschamen.”

Wat was ik gelukkig, dit te hooren. Dit leven ontroert, moet ontroeren en den mensch wakker schudden.

„Broeder Lantos”, zeide de meester tot mij, „men heeft mij opgedragen met u mede te gaan, want hier zullen wij niet blijven. Wij gaan aanstonds op reis en wel naar uw eigen sfeer.”

Naar de sferen van licht.

Spoedig was de meester gereed. Wandelend gingen wij verder. Het was een prachtige gestalte, die mij op mijn weg begeleidde. Ik dacht aan niets, nam alleen waar en verwonderde mij over

al wat ik ontmoette. Naarmate wij verder kwamen zag ik dat de natuur veranderde. Waar ik het eerst had geleefd was diepe duisternis, daarna was er een schemering ingetreden en nu bescheen mij een prachtig licht. Ik voelde mij hier reeds in een paradijs en nog steeds gingen wij verder.

„In welke sfeer zult u mij brengen?” vroeg ik den meester.

„Uw sfeer is thans de tweede geestelijke afstemming. Daar wacht u een andere meester op, daarheen voert uw weg.”

De tweede sfeer, dacht ik, kon ik daar binnentreden? Een groot geluk voelde ik in mij komen. Hoe verder wij gingen, des te mooier werd het. Ik stelde den meester vele vragen en op alle kreeg ik antwoord. Hoe machtig is het leven van den geest. Een ontzaglijke stilte, liefde en geestelijk geluk voelde ik in mij komen. Geen woord kon ik meer spreken. Heilig was alles wat ik waarnam. Ik zag groen, boomen, bloemen in de prachtigste kleuren, tempels en gebouwen. Innerlijk schreide ik van ontroering bij al dit wonderbaarlijke, dat God voor Zijn kinderen heeft weggelegd.

Nu eerst dacht ik aan Marianne.

O, om met haar hier te zijn, hand in hand te mogen rondwandelen, hoe zou dan ons geluk zijn?

De eerste sfeer in het land van den geest waren wij reeds binnen gegaan. Nu zag ik dat alles weer veranderde en de natuur nog schooner werd. Het was als een sprookje. Waar had ik dit alles aan verdiend? Ik knielde neder en bad innig en dankte den Schep- per van hemel, aarde en andere planeten voor al deze schoonheid. Hoe had ik in mijn leven op aarde dit alles vervloekt. Toch kan ik gelukkig zijn en aan al dit schoone denken, met opgericht hoofd dit alles aanschouwen, want ik had goed gemaakt wat ik aan anderen had misdreven. Ik voelde mij bevrijd van al mijn zonden. Toen ik uit mijn gebed ontwaakte, zag ik dat de meester op verren afstand op mij wachtte. Ik ging tot hem en hij zeide: „Wij allen, broeder Lantos, weten niet hoe wij God moeten danken wanneer wij de sferen van licht binnentreden. Al ons geluk is niet in woorden uit te drukken.”

„Het is ook grootsch,” zeide ik, „wie kan zich zooiets voorstel-

len? Wie zal op aarde dit kunnen aanvaarden? Wonderen heb ik mogen beleven, doch dit is het grootste wonder van alles."

„Zeg dat niet, want u zult nog diepere en machtiger wonderen beleven, nog bent u niet op de plaats waar uw eigenlijke afstemming is. U ziet, dat de hemel gaat veranderen."

De hemel in de eerste sfeer is bewolkt zooals op aarde, doch hoe verder wij gingen hoe meer veranderde het uitspansel, het blauwe ging in het paarse over.

„Ginds ligt uw sfeer," zeide de meester, nadat wij langen tijd waren voortgegaan.

Hoe ik mij voelde kan ik niet in woorden uitdrukken. Alle menschen die hier binnentreden en dit beleven, zullen stil worden en voelen de nietigheid van hun eigen ik. Zoo voelde ook ik mij. Ik was niets bij deze pracht. En nog was ik niet in de tweede sfeer, niet in den derden, den vierden, vijfden, zesden of zevenden hemel! Dan dáár achter en verder en verder! Ik kon mij hiervan nog geen denkbeeld vormen, het was alles overweldigend. Hier was geen dag of nacht, hier bleef het licht en dat licht was met het zonnelicht niet te vergelijken. Wat ik hier waarnam was geestelijke uitstraling. De zon, maan en sterren behoorden bij de stofelijke wereld. Voor den geest was het universum niet zichtbaar, of men moest zich daarop instellen. En toch leefde ik in het universum, waren al die millioenen planeten en zonnestelsels om mij heen, doch onzichtbaar voor den geest, die de geestelijke wereld was binnengegaan. Dit alles wat ik thans waarnam, ging ver boven het aardsche leven uit. Mijn hel was in een hemel veranderd. Het was mij alles nog te machtig, toch ging ik mijn hemel tegemoet. Ik zag dat wij in een anderen toestand overgingen. Aan het uitspansel had ik 't reeds waargenomen, maar nu zag ik het ook in de natuur. Naarmate wij verder kwamen voelde ik mij jonger worden. Nu beleefde ik het eene wonder na het andere. Ik zag den meester naast mij veranderen. Hij had thans een jong schoon gelaat en droeg een prachtig gewaad. Toen ik dat waarnam en er verwonderd naar keek, zeide hij tot mij: „Zijt gij verwonderd, broeder Lantos? Wanneer ik niet beter wist, zou ik verwonderd over u kunnen zijn. Bekijkt u zelf eens."

Ik keek naar mijzelf en bleef staan. Ook ik droeg een geestelijk gewaad en mijn handen waren als beeldhouwwerk. „Mijn God,” zeide ik heel luid, „hoe moet ik U danken.” Terwijl ik naar dit alles keek, voelde ik mij nog stiller worden. Hoe was ik veranderd. Hoe schoon, hoe wonderlijk was alles en hoe straalde mijn gewaad. Ik betastte mijzelf en begreep er niets van. In een hemelsch geluk wandelden wij verder en ik trachtte dit wonderbaarlijke te verwerken. Ik moest dit alles in mij opnemen, het aanvaarden, want het was mijn eigen bezit. Mijn God, zeide ik telkens en telkens weer tot mijzelf, hoe moet ik u danken. Om mij heen en overal zag ik schoonheid, sferengeluk straalde mij tegemoet. Mannen en vrouwen waren bijeen en allen straalden als zonnen. Zij wandelden in de natuur en van verre voelde ik hun geluk. Dat waren eerst menschen! Menschen der aarde leefden in een paradijs, „Het Hiernamaals”. Ik was het leven van den geest binnengegaan. Het was wonderbaarlijk, want ik leefde in de werkelijkheid.

In de verte meende ik weer ander licht te zien. Dat licht bleef en de hemel had zijn eigenlijke kleur aanvaard. Wanneer ik verder zou gaan veranderde ook tevens het uitspansel, totdat ik de hoogste sferen had bereikt, om ook dan steeds te veranderen, tot aan de goddelijke sferen, om in het „Al” over te gaan. Dan is de mensch goddelijk. De gedachten die thans in mij kwamen, werden regelrecht naar mij toe gezonden en ik wist vanwaar zij kwamen. De meester sprak tot mij in de geestelijke taal en ik aanvaardde alles wat in mij kwam en mij werd gegeven. Het licht dat ik in de verte waarnam kwam al dichter en dichter bij. Plotseling kwam er in mij: „Ziet u dat licht?”

„Ja,” zeide ik in gedachten, „ik zie het.”

„Maakt u gereed,” zeide de meester.

Ik beefde, want ik voelde wat zou geschieden.

„De tweede sfeer,” zeide de meester, „zijn wij binnengetreden.” Ik meende in dat licht een verschijning te zien en die gestalte te kennen. Eens, neen tweemaal had ik die verschijning gezien. Snel vloog ik vooruit en trad mijn eigen meester en leider tegemoet. Toen ik hem bijna was genaderd, knielde ik voor zijn voeten

neder. „Meester Emschor, vader, mijn vader, hier ben ik.”
Daarna wist ik mij niets meer te herinneren. Van geluk was ik bezweken.

*Ik nam bezit van mijn eigen sfeer.
Geestelijke opleiding.*

Toen ik ontwaakte lag ik op een rustbed. Om mij heen waren bloemen en de natuur was als een sprookje. Ik was in het paradijs en lag in een woning die open was en versierd met de bloemen der sferen. Ik zag om mij heen naar al dit schoons.

Wat is dat, zag ik goed? Mijn God, hoe is dat mogelijk. Voor mij stond Marianne, in sneeuwwit marmer uitgehouwen. Met één sprong was ik bij het beeld en betastte het van alle kanten. Het was echt, zuiver aardsch was het, doch dit beeld straalde licht uit. Nog was ik van die eerste verwondering niet bekomen, of mijn leider trad binnen.

„Uitgerust, mijn jongen?”

„Ja, vader; ik ben zoo gelukkig!”

„Ik ben uw broeder, zult ge dit aanvaarden?”

„Gaarne,” zeide ik.

„Kom zet u neder, hoeveel hebben wij elkander niet te vertellen. Heerlijk geslapen?”

„Ja, meester, heerlijk.”

„Weet ge hoe lang ge hebt geslapen?”

„Neen,” zeide ik.

„Volgens de aarde hebt ge tien dagen geslapen.”

„Ik kan het bijna niet gelooven, maar U heeft mij daarvan in de duisternis verteld.”

„Nu zijt ge wakker en bewust en gaan wij lange wandelingen maken. Veel heb ik u duidelijk te maken en daarna wachten u andere wonderen. Gij kunt mij vragen stellen zooveel ge wilt, alles zal u worden opgehelderd.”

Eindelijk was ik dan zoo ver gekomen. Hoe was dit weerzien in de sferen van licht! Daarna begon ik vragen te stellen. Dicht naast mijn Marianne zette ik mij neder. In het midden van mijn

geestelijke woning had zij een plaatsje gekregen. Hoe groot was deze verrassing. Mijn eerste vraag luidde: „Ben ik in mijn eigen woning, meester?”

„Ja, Lantos, dit is uw hemelsche woning, uw eigen bezit. Uw huis is als uwe innerlijke afstemming, naar de liefde die u draagt en die u voor al het leven voelt, dat Gods heilig leven is. Op aarde bouwt de mensch zich een geestelijke woning en de plaats waar gij u thans bevindt, is de kamer van liefde, als wij een aardsche vergelijking willen maken. Een geestelijke woning is dus zooals de mensch voelt en aan liefdekracht bezit. Een ieder die hier binnentreedt, heeft en vindt zijn bezit en dit geldt voor alle sferen. In de eerste sfeer vinden wij woningen waar duizenden menschen bijeen zijn, maar naarmate de mensch ontwikkelt bouwt hij zich een eigen huis. U ziet, wij hebben hier bloemen en vogels en de natuur, mensch en al het andere leven verandert, omdat wij steeds verder gaan, hooger en hooger, totdat wij de goddelijke sferen hebben bereikt. Hoe zou ons leven zijn, wanneer wij onze aardsche vrienden de dieren, de natuur, bloemen, water, boomen en alles wat God heeft geschapen, aan deze zijde zouden moeten missen? Het was immers niet volmaakt? De menschen die het Hiernamaals zijn binnengetreden, zij die de sferen van licht hebben bereikt, voelen zich gelukkig. Al onze woningen zijn open. Hier hebben en kennen wij geen geheimen. Dit, mijn broeder, al dit schoone en reine, is uw bezit. In uw woning bevinden zich kamers waar gij u zelf kunt verbinden. De kamer van gebed, geloof, hoop en vertrouwen, kortom van alle karaktereigenschappen, die de mensch bezit. Er zijn gedeelten die ook voor u onzichtbaar zijn, doch gij gaat verder om u te ontwikkelen. In een andere en hoogere sfeer worden deze zichtbaar voor u en zoo gaat gij u zelf kennen. Hoe hooger u gaat, hoe meer verandert dus ook uw innerlijk leven en alles waarin gij binnentreedt. Voortdurend zal uw bezit veranderen, uw innerlijk groeien. Dit is dus uw hemel. De eerste, tweede en derde sfeer zijn reeds hemelen, maar toch nog louteringssferen, doch wanneer de mensch de vierde sfeer binnengaat — die het zomerland is — voelt hij zich van zijn aardsch leven verlost. Dat is de eerste ge-

lukkige sfeer aan deze zijde. Gij voelt u nu gelukkig, gij denkt in een paradijs te zijn, gij vindt alles wonderbaarlijk, doch wij kennen nog ander en hooger geluk."

„Waar komt dit beeld vandaan, meester; mag ik u dit vragen?"

„Wel zeker, luister. Het beeld van Marianne liet ik voor u maken en dit doet men voor iedereen, wanneer dit mogelijk is. Ik wil u daarmede aantonen, dat zij de ziel is waarmede gij kosmisch zijt verbonden. Gij beiden zijt tweeling-zielen."

„Wonderlijk is het, meester, U heeft mij zoo gelukkig gemaakt. Kan ik dan hier mijn kunst voortzetten?"

„Dat kunt gij, Lantos. Wij hebben hier meesters in alle kunsten: de muziek, die gij straks zult beluisteren, de schilderkunst, de beeldende kunst en alles wat de mensch door innerlijken drang tot stand weet te brengen. Gij kunt uw kunstgevoelens ontwikkelen, doch dat komt alles later, nu hebben wij ander en nuttiger werk te verrichten."

„Hoe komt men hier aan dat sneeuwwitte marmer? Het straalt, het geeft licht af."

„Om het u aardsch te verklaren is niet mogelijk. Gij kunt dit beeld betasten en u voelt dat het marmer is, doch het straalt zooals het wezen aan liefdekracht bezit, zooals de sfeer waarin het leeft. In alles ligt Gods heilig leven en omdat het leven is, zal en moet het zijn innerlijk licht uitzenden. U heeft op aarde en in de duisternis tempels en gebouwen gezien, doch in de duisternis is alles in een dierlijken toestand opgetrokken. Hetgeen de mensch daar tot stand brengt, straalt een bruinachtig roodflitsend licht uit. Hun leven en hun uitstraling is des duivels. Maar hoe hooger u nu komt, des te schooner zal de kunst, de mensch, de natuur, zullen huizen, gebouwen en tempels zijn."

„Machtig is het, meester."

„Alles, u heeft dit op aarde beleefd, komt van deze zijde. De meesters die u op aarde hebt mogen bijstaan, zijn uit de tweede en derde sfeer afgedaald, om daar den mensch het hoogste te geven. Uw Marianne straalt dus, omdat gij u in deze afstemming bevindt. Maar niet alleen gij, doch wanneer zij zal sterven, treedt ook zij hier binnen. Het zou anders niet mogelijk zijn om haar

beeltenis een plaats in uwe woning te geven. Wij allen hebben hier onze geliefden om ons heen. Wanneer zij nog op aarde leven en de man of de vrouw, de zuster of broeder, zoo ook het kind is reeds aan deze zijde, dan verfraaien wij hun woning en maken haar gereed voor hen die zullen komen. Doch wanneer één van hen de duisternis wacht, dan voelt u wel dat er jaren zullen voorbijgaan, voordat dit tot stand kan worden gebracht. Daarom zijt gij één en zult gij eeuwig één blijven."

„Weet u reeds of zij op aarde is?"

„Neen, nog bevindt zij zich in de wereld van het onbewuste."

„Duurt de verbinding met de aarde zoo lang, ik bedoel, is die niet eerder tot stand te brengen?"

„Dat hangt af van het innerlijke leven van den mensch. Honderden jaren kunnen er voorbijgaan voordat het terugkeeren plaats vindt."

„Zal ik haar daar zien, meester?"

„U zult haar zien. Wij zullen haar, wanneer het zoover is, bezoeken. Dat alles behoort bij mijn taak en wanneer gij uw sfeer hebt aanvaard en in bezit hebt genomen, gaan wij aan ons groote werk beginnen. Doch eerst, zoo ik reeds zeide, zullen wij wandelingen maken, want er is veel dat ik u zal moeten verklaren."

„Leeft U in de vijfde sfeer, meester?"

„Ja Lantos."

„En u komt tot mij?"

„Van hier uit begint ons werk. Hij, die u naar hier begeleidde heeft u daarvan verteld."

„Keert de meester naar die sfeer terug?"

„Neen, hij heeft op aarde een zending te volbrengen en ontvangt dus een andere taak."

„Wordt hij daar geboren?"

„Neen, zijn kringloop is ten einde."

Vogels vlogen af en aan en ik keek naar hen. Dicht bij mij namen zij plaats en liefkoosden mij, door op mijn schouders te gaan zitten. „Uw vrienden de dieren komen u bezoeken. Zij voelen de liefde van den mensch die hier leeft. Een ieder die van de aarde

of uit de duisternis hier binnentreedt, wordt door het leven ~~oat-~~
vangen en begroet."

Ik kon geen woorden vinden voor dit groote gebeuren. Hoe ~~ver~~
is de mensch op aarde van al deze schoonheid verwijderd,
dacht ik.

„Kom wij gaan nu een wandeling maken."

Tezamen met mijn leermeester ging ik naar buiten. Waar ik ook
keek, overal waren menschen. Hoe machtig is dit leven. Stil van
geluk werd ik door het zien van al die prachtige tempels en ge-
bouwen. Overal kunst in een onvergelykelijken stijl opgetrok-
ken. Wij brachten een bezoek aan den tempel van beeldende
kunst. Ik kan niet beschrijven hoe verwonderd ik was, in het
leven na den dood zulke schoone kunst te zien. Daaraan zou ik
op aarde niet hebben gedacht en om dat te aanvaarden nog veel
minder. Beeldhouwwerk zag ik, zooals men op aarde niet kende.
Stil, in gedachten verdiept, stond ik naar de meesters te kijken.
Vrouwen en mannen waren bijeen. De man schiep wonderen,
door de liefde zijner ziel daartoe geïnspireerd. Ook hoorde ik
muziek en gezang en zag wezens in prachtige gewaden gekleed.
Zij waren als engelen. En toch was ik eerst in de tweede sfeer.
Steeds ging men hooger en verder. Hoe voelde ik dit alles aan.
Voor deze kunst moest men ontzag gevoelen. Ik knielde neder
en dankte mijn Vader voor alles aan mij gegeven. Lang bleef ik
in gebed verzonken. Eindelijk kon ik mij vrij maken. Hoe
grootsch was het wat ik zag. De liefde van al deze menschen
lachte mij toe. De vrouw, ik voelde dit duidelijk, was de bezie-
ling. Die bezieling was liefde. Ach, had ik dit op aarde mogen
bezitten. Maar ik voelde tevens, dat dit niet mogelijk was, om-
dat men deze geestelijke afstemming moest hebben bereikt. Op
aarde was ik nog niet zoover en zou daar deze kunst niet hebben
kunnen aanvoelen. Machtige beeldengroepen zag ik. Als kunste-
naar trok mij dit alles geweldig aan. Lang vertoefden wij hier en
gingen toen opnieuw in de natuur. Waar ik ook zag, overal lief-
de en geluk. Hemelsch was alles wat ik waarnam. Uren achter-
een wandelden wij voort, alles lachte mij toe en mijn innerlijk

stond voor al dit reine open. Door mijn meester beleefde ik dit groote en machtige gebeuren.

Daarna begon ik weer vragen te stellen „Is er een einde aan iedere sfeer, meester?”

„Ja, broeder Lantos, er is een einde. Wenscht gij de derde en de vierde sfeer niet binnen te gaan?”

„Ja, dat wil ik.”

„Welnu, wanneer het voor u mogelijk is daar binnen te treden en u het als uw eigen bezit kunt noemen, zullen eens al de sferen die onder de eerste geestelijke gelukkige afstemming liggen, oplossen. Eerst dáár voelt u zich geestelijk gelukkig.”

„Is het nu reeds mogelijk voor mij de derde sfeer binnen te gaan?”

„Nee, dat is niet mogelijk en toch loopen al de sferen ineen en hebben verbinding met elkander.”

„Ik kan dus verder gaan, steeds en steeds verder en toch kom ik niet in een hoogere sfeer?”

„Zoo is het. U heeft dit reeds in de duisternis beleefd, toen gij die schimmen wilde volgen.”

„Weet u daarvan, meester?”

„Ik volgde u toch in alles.”

Wonderlijk dacht ik, hoe groot zijn de krachten van deze wezens.

„Is het mogelijk voor mij ook hier te zweven?”

„Dat kunt ge, doch in uw eigen sfeer hebt u dat nog te leeren. U kunt het eens probeeren.”

Ik stelde mij in, maar ik kon mij niet verplaatsen. Ik vroeg: „Hoe komt dit?”

„Dat is duidelijk. U kunt niet hoger gaan dan de krachten die in u zijn.”

„Maar ik voel toch duidelijk een andere sfeer?”

„Dat is wel mogelijk, want u voelt verder en dieper en het beteekent, dat u reeds met een hoogere sfeer in verbinding zijt getreden. Toch moet gij u die laatste krachten eigen maken en dan eerst kunt gij u in uw eigen sfeer verplaatsen.”

„Ik kan dus gaan waarheen ik wil, maar niet hoger?”

„Ja, zooals in de duisternis.”

Ik begreep. „Wanneer ik u duidelijk heb gevoeld, stel ik mij iedere sfeer als het heelal voor; is dit een goede vergelijking?”

„Zeer juist gevoeld. Een sfeer is als het heelal. Uw woning, de sfeer waarin u leeft en u zelf, hebben een kosmische afstemming.”

„Hoeveel afstemmingen heeft men in het heelal?”

„Zeven.”

„Tot welke behoort de aarde?”

„Tot den derden kosmischen graad.”

„Komen wij uit den eersten graad?”

„Ja.”

„Hoevele malen zijn wij daar geweest, voordat wij in den tweeden graad zijn overgegaan?”

„Dat is niet vast te stellen, doch zoolang totdat wij die sfeer als bezit in ons dragen.”

„Ik voel nu den derden graad in mij, komt dat omdat ik mijn kringloop heb beëindigd?”

„Heel duidelijk, Lantos, zoo is het.”

„Is dit alles kosmisch?”

„Dit alles heeft een kosmische beteekenis. De mensch op aarde, u heeft dat beleefd, heeft een stoffelijke, een geestelijke en een kosmische afstemming. Doch op aarde reeds ligt diep in hem die kosmische graad, dat is, dat hij op God afstemming heeft en tot zijn Vader kan terugkeeren. Was die afstemming niet in hem, dan zou de mensch dáár en in dit leven eeuwig leven, doch wij zouden niet verder en niet hooger kunnen gaan.”

„Maar waar bevindt zich nu de vierde graad van kosmisch leven? Is dat een planeet?”

„Ja. De vierde graad van kosmische mentaliteit is een planeet, die honderden malen grooter is dan de aarde. Ook zij neemt haar plaats in het universum in zooals vele andere.”

„Leven daarop menschen?”

„Ja, doch ze zijn verder dan wij, dus geestelijker.”

„Doodt men daar niet meer?”

„Neen. Zoudt u thans nog kunnen dooden?”

„Nee, het is mij niet mogelijk, dat niet meer.”

„Zoo ziet u dat de mensch steeds verder gaat, althans het leven, om zich het hoogste en dat is de goddelijke liefde, eigen te maken.”

„Wanneer de mensch daar sterft, waarheen gaat dan de ziel?”

„De mensch die op die planeet sterft gaat naar het land aan gene zijde, dus hier.”

„Hier, zegt u?”

„Ja, Lantos, hier, zij zijn onzichtbaar voor ons.”

„En de hoogsten eveneens?”

„Juist, ook de goddelijke mensch. U voelt, dat de ziel of het leven dat de mensch is, tusschen de voordierlijke en de goddelijke sfeer leeft. In het heelal zijn zeven graden van mentaliteit en wij nu bevinden ons in den derden graad. Maar alle menschen die op aarde leven, al dat leven en ook wij die ons stoffelijk lichaam reeds hebben afgelegd, bevinden zich in den derden kosmischen graad, tot aan de laatste en hoogste sfeer, de zevende sfeer.”

„Is die vierde kosmische graad ook voor u niet zichtbaar?”

„Nee, voor mij niet. Doch de meesters die tot aan de mentale gebieden zijn gekomen, hebben reeds verbinding met de vierde mentaliteit. Zoals u met de derde sfeer verbinding hebt en die verbinding in u voelt, waarop gij u van hieruit reeds kunt afstemmen, kunnen zij zich met dien graad verbinden en voelen zij het leven dat daarin leeft.”

„Haast onbegrijpelijk, meester, maar hoe diep is alles.”

„Zie, daar voor u.”

Ik keek in de richting waar de meester mij op attent maakte, maar ik wist niet wat hij bedoelde. Ik wilde het hem vragen, doch tot mijn schrik was hij verdwenen. Wat beteekende dit? Ik hoorde echter op hetzelfde oogenblik zeggen: „Hoort u mij, Lantos?”

„Ja meester”, zeide ik.

„Welnu, ik ben voor u thans onzichtbaar en zoo zijn voor mij de hogere sferen onzichtbaar die boven mijn sfeer liggen. Zoo zijn de vierde, vijfde, zesde en zevende kosmische mentaliteit, het kosmische leven, voor ons allen onzichtbaar en eerst dan zullen

al die problemen en wonderen oplossen, wanneer wij in dat stadium van ontwikkeling zijn gekomen. Ik werkte op u in toen gij op aarde leefde. Daar heb ik u met het verleden verbonden. In uw cel was het dus voor mij mogelijk, mijzelf te laten zien. In al die andere toestanden liet ik u het leven voelen en ik werkte tevens op u in, toen u den monnik en die ongelukkige vrouw tezamen hebt verbonden. Bij al uw werk hielp ik u en wel uit mijn eigen sfeer. Ik hield mijn verbinding tot stand en bracht u met uw eigen kind in verbinding. Waarheen u ook ging en wanneer u hulp noodig had en die u aan uw Almachtigen Vader vroeg, dan werd die hulp u door de meesters gegeven. U ziet, mijn Lantos, dat de mensch steeds één is en dit zal blijven, wanneer hij die verbinding zelf wil. U ziet en voelt tevens, dat alle wonderen eerst dan kunnen oplossen, wanneer de mensch in dat stadium van ontwikkeling is gekomen. Toen u in de hel leefde kon ik u niet van een Vader van Liefde overtuigen, doch thans, nu u waarneemt dat er een hooger gaan is, kunt u dit alles aanvaarden en buigt gij uw hoofd. Ik trok mij terug, om u voor nog grootere wonderen gereed te maken, die u straks zult beleven. Ik kan mij met u verbinden, met u spreken en toch ben ik een onzichtbare voor u, toch is dit werkelijkheid. Zoo kunnen en zullen zij, die zich de kosmisch ontwaakten noemen, meer zien dan wij van een hooger verder gaan en zoo is het mogelijk dat zij ons met het hoogste wonder kunnen verbinden. Dat is de kringloop der ziel, de reïncarnatie, de wedergeboorte op aarde. Dit wonder zult u beleven en wel door de kosmische meesters. Ik spreek tot u uit de derde sfeer en zal thans weer tot u terugkeeren. Let op, Lantos."

Nu zag ik een licht waas tot mij komen en toen het een tiental passen van mij verwijderd was, verdichtte het zich als in mijn cel en duidelijk zag ik den meester. Langzaam voltrok zich dit proces, totdat hij zijn vorigen toestand, waarin ik leefde, had aanvaard.

„Wonderlijk is het meester."

„Deze wonderen kunt gij u eigen maken. Veel van die wonderen zijn reeds in u en toch, het is steeds weer opnieuw een wonder

wanneer men dit waarneemt. Gij kunt u reeds voor verschillende sferen onzichtbaar maken. Het zal u dus duidelijk zijn dat wij de vierde kosmische mentaliteit niet kunnen waarnemen. Maar al die wezens leven in en om ons heen en zullen ook ons aansporen hen te volgen. God schiep dus niet alleen de aarde, zooals u op aarde dacht. Er zijn heel veel planeten waarop menschen leven en al dat leven is God. Mij is opgedragen, ik heb u dit reeds verteld, den mensch op aarde van ons leven en van zijn kringloop te overtuigen. U moogt dit alles aan de aarde vertellen en daarbij zult u door een anderen meester worden geholpen. Gij gaat dan door een aardsch instrument alles van uw leven vertellen, wat u van uw geboorte en sterven op aarde heeft beleefd, maar tevens wat u nog beleven zult. Dit is mijn en uw taak, broeder Lantos.” „Dat is een groote genade, meester. Waar heb ik dat aan verdiend?”

„U behoort bij mij, zooals ik reeds zeide, maar uw leven heeft verschillende aspecten. Daarin liggen al uw vragen „waarom en waarvoor” die u reeds hebt beleefd, dan uw bijzondere overgang en binnentreden in deze wereld, maar vooral en wel hierom, omdat het kosmisch mogelijk is. Dat alles houdt verband met de aarde, omdat de mensch in een geestelijk stadium verkeert en de eeuw van geestelijken vooruitgang in aantocht is. Op aarde is dit nog niet te bespeuren en toch ligt dit vast. De eeuw van kunst is voorbij, nu ontvangt het leven op aarde geestelijk voedsel, en zullen zij hun waren God leeren kennen. Duizenden met ons zijn op weg, op alle hoeken der aarde trachten wij verbindingen tot stand te brengen. Wie zich op aarde voor een hooger leven open stelt, zal geestelijk voedsel ontvangen. Van onze zijde trachten wij hen van ons leven te overtuigen, van een eeuwig voortgaan, van liefde en geluk, van hun kringloop der aarde, van wetten en problemen en van wonderen. Duizenden, zeide ik, neen millioenen bevinden zich reeds op aarde en wij allen doen één werk, voelen één liefde, kennen maar één God en geven ons geheel voor de menschen, die onze zusters en broeders zijn. U bent in waarheid uitverkoren en dat zijn wij allen, om dit werk op aarde en van ons geluk te mogen vertellen. Maar daarbij komt

nog uwe verbinding met Marianne, uw tweeling-ziel en dat u haar en Roni, zoo ook uw ouders, op aarde zult ontmoeten. Dit alles zal den mensch kracht geven zich voor deze groote liefde gereed te maken. Het is een groote genade dit voor de meesters te mogen doen en vergeet dit nimmer. Thans zijn wij reeds aan het werk, want uw binnentreden, uw ontwaken en al de wandelingen die wij zullen gaan doen, uw eigen denken en beleven, behoort tot dit werk. Niets zal er van verloren gaan. Alles zult gij, maar dan beknopt, op aarde mogen vertellen."

„Ben ik krachtig genoeg dit te kunnen, meester? Kan ik dit alles in woorden beschrijven?"

„Ik zeide u reeds dat u geholpen zult worden, ook dit zal voor u een wonder beteekenen."

„Hoe moet ik u danken, meester?"

„Gij moogt mij niet danken, doch dank God voor deze genade. Wij zullen nu verder gaan en ik zal u alleen dat duidelijk maken, wat met onze zending te maken heeft. Ik blijf dus bij een vast plan. Over de eeuwigheid kunt u boekdeelen schrijven en toch is dit de bedoeling niet. Zie daar! Hier voor u staat de tempel van muziek en daar zullen wij binnengaan."

Een prachtig gebouw trad ik nu binnen en werd stil toen ik deze muziek hoorde. Hoe machtig, hoe hemelsch, hoe goddelijk was het! Ik zette mij neder en luisterde aandachtig. Hoe wonderlijk, na den dood nog muziek, schilderkunst en beeldende kunst, bloemen, boomen, vogels en duizend, neen millioenen andere dingen die den mensch gelukkig maken. Wat ik hoorde was een levenssymphonie, zooals de meester mij zeide. Hier wordt het leven vertolkt. Men begint op aarde en door al die levenstoestanden te vertolken, krijgt men dit geheel. Ik voelde daarin liefde, eenzaamheid, meditatie, geloof, gebed, vertrouwen, hartstocht, vernietiging en vele andere eigenschappen die de mensch bezit. Men moet dit alles beleven wil men de diepte en de heiligheid ervan kunnen voelen.

Een tijdlang bleven wij bij de meesters in de muziek, daarna gingen wij verder. Dit alles beleeft iedereen, die de sferen van

licht binnentreedt. Ieder mensch, al het leven dat op aarde leeft, zal dit ontvangen.

Weken en maanden, neen jaren duurde het voordat ik in mijn geestelijke woning terugkeerde. Eerst nu had ik van mijn eigen sfeer bezit genomen. Nu wist ik hoe ver ik kon gaan en dat ik niet behoefde te probeeren, de derde sfeer binnen te treden. Ook hier riep een onzichtbare macht mij een onverbiddelijk halt toe. Aan den rand van de derde sfeer werd mij dit halt toegeroepen en daarnaar had ik te luisteren. Zoo wijst ons innerlijk ons zelf een plaats aan en wel die plaats, die ons toebehoort. Geen schrede kon ik verder gaan dan ik innerlijk aan kracht bezat en dat is de liefde die de mensch voelt en bezit voor het leven, dat in alles leeft.

Toen ik mijn geestelijke woning binnentrad, zag ik alles weer anders. Aan de voeten van Marianne zette ik mij neder, om te mediteeren. Mijn meester keerde naar zijn eigen sfeer terug. Alles voelde en doorvoelde ik wat mij was medegedeeld. Er wachtte mij een groote taak en daarvoor zou ik mij gereed maken. Veel had ik nog te leeren, maar eens zou ik mijn Marianne zien en aan deze zijde zouden wij hand in hand verder gaan, de goddelijke sferen tegemoet. God schiep den mensch en in den mensch lag goed én kwaad. Hij moest trachten die slechte en kwade eigenschappen af te leggen en in goede te veranderen. Dat was evolueeren, dat was verder en hooger gaan, dat waren afstemmingen en mentaliteiten. Nu begreep ik het, want ik voelde het in mij. Hoe sloot dit alles ineen! Duizenden jaren was ik oud, wellicht millioenen. Langen tijd mediteerde ik en toen ik gereed was, dacht ik aan mijn meester. Spoedig trad hij mijn woning binnen.

„Bent u gereed en heeft u mij geroepen, Lantos?”

„Ik dacht heel innig aan u, meester.”

„Zoo te denken doet u met mij verbinden. Die gedachten heb ik opgevangen. U ziet, steeds verbinding, overgaan naar andere krachten. Menschen zijn één, omdat zij leven zijn en beteekenen.”

De kosmische verbinding.

„Thans ga ik mij met de meesters verbinden. U weet dat u door mij ziet en kunt waarnemen. Wanneer deze verbinding tot stand is gekomen en ik mij daarna met u ga verbinden, dan zult u waarnemen wat ik zie, hoor en voel.”

De meester nam naast mij plaats en nam mijn rechterhand in de zijne. Ik voelde op hetzelfde oogenblik een machtigen stroom door mij heen gaan. Daarna voelde ik mij opgenomen en met een andere sfeer verbonden worden. Wonderbaarlijk was het, wat in mij kwam. Ver van mij lag thans de tweede sfeer.

„Maakt u gereed,” hoorde ik in mij zeggen, „u gaat waarnemen.” Plotseling zag ik een prachtig land voor mij. De menschen daar waren anders, de natuur schooner en tempels en gebouwen in geen vergelijking met die uit mijn sfeer. Waar was ik? De rust die in mij kwam, was de stilte van een afstemming die de mijne niet was.

„Kunt u alles volgen?” hoorde ik opnieuw in mij zeggen.

„Ja,” zeide ik, „ik zie duidelijk alles voor mij.”

„Dit is de derde sfeer, maar wij gaan verder.”

Toen vervaagde dit en zag ik een ander beeld. Weer was alles anders. Het eerste dat mij opviel, was de paarsachtige gloed die uit het heelal nederdaalde. Stiller, schooner en grootscher was alles wat ik waarnam. De mensch straalde als een zon! Hoeveel geluk wachtte mij nog. Het was niet te gelooven en toch speelde zich dit voor mij af, was ik daarmee verbonden. Op aarde werd ik met mijn verleden verbonden, thans met mijn toekomst. Ik zag een ontzaglijk vergezicht en over alles lag een zijdeachtige gloed, die de uitstraling was van het leven, dat daar leefde.

„De vierde sfeer,” hoorde ik den meester zeggen, „het zomerland en wel de eerste gelukkige geestelijke sfeer. Daar heeft de mensch zijn aardsche gevoelens afgelegd. Eerst daar is hij het geestelijke leven binnengetreden. Daar is het waar hij zich voelt als opnieuw geboren. Dit gevoel bezit de mensch reeds in de eerste sfeer, doch het wordt sterker en bewuster, ja machtiger, totdat hij daar binnengaat.”

Weer gingen wij verder en weer verdween dit beeld om voor een ander plaats te maken. Vergelijkingen kon ik niet meer maken, want wat ik nu zag was onbeschrijfelijk. Hoe grootsch en verheven was dit beeld.

„Dit is mijn sfeer,” zeide de meester, „maar wij gaan verder.”

Ook dit beeld vervaagde en toen zag ik de zesde sfeer. Het uitspannel was zilverachtig en een gouden glans lag over alles. Het was niet te omvatten en ik wist niet of ik waakte of droomde. Dit was geweldig!

„Heeft u die sfeer gezien?”

„Ja,” zeide ik, „heel duidelijk. Waar gaat u met mij heen?”

„Naar de mentale gebieden.”

Daarna volgde de zevende sfeer. Ik hoorde het gezang van vogels, bloemen en mensen. Uit alles sprak geluk, rein, hemelsch geluk. Ach dacht ik, wanneer zal ik daar komen? Hoe ver was ik van die sfeer verwijderd! Tempels waren er zooals alleen een hemelsch gebouw kon zijn. Machtig was het, wat ik waarnam. De mensen die ik zag, moesten als God zelf zijn. Waren het goden? Ik hoorde zeggen: „Nee, Lantos, vergeet niet dat dit nog steeds de derde graad van kosmische afstemming is. Het zijn geen goden maar menschen zooals u en ik, doch in een verhoogde afstemming en wel de zevende sfeer. Dit is het einde van den derden kosmischen graad. Daarna komen de mentale gebieden. De mensch die daar binnentreedt gaat in die sfeer over. De ziel legt het geesteslichaam af en gaat verder. Het is als het sterven op aarde, het is het onbewuste binnengaan en de ziel zal daar wachten om opnieuw te worden aangetrokken, zooals de mensch op aarde wordt geboren. In de duisternis heb ik u dit duidelijk gemaakt, dáár heb ik u met de wereld van het onbewuste verbonden, dáár was het, dat u met uw vriend Roni hebt gesproken. Uw vriend Roni was zich van niets bewust, doch de meesters maakten hem wakker. De ziel, die in de mentale gebieden overgaat, valt in een diepen slaap en zoo is dus ook die wereld een verbindings-sfeer, die tusschen de derde en vierde kosmische afstemming ligt. Het geboren worden, zooals ik reeds zeide, geschiedt als op aarde, door één wet, één kracht, één mogelijkheid en is

een kosmisch gebeuren. Op deze wijze gaat de mensch steeds verder, steeds hoger en hoger, totdat hij de laatste en hoogste mentaliteit heeft bereikt, de zevende kosmische afstemming, waar de Meester, het volmaakte kind Gods, leeft, dien wij in Christus kennen.

Het leven op dien vierden graad is anders dan op aarde. U ziet de zevende sfeer voor u en u denkt goden te zien. Hoe zullen dan de menschen zijn die op den vierden graad leven? Wij kunnen ons daarvan geen denkbeeld vormen en toch weten de meesters uit de zevende sfeer van hun leven af. Daar doodt men niet, broeder, Lantos, daar heeft men lief, alles, alles wat leeft. Daar is de mensch een kosmisch wezen en is zich daarvan bewust. Daar voelen zij zuster- en broederliefde, zijn zij kinderen in den geest, één in alles. Op dien vierden graad worden de menschen honderden jaren oud en leven in geluk en vrede. Hun lichamelijke toestand is anders dan die, welke de mensch op aarde bezit. Het is dáár dat het dier een andere bestemming heeft en dat de mensch zich niet meer aan het dier zal vergripen, omdat al die aardse wantoestanden zich hebben opgelost. Daar is de mensch in harmonie met het oneindige en kent Onzen Vader, die alles leidt en bestuurt. Zij, die daar leven, gebruiken hun kennis en kunde voor het geluk der menschheid. Op aarde nadert men de eeuw der technische wonderen, doch de mensch zal die wonderen, die hij van deze zijde ontvangt, niet begrijpen. Doch op den vierden kosmischen graad worden al die wonderen begrepen en dienen die wonderen den mensch. Op aarde zal men trachten met hen in verbinding te komen, maar toch zal men die verbinding niet ontvangen, omdat zij hun eigen leven niet kennen. Zij willen niet aanvaarden, dat er een verder en hoger gaan mogelijk is. Zij sluiten zich af voor het hoger afgestemde wezen en zullen blijven zooals zij zijn. Duizenden jaren zullen voorbij gaan, voordat zij zoover zijn gekomen. De menschen die de vierde kosmische afstemming hebben bereikt, vinden op verren afstand met elkander verbinding. Zij stellen zich op elkaar in en gaan in hun leven over. Zooals ik u nu dit alles kan laten zien en beleven, zoo is dáár de geestelijke verbinding die een ieder bezit. Zij leven

natuurlijk, geestelijk en kosmisch. Men weet daar, dat er op de planeet aarde menschen leven. Op aarde weet men dit niet, of kan men dat niet met zekerheid vaststellen. De menschen echter die daar leven, trachten met de aarde verbinding tot stand te brengen en zijn reeds zoover gekomen, doch op aarde begrijpt men hun teekens niet. Eens echter zullen geleerden op aarde geboren worden die zich met hen zullen verbinden, doch ik zeide u, er zullen duizenden jaren heengaan voordat deze verbinding tot stand wordt gebracht. De mentaliteit van den mensch op aarde is, de dierlijke afstemming. Hoe kan een dier de uitgezonden teekens en gevoelens van het hooger afgestemde wezen aanvoelen en opvangen? Het diermensch, dat op de aarde leeft, zal dat dierlijke moeten afleggen, wil hij eens met hen in verbinding komen.

Alles leeft daar in een verhoogde afstemming. De maatschappelijke toestanden zijn anders en alles is verhevener dan op aarde. Ook de mensch is met den aardschen mensch niet te vergelijken. Zijn schoone gestalte straalt, zijn gevoel vindt afstemming op Gods heilig leven en hij is in het bezit van een kosmisch geluk. Wat u op aarde heeft beleefd is stoffelijk geluk, doch zij bezitten geestelijk geluk. Voelt u wat dit zeggen wil? In een stoffelijken toestand geestelijk geluk te bezitten? Daar kent men armoede noch gebrek, geen ziekten of andere ellende, daar leeft iedereen in geluk, daar liggen alle aardsche kwellingen verre van hen.

Hoe schoon de aarde zou zijn wanneer de mensch zijn eigen leven begreep, behoef ik u thans niet duidelijk te maken. Zij zijn niet bewust en zullen daar terugkeeren, totdat zij zich die krachten hebben eigen gemaakt. Op den vierden kosmischen graad is iedereen bewust. De mensch die daar leeft, heeft den eersten, den tweeden en derden kosmischen graad beleefd en maakt zich daar gereed, om den vijfden graad binnen te treden. Toch zullen er duizenden jaren heengaan, voordat zij daarin overgaan. De meesters aan deze zijde zijn dan ook alleen met hen, die op den vierden graad leven, in verbinding.

U voelt dat wij allen met een machtige keten zijn verbonden. Zoo

gaat het hooger en hooger, zijn meesters met meesters in verbinding. Ziet thans omhoog. Gij ziet voor u de zeven meesters of Mentors van den derden kosmischen graad."

Ik zag een prachtigen tempel en op het terras telde ik zeven gestalten, in prachtige gewaden gekleed. Jong en schoon gelijk engelen en zóó rein en verheven, als een mensch zich niet kan indenken. Ik hoorde mijn leider zeggen: „Daar voor u, van links naar rechts, ziet ge allereerst den Mentor van de eerste sfeer, Mentor Astor. Dan van de tweede sfeer, Mentor Gloudius. Van de derde sfeer, Mentor Sijlvius. Van de vierde sfeer, Mentor Mirades. Van de vijfde sfeer, Mentor Urabis. Van de zesde sfeer, Mentor Mondius en van de zevende sfeer, Mentor Cesarino. Deze zeven Mentors dienen den mensch, die op aarde en aan deze zijde leeft. Deze hooge wezens zullen mij met de aarde verbinden. U ziet hun stralende gewaden, hun jong schoon gelaat en toch zijn zij allen duizenden jaren oud. Mentor Cesarino zal, wanneer zijn taak is beëindigd, op den vierden kosmischen graad overgaan en dan zal Mentor Mondius zijn taak overnemen. Ik mag u met dit visioen verbinden, omdat gij zult weten dat het niet in mijn macht is u dat te laten beleven, wat gij straks beleven zult. De kringloop der aarde is hun bekend en zij weten waar de mensch zich op aarde bevindt en voor welk doel hij daar leeft. Alleen zij konden mij met Marianne en uw vriend Roni verbinden. Zij weten of de mensch op aarde heeft goed te maken, of dat zij daar voor een taak zijn teruggekeerd. Zij zijn de bestuurders van den derden graad, dus van de aarde en al de sferen aan deze zijde. Van hieruit werken zij en hebben zij met de aarde verbinding. De millioenen geesten die daar werk verrichten staan onder hun leiding. Ieder wezen buigt zijn hoofd voor de liefde die zij bezitten en toch noemen zij zichzelf kinderen in den geest. Zij wijzen ons naar den hoogsten Meester, die, zooals ik u reeds zeide, de Christus is. Al deze hooge Meesters zullen mij en duizenden anderen de kracht geven dit werk, dat mij is opgedragen, tot stand te brengen. De tempel dien u waarneemt is de tempel der ziel. Dit schoone en machtige gebouw is tot stand gebracht door de meesters uit de zevende sfeer. Eeuwig zal het in stand worden

gehouden en wel door den mensch die de zevende afstemming heeft bereikt. Thans, Lantos, zult gij tot uzelf terugkeeren. Ik trek mij terug en u gaat in uw leven over."

Ik voelde mij terugzinken en wakker worden. Naast mij zag ik mijn leider.

„Hoe is het mogelijk," zeide ik.

„U ziet, Lantos, hoe ver wij allen nog van andere en hoogere afstemmingen verwijderd zijn. Steeds verder en hooger gaat de mensch. God is Liefde en de mensch zal eens de goddelijke sferen binnengaan. Het heeft geen nut u de nog hoogere toestanden duidelijk te maken. Mij gaat het alleen om u te laten zien, met wie ik en vele andere leiders in verbinding staan. Nu staat ons ander en groot werk te wachten. Ik ga thans heen en komt tot u terug wanneer gij denkt gereed te zijn."

Toen ging mijn leider heen.

De bewustwording op aarde.

Hoeveel had ik om na te denken. Ik kwam niet uitgedacht. Telkens beleefde ik nieuwe wonderen. Verheven was het beeld van den vierden kosmischen graad. Den mensch op aarde wachtte ontzaglijk groot geluk. Liefde, niets dan Liefde! Hoe ver voelde ik mij reeds van de aarde verwijderd, dan kwamen al die sferen in den geest en dáárna de mentale gebieden. De ziel legde daar zijn geesteslichaam af en ging verder. O, ik begreep en voelde het volkomen. Merkwaardig was het, dat men hier steeds alleen werd gelaten om te kunnen nadenken. Hoe deed men op aarde? Daar gunde de één het geluk niet, dat de andere mensch bezat. Ook ik was zoo geweest. Nu zou men mij alles kunnen aandoen en toch zou ik niet kunnen dooden. Ver van mij lagen deze gevoelens. Hier leefde ik in mijn bezit en naast mij en in mij, mijn Marianne. In de kamer van gebed wilde ik met haar zijn, om voor onze eeuwige verbintenis Gods zegen af te smeeken. Haar geestelijke woning zou als de mijne zijn. Vol van geluk knielde ik neder en dankte mijn Almachtigen Vader voor al het schoone en heilige dat ik had ontvangen. Ik was een deeltje van het machtige heelal,

een deeltje van God en ieder mensch had dezelfde afstemming. Hoe verlangde ik dit alles op aarde te kunnen vertellen. Om op aarde te mogen sterven, was een genade, want er wachtten den mensch vele wonderen. Ik dacht reeds op aarde bewust te zijn, maar hoeveel graden van bewustzijn had ik thans beleefd? Nu eerst was ik wakker en toch, eerst in de vierde sfeer was ik geestelijk bewust. Overgaan en wakker worden, steeds dat overgaan en binnentreden in andere sferen. Wonderlijk was het. Maar ik aanvaardde en geloofde alles, omdat ik met eigen oogen had waargenomen.

Nu zou ik weer andere wonderen beleven. Ik voelde mij zoo gelukkig en weer nam ik plaats, aan de voeten van Marianne, om van haar afscheid te nemen. Toen trad mijn leider binnen. Ik was met mijzelf gereed en wachtte af.

„Zijt gij gereed, Lantos?”

„Ik ben gereed, meester. Waarheen u ook gaat, ik stel mij te uwer beschikking.”

„Prachtig, Lantos, kom dan hier bij mij en tracht u met het hoogere te verbinden.”

Ik knielde neder en bad tot God om mijn leider de krachten te schenken mij alles te mogen openbaren. Lang waren wij in gebed. Onder het bidden voelde ik mij in een zeer eigenaardige stemming komen. Het was alsof mijn gevoel wegvloede en ik in een stilte binnentrad die ik reeds eerder had gevoeld. In mij kwam het verlangen om opnieuw te worden geboren. Diep daalde ik in gevoel af en voor mij zag ik de wereld van het onbewuste. Een nog sterker gevoel kwam in mij en ik zag den mensch op aarde. Daarna een huisgezin, vader en moeder en kinderen. De moeder was in opstand. Wat beteekende dit beeld? Duidelijk zag ik dit alles. Toen zag ik alleen de moeder en ik voelde dat ik met haar werd verbonden. Wij waren beiden één. Mijn God, wat moest ik nu beleven? Ik voelde mijzelf als het kind dat zij innerlijk droeg. Diep zonk ik in een slaap en die slaap duurde negen maanden lang. Dan ging ik heen en werd wakker. Op aarde dus gestorven en in den geest geboren! Wat beteekende

dit tafereel? Ik keek naar mijn leider en vroeg: „Wat beteekent dit, meester Emschor?”

„Gij zult dit beleven.”

„Keer ik naar de aarde terug om dat te beleven?”

„Ja, mijn Lantos. Gij zult de bewustwording op aarde beleven. Gij wordt echter niet geboren, voor dien tijd, slechts eenige oogenblikken daarvoor zult gij tot dit leven terugkeeren. Wat daar geboren wordt is slechts een dood lichaam, gij, als ziel en als geest, keert terug. Ik heb u met de meesters verbonden. Hebt gij dit alles gevoeld en beleefd?”

„Ja,” zeide ik, „duidelijk.”

„Luister, broeder Lantos. Ik mag u bij de moeder, dus tijdens dat zij u draagt, wakker maken. Na de geboorte keeren wij naar de aarde terug en zult u dit proces opnieuw beleven en ga ik u dus met het verleden verbinden. U weet dat dit mogelijk is. Zijt gij gereed?”

„Ik voel mij gereed, meester.”

„Zie om u heen, voor eenigen tijd keert u tot de aarde terug en wanneer u daar sterft, zult u in uwe woning terugkeeren en ontwaken.”

In snelle vaart daalden wij af naar de wereld van het onbewuste. Hoe dieper wij daalden des te duidelijker voelde ik mij met die wereld verbonden. Spoedig hadden wij die sfeer breikt en zeide de meester tot mij: „Wij bevinden ons thans op de plaats en in de sfeer, waar gij met uw vriend Roni hebt gesproken. Nog een graad dieper en die wereld trekt u aan en dan kunt gij u daarvan niet meer bevrijden. Ga, Lantos, treedt binnen, op aarde zullen wij elkander terugzien, daar zal ik met u spreken.”

Nog dieper daalde ik af, maar bleef met den meester verbonden. Een ontzaglijken slaap voelde ik in mij komen, toch hoorde ik nog zeggen: „Hooft u mij, Lantos?”

„Ja,” zeide ik, „maar ik heb slaap.”

„Gij zult slapen, maar voelt u hoe ver uw vorig leven, waarin gij zooeven leefdet, thans van u verwijderd is?”

„Ik voel niets dan slaap, alleen slaap, meester.”

„Weet u hoe dit komt?”

„Neen, meester.”

„De wereld van het onbewuste trekt u aan, u gaat daarin over. In het leven, waarin u straks zult geboren worden, is voor u alles onbewust. Wanneer u op aarde geboren zoudt worden kan dus alleen dat bewust in u zijn, waarvoor u op aarde zult leven. In uw vorig leven was uw kunstenaars-gevoel in u bewust, doch van al uw vorige levens wist gij niets. Daarom weet men hiervan op aarde weinig af. Ik bedoel de reïncarnatie. Later, wanneer wij weer tezamen zijn, zal ik u dat duidelijk maken. Vaarwel, mijn broeder Lantos, dit behoort bij uw kringloop der aarde en zal elkeen beleven, opdat de mensch zich van zijn eigen leven zal overtuigen.”

Toen zonk ik in een diepen slaap en voelde en hoorde niets meer.

Mijn geboorte en sterven op aarde.

Daarna voelde ik mij bewust worden. Het was alsof men mij wakker maakte. Duidelijk voelde ik dit. Uit de diepte van het geestelijke leven keerde ik tot de werkelijkheid terug. Een heilig gevoel doorstroomde mij. In mij voelde ik mijn hart kloppen, maar toch ver van mij vandaan. Een zachte stem hoorde ik zeggen: „Lantos! Lantos!”

„Lantos,” dacht ik. „Lantos!” Dichter en dichter naderde die stem. Wat beteekende Lantos? Wie was Lantos? Ik voelde mij tot bewustzijn komen en nu begreep ik de beteekenis van het woord „Lantos”.

„Lantos,” hoorde ik weer opnieuw en ik wist dat men mij riep. Het was, alsof God zelf tot mij sprak. „Hooft ge mij?”

Ik wilde geluid geven doch het was mij niet mogelijk.

„Gij kunt alleen voelen,” kwam er in mij.

Ik begreep wat men daarmee bedoelde en stuurde mijn gevoel omhoog. Mijn gevoelens werden opgevangen en weer hoorde ik opnieuw: „Lantos, hoort gij mij?”

„Ja,” stuurde ik terug, „ik hoor u; waar ben ik?”

„U leeft op aarde, doch in den schoot der moeder. Echter niet lang meer, dan zult u sterven.”

„U leeft in de moeder,” hoorde ik nogmaals. „U bent nu wakker doch het zijn de hogere Meesters die u wakker maken. Hoort u mij? Geef mij dan antwoord.”

„Ik hoor u, doch ver, heel ver weg.”

„Voelt u wie tot u spreekt?”

„Ik voel u, zijt gij het, meester Emschor?”

„Ja, mijn broeder, ik ben het. Slaap nu, Lantos, gij zult straks in de sferen terugkeeren.”

Daarna zakte ik in die geestelijke diepte terug. Toen ik ontwaakte lag ik op mijn rustbank in mijn eigen woning. Naast mij stond mijn leider Emschor.

„Mijn broeder Lantos, kunt gij u iets herinneren?”

„Wat bedoelt u?” vroeg ik. „Ik heb geen herinneringen. Ik weet alleen dat u met mij naar de wereld van het onbewuste bent gegaan en dat ik u tot mij hoorde spreken en vaarwel zeggen.”

„Voelt u niets anders?”

„Neen, niets, ik ben mij van niets anders bewust.”

„Niet, dat u op aarde bent geweest en daar zijt gestorven?”

„Neen, daarvan voel ik niets.”

„Luister dan. Gij zijt op aarde gestorven. Op den leeftijd van bijna negen maanden oud, zijt gij overgegaan. Voordat u daar geboren zoudt worden zijt gij gestorven. Uw vader en moeder bevinden zich in een toestand van leed en smart en weenen om uw heengaan.”

„Welk een wonder vertelt u mij daar?”

„Voelt u de stilte van den geest in u?”

„Ik voel een andere stilte dan die ik eerst voelde, meester.”

„Die stilte behoort bij uwe moeder, bij dat ontzaglijke proces dat u heeft beleefd. Gij zijt nog niet geheel in dit leven overgegaan, met andere woorden: gij hebt uw vorigen toestand, dus, aanyaard. Aanstonds zult gij weer in slaap vallen en langen tijd voordat wij tot de wereld van het onbewuste afdaalden, nog niet blijven slapen, om opnieuw wakker te worden. Eerst daarna zult gij u voelen zooals gij u voordien voeldet, voordat gij werd verbonden. Ik maakte u wakker en ik zal nu mijn concentratie

terugtrekken, waardoor u in slaap valt. Slaapt, mijn broeder, dit wonder heeft u mogen beleven."

Daarna was ik mij van niets meer bewust.

Weer werd ik wakker en ik voelde mij, zooals ik bij het binnentreden uit mijn eersten slaap ontwaakte. Ik wist waar ik was en keek naar Marianne. Hoe groot is God, dacht ik. In mij lag liefde en stille, stille rust. Ik dacht aan mijn eigen leven, daarna aan Emschor. Op hetzelfde oogenblik trad hij binnen.

„Mijn broeder Lantos, hoe voelt gij u?"

„Heerlijk," zeide ik.

„Ik heb u veel duidelijk te maken. Daarna keeren wij naar de aarde terug en zult gij uw vader en moeder, uw zuster en broeders zien."

„Mijn zuster en broeders, vader en moeder?" herhaalde ik.

„Ja, weet u niet wat wij hebben besproken?"

„Ja, dat weet ik, doch ik kan mij niets herinneren. Ik weet dat ik een tijdlang heb geslapen, meer niet. Moet ik dit aanvaarden?"

„Tachtig jaren, volgens aardschen tijd, zijn er voorbijgegaan."

„Wat zegt u?"

„Tachtig jaren en dat is kort, want velen zijn honderden jaren in die wereld, voordat zij tot de aarde worden aangetrokken."

Ik kon geen woord spreken en stamelde: „Meent u dit alles?"

„Hoe kunt u mij een dergelijke vraag stellen? Maar wij weten dat niemand dit kan aanvaarden, doch ik zal u de waarheid daarvan aantoonen. Aanvaardt dus dat ge op aarde zijt teruggekeerd."

Welk een wonder was er geschied! Men had mij daarvan te voren verteld en toch kon ik niet aanvaarden. Daarna vroeg ik den meester: „Hoe geschiedt dit alles? Wanneer wordt de ziel aangetrokken en waardoor komt die verbinding tot stand? Weet u hoe de mensch op aarde wordt geboren?"

„Luister. Wanneer de vader of de moeder aan dit gebeuren gaan denken, bevinden zij zich reeds in een kosmische afstemming. Dat gebeuren is dus een kosmisch wonder, een kracht, die deze verbinding versterkt, waarin beide wezens zijn opgenomen. Op hetzelfde oogenblik dus, dat de vader of moeder zich daarop

instelt, wordt het leven, de ziel, aangetrokken. Dit proces neemt een aanvang wanneer het embryo zich vormt en naarmate het groeit wordt het leven bewust. De directe bewustwording aanvaardt het embryo tusschen de derde en vierde maand. De ouders hebben op het oogenblik van instellen verbinding met het heelal, dus met deze wereld en die verbinding kan alleen door bruto geweld worden verbroken en is een geestelijke moord.

Het leven dat tot deze wereld wordt teruggestooten, wordt op deze wijze vervloekt en dat zullen de ouders of de mensch hebben goed te maken. De mensch, geest of ziel, die in dat jonge lichaam opgroeit, is zich, zooals u weet, van niets bewust. Toen het stoflichaam daar werd geboren, was u zelf reeds op weg naar de sferen. In een korten tijd, dus slapende, bent u in uw vorigen toestand teruggekeerd en dat is alleen voor hen, die deze bewustwording beleven. Wanneer u op aarde was geboren en daar later was gestorven, zoudt u den tijd van opgroeien aan deze zijde hebben beleefd, al duurt die korter dan op aarde. De geestelijke groei gaat tezamen met en stemt zich af op de innerlijke krachten die de mensch bezit. Een hooger afgestemde geest, die op aarde zou terugkeeren, heeft, op de plaats zijner afstemming gekomen, zijn vorigen toestand reeds aanvaard. Is u dit duidelijk?"

„Ja,” zeide ik, „maar zoo wonderbaarlijk.”

„Wij zullen naar de aarde terugkeeren en daar zal ik u alles duidelijk maken. Door de hulp van de meesters mocht ik u eens met het verleden verbinden, doch thans met uw geboren worden en sterven en het terugkeeren naar deze wereld. Gij zult eerst dan aanvaarden, wanneer u ook dit heeft beleefd. Zijt gij gereed?"

„Ja, meester, ik volg u.”

Zwevende keerden wij naar de aarde terug. Hoe wonderlijk was dit probleem. Ik was op aarde geboren en voor mijn geboorte naar deze wereld teruggekeerd. Wonderbaarlijke krachten van den geest. Spoedig hadden wij de aarde bereikt. Toen ik mij instelde, zag en voelde ik, dat wij in het Oosten waren. Aan de kleeding der menschen zag ik waar ik was. China, zeide ik tot

mijzelf, dus was ik een ander werelddeel. Toen ik mijn leider vroeg of ik mij duidelijk had ingesteld, bevestigde hij dit. Ik voelde dat meester Emschor zich voortdurend concentreerde en ik wist, dat hij met hoogere machten was verbonden. Ik volgde hem in stilte en nam waar. Voor mij zou zich een ontzaglijk probleem oplossen. Wanneer de menschen dit konden aanvaarden, wisten zij hoe en waardoor zij aan al die eigenschappen kwamen. Kunst en alle karaktereigenschappen had men zich in een andere levensafstemming eigen gemaakt. Taal en land hadden met deze kracht niets te maken. Het leven keerde terug en zou op aarde geboren worden. Diep was het. Wanneer ik hier werd geboren, wist ik van mijn vorige leven niets meer af, maar diep, heel diep in mij, daar lag het. Ik voelde en overzag dit alles.

Nu wandelden wij door de straten eener stad en weer zag ik den astralen mensch en kende zijn verlangen. In een straat gekomen, traden wij een geriefelijk huisje binnen. Vóór mij zag ik de aardsche menschen: man, vrouw en kinderen, en ik voelde dat zij in gebed verzonken waren. Hier voelde ik de stilte.

„Uwe ouders, zuster en broeders,” zeide meester Emschor tot mij. „Voel aan dat zij het is, die u al die maanden droeg en waarmede gij waart verbonden.”

Op hetzelfde oogenblik dat ik mij instelde, voelde ik de verbinding met mijn moeder. In mij lag moederliefde, duidelijk voelde ik deze gevoelens. Heilig was dit oogenblik voor mij. Toch waren al die menschen voor mij vreemd, maar iets hield mij gevangen. Dat was de liefde die zij allen voelden voor het wezen, dat dood geboren was. Zij stuurden reine gedachten tot mij van weerzien en verbinding. Zij waren overtuigd dat ik leefde. Nu voelde ik mij al dieper en dieper wegzinken. De aarde zonk onder mij weg en de stilte die in mij kwam was wonderlijk. Toch hield ik mijn bewustzijn. Nu voelde ik mij tot mijn moeder aange trokken en tevens dat ik met haar was verbonden. Ik zag mijzelf in mijn moeder. O, mijn God, hoe wonderlijk is alles. Ik kon echter alleen voelen, maar toch begreep ik het. Toen ik dit waarnam, hoorde ik mijn leider zeggen, door den gevoelstraal die in mij kwam: „Gij zijt één met uw moeder, Lantos. Ik stuur

thans mijne gevoelens tot u, om u dit proces duidelijk te maken. U ziet thans wat is geschied, gij zijt met het verleden in verbinding. Is u dit duidelijk?"

Ik stuurde tot mijn leider terug: „Ja meester, ik begrijp u in alles."

„U ziet, Lantos, dat het embryo vorm gaat aannemen. U leeft reeds in dit stoffkleed en toch is het eerst een vrucht, die grooter en grooter wordt. Naarmate de vrucht groeit, wordt het leven bewust en komt tot algeheele bewustwording tusschen de derde en vierde maand. Hierover heb ik u reeds verteld. Het leven dus dat in het stoflichaam leeft, is de ziel en die ziel, de mensch dus, heeft in verschillende stadia geleefd. Tijdens die dracht leeft de moeder, door het wezen dat zij draagt, in een verhoogde geestelijke afstemming. De ziel of het leven heeft nu een proces te volgen en dat is de volmaakte groei, daarna wacht het op de geboorte. Eén dag voor uw geboorte sloot gij uzelf het leven af. In u lag die kracht, wat kosmisch is vastgelegd, een wet dus, waaraan geen mensch iets kan veranderen. Dit heeft met het stoffelijke gebeuren niets te maken. De ziel of het leven zou naar de sferen terugkeeren. Wanneer gij u thans op dit gebeuren instelt, kunt u dit duidelijk voelen. De macht dus, die de geest of het leven bezit en zich in een omwenteling manifesteert, is het afsluiten van het leven en het terugkeeren naar uw eigenlijke afstemming. Millioenen wezens keeren op deze wijze terug en hebben de bewustwording in het stoffelijke leven beleefd. Ik zeide u reeds, dit behoort tot den kringloop der ziel, het is het afscheid nemen van den derden graad van kosmisch leven. U keerde terug, maar anderen zullen geboren worden. Hiervan weten wij af en de mensch keert daar terug voor een vast doel, hetzij om te leeren, hetzij om iets schoons aan de aarde te brengen dat kosmisch is vastgelegd. Op aarde denkt men dat er zich een stoffelijke storing heeft voorgedaan, wanneer een kind dood wordt geboren. Dat is echter niet waar, want het leven zou en moest terugkeeren. Hier werd u geboren, dit zijn uw moeder en vader, uw zuster en broeders. U voelt wel dat wij allen zusters en broeders zijn en dat vader- en moeder-zijn in het geestelijke leven

geen mogelijkheid van bestaan meer heeft, want de vader- en moederliefde gaat in die van de universeele liefde over. Thans laat ik u terugkeeren en zal ik u de verdere werkingen en gebeurtenissen duidelijk maken."

Ik voelde dat mijn bewuste leven terugkeerde. Langzaam voltrok zich dit proces en ik voelde de machtige concentratie die in mij lag, dat ik niet op aarde geboren zou worden. Daarna zag ik, hoe ik mijzelf het leven afsloot. Wonderlijk en verheven was dit gebeuren. Toen ik tot mijzelf kwam hield ik mijns leiders hand in de mijne. Ik begreep waarvoor hij dit had gedaan. Van gevoel tot gevoel zag ik dit wonder en wat hij waarnam door nog hogere machten, voelde ik en ging in mij over. Een proces had zich voltrokken waarvan de mensch op aarde niets wist en ook niets kon begrijpen of aanvaarden. In het leven na den dood lag het geheim en dit geheim kenden en voelden de kosmisch ontwaakten, de Mentors, die ik had mogen waarnemen.

Opnieuw werd ik met mijn leider verbonden.

„Neem waar," zeide hij, „thans echter zult ge het terugkeeren en het ontwaken in den geest beleven."

Duidelijk zag ik mijn moeder en dat ik in haar was en ik volgde de werking van het jonge leven. Toen zag ik dat het eenige omwentelingen maakte en zich zelf het leven afsloot. Het jonge lichaamje stikte bij de moeder en de gevoelens daarvan keerden thans in mijzelf terug. Ik voelde wat ik deed, één drang, één kracht dreef mij daartoe waarnaar ik handelde. Nu zag ik dat het leven zich ging bevrijden en uit het lichaam mijner moeder zag ik een jong geestelijk wezen zich losmaken. Op hetzelfde oogenblik dat ik dit waarnam, zag ik eenige wezens en onder hen mijn leider. Nu begreep ik dit gebeuren. Toen het geesteslichaam zich geheel had bevrijd, scheurde het geestelijke snoer vaneen en loste wonderbaarlijk op. Het jonge leven was op aarde gestorven, maar in den geest geboren. De wezens die mij naar de sferen droegen, werden door mijn eigen leider gevolgd. Van af het oogenblik dat men van de aarde was heengegaan, zag ik dat het opgroeide. Steeds verder voltrok zich dit groeiproces. Om het wezen lag een dicht waas en daarbinnen lag het wezen in een

diepen slaap verzonken. Daar naderden wij de sferen van licht en traden de tweede sfeer binnen. Op mijn eigen rustbed werd ik nedergelegd. Ik zag dit alles geschieden. Langzaam kreeg ik mijn vorigen toestand terug. Hoe normaal, hoe natuurlijk was dit gebeuren, dit wonder van God. Ik zag dat het dichte waas oploste en mijn geesteslichaam grooter werd. Daarna bad ik in stilte en dankte ik innig mijn Almachtigen Vader, dat ik dit heilige gebeuren mocht beleven. Wonderbaarlijk was dit groeiproces. Spoedig beleefde ik mijn ontwaken in de sferen. Nog was ik niet in mijn eigen leven teruggekeerd. Ik zag dit alles geschieden. Nu naderde het einde en met dit einde mijn ontwaken in den geest. Het was op het oogenblik, dat mijn leider mij toesprak. Dit alles wist ik. Weer zag ik mijzelf in slaap vallen en na eenigen tijd werd ik ook daaruit wakker en was ik als opnieuw geboren. Een machtig probleem had ik leeren kennen en beleefd, hoe een mensch op aarde wordt geboren en weer terugkeert naar de geestelijke wereld. Het is kosmische wijsheid en heilig. Het is Gods Heilige Leiding en Almacht die dit alles bestuurt. Ik zonk neder en dankte nogmaals mijn God voor alles.

Toen ik mijn bidden beëindigd had, zag ik op naar mijn leider en dankte ook hem voor dit gebeuren.

„O, als de menschen dit willen aanvaarden,” zeide ik.

„Dit is mogelijk, Lantos en het geeft hun steun, want zij zullen anders dan voorheen het aardsche leven beleven. Zij zullen niet meer bedroefd zijn wanneer een jong leven heen gaat. Alles is Gods wil. Luister nu verder, Lantos. Nu gij dit alles hebt beleefd, zal het u duidelijk zijn, dat de mensch of de ziel uit het onbewuste wordt aangetrokken en de ziel op aarde voor de eene of andere taak terugkeert. Tusschen die wereld en de aarde, die afstemming dus, ligt en leeft Gods heilige macht. Die macht en kracht zijn wetten, waarvan ook de meesters niets weten. Daarin ligt het geheim wat de ziel in het aardsche leven zal beleven en ontvangen. Van daaruit komt het op aarde en nu treden Gods wetten naar voren en die zijn wáár de ziel zal leven. U leefde in China, in uw vorige leven in het Westen, daarvoor in Egypte en vele andere werelddeelen. Daarvan weet geest noch mensch iets

af. De meesters kunnen zich dus, voordat de ziel de wereld van het onbewuste binnentreedt, met dat leven verbinden en zich door concentratie op aarde instellen, waardoor zij het leven kunnen volgen. Zal de ziel rijkdom bezitten, dan kan geen mensch daaraan iets veranderen. Het zal op aarde in dien toestand geboren worden. De diepte van al die problemen is eerst van af den vierden kosmischen graad vast te stellen. Doch geen wezen dat op die planeet leeft, u weet dit reeds, heeft met de aarde verbinding, want zij weten dat het Gods wetten zijn en zullen die wetten eerbiedigen. Zal de ziel op aarde moeten goed maken, dan zal dit geschieden. Zal het op vijf, tien, of lateren leeftijd daar sterven, ook dat ligt vast en zal geschieden. Geen wezen op aarde bezit die concentratie, ook niet wanneer men al deze wetten en gebeurtenissen kent, om het verhoogde geestelijke wezen tot zich te trekken. Dat zijn Gods wetten, ziel noch geest, hoe hoog ook gekomen, weet daar iets van, of kan daar verandering in brengen. Bij goede en geestelijke ouders treedt het dierlijke leven in het stofkleed. In het leven op aarde is dit zeer duidelijk vast te stellen. Menschen bidden en vragen aan God om hun kind, dat geboren zal worden, geestelijke gaven te schenken. Toch is daar door te bidden niets aan te veranderen. Wanneer dit geschiedt is het een wet. De diepte van dit machtige proces kent alleen God, is een Heilige wet, die de Alkracht is. Waarin zich de ziel ook bevindt, alles dient om door het stofleven zich geestelijke liefde eigen te maken. De mensch zal telkens en telkens terugkeeren, totdat hij den derden kosmischen graad innerlijk draagt en dan is zijn kringloop der aarde ten einde. In dit leven gaat de ziel verder en al die andere en hoogere sferen zijn u bekend. U weet tevens dat, wanneer de mensch in de diepste duisternis aan deze zijde binnentreedt, hij zich reeds aan deze zijde kan ontwikkelen en de hoogste sferen kan bereiken. Uw eigen leven geeft u daarvan een voorbeeld. Doch uit de hoogste sferen is het toch mogelijk op aarde terug te keeren en daar een zending te volbrengen. In de sfeer der zelfmoordenaars liet ik u dit voelen, het was op het oogenblik, dat beide mogelijkheden

in u bewust werden. Die eene mogelijkheid is een wet, de andere een genade, een zending, een taak.

Een Mentor nu als Cesarino kan op aarde terugkeeren en de bewustwording beleven, zoo ook daar opgroeien tot den gewenschten leeftijd, wanneer de ziel met de natuurwetten in harmonie blijft. In een flits kan de ziel, dus dat hoog afgestemde wezen, naar zijn eigen sfeer teruggaan en in zijn vorige afstemming overgaan. Hoe hooger dus de mensch is gekomen, des te sneller voltrekt zich dit proces en geschiedt naar de innerlijke en wel de liefdekracht die het wezen bezit.

De geest, of de ziel die in de wereld van het onbewuste binnentreedt, u heeft dit gebeuren beleefd, daalt in een diepe afstemming en keert terug tot een vonk van licht, van leven, wordt kleiner en kleiner, zooals u uw eigen kleed, dus uw geesteslichaam, zag opgroeien. Van deze zijde daalt het in dien onverklaarbaren toestand en van af de stoffelijke verbinding — de bevruchting — groeien ziel en lichaam natuurlijk op en zoo wordt de mensch op aarde geboren. Het geslachtswonder is tevens een kosmische wet, die alleen God kent en de ziel beleeft. Het is niet mogelijk dit op aarde van tevoren vast te stellen. Maar wij weten en wat ik u thans ga vertellen is het ongelooflijkste van dit machtige en heilige proces, dat de ziel in beide lichamen daar geboren zal worden. Wanneer een moeder meer kinderen baart, is dit een gebeuren dat met de stoffelijke organen verband houdt en alleen daarmede heeft te maken. Zoodra er dus een bevruchting plaats vindt, daalt van deze zijde het leven in de stof af en trekt de vrucht, doordat het door den mensch tot stand is gebracht, het leven aan. Dit geldt voor dier en mensch. Doch de mensch stemt op het verhoogde en volmaakte goddelijke wezen af. Het dier echter behoort bij zijn eigen afstemming van dierlijk leven, al is de werking en bevruchting, het nederdalen van het leven en het in bezit nemen van het stoflichaam, één en dezelfde werking. Maar al dat leven is Gods heilig Leven. De ziel daalt dus in beide lichamen neder. Voelt u de diepe beteekenis van dit wonder? Het zal u dan duidelijk zijn, dat de ziel in het eene leven het mannelijke lichaam bezit en in een ander het vrouwe-

lijke wezen vertegenwoordigt. De diepte van dit machtige en heilige probleem is niet te peilen. Doch de meesters weten het en wij allen die ons met den mensch op aarde kunnen verbinden, voelen en zien dat dit waarheid is. De moederliefde nu is die machtige kracht, Gods Heilige Schepping, waardoor de ziel in een verhoogd geestelijk stadium treedt en zich dan dat bezit eigen kan maken. Alles wat de ziel dus op aarde beleeft dient, om uit het dierlijke het grofstoffelijke, het geestelijke binnen te treden. Wanneer nu de mensch op aarde zich afvraagt, hoe kom ik aan al die eigenschappen, dan heeft het leven zich dat in vorige levens eigen gemaakt en dat alles heeft tot doel om geestelijk te ontwaken. Wij weten, dat men zich alles eigen moet maken door het te beleven en het te leeren en dat men tevens aanvaarden moet, dat al deze eigenschappen in een klein en kort aardisch leven niet te bemachtigen zijn. Duizenden jaren heeft de ziel daarvoor noodig en wat zijn duizend jaren aan deze zijde? God schenkt aan al Zijn kinderen en al het andere leven deze genade, zoodat de ziel goed kan maken wat in een vorig leven is vernietigd. Het is God, die den mensch op aarde de genade geeft, om zijn afgebroken werk aan deze zijde voort te zetten. Steeds is het Onze Heilige Vader, die ons kinderen leidt en wijst wat voor ons het beste is. Het is God die de ziel de genade geeft om het moederschap te beleven en om zich die liefde, het heiligste dat God heeft geschapen, eigen te maken. Dat is het leven op aarde, mijn Lantos en de kringloop der ziel is het stofelijke, is het geestelijke en kosmische leven. Is u alles, wat ik u mededeelde duidelijk, mijn broeder Lantos?"

Toen vatte ik beide handen van mijn leider en meester en zeide: „Ik begrijp u volkomen, meester, ik zou niet anders kunnen voelen. Dit is alles te beleven, doet aanvaarden.” „Dank u, dan gaan wij verder.”

Ik bezocht Marianne en Roni op aarde.

„Thans zijn wij gekomen aan het grootste en hoogste voor u en wel, waar Marianne en uw broeder Roni zijn. Toch moet gij

nog wat geduld hebben, want zij zijn nog niet op aarde geboren. Ik ga van u heen, maar zal terugkeeren, wanneer ik die gegevens en gevoelens heb ontvangen en de verbinding met hen mogelijk is. Tevens is het zoo ver om uw ouders, waarvan gij uw naam Lantos hebt ontvangen, te bezoeken. Zoek uw geluk in de natuur, maak u al deze eigenschappen en wijsheid eigen en kom tot uzelf. Ik keer terug, mijn Lantos. Uw Emschor."

De meester ging heen en ik wist waarheen hij ging. Terug naar zijn eigen sfeer die ver, heel ver van de mijne verwijderd was. Toch zal ik daar komen en binnengaan, want ik wil aan mijzelf werken. Nu stond ik voor het groote gebeuren, dat ik op aarde Marianne zou ontmoeten. Zij ging daar haar kringloop voleindigen. Zij en Roni tezamen. Wonderlijk, machtig en diep was alles en toch zoo natuurlijk en eenvoudig. Nu ik dit wist, begreep ik al die toestanden op aarde. Geen gevoelens, hoe onbegrijpelijk ook, of aan deze zijde wist men de beteekenis daarvan. Alles ligt in de menschenlijke ziel, die ziel, die het leven en aan deze zijde geest is. Machtig was het en toch zoo eenvoudig. Hoe leerde ik nu het leven kennen. De ziel leefde op aarde in beide lichamen. Voor den mensch allemaal te wonderlijk om het te aanvaarden. Toch is het de waarheid, want ik had het beleefd. In mijn moeder werd ik wakker. Ach, mijn God, hoe machtig zijt Gij, o Heer, hoe nietig de mensch die U vervloekt. Ik was een ander wezen geworden en thans voelde ik mij bewust, maar ik kwam niet uitgedacht. Ziel, geest en dan mensch! Leven, als ziel en geest, daalde in het stoflichaam neder. Ziet, hoe het ontwaakt! Voelt dat machtige proces en denkt eens aan hetgeen gij aantrekt. Vraagt gij u af bij de geboorte van uw kind, vanwaar zijt gij gekomen? Zijt gij een voorwereldlijk dier? Zijt ge grondstoffelijk of geestelijk, of behoort gij tot een andere mentaliteit? Zijt gij op aarde gekomen om te vernietigen? Om goed te maken? Voor hartstocht of geweld? Waarvoor o ziel, keert ge naar de aarde terug? Was ik vroeger uw zuster, uw broeder of uw vijand? Heb ik u in uw vorig leven gedood? Wat moet ik doen wil ik dit alles begrijpen? Ik weet het niet, maar ik zal u lief hebben. Was ik eens uw vader of moeder? Ach, jong

leven, wie zijt gij? Ik zal aanvaarden, want God weet waarvoor gij bij ons leeft. Ja, zoo dacht ik, vragen en vragen stellen en toch overgeven, alles aanvaarden, hoe of het ook is, want God is Liefde.

Ik ging naar buiten, hoewel ik in mijn woning ook in de natuur was, want hier is en voelt de mensch zich één in alles en met alles, waar hij zich ook bevindt. Ik maakte nu lange wandelingen tezamen met mijn zusters en broeders. Ook zij hadden al die wonderen beleefd en vertelden mij van hun leven op aarde. Weken, neen maanden en jaren gingen er volgens aardsche berekening voorbij. Nog was mijn meester niet teruggekeerd en zoo leerde ik in dien tijd mijn eigen afstemming kennen. Ik ga u dat alles niet beschrijven, omdat de meester, die mij op dit oogenblik helpt om dit vast te leggen, dat door zijn instrument reeds heeft gedaan. Ik volg mijn eigen leven en moet mijn eigen belevenissen volgen, omdat meester Emschor mij dit heeft opgedragen. Eindelijk dan was het zoo ver. Ik voelde dat de tijd naderde. In mijn eigen woning doorleefde en mediteerde ik al mijn belevenissen.

Toen ik ook daarmede gereed was, trad mijn meester binnen en zeide: „Broeder Lantos, ik groet u.”

„Ik groet U, meester Emschor.”

„Wij gaan naar de aarde, het schoonste begint voor u. Thans is het zoo ver. Zijt gij gereed? Ik liet het u van verre voelen.”

„Ik heb het gevoeld, meester en ben u zeer dankbaar.”

„Er zullen voor u moeilijke oogenblikken komen, maakt u ook daarvoor gereed. Weet, dat u van af dit oogenblik voor langen of korten tijd niet in uw woning zult terugkeeren. Nu eerst vangt uw eigenlijke werk aan. Gij zult op aarde werk verrichten. In de eerste plaats uw tweeling-ziel beschermen en daarnaast dit alles beschrijven. Van tijd tot tijd zult gij in de sferen terugkeeren om nieuwe krachten te verzamelen. Doch vele jaren zult u daar blijven, totdat ook zij zal overgaan.”

„Mag ik haar van af deze zijde beschermen?”

„Dat is uw werk, doch tevens vele andere menschen. Gij hebt dus een schoone taak. Wanneer ik u met Marianne en Roni en

uw ouders heb verbonden, is mijn taak geëindigd. Ik zeide u reeds, dat u op aarde door een meester zult geholpen worden, om door zijn instrument van uw leven te vertellen. Voordat het zoover is, gaan wij voor langen tijd uiteen, doch gij weet, wij zijn eeuwig verbonden. Wanneer u op aarde voor groote en moeilijke problemen komt te staan, dan weet u hoe u mij kunt bereiken. Thans gaan wij naar de aarde."

Weer zweefde ik de aarde tegemoet, thans echter om een zending te volbrengen. Een taak was op mijn schouders gelegd en daarvoor wilde ik mij met al de kracht en liefde die in mij was geheel geven. Spoedig waren wij op aarde en ik voelde waar ik mij bevond. Nu waren wij in het Westen en ik herkende het land aan de taal die men sprak. Leefde hier Marianne, in de stilte van de landelijke rust? Wij traden een huis binnen.

"Daar voor u," zeide de meester, "ziet u haar ouders."

Ik keek naar hen, doch Marianne was niet aanwezig.

"Zij zal spoedig komen, hebt wat geduld," zeide de meester tot mij. Ik wachtte af en na een kort oogenblik trad zij binnen. Mijn hart klopte van verlangen. Marianne, mijn tweeling-ziel, mijn eeuwige liefde! Negen eeuwen had ik op dit oogenblik moeten wachten. Mijn meester vatte mijn hand en ik wist wat dit te beteekenen had. Ik werd met haar verbonden. Duidelijk zag ik haar innerlijk gelaat uit haar vorige leven. Het was in dit stoflichaam waar te nemen, doch van deze zijde en alleen voor mij had dit beteekenis. Marianne was zeventien jaren oud. Ik peilde haar innerlijk leven. Zij bezat alles wat zij in haar vorige leven had geleerd, diep in haar ziel lag haar verlangen, het verlangen om dat ééne te ontvangen. Toch, o, hoe deed het mij pijn, zou zij deze liefde ook in dit leven niet ontvangen. In dit leven had zij goed te maken en zou zij een loutering ondergaan. Haar stoflichaam was nu anders dan in haar vorigen toestand, maar innerlijk was in haar niets veranderd. Ik zag in haar en bleef in haar waarnemen en toen ik haar diepe innerlijk geheel kende, keerde ik tot mijzelf terug.

"Is zij het, Lantos? Is zij, die gij hier voor u ziet, uw Marianne?"

"Ja, meester, de ziel die daarin leeft, is mijn Marianne."

„Ik zal u nog iets toonen, doch eerst dan, wanneer zij in diepen slaap verkeert, dus straks.”

Marianne bezat nog een schoone stem, maar toch zou zij alleen voor haar genoegen zingen. Zij leefde op aarde, was uit het Hier-namaals op aarde teruggekeerd en was reeds zeventien jaren oud. Wonderlijk, machtig en haast niet te omvatten. Toch zag en beleefde ik ook dit machtige wonder.

„Kom, mijn broeder, wij gaan verder, ik heb u nog meer te toonen.”

Daarna gingen wij heen.

„Waarheen gaat u?” vroeg ik.

„Zijt gij niet nieuwsgierig te weten waar Roni leeft?”

Mijn God, dacht ik, aan hem had ik nu niet gedacht. Weer traden wij een aardsch huis binnen en zag ik een wezen.

„Ziedaar,” zeide de meester, „uw broeder Roni. Hij leeft in een ander stoflichaam, draagt een anderen naam, spreekt een andere taal, doch ik zal u met zijn vorige leven verbinden.”

Ik voelde mij opnieuw wegzinken, zooals ik reeds vele malen had beleefd en ik trad bewust mijn vorige leven binnen. Ik zag het oogenblik voor mij van een afschuwelijk tafereel, een ontzaglijk gebeuren, waardoor ik zooveel had geleden. Zijn dood en mijn aardsche einde. Uit hem straalde deze waarheid in mij. Ik hoorde toen mijn leider zeggen: „Aanvaardt gij, broeder Lantos, dat het Roni is dien gij daar voor u ziet?”

„Ja, meester.”

„Voelt u dat het verleden diep in hem ligt? Ik heb u mogen verbinden en ook nu door de hulp van de meesters. Hij, die daar voor u staat, is uw broeder Roni. Hij gaat boeten en Marianna zal boeten en goed maken, wat zij beiden eens misdeden.”

Ik schrikte. Hard was deze waarheid, toch moest ik aanvaarden. Reeds had ik een besluit genomen en dit alles in de sferen overdacht. Ik was voorbereid, daar ik wist dat ik dit eens zou beleven.

„Kom, mijn Lantos, wij gaan verder. Straks kunt u tot hem terugkeeren. Ik moet u met andere wezens verbinden, daarna ga ik heen.”

„Blijven wij in dit land?”

„Ja, niet ver hier vandaan leven uw ouders.”

Wij zweefden verder en traden opnieuw een aardsche woning binnen. In hun woningen waren de menschen steeds te vinden. In de sferen waren wij in de natuur, maar alles was daar anders. „Zij is niet hier, maar toch voel ik, waar zij zich op dit oogenblik bevindt. Kom, volg mij.”

Ik had reeds gezien waar wij waren. De voorname vrouw van voorheen was in dit leven een gewoon mensch en wel de eenvoudigste mensch die men op aarde kan zijn. Haar taak was, de zorgen van haar echtgenoot te dragen. Machtig was het tafereel dat ik thans waarnam.

„Zie,” zeide mijn leider, „daar is uw moeder. Zij is bezig haar gevoelens en al haar liefde in haar werk neder te leggen. Zij werkt op haar stuk grond en beplant het en bezit ook eenige dieren. Kom bij mij, ik zal het u toonen.”

Weer zonk ik in het verleden. Vóór mij zag ik een beeld verschijnen dat ik herkende. Het was het oogenblik toen ik heenging en tot dat besluit was gekomen. Ik zag haar verbeterd gelaat en voelde haar koude hart, want zij liet mij heengaan zonder iets te zeggen. Na dit beeld werd ik met het leven, waarin zij thans leefde, verbonden. Nog was zij koud, heel koud en bezat weinig liefde. God had haar een andere levenstaak opgedragen. In dit leven moest zij haar eigen brood verdienen door er hard voor te werken. Haar man was landbouwer. Zij hadden vee en een stuk land en al de dingen die daar bij behoorden. Ik zag haar vereelde handen, haar gebogen rug en haar moe en afgemat gelaat. Zij ging gebukt onder haar zorgen en ik hoorde haar vragen en roepen „waarom en waarvoor”, moeten wij zoo hard werken. Maar ik had geen medelijden met haar, want zij moest ontwaken en liefde gaan gevoelen. Hierdoor zou zij andere gedachten krijgen. Machtig was het wat ik ook hier waarnam. Mijn moeder uit een vorig leven! Ongeloofelijk en toch, waarheid, de heilige waarheid, ik moest dit aanvaarden.

Ginds zag ik haar man, hij leed onder haar nukken, want van hem straalde mij liefde te gemoet. Hij zou haar verwarmen en

door zijn liefde zou zij veranderen. Was hij mijn vader? Toen ik hieraan dacht, zeide de meester: „Neen, hij is uw vader niet, doch wij zullen hem bezoeken.”

Kinderen waren hier niet, hoewel ik voelde dat zij ze gaarne zou bezitten, doch zij zou geen kinderen ontvangen. Dit trof mij diep, want ik dacht terug aan mijn leven. Toen had zij er niet om gegeven en nu zou zij verlangen, steeds maar verlangen en toch kreeg zij geen kinderen. Weer iets en wel een machtig gebeuren om haar wakker te schudden. Gods heilige leiding doortilde mij tot diep in mijn ziel. God wist alles. Ik zag een probleem en een wonder en beide kende ik. Lang vertoefde ik aan haar zijde. Ik zou tot haar terugkeeren en van deze zijde haar gadeslaan. Reine gedachten stuurde ik tot haar en wenschte haar kracht toe om te dragen. Geve God dat gij ontwaakt. Wanneer zij om hulp riep en het leven op aarde haar hart brak, zou ik haar komen steunen. Steeds zou ik mij met haar verbonden houden en onmiddellijk als het mogelijk was kunnen helpen.

Vaarwel, moeder, uw hoogmoed moet gij nog afleggen en u tevens liefde eigen maken. In dit leven kunt gij niet feest vieren, dat alles is voorbij. Als gij wist wie ge eens waart, zoudt ge uw hoofd reeds lang gebogen hebben. Maar nog is dit niet mogelijk. „Mag ik tot haar terugkeeren meester?”

„Zoovaak ge zelf wilt.”

„Dank u,” zeide ik. „Ik zal haar beschermen, want ook dat behoort bij mijn taak.”

„Kom, Lantos, wij gaan verder.”

Ik begreep, want ik zou mijn vader zien. In snelle vlucht verlieten wij dit land en ik zag dat wij naar het hoge Noorden gingen. Leefde mijn vader hier? Ver uiteen en toch op aarde. Wonderlijk vond ik het, dat mijn leider hen allen terug vond. Mijn leider ging naar de haven en bezocht daar verschillende schepen. Ik dacht reeds het raadsel te voelen. Hoe was het mogelijk, mijn vader een visscher, haast niet te gelooven. Vele menschen zag ik bijeen. Men was druk bezig met het uitladen van de vangst. Mijn leider wees mij naar een groote krachtige figuur en zeide: „Uw vader.”

„Mijn vader,” herhaalde ik zijn woorden. Ook in dit leven was hij niets veranderd. Ruw was hij. Dat valsche intellectueele van vroeger was geen geestelijk bezit. Dit was zijn ware natuur. Hier zou hij zich kunnen uitleven. Hoe sterk was hij, daarin was hij niets veranderd, alleen bezat hij geen rijkdom, want ook hij moest hard werken, maar hij deed het. Voor hem, ik voelde het duidelijk, behoefde mijn leider mij niet met het verleden te verbinden. Ik volgde hem en peilde zijn innerlijk. Nog bezat hij zijn rijke allures, het lag bewust in hem. Ik hoorde hem spreken, hij deelde zijn orders uit, want hij was de bezitter van een scheepje en daarmede verdiende hij zijn brood. Neen, deze mensch kon niet aanvaarden dat hij eens rijk, onmetelijk rijk was geweest. Dit alles lag diep in hem verborgen. De ziel had het beleefd. Hier zou ik niet spoedig terugkeeren en alleen dan, wanneer ook hij zou overgaan. Daar zou ik hem bij helpen. Geestelijk was hij een levende doode. Boekdeelen zou ik hierover kunnen schrijven. De avond viel toen ik op aarde kwam. Toch bleef ik waarnemen, want nu zag ik dit alles uit mijn eigen licht. Ik zag naar mijn leider en zeide niets. Onze gevoelens gingen in elkander over en wij gingen heen, terug naar Marianne. Toen ik bij haar kwam en wij haar kamer betraden, was zij reeds ter ruste gegaan. Zij was in een diepen slaap en in haar waren schoone gevoelens. „Ik ga u thans met het verleden verbinden,” zeide mijn leider tot mij. „Kom hier bij mij.”

Weer werd ik met het verleden verbonden. Beeld voor beeld kwam voor mijn geest. Ik zag mijzelf met haar in mijn vorige jeugd, in het oude Egypte en wandelde met haar aan den beneden Nijl. Daarna in Rome. Nog dieper daalde ik in haar af en voelde haar kosmische afstemming. Een nieuw wonder leerde ik kennen. De ziel aanvaardde beide lichamen en toch had zij haar, den door God aangewezen weg te volgen. In de laatste incarnatie aanvaardde de ziel haar absolute afstemming en keerde tot de sferen van licht terug. Ik voelde de diepte van dit phenomenon en begreep, wat mijn leider daarmede bedoelde. Daarna keerde ik tot mijzelf terug en zag ik haar innerlijk leven. Mijn leider keek mij aan en zeide: „Mijn broeder, thans ga ik heen,

mijn taak is ten einde en de uwe neemt een aanvang. Ik keer terug naar de sferen en ontvang ander werk. Wanneer de tijd gekomen is, dat u van uw eigen leven moet vertellen, zal mijn broeder en meester Alcar u komen bezoeken. Ik zal mij met hem in verbinding stellen. Volgt uw weg, uw taak is niet eenvoudig, want vele wezens hebben uw hulp nodig. In de sferen van licht zullen wij elkander ontmoeten. Wanneer Marianne dit leven gaat verlaten kom ik tot u."

Ik knielde neder en dankte mijn meester voor alles en zag mijn geheele leven op aarde, de vele eeuwen dat ik in de duisternis aan gene zijde leefde, aan mij voorbijgaan. Alles keerde terug tot op dit oogenblik en ik zag tot hem op. Twee liefdevolle handen lagen op mijn voorhoofd. Een ontzaglijke kracht stroomde in mij.

„God zegene uw werk, mijn broeder. Moge Zijn Heilige Kracht op u nederdalen, moge Hij u voeren en leiden. Vaarwel, Lantos, vaarwel!"

Daarna voelde ik, dat hij heenging. Aan de zijde van mijn lief kind bad ik tot God, haar leven te mogen beschermen. Ik was onzichtbaar voor Marianne en toch zoo dicht bij.

Jaren gingen voorbij en de tijd brak aan dat zij zou trouwen. Op dien dag, die voor den mensch zooveel geluk inhoudt, was ik bij haar. Zij voelde zich gelukkig en toch, diep in haar lag een groot en heilig verlangen, dat niet beantwoord zou worden. Zij was op dezen dag gelukkig en niet gelukkig. Van verre kwam er iets tot haar, wat haar niet gelukkig deed zijn. Het was een naderend onheil, want zij zou niet begrepen worden. Van den eersten dag voelde zij reeds, dat haar huwelijk een mislukking was. Roni was koud en hard en begreep niets van haar diepe innerlijk, niets van al hare liefde die zij droeg. Ik moest dit alles aanzien, kon niets hieraan veranderen, maar mijn hart brak. Ik alleen moest dit alles verwerken, want mij was dit bekend. Hoe bad zij tot God, hoe smeekte zij om liefde. Iederen dag dat zij leefde, vroeg en smeekte zij, waarom kan God dit goed vinden! Hoe moet ik lijden, waarom en waarvoor dit alles, waarom moet er op mijn ziel worden getrapt? Ik bleef toezien en legde in haar mijn liefde

en volle kracht wanneer zij in slaap was. Dan waren wij één en in den slaap maakte ik haar vrij en togen wij naar de sferen. Daar maakten wij lange wandelingen en des morgens keerden wij terug. Dan kon zij haar leed weer verwerken en bezat zij de kracht daartoe. Toch mocht ik haar van Roni niet vrij maken. Zij moest dit beleven, dit leven beëindigen op een wijze, die niet anders beteekende dan leed, smart en ellende. Haar geluk, haar gedachten wat haar huwelijk zou kunnen zijn, lagen diep, heel diep in haar. Ik liet haar leven zooals zij zou „moeten” leven, doch ik beschermde haar in alles. Van tot tijd ging ik heen, maar keerde telkens bij haar terug. In haar lag verlangen en dat verlangen was in haar gekomen, toen wij in mijn kerker uiteen waren gerukt. Zij kon en zou in dit leven niets anders doen, dan verlangen. Dat ééne, die reine liefde te bezitten, daarnaar ging haar verlangen uit. Doch eerst aan deze zijde wacht haar geestelijk geluk. Hiër, in mijn leven zijn wij één en gaan verder, om ons de eeuwige liefde eigen te maken.

Zij zocht troost in haar gezang en las reine boeken. Ook dat, dat nietige, dat kleine beetje geluk, wilde men haar ontnemen. Toch las zij, door mijn krachten daartoe gedreven.

Roni is nog niet veranderd. Voor iedereen is hij een vreemde. Van zijn vroeger leven bezit hij alleen de schilderkunst. Hij kent zichzelf niet. Maar iets heeft hij afgelegd en vecht daar tegen, dat is zijn Don Juan-achtige natuur. Doch deze eigenschappen zijn in verbitterdheid overgegaan en manifesteren zich op deze wijze. Het is een geheim en niet te peilen. Dat komt, omdat hij overal en in alles is en toch zijn karakter geen vaste lijnen vertoont. Hij geeft zich niet en sluit zich voor iedereen af. Doch ik ken hem en heb medelijden met hem. Wanneer hij in dit leven binnentreedt, is hij een levende doode. In het schemerland zal hij zijn woonplaats vinden, want veel zal hij niet veranderen. Bij zijn binnentreden zal ik hem helpen. Hoe wreed hij ook is, toch is en blijft hij mijn broeder. Ik volg hem, stem hem zachter ten opzichte van Marianne, want als dat voor mij niet mogelijk was, zou haar leven als een hel op aarde zijn. In de stilte van haar eigen kamer ben ik vaak, heel vaak met Marianne alleen. Wan-

neer zij zingt luister ik aandachtig, maar zij weet niet dat ik bij haar ben. In de natuur komt zij tot zichzelf en dan laat ik haar voelen hoe het eens zal zijn en voelt zij mij, doch zij vraagt zich af, vanwaar die gevoelens in haar komen. Dan gaat zij in mij over en vallen de tranen over haar wangen. Innig roept zij om hulp, maar toch moet zij dit beleven. Vaak, wanneer ik op verren afstand werk verricht, want ik ga verder om de menschen te volgen en hen te helpen, en zij in haar gebed om hulp roept, zie ik haar schreien. Dan zie ik op tot Roni, want hij is het die haar dit alles aandoet. In hem ligt een macht en van die macht maakt hij gretig gebruik. Zij ligt aan handen en voeten gebonden en mag niet heen gaan. Haar kinderen voelen niet welk drama zich hier afspeelt. Wie zou dat kunnen voelen? Wie voelt op aarde de diepte van het verleden? Zijn alle menschen niet op aarde om te leeren? Worden niet duizenden harten gebroken? Leven niet tezamen het goede en het kwade? Is het goede niet om het kwade te overwinnen? Liggen niet millioenen menschen aan handen en voeten gebonden en worden hun zielen niet uiteengerafeld? Op aarde vinden menschen geen geluk en wie het bezit, o, dankt en bidt tot God, want er zijn er maar zoo weinig die dat geluk van begrijpen bezitten. Ik volg juist nù de menschen, maar zie nergens die liefde, die tweelingliefde, die het hoogste geluk brengt en geeft. Waar ik ook kom, het is overal hetzelfde. Hier is het de man die liefde bezit, ergens anders de vrouw en op vele andere plaatsen bezitten beiden geen liefde. Hoe nietig is de mensch! Ik beschermde Marianne voor algeheelen ondergang. Was ik er niet geweest om haar daarvan te weerhouden, dan zou zij reeds aan deze zijde zijn geweest om haar eigen einde te beleven. Niet één, maar twee, drie maal waren die gedachten in haar. Aan den kant van een sloot vond ik haar terug. Bedroefd, gebroken naar ziel en lichaam. Dan legde ik in haar het beeld van haar beide kinderen en was dit geluk niet haar bezit geweest, dan had ik haar niet kunnen beschermen. Ik bid dat het nooit geschieden zal.

Jaren gingen voorbij. Ik verbond haar met vrienden en leidde haar wegen daartoe. Tevens met afgestemde zielen, die met haar

zullen dragen en hun liefde aan haar zullen geven. Ik volgde haar en veranderde haar karakter. Steeds vallen die verkeerde eigenschappen van haar af en veranderen in zachte en schoone gevoelens. Zij is bereid zich in liefde geheel te geven, doch schrikt terug voor het valsche en gemeene. Van deze plaats spreek ik met haar en dit schrijven zal zij ontvangen. God geeft mij de genade en de krachten daarvoor.

„Marianne, deze woorden zijn alleen voor u. Ze komen diep uit mijn hart en al mijn zielekrachten heb ik er in nedergelegd. Strijdt mijn kind, strijdt, uw leven is hard, maar weet dat gij niet alleen zijt. Zie om u heen. Hoevelen lijden niet zooals gij? Gij kunt dit alles dragen, omdat gij door anderen wordt geholpen. Anderen staan alleen, geheel alleen in uw verschrikkelijke wereld. Weet mijn kind, dat, wanneer ge de duisternis niet zoudt hebben gevoeld en gezien, ge het licht niet zoudt waardeeren. Dit alles is noodig. Als gij in de natuur uw toevlucht zoekt en de planten en boomen en al het andere gewas liefkoost, dan ben ik bij u. Als ge gaat verlangen, dan voelt gij mij. Als er schoone en verheven gedachten en vergezichten in u komen, het zijn de mijne. Wanneer gij schoone droomen droomt van geluk en weerzien, van een leven na dit leven, dan zijn wij tezamen geweest en wordt ge des morgens wakker in stil en rein geluk. Zie, Marianne, houdt dat in u en leeft daarin voort. Wanneer gij opziet naar het heelal, ziet gij mij, want daar leef ik. Vandaar kom ik tot u en leg sferenbloemen op uw paden. Ik zal u alles eens vergoeden. Weet, dat ik u aan deze zijde opwacht en gij mij zult herkennen. Wanneer uw laatste ademtocht uit het vermoeide lichaam stroomt, ben ik bij u. Dan zijn wij één, voor eeuwig één. Strijdt dus en volgt uw weg dien gij voor u ziet. Gij zult en kunt dit alles misschien niet aanvaarden en dat vraag ik ook niet, maar toch, heel diep in u, daar ligt het verleden.

Mij is het verleden getoond en eens zal ik met u naar de aarde terugkeeren, om het ook u duidelijk te maken. Dit alles, wat ik hier neerschrijf, zult gij lezen. God gaf mij deze genade. Hoe groot is mijn geluk wanneer gij dit leest. Tezamen lezen wij van ons leven aan gene zijde en uit vroegere eeuwen. Weet, dat een

eeuw slechts een flits is. Voor u zijn het jaren, de jaren van leed, strijd en ellende. Doch bedenkt hoe ik heb geleden en dat alles voor u, mijn Marianne, mijn liefde, ziel van mijn ziel! God kan ik zoo innig danken, dat ik dit aan uw wereld zal mogen vertellen. Reeds ben ik bezig en bijna gereed. Nog ben ik met u in verbinding, woordelijk in verbinding, nu ik dit neerschrijf. Voor het instrument, waardoor ik dit alles mocht doorgeven, zal ik bidden. Woorden van dank kan ik niet uitspreken. Den meester, die mij heeft geholpen om dit vast te leggen, zie ik aan en hij ziet mijn tranen van dankbaarheid. Nog eenige woorden voor u Marianne, want ik kan nog niet heengaan.

Nu, op dit oogenblik, nu gij dit leest, zijn wij één, geheel één. Voelt ge mij? Denkt, mijn lief kind, denkt hieraan in uw leven. Hoe groot is de genade dit te mogen ontvangen, maar denk niet dat wij de eenigen zijn die dit beleven. Velen zullen echter hun schouders ophalen over alles wat zij hierin lezen, doch ik roep hun van deze zijde toe: „Broeders en zusters, gij allen hebt lief, doch voelt deze liefde. Alles wat ik vertelde, wat ik met Marianne beleefde en wat mij in dit leven is duidelijk gemaakt, is de heilige waarheid. God weet dat ik de waarheid heb verteld. God en miljoenen wezens weten het, want zij hebben mij in alles gevolgd. Het is hun eigen leven, hun werk en verlangen, dat mijn meester Emschor is opgedragen. Als ik één uwer van uw eeuwig voortgaan kan overtuigen, dan is mijn lijden en strijden en al dit werk beloond. Geve God dat uw oogen open gaan.”

„En gij, begenadigd instrument, nu richt ik mij tot u. Ik zal u met Marianne verbinden. Gij zult haar ontmoeten. Wanneer ik u laat voelen wie zij is, het u laat zien en hooren, daar gij die gaven bezit, zult u haar, mijn tweelingziel, dan uwe volle liefde geven?

Nogmaals, u zult haar ontmoeten, op verschillende wijzen zal ik u haar beeltenis toonen. Tevens zal ik u eenige herkenningsteekens geven, zoodat gij beiden zult aanvaarden, hoe ongeloofelijk het ook voor u zal zijn. Wilt u, wanneer ik u deze bewijzen geef,

haar dan toefluisteren, dat zij het is? Ik mag u dit laten weten, het is Gods wil.

Mag ik u uit mijn diepste innerlijk danken, voor hetgeen u voor mij deed? De tijd is niet aan u geweest, gij leefde in mijn tijd en in mijn leven. Ik moest dit boek in korten tijd vast leggen. Alleen over den tijd dat ik in de duisternis leefde, zou ik boekdeelen kunnen vullen, toch is dat de bedoeling niet. Het gaat de meesters alleen hierom, dat zij alle menschen op aarde, die het gevoel bezitten en zich in dit alles willen verdiepen, van hun eeuwig voortgaan willen overtuigen. Dat al die mogelijkheden voor iedereen, wie het ook is, zijn, want dat God al Zijn kinderen liefheeft. Diep in u zelf ligt de waarheid, gijzelf zijt het antwoord op dit alles, want gij zijt leven, gij zijt geest en ziel."

U, meester Alcar, behoef ik niet te danken. Gij wilt en wenscht geen dank, maar God moet ik danken voor alles, wat Hij aan mij heeft gegeven.

Thans wil ik dit werk eindigen en aan mijn Marianne opdragen. „Marianne, dit is voor u. Aanvaardt het en sluit het in u. Leest en herleest, dan ben ik bij u. Nu ga ik heen. Mijn zegen voor u allen."

„Moge Gods heilige en onmisbare zegen op dit werk rusten."

Uw LANTOS.

EINDE.

